

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B** **DYREKTYWA 2005/36/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**
z dnia 7 września 2005 r.
w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych
(Tekst mający znaczenie dla EOG)
(Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa Rady 2006/100/WE z dnia 20 listopada 2006 r.	L 363	141	20.12.2006
► <u>M2</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1430/2007 z dnia 5 grudnia 2007 r.	L 320	3	6.12.2007
► <u>M3</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 755/2008 z dnia 31 lipca 2008 r.	L 205	10	1.8.2008
► <u>M4</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r.	L 311	1	21.11.2008
► <u>M5</u>	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 279/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r.	L 93	11	7.4.2009
► <u>M6</u>	Rozporządzenie Komisji (UE) nr 213/2011 z dnia 3 marca 2011 r.	L 59	4	4.3.2011
► <u>M7</u>	Rozporządzenie Komisji (UE) nr 623/2012 z dnia 11 lipca 2012 r.	L 180	9	12.7.2012
► <u>M8</u>	Dyrektywa Rady 2013/25/UE z dnia 13 maja 2013 r.	L 158	368	10.6.2013
► <u>M9</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/55/UE z dnia 20 listopada 2013 r.	L 354	132	28.12.2013
► <u>M10</u>	Decyzja delegowana Komisji (UE) 2016/790 z dnia 13 stycznia 2016 r.	L 134	135	24.5.2016

zmieniona przez:

► <u>A1</u>	Traktat o przystąpieniu Chorwacji (2012)	L 112	21	24.4.2012
--------------------	--	-------	----	-----------

sprostowana przez:

► <u>C1</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 271 z 16.10.2007, s. 18 (2005/36/WE)
► <u>C2</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 93 z 4.4.2008, s. 28 (2005/36/WE)
► <u>C3</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 305 z 24.10.2014, s. 115 (2005/36/WE)
► <u>C4</u>	Sprostowanie, Dz.U. L 177 z 8.7.2015, s. 60 (2006/100/WE)

**DYREKTYWA 2005/36/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia 7 września 2005 r.

w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 40, art. 47 ust. 1, art. 47 ust. 2 zdanie pierwsze i trzecie oraz art. 55,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) Traktatu jednym z celów Wspólnoty jest zniesienie przeszkód w swobodnym przepływie osób i usług między Państwami Członkowskimi. Dla obywateli Państw Członkowskich oznacza to w szczególności możliwość wykonywania zawodu jako osoba pracująca na własny rachunek lub jako pracownik najemny, w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zdobyli kwalifikacje zawodowe. Ponadto art. 47 ust. 1 Traktatu przewiduje uchwalenie dyrektyw zmierzających do wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.
- (2) Po posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23. i 24. marca 2000 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie „Strategii rynku wewnętrznego w dziedzinie usług”, zakładającej w szczególności stworzenie takich warunków, by swobodne świadczenie usług na terytorium Wspólnoty było równie proste jak w przypadku usług świadczonych na terytorium pojedynczego Państwa Członkowskiego. Nawiązując do komunikatu Komisji zatytułowanego „Nowe europejskie rynki pracy, otwarte i dostępne dla wszystkich”, Rada Europejska na posiedzeniu w Sztokholmie w dniach 23. i 24. marca 2001 r. powierzyła Komisji zadanie przedstawienia wiosennej Radzie Europejskiej w 2002 r. szczegółowych propozycji dotyczących bardziej jednolitego, przejrzystego i elastycznego systemu uznawania kwalifikacji.
- (3) Gwarancje przyznane w niniejszej dyrektywie osobom, które uzyskały kwalifikacje zawodowe w jednym z Państw Członkowskich, w zakresie dostępu do tego samego zawodu i jego wykonywania w innym Państwie Członkowskim na takich samych prawach jak obywatele tego drugiego Państwa Członkowskiego, nie zwalniają migrujących specjalistów z obowiązku wypełniania

⁽¹⁾ Dz.U. L 181 E z 30.7.2002, str. 183.

⁽²⁾ Dz.U. C 61 z 14.3.2003, str. 67.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2004 r. (Dz.U. C 97 E z 22.4.2004, str. 230), wspólne stanowisko Rady z dnia 21 grudnia 2004 r. (Dz.U. C 58 E z 8.3.2005, str. 1) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 maja 2005 r. (dotychczas niepublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 6 czerwca 2005 r.

▼B

wszelkich niedyskryminujących warunków wykonywania zawodu, które mogą zostać ustanowione przez to drugie Państwo, o ile znajdują one obiektywne uzasadnienie i są proporcjonalne.

- (4) W celu ułatwienia swobodnego świadczenia usług należy ustanowić szczegółowe przepisy zmierzające do poszerzenia możliwości prowadzenia działalności zawodowej pod tytułem zawodowym w oryginalnym brzmieniu. ►C2 W przypadku usług społeczeństwa informacyjnego świadczonych na odległość powinny obowiązywać także przepisy dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego, w ramach rynku wewnętrznego ⁽¹⁾ ◀.
- (5) Ze względu na obowiązywanie odrębnych systemów, z jednej strony dla transgranicznego świadczenia usług o charakterze tymczasowym i okazjonalnym, a z drugiej strony dla podejmowania działalności gospodarczej, powinny zostać określone kryteria rozróżnienia tych dwóch form w przypadku gdy usługodawca przenosi się na terytorium przyjmującego Państwa Członkowskiego.
- (6) Wprowadzanie ułatwień w świadczeniu usług musi odbywać się przy pełnym poszanowaniu wymogów w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony konsumentów. Dlatego należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące przedstawicieli zawodów regulowanych, związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem publicznym, którzy świadczą usługi transgraniczne tymczasowo lub okazjonalnie.
- (7) Przyjmujące Państwo Członkowskie może, w niezbędnych przypadkach i zgodnie z prawem wspólnotowym, ustanowić wymogi dokonywania odpowiednich zgłoszeń. Wymogi te nie mogą skutkować nałożeniem na usługodawców nieproporcjonalnych ciężarów i uniemożliwiać im korzystania ze swobody świadczenia usług albo zmniejszać wynikające z niej korzyści. Należy dokonywać okresowej oceny potrzeby dalszego utrzymywania takich wymogów w świetle postępu dokonywanego w tworzeniu wspólnotowych ram współpracy administracyjnej Państw Członkowskich.
- (8) Usługodawca powinien podlegać obowiązującym w przyjmującym Państwie Członkowskim przepisom dyscyplinarnym, bezpośrednio związanym z kwalifikacjami zawodowymi, takim jak przepisy regulujące kwestie definicji zawodu, zakresu czynności należących do danego zawodu lub zastrzeżonych dla jego przedstawicieli, używania tytułów zawodowych oraz poważnych uchybień zawodowych, co bezpośrednio wiąże się z ochroną i bezpieczeństwem konsumentów.
- (9) Przy zachowaniu, dla celów swobody przedsiębiorczości, zasad i gwarancji stanowiących podstawę obecnie obowiązujących, zróżnicowanych systemów uznawania kwalifikacji, należy poprawić odpowiednie przepisy, opierając się na dotychczasowym doświadczeniu. Dodatkowo ze względu na to, że odpowiednie dyrektywy były kilkakrotnie zmieniane, należy zreorganizować i zrationalizować ich przepisy poprzez ujednolicenie

⁽¹⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, str. 1.

obowiązujących zasad. W tym celu niezbędne jest zastąpienie dyrektyw Rady 89/48/EWG ⁽¹⁾ i 92/51/EWG ⁽²⁾, jak również dyrektywy 1999/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾, dotyczących ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych, oraz dyrektyw Rady 77/452/EWG ⁽⁴⁾, 77/453/EWG ⁽⁵⁾, 78/686/EWG ⁽⁶⁾, 78/687/EWG ⁽⁷⁾, 78/1026/EWG ⁽⁸⁾, 78/1027/EWG ⁽⁹⁾, 80/154/EWG ⁽¹⁰⁾, 80/155/EWG ⁽¹¹⁾, 85/384/EWG ⁽¹²⁾, 85/432/EWG ⁽¹³⁾, 85/433/EWG ⁽¹⁴⁾ i 93/16/EWG ⁽¹⁵⁾, dotyczących zawodów: pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentystry, lekarza weterynarii, położnej, architekta, farmaceuty i lekarza, poprzez połączenie ich w jednym tekście.

- (10) Niniejsza dyrektywa nie stanowi przeszkody dla uznawania przez Państwa Członkowskie, zgodnie z własnymi przepisami, kwalifikacji zawodowych zdobytych poza terytorium Unii Europejskiej przez obywateli państw trzecich. Uznawanie kwalifikacji powinno być w każdym przypadku uzależnione od spełnienia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia, przewidzianych dla danego zawodu.
- (11) W przypadku zawodów objętych ogólnym systemem uznawania kwalifikacji, zwanym dalej „systemem ogólnym”, Państwa Członkowskie powinny zachować prawo do określania minimalnego poziomu kwalifikacji wymaganego dla zagwarantowania właściwej jakości usług świadczonych na ich terytorium. Jednakże, zgodnie z art. 10, 39 i 43 Traktatu, nie powinny one wymagać od obywatela jednego z Państw Członkowskich uzyskania kwalifikacji, określonych wyłącznie na podstawie odniesienia do dyplomów uzyskiwanych w ramach ich własnego systemu szkolnictwa w przypadku gdy obywatel ten uzyskał całość lub część tych kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim. W konsekwencji należy ustanowić zasadę, zgodnie z którą każde przyjmujące Państwo Członkowskie, w którym dany

⁽¹⁾ Dz.U. L 19 z 24.1.1989, str. 16. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 206 z 31.7.2001, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 209 z 24.7.1992, str. 25. Dyrektywa ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2004/108/WE (Dz.U. L 32 z 5.2.2004, str. 15).

⁽³⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.1999, str. 77.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.1977, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 233 z 24.8.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 233 z 24.8.1978, str. 10. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 362 z 23.12.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 362 z 23.12.1978, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 33 z 11.2.1980, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 33 z 11.2.1980, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 223 z 21.8.1985, str. 15. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 253 z 24.9.1985, str. 34. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/19/WE.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 253 z 24.9.1985, str. 37. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 165 z 7.7.1993, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

▼B

zawód jest zawodem regulowanym, powinno uwzględnić kwalifikacje zdobyte w innym Państwie Członkowskim oraz ustalić, czy kwalifikacje te odpowiadają kwalifikacjom, których ono wymaga. Ogólny system uznawania kwalifikacji nie narusza prawa Państw Członkowskich do ustanowienia dla osób wykonujących dany zawód w tym Państwie Członkowskim szczególnych wymogów wynikających z przepisów dotyczących wykonywania danego zawodu uzasadnionych interesem publicznym. Przepisy tego rodzaju dotyczą, między innymi, zasad organizacji zawodu, standardów zawodowych, w tym dotyczących zasad etycznych, nadzoru oraz odpowiedzialności. Dyrektywa nie ma na celu ingerencji w uprawnienie Państw Członkowskich do przeciwdziałania nieuczciwemu uchylaniu się przez niektórych z ich obywateli od przestrzegania przepisów krajowych dotyczących wykonywania zawodu.

- (12) Niniejsza dyrektywa dotyczy uznawania przez Państwa Członkowskie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innym Państwie Członkowskim. Nie dotyczy jednak uznawania przez Państwa Członkowskie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji podjętych przez inne Państwa Członkowskie na podstawie niniejszej dyrektywy. Osoby, których kwalifikacje zawodowe zostały uznane na podstawie niniejszej dyrektywy, nie mogą tym samym powołać się na to uznanie w celu nabycia w Państwie Członkowskim swego pochodzenia praw, które nie wynikają z kwalifikacji zawodowych uzyskanych w tym Państwie Członkowskim, chyba że wykażą uzyskanie dodatkowych kwalifikacji zawodowych w przyjmującym Państwie Członkowskim.
- (13) W celu zdefiniowania mechanizmu uznawania w ramach systemu ogólnego, konieczne jest zgrupowanie różnych krajowych programów edukacyjnych i szkoleniowych na różnych poziomach. Poziomy te są określone jedynie w związku z funkcjonowaniem systemu ogólnego i nie mają wpływu na krajowe struktury edukacji i kształcenia, ani na uprawnienia Państw Członkowskich w tej dziedzinie.
- (14) Mechanizm uznawania ustanowiony w dyrektywach 89/48/EWG oraz 92/51/EWG pozostaje niezmienny. W związku z tym posiadacz dyplomu zaświadczonego o ukończeniu kształcenia na poziomie pomaturalnym, które trwało co najmniej jeden rok, powinien mieć dostęp do zawodu regulowanego w Państwie Członkowskim, w którym dostęp jest uwarunkowany posiadaniem dyplomu ukończenia studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających cztery lata, bez względu na poziom, do którego zaliczany jest dyplom wymagany w przyjmującym Państwie Członkowskim. W przeciwnym przypadku, gdy dostęp do zawodu regulowanego jest uwarunkowany ukończeniem studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających dłużej niż cztery lata, dostęp taki powinien zostać przyznany jedynie osobom posiadającym dyplom ukończenia studiów uniwersyteckich lub innych studiów wyższych trwających co najmniej trzy lata.
- (15) W przypadku braku harmonizacji minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia, wymaganego do dostępu do zawodów objętych systemem ogólnym, przyjmujące Państwo Członkowskie powinno mieć możliwość wprowadzenia środka wyrównawczego. Środek ten powinien być proporcjonalny i uwzględniać, w szczególności, doświadczenie zawodowe wnioskodawcy. Doświadczenie pokazuje, że pozostawienie migrantowi możliwości

▼B

wyboru, zdania testu umiejętności bądź odbycia stażu adaptacyjnego stanowi wystarczającą gwarancję stwierdzenia poziomu jego kwalifikacji, dlatego odstąpienie od tego wyboru musi być w każdym przypadku uzasadnione istotnym wymogiem interesu publicznego.

- (16) W celu wspierania swobodnego przepływu specjalistów, przy równoczesnym zapewnieniu właściwego poziomu kwalifikacji, poszczególne stowarzyszenia i organizacje zawodowe lub Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość zaproponowania stworzenia wspólnych platform na szczeblu europejskim. Niniejsza dyrektywa powinna, pod określonymi warunkami i zgodnie z uprawnieniami Państw Członkowskich w dziedzinie określania kwalifikacji niezbędnych dla wykonywania zawodu na ich terytorium, jak również istoty i organizacji ich systemów kształcenia zawodowego oraz zgodnie z prawem wspólnotowym, w szczególności wspólnotowym prawem konkurencji, uwzględniać takie inicjatywy, równocześnie wspierając w tym kontekście nadanie bardziej automatycznego charakteru uznawaniu kwalifikacji w ramach systemu ogólnego. ►C2 Stowarzyszenia zawodowe zdolne do przedstawienia propozycji wspólnych platform powinny być reprezentatywne na szczeblu krajowym i europejskim. ◀ Wspólną platformę stanowi zespół kryteriów umożliwiających złagodzenie w jak najszerszym zakresie skutków znaczących różnic w dziedzinie wymogów dotyczących wykształcenia, jakie stwierdzono, w co najmniej dwóch trzecich Państw Członkowskich, w tym we wszystkich Państwach Członkowskich, w których dany zawód jest regulowany. Kryteria te mogłyby przykładowo obejmować wymogi, takie jak: dodatkowe szkolenie, staż adaptacyjny odbywany w formie nadzorowanej praktyki, test umiejętności, wymóg posiadania minimalnego poziomu doświadczenia zawodowego albo też połączenie tych wymogów.
- (17) W celu uwzględnienia wszystkich sytuacji, które w dalszym ciągu nie podlegają przepisom dotyczącym uznawania kwalifikacji zawodowych, system ogólny powinien zostać rozszerzony na te przypadki, które nie zostały objęte systemem szczególnym wskutek tego, że dany zawód nie został objęty żadnym systemem bądź też w przypadku, gdy dany zawód wprawdzie został objęty takim szczególnym systemem, jednakże wnioskodawca z pewnych szczególnych i wyjątkowych przyczyn nie spełnia warunków koniecznych do skorzystania z tego systemu.
- (18) Istnieje potrzeba uproszczenia warunków podejmowania szeregu rodzajów działalności przemysłowej, handlowej i rzemieślniczej w Państwach Członkowskich, w których zawody te są regulowane, przez osoby, które wykonywały daną działalność przez stosowny i wystarczająco długi okres w innym Państwie Członkowskim, z równoczesnym utrzymaniem co do tych rodzajów działalności systemu automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie doświadczenia zawodowego.
- (19) Swoboda przemieszczania się i wzajemne uznawanie dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną (przy czym termin ten obejmuje również pielęgniarzy), lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów, muszą opierać się na ogólnej zasadzie automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie skoordynowanych, minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia. Dodatkowo warunkiem wykonywania w Państwach Członkowskich zawodu lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej (przy czym termin

▼B

ten obejmuje również położnego) i farmaceuty powinno być posiadanie przez osobę zainteresowaną kwalifikacji gwarantujących, że posiada ona wykształcenie spełniające ustanowione minimalne wymogi. Powyższy system należy uzupełnić o szereg przepisów dotyczących ochrony praw nabytych, z których wykwalifikowani specjaliści będą mogli korzystać pod pewnymi warunkami.

- (20) W celu uwzględnienia charakteru kształcenia lekarzy i lekarzy dentystów oraz związanego z tym dorobku wspólnotowego w dziedzinie wzajemnego uznawania kwalifikacji, uzasadnione jest ►C2 utrzymanie zasady automatycznego uznawania specjalności medycznych i lekarsko-dentystycznych ◄, wspólnych przynajmniej dla dwóch Państw Członkowskich wobec specjalności, które są uznane w momencie przyjęcia niniejszej dyrektywy. W celu uproszczenia systemu rozszerzenie automatycznego uznawania kwalifikacji o nowe specjalności medyczne po wejściu w życie niniejszej dyrektywy powinno być jednak ograniczone do takich specjalności, które występują w przynajmniej dwóch piątych Państw Członkowskich. Ponadto niniejsza dyrektywa nie narusza prawa Państw Członkowskich do uzgodnienia między sobą automatycznego uznawania kwalifikacji zgodnie z ich własnymi zasadami w określonych specjalnościach medycznych i stomatologicznych występujących w tych Państwach, lecz niepodlegających automatycznemu uznawaniu w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (21) Automatyczne uznawanie formalnych kwalifikacji lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego nie narusza uprawnień Państw Członkowskich do decydowania, czy kwalifikacje te będą powiązane z czynnościami zawodowymi.
- (22) Wszystkie Państwa Członkowskie powinny formalnie rozróżniać zawód lekarza dentysty od zawodu lekarza, niezależnie od posiadanej przez niego specjalizacji z odontostomatologii. Państwa Członkowskie powinny zagwarantować, że kształcenie lekarzy dentystów zapewni im uzyskanie umiejętności niezbędnych dla zapobiegania, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy oraz okolic przyległych. Działalność zawodowa lekarza dentysty powinna być wykonywana przez osoby posiadające kwalifikacje lekarza dentysty określone w niniejszej dyrektywie.
- (23) Nie wydaje się pożądane określanie jednolitych norm kształcenia położnych dla wszystkich Państw Członkowskich. Powinno się raczej zapewnić im możliwie największą swobodę w organizowaniu swojego kształcenia.
- (24) W celu uproszczenia niniejszej dyrektywy należy odnieść się do pojęcia „farmaceuta”, aby wyznaczyć zakres stosowania przepisów dotyczących automatycznego uznawania kwalifikacji bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tę działalność.

▼B

- (25) Osoby posiadające kwalifikacje farmaceuty są specjalistami w dziedzinie leków i z zasady powinny być uprawnione do wykonywania zawodu farmaceuty w jego podstawowym zakresie we wszystkich Państwach Członkowskich. Określenie tego minimalnego zakresu w niniejszej dyrektywie nie powoduje ani ograniczenia zakresu uprawnień farmaceutów w Państwach Członkowskich, w szczególności dotyczących analiz biomedycznych, ani też stworzenia monopolu dla tych specjalistów, jako że pozostaje to wyłącznie w kompetencji Państw Członkowskich. Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają prawa Państw Członkowskich do wprowadzenia dodatkowych wymogów w zakresie kształcenia, warunkujących możliwość wykonywania czynności nieujętych w skoordynowanym podstawowym zakresie czynności. Oznacza to, że Państwo Członkowskie powinno mieć możliwość wprowadzania tych wymogów wobec obywateli posiadających kwalifikacje objęte automatycznym uznawaniem w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- (26) Niniejsza dyrektywa nie zapewnia koordynacji wszystkich wymogów w zakresie podejmowania i wykonywania działalności w dziedzinie farmacji. W szczególności kwestie rozmieszczenia geograficznego aptek i monopolu na wydawanie produktów leczniczych powinny pozostać w kompetencji Państw Członkowskich. Dyrektywa nie wprowadza żadnych zmian w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich wprowadzających zakaz wykonywania przez spółki niektórych czynności w dziedzinie farmacji lub uzależniających wykonywanie tych czynności od spełnienia określonych warunków.
- (27) Projekt architektoniczny, jakość obiektów budowlanych, ich harmonijne wkomponowanie w otoczenie, poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego oraz zbiorowego i prywatnego dziedzictwa należą do kwestii o znaczeniu publicznym. Dlatego też wzajemne uznawanie kwalifikacji powinno być oparte na kryteriach jakościowych i ilościowych gwarantujących, że osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego, projektowania, organizacji i konstrukcji budynków, konserwacji i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi.
- (28) Krajowe regulacje w dziedzinie architektury oraz podejmowania i wykonywania działalności zawodowej przez architektów mają bardzo zróżnicowany zakres. W większości Państw Członkowskich działalność w dziedzinie architektury prowadzona jest *de iure* bądź *de facto* przez osoby posiadające wyłącznie tytuł architekta lub dodatkowo także inny tytuł, przy czym osoby te nie mają wyłączności na prowadzenie takiej działalności, chyba że wynika to przepisów ustawowych. Działalność ta, bądź tylko niektóre jej rodzaje, może być wykonywana także przez przedstawicieli innych zawodów, w szczególności przez inżynierów, którzy uzyskali specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie budownictwa lub sztuki budowania. W celu uproszczenia niniejszej dyrektywy należy odnieść się do pojęcia „architekt”, aby

▼B

wyznaczyć zakres stosowania przepisów dotyczących automatycznego uznawania kwalifikacji w dziedzinie architektury, bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tę działalność.

- (29) ►C2 W przypadku przedstawienia przez organizację zawodową lub stowarzyszenie, które działają w zakresie zawodu regulowanego na szczeblu europejskim i krajowym ◀ uzasadnionego wniosku dotyczącego szczególnych postanowień dotyczących uznawania kwalifikacji w oparciu o zharmonizowane minimalne wymogi w zakresie wykształcenia, Komisja ocenia zasadność przyjęcia projektu zmiany niniejszej dyrektywy.
- (30) Aby system uznawania kwalifikacji zawodowych był skuteczny, powinny zostać ustalone jednolite procedury i zasady postępowania w zakresie jego wprowadzenia w życie, jak również określone warunki wykonywania zawodu.
- (31) Ponieważ współpraca między Państwami Członkowskimi oraz pomiędzy Państwami Członkowskimi a Komisją powinna ułatwić wdrożenie niniejszej dyrektywy oraz realizację wynikających z niej zobowiązań, należy zapewnić warunki służące tej współpracy.
- (32) Wprowadzenie przez stowarzyszenia lub organizacje zawodowe legitymacji zawodowych na szczeblu europejskim mogłoby ułatwić mobilność przedstawicieli danych zawodów, w szczególności poprzez przyspieszenie wymiany informacji pomiędzy przyjmującym Państwem Członkowskim a Państwem Członkowskim pochodzenia. Legitymacja zawodowa powinna umożliwiać monitorowanie kariery osób wykonujących dany zawód, które prowadzą działalność w różnych Państwach Członkowskich. Legitymacje te, przy pełnym poszanowaniu przepisów dotyczących ochrony danych, mogłyby zawierać informacje na temat kwalifikacji zawodowych danej osoby (dotyczące uniwersytetu lub instytucji, w których uzyskała ona wykształcenie, posiadanych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego), jej miejsca prowadzenia działalności, sankcji nałożonych na tą osobę w związku z wykonywaniem zawodu oraz informacje dotyczące właściwego organu.
- (33) Ustanowienie sieci ośrodków informacji mających za zadanie dostarczenie obywatelom Państw Członkowskich informacji i wsparcia zapewni przejrzystość systemowi uznawania kwalifikacji. W ośrodkach informacji każdy zainteresowany obywatel oraz Komisja uzyskają wszelkie informacje i adresy istotne w procedurze uznawania. Wyznaczenie przez każde Państwo Członkowskie pojedynczego ośrodka informacji w ramach tej sieci nie wpływa na ich organizację i uprawnienia na szczeblu krajowym. W szczególności nie stanowi to przeszkody dla wyznaczenia szeregu innych biur na szczeblu krajowym, przy czym ośrodek informacji wyznaczony w ramach wyżej wymienionej sieci będzie odpowiedzialny za koordynację działań z tymi biurami oraz kierowanie obywateli, w razie potrzeby, do właściwego biura.
- (34) Zarządzanie różnorodnymi systemami uznawania kwalifikacji ustanowionymi w dyrektywach sektorowych oraz systemem ogólnym okazało się zadaniem uciążliwym i skomplikowanym. Dlatego potrzebne jest uproszczenie zarządzania i dostosowania niniejszej dyrektywy do postępu naukowego i technicznego, w szczególności w przypadku koordynacji minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia dla potrzeb automatycznego uznawania kwalifikacji. W tym celu powinien zostać powołany

▼B

wspólny komitet ds. uznawania kwalifikacji zawodowych oraz należy zapewnić odpowiedni udział przedstawicieli organizacji zawodowych, również na poziomie wspólnotowym.

- (35) Środki niezbędne dla wdrożenia niniejszej dyrektywy należy przyjąć zgodnie z procedurą określoną w decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽¹⁾.
- (36) Sporządzanie przez Państwa Członkowskie sprawozdania okresowego z wdrożenia niniejszej dyrektywy, zawierającego dane statystyczne, umożliwi ocenę oddziaływania systemu uznawania kwalifikacji zawodowych.
- (37) Należy ustanowić odpowiednią procedurę przyjmowania środków tymczasowych, na wypadek gdyby stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy napotykało na istotne trudności w Państwie Członkowskim.
- (38) Przepisy niniejszej dyrektywy nie wpływają na kompetencje Państw Członkowskich w zakresie organizacji ich krajowego systemu ubezpieczeń społecznych oraz określania działań, które należy w ramach tego systemu realizować.
- (39) ►C2 Wobec szybkości przemian technologicznych i postępu naukowego uczenie się przez całe życie ma szczególne znaczenie ◀ w odniesieniu do znaczącej liczby zawodów. W tym kontekście rolą Państw Członkowskich jest przyjęcie szczegółowych przepisów dotyczących odpowiedniego dalszego kształcenia, które umożliwi przedstawicielom tych zawodów stałe zaznajamianie się ze zmianami, które przynosi postęp techniczny i naukowy.
- (40) W związku z tym, że cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie racjonalizacja, uproszczenie i poprawa regulacji dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych, nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez Państwa Członkowskie, a możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (41) Niniejsza dyrektywa nie narusza art. 39 ust. 4 oraz art. 45 Traktatu, w szczególności w odniesieniu do notariuszy.
- (42) Niniejsza dyrektywa w zakresie dotyczącym swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług nie narusza innych, szczególnych przepisów prawnych dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych, takich jak przepisy obowiązujące w odniesieniu do transportu, pośredników ubezpieczeniowych oraz biegłych rewidentów. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na stosowanie dyrektywy Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mającej na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody

⁽¹⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

▼B

świadczenia usług ⁽¹⁾ ani dyrektywy 98/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. mającej na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w Państwie Członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych ⁽²⁾. Uznawanie kwalifikacji zawodowych prawników dla celów podejmowania przez nich bezpośredniej działalności w przyjmującym Państwie Członkowskim na podstawie tytułu zawodowego przyjmującego Państwa Członkowskiego powinno zostać objęte przepisami niniejszej dyrektywy.

- (43) W zakresie, w jakim są one regulowane, niniejsza dyrektywa dotyczy również wolnych zawodów, do których, zgodnie z niniejszą dyrektywą, należą zawody wykonywane osobiście na podstawie odpowiednich kwalifikacji zawodowych w sposób odpowiedzialny i zawodowo niezależny przez osoby świadczące usługi intelektualne i koncepcyjne w interesie klienta i w interesie publicznym. Wykonywanie zawodu może podlegać w Państwach Członkowskich, zgodnie z Traktatem, szczególnym ograniczeniom ustawowym zgodnie z prawem krajowym oraz uregulowaniom zawodowym przyjmowanym w tych ramach samodzielnie przez odpowiednie organizacje zawodowe, chroniącym i rozwijającym profesjonalizm oraz jakość usług, a także poufność w relacjach z klientem.
- (44) Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów niezbędnych dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i konsumentów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady, na podstawie których każde Państwo Członkowskie, które uzależnia dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych (zwane dalej „przyjmującym Państwem Członkowskim”) uznaje, dla celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania, kwalifikacje zawodowe uzyskane w innym lub innych Państwach Członkowskich (zwanych dalej „rodzimyym Państwem Członkowskim”), które umożliwiają posiadaczowi wymienionych kwalifikacji wykonywanie w tych Państwach tego samego zawodu.

▼M9

W niniejszej dyrektywie ustanawia się również zasady dotyczące częściowego dostępu do zawodu regulowanego oraz uznawania praktyk zawodowych odbywanych w innym państwie członkowskim.

▼B

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się wobec wszystkich obywateli Państw Członkowskich, zamierzających wykonywać zawód regulowany w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje zawodowe, zarówno jako osoba pracująca na własny rachunek, w tym jako osoba wykonująca wolny zawód, jak też jako pracownik najemny.

⁽¹⁾ Dz.U. L 78 z 26.3.1977, str. 17. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 14.3.1998, str. 36. Dyrektywa zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 roku.

▼ M9

Niniejszą dyrektywę stosuje się również wobec wszystkich obywateli państw członkowskich, którzy odbyli praktyki zawodowe poza rodzimym państwem członkowskim.

▼ B

2. Każde Państwo Członkowskie może zezwolić obywatelom Państwa Członkowskiego posiadającym dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, który nie został uzyskany w jednym z Państw Członkowskich, na wykonywanie na swoim terytorium zawodu regulowanego w rozumieniu art. 3 ust.1 lit. a) zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym Państwie. W przypadku zawodów określonych w przepisach tytułu III, rozdział III, wstępne uznanie jest uzależnione od spełnienia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia ustanowionych w tym rozdziale.

3. Jeżeli w odniesieniu do danego zawodu regulowanego obowiązują inne szczególne przepisy bezpośrednio dotyczące uznawania kwalifikacji zawodowych, ustanowione w odrębnym instrumencie prawa wspólnotowego, odpowiadających im przepisów niniejszej dyrektywy nie stosuje się.

▼ M9

4. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się wobec notariuszy powoływanych na mocy urzędowego aktu organów publicznych.

▼ B*Artykuł 3***Definicje**

1. Dla celów niniejszej dyrektywy stosuje się poniższe definicje:
 - a) „zawód regulowany”: działalność zawodowa lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie, lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, bezpośrednio bądź pośrednio, na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych; w szczególności używanie tytułu zawodowego zastrzeżonego na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe stanowi sposób wykonywania działalności zawodowej. W przypadkach, w których nie stosuje się pierwszego zdania niniejszej definicji, działalność zawodowa, o której mowa w ust. 2, traktowana jest jako zawód regulowany;
 - b) „kwalifikacje zawodowe”: kwalifikacje potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, poświadczeniem kompetencji, o którym mowa w art. 11 lit. a) ppkt i) lub doświadczenia zawodowego;
 - c) „dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji”: dyplomy, świadectwa lub inne dokumenty wydane przez organ Państwa Członkowskiego wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego Państwa, potwierdzające pomyślne ukończenie kształcenia zawodowego, odbywanego w przeważającej części na terytorium Wspólnoty. W przypadkach, w których nie stosuje się zdania pierwszego niniejszej definicji, dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w ust. 3, traktowany jest jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji;
 - d) „właściwy organ”: każdy organ lub jednostka upoważniona przez Państwa Członkowskie do wystawiania lub przyjmowania świadectw wykształcenia i innych dokumentów lub informacji, przyjmowania wniosków i podejmowania decyzji, o których mowa w niniejszej dyrektywie;
 - e) „kształcenie regulowane”: każdy rodzaj kształcenia, które w szczególny sposób przystosowane jest na potrzeby wykonywania określonego zawodu oraz obejmuje kurs lub kursy uzupełnione, w stosownych przypadkach, kształceniem zawodowym albo praktyką w okresie próbnym lub praktyką zawodową.

▼B

Struktura i poziom kształcenia zawodowego oraz praktyk w okresie próbnym lub praktyk zawodowych określone są w ustawach, przepisach wykonawczych lub administracyjnych danego Państwa Członkowskiego albo są nadzorowane bądź zatwierdzane przez wyznaczony w tym celu organ;

▼M9

- f) „doświadczenie zawodowe”: faktyczne i zgodne z prawem wykonywanie danego zawodu w państwie członkowskim w pełnym wymiarze czasu pracy lub w równoważnym niepełnym wymiarze czasu pracy;

▼B

- g) „staż adaptacyjny”: wykonywanie zawodu regulowanego w przyjmującym Państwie Członkowskim pod nadzorem wykwalifikowanego przedstawiciela tego zawodu, ►C2 gdzie takiej praktyce odbywanej pod nadzorem może towarzyszyć dalsze kształcenie. ◄ Powyższy okres nadzorowanej praktyki podlega ocenie. Szczegółowe zasady regulujące kwestie stażu adaptacyjnego i jego oceny, jak również status migranta objętego nadzorem, określa właściwy organ przyjmującego Państwa Członkowskiego.

Status prawny osoby odbywającej nadzorowaną praktykę w przyjmującym Państwie Członkowskim, zwłaszcza w zakresie prawa pobytu, obowiązków, uprawnień i przywilejów socjalnych, świadczeń i wynagrodzenia, określany jest przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi;

▼M9

- h) „test umiejętności”: test sprawdzający wiedzę zawodową, umiejętności i kompetencje wnioskodawcy, przeprowadzony lub uznany przez właściwe władze przyjmującego państwa członkowskiego w celu oceny zdolności wnioskodawcy do wykonywania zawodu regulowanego w tym państwie członkowskim.

Aby umożliwić przeprowadzenie tego testu, właściwe organy sporządzają – na podstawie porównania kształcenia i szkoleń wymaganych w przyjmującym państwie członkowskim z kształceniem i szkoleniami odbytymi przez wnioskodawcę – listę zagadnień, których nie obejmuje posiadany przez wnioskodawcę dyplom lub inny dokument potwierdzający kwalifikacje.

Test umiejętności musi uwzględniać fakt, że wnioskodawca jest wykwalifikowanym specjalistą w rodzimym państwie członkowskim lub w państwie członkowskim, z którego przybywa. Test umiejętności obejmuje zagadnienia wybrane z listy, których znajomość jest niezbędna do wykonywania danego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim. Test może sprawdzać również znajomość zasad dotyczących wykonywania danego zawodu obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim.

Szczegóły dotyczące przeprowadzania testu umiejętności oraz status przysługujący w przyjmującym państwie członkowskim wnioskodawcy, który pragnie przygotowywać się do testu umiejętności w tym państwie członkowskim, określone są przez właściwe organy tego państwa członkowskiego;

▼B

- i) „kierownik przedsiębiorstwa”: każda osoba, która w przedsiębiorstwie działającym w danym sektorze zawodowym sprawowała funkcję:
- i) kierownika przedsiębiorstwa lub oddziału przedsiębiorstwa; lub
 - ii) przedstawiciela właściciela lub zastępcy kierownika przedsiębiorstwa, przy czym stanowisko wiązało się z takimi samymi obowiązkami, jakie spoczywały na zastępowanym właścicielu albo kierowniku; lub
 - iii) na stanowisku kierowniczym z obowiązkami o charakterze handlowym lub technicznym, związanym z odpowiedzialnością za jeden lub kilka działów przedsiębiorstwa.

▼ M9

- j) „praktyki zawodowe”: bez uszczerbku dla art. 46 ust. 4, okres praktyk zawodowych prowadzonych pod nadzorem, który może mieć miejsce albo podczas nauki prowadzącej do uzyskania dyplomu, albo po jej zakończeniu, o ile stanowi to warunek dostępu do zawodu regulowanego;
- k) „europejska legitymacja zawodowa”: elektroniczny dokument wykazujący albo, że specjalista spełnił wszystkie niezbędne warunki w celu tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług w przyjmującym państwie członkowskim, albo uznanie kwalifikacji zawodowych na użytek stałego prowadzenia działalności zawodowej w przyjmującym państwie członkowskim;
- l) „uczenie się przez całe życie”: całość odbytego w ciągu całego życia kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego, kształcenia pozaformalnego i nieformalnego uczenia się, których rezultatem jest poprawa wiedzy, umiejętności i kompetencji, co może obejmować etykę zawodową;
- m) „nadrzędne względy interesu ogólnego”: względy uznane za takie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- n) „Europejski system transferu i akumulacji punktów lub punkty ECTS”: system punktacji w szkolnictwie wyższym stosowany w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

▼ B

2. Zawód wykonywany przez członków stowarzyszeń lub organizacji wyszczególnionych w załączniku I traktowany jest jako zawód regulowany.

Celem realizowanym przez stowarzyszenia i organizacje, o których mowa w akapicie pierwszym, jest w szczególności wspieranie i utrzymywanie wysokiego standardu w danej dziedzinie zawodowej. W tym celu podlegają one specjalnej formie uznania przez Państwa Członkowskie, oraz wydają swoim członkom dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, zapewniają przestrzeganie przez członków przyjętych zasad wykonywania zawodu i przyznają im prawo używania tytułu bądź skrótu tytułu zawodowego lub prawo do korzystania ze statusu odpowiadającego temu wykształceniu.

▼ M9

Za każdym razem, gdy państwo członkowskie uznaje stowarzyszenie lub organizację, o których mowa w akapicie pierwszym, powiadamia o tym Komisję. Komisja sprawdza, czy to stowarzyszenie lub ta organizacja spełniają warunki określone w akapicie drugim. Aby uwzględnić zmiany regulacyjne w państwach członkowskich, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 57c w celu aktualizacji załącznika I, jeżeli spełnione są warunki określone w akapicie drugim.

Jeżeli warunki określone w akapicie drugim nie są spełnione, Komisja przyjmuje akt wykonawczy w celu odrzucenia proponowanej aktualizacji załącznika I.

▼ B

3. Potwierdzenie kwalifikacji zawodowych wydane przez państwo trzecie uznawane jest za dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, jeżeli jego posiadacz legitymuje się trzyletnim doświadczeniem zawodowym w danym zawodzie, zdobytym na terytorium Państwa Członkowskiego, które uznało to potwierdzenie kwalifikacji zawodowych zgodnie z przepisami art. 2 ust. 2 oraz państwo to potwierdziło uzyskane doświadczenie zawodowe.

▼B

Artykuł 4
Skutki uznania

▼M9

1. Uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące państwo członkowskie pozwala beneficjentom na uzyskanie w tym państwie członkowskim dostępu do tego samego zawodu, w odniesieniu do którego posiadają kwalifikacje w rodzimym państwie członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego państwa członkowskiego.

▼B

2. Dla celów niniejszej dyrektywy, zawód, który wnioskodawca pragnie wykonywać w przyjmującym Państwie Członkowskim uznaje się za ten sam, do którego wykonywania kwalifikacje wnioskodawca posiada w rodzimym Państwie Członkowskim, jeżeli w obu przypadkach chodzi o porównywalną działalność.

▼M9

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 częściowy dostęp do zawodu w przyjmującym państwie członkowskim jest przyznawany na warunkach określonych w art. 4f.

Artykuł 4a

Europejska legitymacja zawodowa

1. Państwa członkowskie wydają osobom posiadającym kwalifikacje zawodowe europejską legitymację zawodową na wniosek tych osób i pod warunkiem przyjęcia przez Komisję odpowiednich aktów wykonawczych określonych w ust. 7.

2. Jeżeli europejska legitymacja zawodowa została wprowadzona dla określonego zawodu w drodze odpowiednich aktów wykonawczych przyjętych na podstawie ust. 7, osoba posiadająca dane kwalifikacje zawodowe może zdecydować się na wystąpienie o taką legitymację albo na skorzystanie z procedur przewidzianych w tytułach II i III.

3. Państwa członkowskie zapewniają posiadaczowi europejskiej legitymacji zawodowej korzystanie ze wszystkich praw przyznanych w art. 4b–4e.

4. Jeżeli osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe zamierza świadczyć usługi, o których mowa w tytule II, inne niż usługi objęte art. 7 ust. 4, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego wydaje europejską legitymację zawodową zgodnie z art. 4b i 4c. Europejska legitymacja zawodowa stanowi, w stosownych przypadkach, oświadczenie zgodnie z art. 7.

5. Jeżeli osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe zamierza prowadzić stałą działalność zawodową w innym państwie członkowskim zgodnie z tytułem III rozdziały I–IIIa lub świadczyć usługi zgodnie z art. 7 ust. 4, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego podejmuje wszelkie działania przygotowawcze w odniesieniu do indywidualnej dokumentacji wnioskodawcy utworzonej w systemie wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) (dokumentacji w systemie IMI), zgodnie z art. 4b i 4d. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego wydaje europejską legitymację zawodową zgodnie z art. 4b i 4d.

▼ M9

Na użytek stałego prowadzenia działalności zawodowej wydanie europejskiej legitymacji zawodowej nie daje automatycznego prawa do wykonywania określonego zawodu, jeżeli w przyjmującym państwie członkowskim już obowiązują – przed wprowadzeniem europejskiej legitymacji zawodowej dla tego zawodu – wymogi rejestracyjne lub inne procedury kontrolne.

6. Państwa członkowskie wyznaczają organy właściwe do zajmowania się dokumentacją w systemie IMI i wydawania europejskich legitymacji zawodowych. Organy te zapewniają bezstronne, obiektywne i terminowe rozpatrywanie wniosków o wydanie europejskiej legitymacji zawodowej. Ośrodki wsparcia, o których mowa w art. 57b, również mogą pełnić funkcję właściwego organu. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy i ośrodki wsparcia informowały obywateli, w tym potencjalnych wnioskodawców, o funkcjonowaniu i wartości dodanej europejskiej legitymacji zawodowej w odniesieniu do zawodów, dla których jest ona dostępna.

7. Komisja w drodze aktów wykonawczych przyjmuje środki konieczne do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów dotyczących europejskich legitymacji zawodowych dla tych zawodów, które spełniają warunki określone w akapicie drugim niniejszego ustępu, w tym środki dotyczące formatu europejskiej legitymacji zawodowej, rozpatrywania wniosków pisemnych, tłumaczeń, jakie wnioskodawca musi dostarczyć w celu udokumentowania wniosku o europejską legitymację zawodową, szczegółowych informacji dotyczących dokumentów wymaganych zgodnie z art. 7 ust. 2 lub załącznikiem VII w celu złożenia kompletnego wniosku oraz procedur dotyczących dokonywania i inkasowania opłat za europejską legitymację zawodową, z uwzględnieniem specyfiki danego zawodu. Komisja określa również w drodze aktów wykonawczych, jak, kiedy i w przypadku których dokumentów właściwe organy mogą wymagać poświadczonych kopii zgodnie z art. 4b ust. 3 akapit drugi, art. 4d ust. 2 i 3 w odniesieniu do danego zawodu.

Wprowadzenie europejskiej legitymacji zawodowej dla konkretnego zawodu w drodze przyjęcia odpowiednich aktów wykonawczych, o których mowa w akapicie pierwszym, podlega wszystkim następującym warunkom:

- a) w danym zawodzie istnieje znacząca mobilność lub potencjał znaczącej mobilności;
- b) odpowiednie zainteresowane strony wyraziły wystarczające zainteresowanie;
- c) zawód lub kształcenie i szkolenie prowadzące do wykonywania zawodu jest regulowane w znacznej liczbie państw członkowskich.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

▼ **M9**

8. Wszystkie opłaty, które mogą zostać poniesione przez wnioskodawców w związku z procedurami administracyjnymi przeprowadzanymi w celu wydania europejskiej legitymacji zawodowej, muszą być racjonalne, proporcjonalne i współmierne do kosztów ponoszonych przez rodzime państwo członkowskie i przyjmujące państwo członkowskie, i nie mogą mieć charakteru zniechęcającego do ubiegania się o europejską legitymację zawodową.

*Artykuł 4b***Wniosek o wydanie europejskiej legitymacji zawodowej i utworzenie dokumentacji w systemie IMI**

1. Rodzime państwo członkowskie umożliwia osobom posiadającym kwalifikacje zawodowe złożenie wniosku o europejską legitymację zawodową za pomocą udostępnionego przez Komisję narzędzia internetowego, które automatycznie tworzy dokumentację w systemie IMI dla konkretnego wnioskodawcy. Jeśli rodzime państwo członkowskie zezwala również na składanie wniosków na piśmie, wprowadza ono wszelkie niezbędne ustalenia dotyczące utworzenia dokumentacji w systemie IMI, wszelkich informacji, jakie należy przesłać wnioskodawcy, oraz wydania europejskiej legitymacji zawodowej.

2. Wraz z wnioskiem należy dostarczyć dokumenty wymagane w aktach wykonawczych, które mają zostać przyjęte zgodnie z art. 4a ust. 7.

3. W terminie jednego tygodnia od otrzymania wniosku właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego potwierdza otrzymanie wniosku i informuje wnioskodawcę o wszelkich brakujących dokumentach.

W stosownych przypadkach właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego wydaje wszelkie dodatkowe zaświadczenia wymagane na mocy niniejszej dyrektywy. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego sprawdza, czy wnioskodawca prowadzi zgodnie z prawem działalność w rodzimym państwie członkowskim oraz czy wszystkie niezbędne dokumenty wydane w rodzimym państwie członkowskim są ważne i autentyczne. W razie konieczności uzasadnionych wątpliwości właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego konsultuje się z właściwą instytucją i może zwrócić się do wnioskodawcy o poświadczone kopie dokumentów. W przypadku złożenia przez tego samego wnioskodawcę kolejnych wniosków właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego oraz przyjmującego państwa członkowskiego nie mogą żądać ponownego złożenia dokumentów, które znajdują się już w dokumentacji w systemie IMI i są nadal ważne.

4. Komisja może w drodze aktów wykonawczych przyjąć specyfikacje techniczne, środki niezbędne do zapewnienia integralności, poufności i dokładności informacji zapisanych na europejskiej legitymacji zawodowej i znajdujących się w dokumentacji w systemie IMI, oraz wymogi i procedury w zakresie wydawania europejskiej legitymacji zawodowej jej posiadaczowi, w tym możliwości jej pobierania lub dostarczania aktualizacji dokumentacji w systemie IMI. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

▼ **M9***Artykuł 4c***Europejska legitymacja zawodowa w zakresie tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług innych niż usługi objęte art. 7 ust. 4**

1. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego weryfikuje wniosek i dołączone do wniosku dokumenty zawarte w dokumentacji w systemie IMI oraz wydaje europejską legitymację zawodową dla tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług innych niż usługi objęte art. 7 ust. 4 w terminie trzech tygodni. Termin ten zaczyna biec z chwilą otrzymania brakujących dokumentów, o których mowa w art. 4b ust. 3 akapit pierwszy, lub, jeśli nie zwrócono się o żadne inne dokumenty, po upływie jednogodniowego okresu, o którym mowa w tym akapicie. Organ ten bezzwłocznie przekazuje europejską legitymację zawodową właściwemu organowi każdego zainteresowanego przyjmującego państwa członkowskiego i informuje o tym wnioskodawcę. W ciągu kolejnych 18 miesięcy przyjmujące państwo członkowskie nie może wymagać żadnego kolejnego oświadczenia na podstawie art. 7.

2. Decyzja właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego lub brak decyzji w terminie trzech tygodni, o którym mowa w ust. 1, podlega środkom odwoławczym na mocy prawa krajowego.

3. Jeżeli posiadacz europejskiej legitymacji zawodowej zamierza świadczyć usługi w innych państwach członkowskich niż państwa początkowo wspomniane we wniosku, o którym mowa w ust. 1, może zwrócić się o takie rozszerzenie. Jeśli posiadacz zamierza nadal świadczyć usługi po upływie okresu 18 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, informuje o tym właściwy organ. W każdym przypadku posiadacz legitymacji przekazuje również wszystkie informacje dotyczące istotnych zmian sytuacji stwierdzonej w dokumentacji w systemie IMI, o które zwrócić się może właściwy organ w rodzimym państwie członkowskim zgodnie z aktami wykonawczymi, które mają zostać przyjęte na mocy art. 4a ust. 7. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego przekazuje zaktualizowaną europejską legitymację zawodową zainteresowanym przyjmującym państwom członkowskim.

4. Europejska legitymacja zawodowa zachowuje ważność na całym terytorium wszystkich zainteresowanych przyjmujących państw członkowskich, dopóki jej posiadacz posiada prawo do wykonywania zawodu na podstawie dokumentów i informacji zawartych w dokumentacji w systemie IMI.

*Artykuł 4d***Europejska legitymacja zawodowa w zakresie stałego prowadzenia działalności zawodowej oraz tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług na podstawie art. 7 ust. 4**

1. Właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego weryfikuje w terminie jednego miesiąca autentyczność i ważność dołączonych do wniosku dokumentów zawartych w dokumentacji w systemie IMI w celu wydania europejskiej legitymacji zawodowej w zakresie stałego prowadzenia działalności zawodowej lub tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług na podstawie art. 7 ust. 4. Termin ten zaczyna biec z chwilą otrzymania brakujących dokumentów, o których mowa w art. 4b ust. 3 akapit pierwszy, lub, jeśli nie zwrócono się o żadne inne dokumenty, po upływie jednogodniowego okresu, o którym mowa w tym akapicie. Następnie organ ten bezzwłocznie przekazuje wniosek właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego. Rodzime państwo członkowskie informuje wnioskodawcę o statusie wniosku w momencie przekazania wniosku przyjmującemu państwu członkowskiemu.

▼ **M9**

2. W przypadkach, o których mowa w art. 16, 21, 49a i 49b, przyjmujące państwo członkowskie podejmuje decyzję o tym, czy wydać europejską legitymację zawodową na podstawie ust. 1 w terminie jednego miesiąca od otrzymania wniosku przekazanego przez rodzime państwo członkowskie. W przypadku wystąpienia należycie uzasadnionych wątpliwości przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do rodzimego państwa członkowskiego z wnioskiem o dodatkowe informacje lub o poświadczoną kopię dokumentu, które rodzime państwo członkowskie przekazuje nie później niż dwa tygodnie po przedłożeniu wniosku. Z zastrzeżeniem ust. 5 akapit drugi, niezależnie od takiego wniosku, zastosowanie ma termin jednego miesiąca.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 7 ust. 4 i w art. 14, przyjmujące państwo członkowskie podejmuje decyzję o tym, czy wydać europejską legitymację zawodową, czy też zastosować wobec posiadacza kwalifikacji zawodowych środki wyrównawcze w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku przekazanego przez rodzime państwo członkowskie. W przypadku wystąpienia należycie uzasadnionych wątpliwości przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do rodzimego państwa członkowskiego z wnioskiem o dodatkowe informacje lub o poświadczoną kopię dokumentu, które rodzime państwo członkowskie przekazuje nie później niż w terminie dwóch tygodni po przedłożeniu wniosku. Z zastrzeżeniem ust. 5 akapit drugi, niezależnie od takiego wniosku, zastosowanie ma termin dwóch miesięcy.

4. W przypadku gdy przyjmujące państwo członkowskie nie otrzyma od rodzimego państwa członkowskiego lub od wnioskodawcy niezbędnych informacji, o które może wystąpić zgodnie z niniejszą dyrektywą w celu podjęcia decyzji o wydaniu europejskiej legitymacji zawodowej, może ono odmówić wydania legitymacji. Odmowę taką należycie się uzasadnia.

5. Jeżeli przyjmujące państwo członkowskie nie podejmie decyzji w terminach określonych w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu lub nie zorganizuje testu umiejętności zgodnie z art. 7 ust. 4, europejską legitymację zawodową uznaje się za wydaną i wysyła się ją automatycznie za pośrednictwem systemu IMI posiadaczowi kwalifikacji zawodowych.

Przyjmujące państwo członkowskie ma możliwość przedłużenia o dwa tygodnie określonych w ust. 2 i 3 terminów automatycznego wydania europejskiej legitymacji zawodowej. Wyjaśnia ono przyczyny ich przedłużenia i informuje wnioskodawcę. Takie przedłużenie terminu można powtórzyć raz i jedynie jeśli jest to absolutnie niezbędne, w szczególności z powodów związanych ze zdrowiem publicznym lub bezpieczeństwem usługobiorców.

6. Działania podjęte przez rodzime państwo członkowskie zgodnie z ust. 1 zastępują wszelkie wnioski o uznanie kwalifikacji zawodowych na mocy prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego.

7. Decyzje rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego przyjęte na podstawie ust. 1–5 lub brak decyzji rodzimego państwa członkowskiego podlegają środkom odwoławczym na mocy prawa krajowego danego państwa członkowskiego.

▼ **M9***Artykuł 4e***Przetwarzanie danych związanych z europejską legitymacją zawodową i dostęp do tych danych**

1. Bez uszczerbku dla zasady domniemania niewinności właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego dokonują terminowej aktualizacji odpowiedniej dokumentacji w systemie IMI, uzupełniając ją o informacje na temat postępowań dyscyplinarnych lub sankcji karnych, które wiążą się z zakazem lub ograniczeniem i które wpływają na wykonywanie czynności przez posiadacza europejskiej legitymacji zawodowej na podstawie niniejszej dyrektywy. Czyniąc to, przestrzegają one zasad ochrony danych osobowych określonych w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej)⁽²⁾. Do takich aktualizacji zalicza się usuwanie informacji, które nie są już wymagane. Posiadacza europejskiej legitymacji zawodowej i właściwe organy mające dostęp do właściwej dokumentacji w systemie IMI informuje się bezzwłocznie o wszystkich aktualizacjach. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla spoczywających na państwach członkowskich obowiązków w zakresie ostrzegania na mocy art. 56a.

2. Treść aktualizowanych informacji, o których mowa w ust. 1, ogranicza się do następujących elementów:

- a) tożsamość specjalisty;
- b) zawód;
- c) dane organu lub sądu krajowego, który wydał decyzję o ograniczeniu lub zakazie;
- d) zakres ograniczenia lub zakazu; oraz
- e) okres, przez jaki obowiązuje ograniczenie lub zakaz.

3. Dostęp do informacji zawartych w dokumentacji w systemie IMI mają wyłącznie właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą 95/46/WE. Na wniosek posiadacza europejskiej legitymacji zawodowej właściwe organy informują go o treści dokumentacji w systemie IMI.

4. Informacje zawarte w europejskiej legitymacji zawodowej ograniczają się do informacji niezbędnych do ustalenia prawa jej posiadacza do wykonywania zawodu, w odniesieniu do którego została wydana, a mianowicie imienia posiadacza, jego nazwiska, daty i miejsca urodzenia, zawodu, kwalifikacji, mającego zastosowanie systemu, odpowiednich właściwych organów, numeru legitymacji, elementów zabezpieczających i odniesienia do ważnego dokumentu tożsamości. Informacje dotyczące nabytego przez posiadacza europejskiej legitymacji zawodowej doświadczenia zawodowego lub zastosowanych wobec niego środków wyrównawczych zawarte są w dokumentacji w systemie IMI.

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

▼ **M9**

5. Dane osobowe zawarte w dokumentacji w systemie IMI mogą być przetwarzane tak długo, jak długo jest to potrzebne na użytek procedury uznania oraz jako dowód uznania lub przekazania oświadczenia wymaganego na mocy art. 7. Państwa członkowskie zapewniają, aby posiadacz europejskiej legitymacji zawodowej posiadał prawo do nieodpłatnego wystąpienia w dowolnym czasie o poprawienie nieprawidłowych lub niekompletnych danych lub o usunięcie bądź zablokowanie dotyczącej go dokumentacji w systemie IMI. Posiadacza legitymacji informuje się o tym prawie w momencie wydania europejskiej legitymacji zawodowej, a następnie przypomina mu się o tym prawie co dwa lata. Przypomnienie wysyłane jest automatycznie za pośrednictwem systemu IMI, jeśli pierwotny wniosek o wydanie europejskiej legitymacji zawodowej został przedłożony online.

W przypadku wniosku o usunięcie dokumentacji w systemie IMI związanej z europejską legitymacją zawodową wydaną do celów stałego prowadzenia działalności zawodowej lub tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług na podstawie art. 7 ust. 4 właściwe organy danego rodzimego państwa członkowskiego wydają posiadaczowi kwalifikacji zawodowych dokument poświadczający uznanie jego kwalifikacji zawodowych.

6. W związku z przetwarzaniem danych osobowych zapisanych na europejskiej legitymacji zawodowej i zawartych we wszystkich dokumentacjach w systemie IMI odpowiednie właściwe organy państw członkowskich uznaje się za administratorów danych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE. W związku z obowiązkami Komisji określonymi w ust. 1–4 niniejszego artykułu i związanym z nimi przetwarzaniem danych osobowych Komisję uznaje się za administratora danych w rozumieniu art. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych ⁽¹⁾.

7. Przyjmujące państwa członkowskie, nie naruszając przepisów ust. 3, umożliwiają pracodawcom, klientom, pacjentom, organom publicznym i innym zainteresowanym stronom weryfikację autentyczności i ważności europejskiej legitymacji zawodowej przedstawionej im przez posiadacza legitymacji.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa przepisy dotyczące dostępu do dokumentacji w systemie IMI, oraz środki techniczne i procedury w zakresie weryfikacji, o której mowa w akapicie pierwszym. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

*Artykuł 4f***Dostęp częściowy**

1. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego po indywidualnym rozpatrzeniu każdego wniosku przyznaje dostęp częściowy do działalności zawodowej na terytorium tego państwa wyłącznie wtedy, gdy są spełnione wszystkie następujące warunki:

- a) specjalista jest w pełni uprawniony do wykonywania w rodzimym państwie członkowskim działalności zawodowej, w odniesieniu do której ma mieć przyznany dostęp częściowy w przyjmującym państwie członkowskim;

⁽¹⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

▼M9

- b) różnice między daną działalnością zawodową legalnie wykonywaną w rodzimym państwie członkowskim i danym zawodem regulowanym w przyjmującym państwie członkowskim są na tyle znaczne, że zastosowanie środków wyrównawczych oznaczałoby konieczność ukończenia przez wnioskodawcę pełnego programu kształcenia i szkolenia wymaganego w przyjmującym państwie członkowskim do posiadania pełnego dostępu do zawodu regulowanego w przyjmującym państwie członkowskim;
- c) daną działalność zawodową można w sposób obiektywny oddzielić od innych rodzajów działalności objętych danym zawodem regulowanym w przyjmującym państwie członkowskim.

Na użytek lit. c) właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego bierze pod uwagę, czy działalność zawodowa może być wykonywana niezależnie w rodzimym państwie członkowskim.

2. Przyznania dostępu częściowego można odmówić, jeżeli taka odmowa jest uzasadniona nadrzędnymi względami interesu ogólnego, odpowiednio służy zapewnieniu osiągnięcia realizowanego celu i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

3. Wnioski dotyczące stałego prowadzenia działalności zawodowej w przyjmującym państwie członkowskim są analizowane zgodnie z tytułem III rozdziały I i IV.

4. Wnioski dotyczące tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług w przyjmującym państwie członkowskim odnoszące się rodzajów działalności zawodowej mających wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne są analizowane zgodnie z tytułem II.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 7 ust. 4 akapit szósty i art. 52 ust. 1 po przyznaniu dostępu częściowego działalność zawodowa jest wykonywana w ramach tytułu zawodowego obowiązującego w rodzimym państwie członkowskim. Przyjmujące państwo członkowskie może wymagać używania tego tytułu zawodowego w językach przyjmującego państwa członkowskiego. Specjaliści mający dostęp częściowy wyraźnie wskazują usługobiorcom zakres swojej działalności zawodowej.

6. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do specjalistów korzystających z automatycznego uznania kwalifikacji zawodowych na mocy tytułu III rozdziały II, III i IIIa.

▼B

TYTUŁ II

SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG*Artykuł 5***Zasada swobodnego świadczenia usług**

1. Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów prawa wspólnotowego, jak również przepisów art. 6 i 7 niniejszej dyrektywy, Państwa Członkowskie nie wprowadzają ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług w innym Państwie Członkowskim, które w jakikolwiek sposób byłyby związane z kwalifikacjami zawodowymi:

- a) jeżeli usługodawca prowadzi zgodną z prawem działalność w zakresie tego samego zawodu w innym Państwie Członkowskim (zwanym dalej „Państwem Członkowskim siedziby”), oraz

▼ **M9**

- b) w przypadku przeniesienia się usługodawcy, jeżeli wykonywał zawód w co najmniej jednym państwie członkowskim przez co najmniej jeden rok w okresie dziesięciu lat poprzedzających świadczenie usług, jeżeli dany zawód nie jest regulowany w państwie członkowskim siedziby. Wymóg wykonywania zawodu przez co najmniej jeden rok nie ma zastosowania, jeżeli zawód lub kształcenie i szkolenie prowadzące do wykonywania danego zawodu są regulowane.

▼ **B**

2. Przepisy niniejszego tytułu obowiązują jedynie w przypadku przeniesienia się usługodawcy na terytorium przyjmującego Państwa Członkowskiego w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1.

Tymczasowy i okazjonalny charakter świadczenia usług podlega każdorazowo indywidualnej ocenie, przy uwzględnieniu przede wszystkim jego długości, częstotliwości, regularności i ciągłości.

3. Usługodawca, który przeniósł się do innego Państwa Członkowskiego, podlega przepisom dotyczącym wykonywania zawodu, mającym charakter zawodowy, ustawowy lub administracyjny regulującym kwestie bezpośrednio powiązane z kwalifikacjami zawodowymi, takimi jak definicja zawodu, używanie tytułów zawodowych i poważne uchybienia zawodowe, w sposób bezpośredni i szczególny związane z ochroną i bezpieczeństwem konsumentów, jak również przepisom dyscyplinarnym, które obowiązują w przyjmującym Państwie Członkowskim osoby wykonujące ten sam zawód.

*Artykuł 6***Wylączenia**

Zgodnie z art. 5 ust. 1 przyjmujące Państwo Członkowskie zwalnia usługodawców prowadzących działalność w innym Państwie Członkowskim z wymogów obowiązujących osoby wykonujące dany zawód, prowadzące działalność na jego terytorium, dotyczących:

- a) uzyskania zezwolenia, rejestracji albo członkostwa w organizacji lub instytucji zawodowej. W celu ułatwienia stosowania, zgodnie z art. 5 ust. 3, przepisów dyscyplinarnych obowiązujących na ich terytorium, Państwa Członkowskie mogą wprowadzić automatyczną rejestrację tymczasową albo członkostwo *pro forma* w organizacji lub instytucji zawodowej, o ile taka rejestracja lub uzyskanie członkostwa nie spowoduje w żaden sposób opóźnienia ani utrudnienia w świadczeniu usług, ani nie spowoduje obciążenia usługodawcy dodatkowymi kosztami. Odpis oświadczenia oraz, w stosownych przypadkach, jego odnowionej wersji, o której mowa w art. 7 ust. 1, z załączonym, w przypadku określonych w art. 7 ust. 4 zawodów związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem publicznym lub zawodów korzystających z automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie przepisów tytułu III rozdział III, kopią dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 2, jest przesyłany przez właściwy organ do odpowiedniej organizacji lub instytucji zawodowej i uznawany jest za automatyczną rejestrację tymczasową albo uzyskanie członkostwa *pro forma* w powyższym celu,
- b) rejestracji w publicznej instytucji ubezpieczenia społecznego w celu dokonywania z ubezpieczycielem rozliczeń związanych ze świadczeniem usług na rzecz osób ubezpieczonych.

Jednakże usługodawca informuje instytucję, o której mowa w lit. b), o świadczonych usługach przed ich świadczeniem, albo, w nagłych wypadkach, po ich wykonaniu.

▼B*Artykuł 7***Upřednie oświadczenie składane w przypadku przeniesienia się usługodawcy**

1. Państwa Członkowskie mogą wymagać od usługodawcy, który po raz pierwszy przenosi się z jednego Państwa Członkowskiego do innego w celu świadczenia usług, poinformowania o tym z wyprzedzeniem właściwego organu przyjmującego Państwa Członkowskiego w formie pisemnego oświadczenia obejmującego informacje o posiadanym ubezpieczeniu lub innych środkach indywidualnego lub zbiorowego zabezpieczenia w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej. Oświadczenie takie składa się ponownie raz na rok, o ile usługodawca zamierza świadczyć w danym roku w tym Państwie Członkowskim usługi w sposób tymczasowy i okazjonalny. Usługodawca może przekazać oświadczenie w dowolny sposób.

2. Ponadto w przypadku świadczenia usług po raz pierwszy lub w przypadku istotnej zmiany sytuacji potwierdzonej dokumentami Państwo Członkowskie może wymagać dołączenia do oświadczenia następujących dokumentów:

- a) dokumentu potwierdzającego obywatelstwo usługodawcy,
- b) zaświadczenia potwierdzającego, że jego posiadacz prowadzi zgodnie z prawem działalność w Państwie Członkowskim oraz że w momencie składania zaświadczenia nie obowiązuje go zakaz, nawet tymczasowy, wykonywania tej działalności,
- c) potwierdzenia kwalifikacji zawodowych,

▼M9

- d) w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), dowolnego dowodu potwierdzającego wykonywanie przez usługodawcę danej działalności przez co najmniej rok w okresie ostatnich dziesięciu lat,
- e) zaświadczenia potwierdzającego brak tymczasowego lub stałego zawieszenia prawa wykonywania danego zawodu lub o niekaralności, jeśli państwo członkowskie wymaga tego od własnych obywateli, przy prowadzeniu działalności w sektorze bezpieczeństwa, w służbie zdrowia i w zawodach związanych z edukacją osób małoletnich, w tym z opieką nad dziećmi i wczesną edukacją,
- f) w przypadku zawodów mających wpływ na bezpieczeństwo pacjentów, oświadczenia wnioskodawcy o znajomości języka niezbędnej do wykonywania zawodu w przyjmującym państwie członkowskim,
- g) w przypadku zawodów obejmujących działalność, o której mowa w art. 16, zgłoszonych przez państwo członkowskie zgodnie z art. 59 ust. 2, zaświadczenia dotyczącego charakteru i okresu wykonywania działalności wydanych przez właściwy organ lub instytucję państwa członkowskiego, w którym usługodawca ma siedzibę.

2a. Przedstawienie wymaganego oświadczenia przez usługodawcę zgodnie z ust. 1 uprawnia tego usługodawcę do dostępu do działalności usługowej lub do wykonywania tej działalności na całym terytorium danego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie może wystąpić o dodatkowe informacje wymienione w ust. 2 dotyczące kwalifikacji zawodowych usługodawcy, jeśli:

- a) zawód jest regulowany odmiennie w różnych częściach terytorium tego państwa członkowskiego;

▼M9

- b) takie regulacje mają zastosowanie również do wszystkich obywateli tego państwa członkowskiego;
- c) różnice w tych regulacjach uzasadnione są nadrzędnymi względami interesu ogólnego związanymi ze zdrowiem publicznym lub bezpieczeństwem usługobiorców; oraz
- d) państwo członkowskie nie dysponuje innymi środkami uzyskania takich informacji.

▼B

3. Usługi świadczone są przy użyciu tytułu zawodowego Państwa Członkowskiego siedziby, o ile w tym Państwie Członkowskim istnieje taki tytuł dla danego rodzaju działalności zawodowej. Tytuł ten podawany jest w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych Państwa Członkowskiego siedziby w sposób uniemożliwiający pomylenie go z tytułem zawodowym występującym w przyjmującym Państwie Członkowskim. Jeżeli w Państwie Członkowskim siedziby nie ma takiego tytułu, usługodawca podaje informacje o formalnie uzyskanych kwalifikacjach w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego Państwa Członkowskiego. Świadczenie usług pod tytułem zawodowym występującym w przyjmującym Państwie Członkowskim jest możliwe, w drodze wyjątku, w przypadkach, o których mowa w przepisach tytułu III rozdział III.

▼M9

4. W przypadku świadczenia po raz pierwszy usług w ramach zawodów regulowanych mających wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne, co do których nie obowiązuje automatyczne uznawanie kwalifikacji na podstawie przepisów tytułu III rozdział II, III lub IIIa, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może sprawdzić kwalifikacje zawodowe usługodawcy przed rozpoczęciem świadczenia przez niego usług po raz pierwszy. Takie wstępne sprawdzenie możliwe jest jedynie wtedy, gdy jej celem jest zapobieżenie poważnym szkodom dla zdrowia lub bezpieczeństwa usługobiorcy, które mogłyby powstać wskutek braku kwalifikacji zawodowych usługodawcy, i gdy nie wykracza poza zakres niezbędny dla osiągnięcia tego celu.

Najpóźniej w terminie jednego miesiąca od otrzymania oświadczenia wraz z dokumentami uzupełniającymi, o których mowa w ust. 1 i 2, właściwy organ informuje usługodawcę o swojej decyzji:

- a) o odstąpieniu od sprawdzenia jego kwalifikacji zawodowych;
- b) po sprawdzeniu jego kwalifikacji zawodowych:
 - (i) wymagającej od usługodawcy przystąpienia do testu umiejętności; lub
 - (ii) zezwalającej na świadczenie usług.

W przypadku zaistnienia trudności mogących skutkować opóźnieniem w podjęciu decyzji na podstawie akapitu drugiego właściwy organ powiadamia usługodawcę w tym samym terminie o przyczynie opóźnienia. Trudności te rozwiązuje się w terminie jednego miesiąca od tego powiadomienia, natomiast decyzję wydaje się w terminie dwóch miesięcy od rozwiązania tych trudności.

▼ M9

Jeżeli pomiędzy kwalifikacjami zawodowymi usługodawcy i wykształceniem wymaganym w przyjmującym państwie członkowskim występują różnice na tyle istotne, że mogą być szkodliwe dla zdrowia lub bezpieczeństwa publicznego i nie jest możliwe ich zrównoważenie doświadczeniem zawodowym usługodawcy lub wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami nabytymi poprzez uczenie się przez całe życie, formalnie potwierdzonymi w tym celu przez właściwą instytucję, przyjmujące państwo członkowskie umożliwia temu usługodawcy wykazanie, poprzez poddanie się testowi umiejętności, o którym mowa w akapicie drugim lit. b), że uzyskał on brakującą wiedzę, umiejętności lub kompetencje. Przyjmujące państwo członkowskie podejmuje na tej podstawie decyzję w sprawie zezwolenia na świadczenie usług. W każdym przypadku musi istnieć możliwość świadczenia usługi w terminie jednego miesiąca od podjęcia decyzji zgodnie z akapitem drugim.

Jeżeli właściwy organ nie podejmie działań w terminach określonych w akapitach drugim i trzecim, usługi mogą być świadczone.

W przypadkach gdy kwalifikacje zawodowe zostały sprawdzone zgodnie z niniejszym akapitem, usługi są świadczone przy użyciu tytułu zawodowego używanego w przyjmującym państwie członkowskim.

▼ B*Artykuł 8***Współpraca administracyjna****▼ M9**

1. Właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego w razie uzasadnionych wątpliwości mogą zwrócić się do właściwych organów państwa członkowskiego siedziby o przedstawienie informacji dotyczących spełnienia warunków zgodnego z prawem prowadzenia działalności przez usługodawcę i jego należytego postępowania, jak również braku kar dyscyplinarnych lub sankcji karnych związanych z wykonywaniem przez niego działalności zawodowej. W przypadku gdy właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego podejmą decyzję o sprawdzeniu kwalifikacji zawodowych usługodawcy, mogą zwrócić się do właściwych organów państwa członkowskiego siedziby o informacje dotyczące odbytych przez usługodawcę kursów kształcenia, w stopniu niezbędnym do dokonania oceny istotnych różnic, które mogą być szkodliwe dla zdrowia lub bezpieczeństwa publicznego. Właściwe organy państwa członkowskiego siedziby przekazują te informacje zgodnie z art. 56. W przypadku zawodów nieregulowanych w rodzimym państwie członkowskim również ośrodki wsparcia, o których mowa w art. 57b, mogą przekazywać takie informacje.

▼ B

2. Właściwe organy zapewniają wymianę wszelkich informacji niezbędnych dla prawidłowego rozpatrywania skarg składanych przez usługobiorcę na usługodawcę. Usługobiorcy informowani są o rezultatach złożonej skargi.

*Artykuł 9***Informacje przekazywane usługobiorcom**

W przypadkach, w których usługa świadczona jest przy użyciu tytułu zawodowego Państwa Członkowskiego siedziby lub na podstawie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji usługodawcy, obok innych wymogów dotyczących przekazania informacji wynikających z prawa wspólnotowego, właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wymagać od usługodawcy przekazania usługobiorcy wszystkich lub niektórych spośród następujących informacji:

▼B

- a) w przypadku gdy usługodawca wpisany jest do rejestru przedsiębiorców lub podobnego rejestru publicznego — wskazania rejestru, w którym jest on wpisany, numeru, pod jakim występuje w rejestrze lub innych danych pozwalających na identyfikację usługodawcy, zawartych w tym rejestrze;
- b) w przypadku gdy w Państwie Członkowskim siedziby dana działalność wymaga uzyskania zezwolenia — nazwy i adresy właściwego organu nadzoru;
- c) wskazania stowarzyszenia zawodowego lub podobnej instytucji, w której zarejestrowany jest usługodawca;
- d) tytułu zawodowego lub w przypadku gdy taki tytuł nie istnieje — wskazania formalnych kwalifikacji zawodowych usługodawcy oraz nazwy Państwa Członkowskiego, w którym zostały one uzyskane;
- e) w przypadku gdy usługodawca prowadzi działalność podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT — numeru identyfikacji podatkowej VAT, o którym mowa w art. 22 ust. 1 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych — wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku ⁽¹⁾;
- f) szczegółów dotyczących polisy ubezpieczeniowej lub innych środków indywidualnego lub zbiorowego zabezpieczenia w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej.

TYTUŁ III

SWOBODA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

ROZDZIAŁ I

OGÓLNY SYSTEM UZNAWANIA DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI*Artykuł 10***Zakres**

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do wszystkich zawodów, które nie są objęte przepisami rozdziałów II i III niniejszego tytułu oraz w następujących przypadkach, w których wnioskodawca, z przyczyn szczególnych i wyjątkowych nie spełnia warunków określonych w przepisach zawartych w tych rozdziałach:

- a) w przypadku czynności wyszczególnionych w załączniku IV — jeżeli migrant nie spełnia wymogów określonych w art. 17, 18 oraz 19;
- b) w przypadku lekarzy posiadających podstawowy poziom wykształcenia medycznego, lekarzy specjalistów, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, lekarzy dentystów, wyspecjalizowanych lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów — jeżeli migrant nie spełnia wymogów dotyczących odbycia faktycznej i zgodnej z prawem praktyki zawodowej, o których mowa w art. 23, 27, 33, 37, 39, 43 i 49;
- c) w przypadku architektów — jeżeli migrant posiada dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji inny niż wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.7;

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2004/66/WE (Dz.U. L 168 z 1.5.2004, str. 35).

▼B

- d) bez uszczerbku dla przepisów art. 21 ust. 1, art. 23 i 27, w przypadku lekarzy, pielęgniarek, lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych, farmaceutów i architektów posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalisty, uzyskany w wyniku odbycia kształcenia prowadzącego do zdobycia jednego z tytułów wymienionych w załączniku V pkt 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1, wyłącznie na potrzeby uznania właściwej specjalizacji;
- e) w przypadku pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną i pielęgniarek wyspecjalizowanych posiadających dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalistów, uzyskane po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia ►C2 jednego z tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2.2 ◄ — jeżeli migrant wnosi o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, w którym właściwe rodzaje działalności zawodowej wykonywane są przez pielęgniarki wyspecjalizowane, które nie odbyły kształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego;
- f) w przypadku wyspecjalizowanych pielęgniarek, które nie odbyły kształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego — jeżeli migrant wnosi o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, w którym właściwe rodzaje działalności zawodowej wykonywane są przez pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną, wyspecjalizowane pielęgniarki nieposiadające wykształcenia w dziedzinie pielęgniarstwa ogólnego lub wyspecjalizowane pielęgniarki posiadające dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalistek, uzyskane po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia jednego tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2.2;
- g) w przypadku migrantów spełniających wymogi określone w art. 3 ust. 3.

*Artykuł 11***Poziomy kwalifikacji****▼M9**

Do celów art. 13 i art. 14 ust. 6 kwalifikacje zawodowe są pogrupowane według następujących poziomów:

▼B

- a) poświadczenie kompetencji wydawane przez właściwy organ w rodzimym Państwie Członkowskim, wyznaczony zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi Państwa Członkowskiego na podstawie:
 - i) ukończenia szkolenia nie stanowiącego elementu kształcenia prowadzącego do uzyskania świadectwa lub dyplomu w rozumieniu lit. b), c), d) lub e) lub specjalnego egzaminu niepoprzedzonego kształceniem lub wykonywania w Państwie Członkowskim zawodu w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres trzech kolejnych lat lub przez równoważny okres w niepełnym wymiarze czasu pracy w okresie ostatnich dziesięciu lat,
 - ii) albo ogólnego wykształcenia podstawowego lub średniego, potwierdzającego, że jego posiadacz uzyskał wiedzę ogólną;
- b) świadectwo potwierdzające ukończenie kształcenia w szkole średniej:
 - i) o charakterze ogólnym, uzupełnionego o kurs lub szkolenie zawodowe inne niż te, o których mowa w lit. c), lub praktykę w okresie próbnym lub praktykę zawodową wymaganą jako uzupełnienie tego kursu,
 - ii) lub o charakterze technicznym lub zawodowym, uzupełnionego w stosownych przypadkach kursem lub szkoleniem zawodowym, o których mowa w ppkt i) lub praktyką w okresie próbnym lub praktyką zawodową wymaganą jako uzupełnienie tego kursu;

▼B

c) dyplom poświadczający ukończenie:

- i) kształcenia na poziomie pomaturalnym innego niż określone w lit. d) i e), trwającego przynajmniej rok lub równoważny okres w niepełnym wymiarze, które generalnie można podjąć dopiero po uzyskaniu wykształcenia średniego wymaganego do przyjęcia na studia uniwersyteckie lub inne studia wyższe lub uzyskanie równoważnego wykształcenia średniego drugiego stopnia, jak również szkolenia zawodowego, które może być wymagane jako uzupełnienie tego kursu na poziomie pomaturalnym;

▼M9

- (ii) kształcenia i szkolenia regulowanego lub, w przypadku zawodów regulowanych, kształcenia zawodowego o specjalnym programie, z kompetencjami wykraczającymi poza kompetencje przewidziane na poziomie b, równoważnego z poziomem kształcenia, o którym mowa w ppkt (i), jeżeli zapewnia ono porównywalny poziom przygotowania zawodowego i przygotowuje do pełnienia porównywalnych obowiązków i funkcji, pod warunkiem że do tego dyplomu dołączone jest zaświadczenie z rodzimego państwa członkowskiego;
- d) dyplom poświadczający ukończenie przez jego posiadacza szkolenia na poziomie ponadśrednim, trwającego od trzech do czterech lat lub przez równoważny okres w niepełnym wymiarze, co może być dodatkowo wyrażone odpowiednią liczbą punktów ECTS, w ramach kształcenia uniwersyteckiego lub kształcenia w instytucji szkolnictwa wyższego lub w innej placówce na równorzędnym poziomie, jak również w odpowiednich przypadkach poświadczający ukończenie kształcenia zawodowego wymaganego jako uzupełnienie tego kształcenia ponadśredniego;
- e) dyplom poświadczający ukończenie przez jego posiadacza kształcenia na poziomie ponadśrednim, trwającego co najmniej cztery lata lub przez równoważny okres w niepełnym wymiarze, co może być dodatkowo wyrażone odpowiednią liczbą punktów ECTS, w ramach kształcenia uniwersyteckiego lub kształcenia w instytucji szkolnictwa wyższego lub w innej placówce na równorzędnym poziomie, jak również w odpowiednich przypadkach poświadczający ukończenie kształcenia zawodowego wymaganego jako uzupełnienie tego kształcenia ponadśredniego.

▼B*Artykuł 12***Równe traktowanie kwalifikacji****▼M9**

Każdy dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lub zestaw dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego, poświadczający ukończenie kształcenia w Unii, w pełnym lub niepełnym wymiarze, w ramach programów formalnych lub poza nimi, którego poziom został uznany przez to państwo członkowskie za równorzędny i który przyznaje jego posiadaczowi te same prawa w zakresie dostępu do zawodu lub jego wykonywania lub przygotowuje do wykonywania tego zawodu, jest traktowany jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, co dotyczy także odpowiedniego poziomu.

▼B

Wszelkie kwalifikacje zawodowe, które mimo iż nie spełniają wymogów dotyczących dostępu do zawodu lub jego wykonywania zawartych przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych obowiązujących w rodzimym Państwie Członkowskim, stanowią na mocy tych przepisów podstawę do przyznania ich posiadaczowi praw nabytych, traktowane są również jako kwalifikacje zawodowe na takich samych warunkach, jak określone w ustępie pierwszym. Odnosi się to szczególnie do przypadków, kiedy rodzime Państwo Członkowskie podnosi poziom wykształcenia wymaganego, aby uzyskać dostęp do zawodu i jego wykonywania, i kiedy osoba, która uzyskała wykształcenie w poprzednio obowiązującym systemie, niespełniające wymogów nowego systemu, korzysta z praw nabytych na mocy postanowień zawartych w krajowych przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych; w takim przypadku wykształcenie uzyskane w dawnym systemie jest uznawane przez przyjmujące Państwo Członkowskie, do celu stosowania art. 13, za równoważne z poziomem wykształcenia w nowym systemie.

▼M9*Artykuł 13***Warunki uznania**

1. W przypadku gdy w przyjmującym państwie członkowskim dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie uzależnione są od posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, właściwy organ tego państwa członkowskiego zezwala wnioskodawcom na dostęp do tego zawodu i jego wykonywanie na tych samych warunkach, które stosuje się wobec własnych obywateli, jeśli posiadają oni poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, wymagany przez inne państwo członkowskie do celów dostępu do danego zawodu i jego wykonywania na terytorium tego państwa.

Poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wydaje właściwy organ państwa członkowskiego wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego państwa członkowskiego.

2. Dostęp do zawodu i umożliwienie jego wykonywania, określone w ust. 1, przyznaje się także wnioskodawcom, którzy wykonywali dany zawód w pełnym wymiarze czasu pracy przez jeden rok lub przez równoważny okres w niepełnym wymiarze czasu pracy w okresie ostatnich dziesięciu lat w innym państwie członkowskim, które nie reguluje tego zawodu, oraz posiadają przynajmniej jedno poświadczenie kompetencji lub dowód posiadania kwalifikacji wydane przez inne państwo członkowskie, które nie reguluje tego zawodu.

Poświadczenie kompetencji i dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji muszą spełniać następujące warunki:

- a) są wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi tego państwa członkowskiego;
- b) poświadczają, że ich posiadacz jest przygotowany do wykonywania danego zawodu.

Jednakże nie można wymagać posiadania rocznego doświadczenia zawodowego, o którym mowa w akapicie pierwszym, jeżeli dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wnioskodawcy poświadcza ukończenie regulowanego kształcenia lub szkolenia.

▼ M9

3. Przyjmujące państwo członkowskie akceptuje poziom potwierdzony na podstawie art. 11 przez rodzime państwo członkowskie, jak również zaświadczenie, w którym rodzime państwo członkowskie zaświadcza, że kształcenie i szkolenie regulowane lub kształcenie zawodowe o specjalnym programie, o których mowa w art. 11 lit. c) ppkt (ii) jest równoważne poziomowi określone w art. 11 lit. c) ppkt (i).

4. Na zasadzie odstępstwa ust. 1 i 2 niniejszego artykułu i od art. 14 właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może odmówić dostępu do zawodu i jego wykonywania posiadaczom poświadczenia kompetencji sklasyfikowanego w art. 11 lit. a), jeżeli krajowe kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu na terytorium tego państwa sklasyfikowano w art. 11 lit. e).

▼ B*Artykuł 14***Środki wyrównawcze****▼ M9**

1. Przepisy art. 13 nie stanowią przeszkody dla wymagania przez państwo członkowskie od wnioskodawcy odbycia stażu adaptacyjnego trwającego nie dłużej niż trzy lata lub przystąpienia do testu umiejętności, jeżeli:

- a) kształcenie, które wnioskodawca otrzymał, obejmuje materiał istotnie różniący się od tego, którego opanowanie jest podstawą uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji w przyjmującym państwie członkowskim;
- b) na zawód regulowany w przyjmującym państwie członkowskim składa się przynajmniej jedna regulowana działalność zawodowa, która nie wchodzi w zakres odpowiadającego mu zawodu w rodzimym państwie członkowskim wnioskodawcy, a szkolenie wymagane w przyjmującym państwie członkowskim obejmuje materiał istotnie różniący się od objętego kształceniem, którego ukończenie potwierdza poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wnioskodawcy.

▼ B

2. Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 1, musi umożliwić wnioskodawcy wybór między odbyciem stażu adaptacyjnego a zdaniem testu umiejętności.

Jeżeli w odniesieniu do określonego zawodu Państwo Członkowskie uzna za konieczne odstępstwo od wymogu określonego w akapicie poprzedzającym, dotyczącego umożliwienia wnioskodawcy wyboru pomiędzy odbyciem stażu adaptacyjnego a zdaniem testu umiejętności, obowiązane jest poinformować o tym z wyprzedzeniem pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję, odpowiednio uzasadniając to odstępstwo.

▼ M9

Jeżeli Komisja uzna odstępstwo, o którym mowa w akapicie drugim, za niewłaściwe lub niezgodne z prawem Unii, przyjmuje w terminie trzech miesięcy od otrzymania wszystkich niezbędnych informacji akt wykonawczy w sprawie wezwania państwa członkowskiego do zaniechania wprowadzenia planowanego środka. W przypadku braku odpowiedzi ze strony Komisji we wspomnianym terminie odstępstwo takie może zostać zastosowane.

▼B

3. W drodze odstępstwa od określonej w ust. 2 zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru, w odniesieniu do zawodów, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej, przyjmujące Państwo Członkowskie może samo wyznaczyć staż adaptacyjny lub test umiejętności.

Dotyczy to także przypadków przewidzianych w art. 10 lit. b) i c), art. 10 lit. d) w odniesieniu do lekarzy i lekarzy dentystów, w art. 10 lit. f), jeżeli migrant ubiega się o uznanie swoich kwalifikacji w innym Państwie Członkowskim, gdzie odpowiednia działalność zawodowa wykonywana jest przez pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną lub pielęgniarki wyspecjalizowane posiadające dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji specjalisty, uzyskany po odbyciu kształcenia prowadzącego do zdobycia tytułów wyszczególnionych w załączniku V, pkt 5.2.2, a także w art. 10 lit. g).

W przypadkach objętych art. 10 lit. a) przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od migranta odbycia stażu adaptacyjnego lub zdania testu umiejętności, jeżeli migrant przewiduje możliwość wykonywania na własny rachunek lub w charakterze kierownika przedsiębiorstwa działalności zawodowej wymagającej znajomości i stosowania szczególnych przepisów krajowych, pod warunkiem że znajomość i stosowanie tych przepisów wymagane jest przez właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego od własnych obywateli, podejmujących taką działalność.

▼M9

W drodze odstępstwa od określonej w ust. 2 zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru, przyjmujące państwo członkowskie może przewidzieć staż adaptacyjny albo test umiejętności w przypadku:

- a) posiadacza kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 11 lit. a), który stara się o uznanie swoich kwalifikacji zawodowych, jeżeli wymagane krajowe kwalifikacje zawodowe są sklasyfikowane na poziomie określonym w art. 11 lit. c); lub
- b) posiadacza kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 11 lit. b), który stara się o uznanie swoich kwalifikacji zawodowych, jeżeli wymagane krajowe kwalifikacje zawodowe są sklasyfikowane na poziomie określonym w art. 11 lit. d) lub e).

W przypadku posiadacza kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 11 lit. a), który ubiega się o uznanie swoich kwalifikacji zawodowych, jeżeli wymagane krajowe kwalifikacje zawodowe są sklasyfikowane na poziomie określonym w art. 11 lit. d), przyjmujące państwo członkowskie może nałożyć oba środki – staż adaptacyjny i test umiejętności.

4. Na użytek ust. 1 i 5 „istotnie różniący się materiał” oznacza materiał obejmujący nabytą wiedzę, umiejętności i kompetencje, które mają zasadnicze znaczenie dla wykonywania zawodu i w odniesieniu do którego kształcenie odbyte przez migranta wykazuje istotne różnice pod względem treści w porównaniu z kształceniem wymaganym przez przyjmujące państwo członkowskie.

▼M9

5. Przepisy ust. 1 stosuje się z należyтым uwzględnieniem zasady proporcjonalności. W szczególności jeżeli przyjmujące państwo członkowskie zamierza wymagać od wnioskodawcy odbycia stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności, musi najpierw upewnić się, czy wiedza, umiejętności i kompetencje nabyte przez wnioskodawcę w trakcie jego doświadczenia zawodowego lub poprzez uczenie się przez całe życie, i oficjalnie poświadczone w tym celu przez właściwą instytucję, w którymkolwiek państwie członkowskim lub państwie trzecim mogą obejmować w całości lub częściowo istotnie różniący się materiał, o którym mowa w ust. 4.

6. Decyzja nakładająca obowiązek odbycia stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności musi być należycie uzasadniona. Wnioskodawcy przedstawia się w szczególności następujące informacje:

- a) poziom kwalifikacji zawodowych wymagany w przyjmującym państwie członkowskim i poziom kwalifikacji zawodowych posiadanych przez wnioskodawcę zgodnie z klasyfikacją określoną w art. 11; oraz
- b) istotne różnice, o których mowa w ust. 4, oraz powody, dla których tych różnic nie można zrównoważyć wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami nabytymi w trakcie doświadczenia zawodowego i poprzez uczenie się przez całe życie, oficjalnie poświadczonymi w tym celu przez właściwą instytucję.

7. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcy możliwość przystąpienia do testu umiejętności, o którym mowa w ust. 1, nie później niż sześć miesięcy po przyjęciu pierwotnej decyzji o nałożeniu na wnioskodawcę obowiązku przystąpienia do testu umiejętności.

▼B*ROZDZIAŁ II**Uznawanie doświadczenia zawodowego**Artykuł 16***Wymogi dotyczące doświadczenia zawodowego**

Jeżeli podjęcie lub wykonywanie jednego z rodzajów działalności wymienionych w załączniku IV w danym Państwie Członkowskim zależy od posiadania wiedzy i umiejętności o charakterze ogólnym, handlowym lub zawodowym, to Państwo Członkowskie uzna za dowód posiadania takiej wiedzy i takich umiejętności fakt, że działalność taka była uprzednio wykonywana w innym Państwie Członkowskim. W tym celu działalność taka musiała być prowadzona zgodnie z art. 17, 18 i 19.

*Artykuł 17***Rodzaje działalności ujęte w wykazie I w załączniku IV**

1. W odniesieniu do rodzajów działalności ujętych w wykazie I w załączniku IV przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

- a) nieprzerwanie przez sześć lat na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub

▼B

- b) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył przynajmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne; lub
- c) ►C2 nieprzerwanie przez cztery lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, ◀ jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył przynajmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne; lub
- d) lub nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek, jeśli beneficjent wykaże, że, przez co najmniej pięć lat wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub
- e) nieprzerwanie przez pięć lat na stanowisku kierowniczym, przy czym przez co najmniej trzy lata sprawował obowiązki o charakterze technicznym i odpowiadał za przynajmniej jeden dział przedsiębiorstwa, jeżeli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie warunki formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i d) okres od zaprzestania wykonywania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

3. Przepisów ust. 1 lit. e) nie stosuje się do rodzajów działalności z grupy Ex 855 w nomenklaturze ISIC — salony fryzjerskie.

Artykuł 18

Rodzaje działalności ujęte w wykazie II w załączniku IV

1. W przypadku rodzajów działalności ujętych w wykazie II w załączniku IV, przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

- a) nieprzerwanie przez pięć lat na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub
- b) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub

▼B

- c) nieprzerwanie przez cztery lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub
- d) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że przez co najmniej pięć lat wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub
- e) nieprzerwanie przez pięć lat w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej trzyletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub
- f) nieprzerwanie przez sześć lat w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył co najmniej dwuletnie kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i d) okres od zaprzestania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

*Artykuł 19***Rodzaje działalności ujęte w wykazie III w załączniku IV**

1. W przypadku rodzajów działalności ujętych w wykazie III w załączniku IV przedmiotowa działalność musi być uprzednio prowadzona:

- a) nieprzerwanie przez trzy lata na własny rachunek albo na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa; lub
- b) nieprzerwanie przez dwa lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne; lub
- c) nieprzerwanie przez dwa lata na własny rachunek lub na stanowisku kierownika przedsiębiorstwa, jeśli beneficjent wykaże, że przez co najmniej trzy lata wykonywał przedmiotową działalność w charakterze pracownika najemnego; lub
- d) nieprzerwanie przez trzy lata w charakterze pracownika najemnego, jeśli beneficjent wykaże, że uprzednio odbył kształcenie przygotowujące do wykonywania tej działalności, co zostało potwierdzone świadectwem uznawanym przez Państwo Członkowskie lub uznanym przez właściwą instytucję zawodową za spełniające wszystkie wymogi formalne.

2. W przypadkach określonych w lit. a) i c), okres od zaprzestania danej działalności do wystąpienia z kompletnym wnioskiem do właściwego organu, o którym mowa w art. 56, nie może przekraczać dziesięciu lat.

▼ **M9***Artykuł 20***Dostosowanie wykazów działalności zawartych w załączniku IV**

Zgodnie z art. 57c Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących dostosowania wykazów działalności zawartych w załączniku IV, które podlegają systemowi uznawania doświadczenia zawodowego zgodnie z art. 16, w celu aktualizacji lub wyjaśnienia rodzajów działalności wymienionych w załączniku IV, w szczególności aby doprecyzować ich zakres oraz odpowiednio uwzględnić najnowsze zmiany w obszarze nazewnictwa stosowanego w ramach danego rodzaju działalności, o ile nie spowoduje to zawężenia zakresu rodzajów działalności związanych z poszczególnymi kategoriami i o ile nie będzie miało miejsca przenoszenie rodzajów działalności między istniejącymi wykazami I, II i III w załączniku IV.

▼ **B***ROZDZIAŁ III****Uznawanie na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia*****Sekcja 1****Przepisy ogólne***Artykuł 21***Zasada automatycznego uznawania**

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy uprawniające do podejmowania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego lub lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty lub wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, farmaceuty oraz architekta wyszczególnione odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 i 5.7.1 spełniające minimalne wymagania w zakresie kształcenia, o których mowa odpowiednio w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 oraz 46 i nadaje tym dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej taką samą moc na swoim terytorium, jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje.

Wymienione dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji muszą być wydane przez właściwe organy w Państwach Członkowskich i w stosownym przypadku muszą im towarzyszyć świadectwa wyszczególnione odpowiednio w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 oraz 5.7.1.

Przepisy akapitu pierwszego i drugiego nie wpływają na prawa nabyte, o których mowa w art. 23, 27, 33, 37, 39 i 49.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje, w ramach własnego systemu zabezpieczenia społecznego, na potrzeby prowadzenia działalności w zakresie ogólnej praktyki medycznej dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.1.4 i wydane obywatelom Państw Członkowskich przez inne Państwa Członkowskie, zgodnie z minimalnymi wymogami w zakresie kształcenia określonymi w art. 28.

Przepisy akapitu poprzedzającego nie wpływają na prawa nabyte, o których mowa w art. 30.

▼B

3. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnych wydane obywatelom Państw Członkowskich przez inne Państwa Członkowskie i wyszczególnione w załączniku V, pkt 5.5.2, które spełniają minimalne wymogi w zakresie kształcenia, o których mowa w art. 40, i kryteria określone w art. 41 oraz nadaje im na potrzeby podejmowania i prowadzenia działalności zawodowej taką samą moc na swoim terytorium, jak dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje. Powyższy przepis nie narusza praw nabytych, o których mowa w art. 23 i 43.

▼M9

4. W odniesieniu do prowadzenia aptek, które nie podlegają jakimkolwiek ograniczeniom terytorialnym, państwo członkowskie może w drodze odstępstwa postanowić o nieuznawaniu dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, o których mowa w pkt 5.6.2 załącznika V, za uprawniające do otwierania nowych, ogólnodostępnych aptek. Do celów niniejszego ustępu za nowe uważane są także apteki działające krócej niż trzy lata.

Odstępstwa tego nie można zastosować do farmaceutów, których kwalifikacje zostały już uznane przez właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego do innych celów i którzy faktycznie i zgodnie z prawem prowadzili działalność zawodową farmaceuty przez co najmniej trzy kolejne lata w tym państwie członkowskim.

▼B

5. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architekta, o którym mowa w załączniku V, pkt 5.7.1, który podlega zgodnie z ust. 1 automatycznemu uznaniu, stanowi dowód odbycia kształcenia, które rozpoczęło się nie wcześniej niż w akademickim roku odniesienia, o którym mowa w tym załączniku.

▼M9

6. Każde państwo członkowskie uzależnia dostęp do zawodów lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty, oraz wykonywanie tych zawodów, od posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa, odpowiednio, w załączniku V pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, poświadczającego, że dana osoba uzyskała w trakcie kształcenia odpowiednio wiedzę, umiejętności i kompetencje, o których mowa w art. 24 ust. 3, art. 31 ust. 6, art. 31 ust. 7, art. 34 ust. 3, art. 38 ust. 3, art. 40 ust. 3 oraz art. 44 ust. 3.

Aby uwzględnić ogólnie uznany postęp naukowy i techniczny, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 57c w celu aktualizacji wiedzy i umiejętności, o których mowa w art. 24 ust. 3, art. 31 ust. 6, art. 34 ust. 3, art. 38 ust. 3, art. 40 ust. 3, art. 44 ust. 3 i art. 46 ust. 4, z myślą o odzwierciedleniu ewolucji prawa Unii mającego bezpośredni wpływ na danych specjalistów.

Takie aktualizacje nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy dokonywaniu takich aktualizacji należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

▼ **M9***Artykuł 21a***Procedura powiadamiania**

1. Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję o wszelkich przyjmowanych przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących wydawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji w zawodach objętych przepisami niniejszego rozdziału.

W przypadku dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, o których mowa w sekcji 8, powiadomienie zgodnie z akapitem pierwszym skierowane jest także do pozostałych państw członkowskich.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje informacje na temat czasu trwania i treści programów kształcenia.

3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje się za pośrednictwem systemu IMI.

4. Aby należycie uwzględnić zmiany ustawodawcze i administracyjne w państwach członkowskich – i pod warunkiem że przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne będące przedmiotem powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, spełniają warunki określone w niniejszym rozdziale – Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 57c w celu zmiany załącznika V pkt 5.1.1–5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 i 5.7.1 poprzez aktualizację tytułów przyjętych przez państwa członkowskie w odniesieniu do dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji oraz – w stosownych przypadkach – instytucji wydającej dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, zaświadczenia, które mu towarzyszy, oraz odpowiedniego tytułu zawodowego.

5. Jeżeli przepisy ustawodawcze, regulacyjne i administracyjne będące przedmiotem powiadomienia zgodnie z ust. 1 nie spełniają warunków określonych w niniejszym rozdziale, Komisja przyjmuje akt wykonawczy w celu odrzucenia proponowanej zmiany w załączniku V pkt 5.1.1–5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 lub 5.7.1.

▼ **B***Artykuł 22***Wspólne przepisy w sprawie kształcenia**

W odniesieniu do kształcenia, o którym mowa w art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46:

a) Państwa Członkowskie mogą zezwolić na kształcenie w niepełnym wymiarze godzin na warunkach określonych przez właściwe organy, które zapewniają, by łączny czas trwania, poziom i jakość takiego kształcenia nie były niższe niż w przypadku ciągłego kształcenia w pełnym wymiarze godzin;

▼ **M9**

b) Państwa członkowskie – zgodnie z procedurami właściwymi dla każdego państwa członkowskiego – poprzez wspieranie ustawicznego rozwoju zawodowego zapewniają, aby specjaliści, których kwalifikacje zawodowe objęte są rozdziałem III niniejszego tytułu, mogli aktualizować swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby prowadzić bezpieczną i skuteczną praktykę oraz być na bieżąco ze zmianami w dziedzinie, w której się specjalizują.

▼M9

Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o środkach podjętych na podstawie akapitu pierwszego lit. b) do dnia 18 stycznia 2016 r..

▼B*Artykuł 23***Prawa nabyte**

1. Bez uszczerbku dla szczególnych praw nabytych w odniesieniu do określonych zawodów, w przypadkach, w których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniający do podjęcia działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego lub lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty lub wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej lub farmaceuty, uzyskany przez obywatela Państwa Członkowskiego nie spełnia wszystkich wymogów w zakresie wykształcenia, o których mowa w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 oraz 44, każde Państwo Członkowskie uznaje ten dokument za wystarczający dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wydany przez te Państwa Członkowskie, o ile dokument ten poświadcza ukończenie kształcenia, które rozpoczęło się przed datami odniesienia określonymi w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, oraz załączone jest do niego zaświadczenie, stwierdzające, że posiadacz danego dokumentu faktycznie i zgodnie z prawem wykonywał przedmiotowe rodzaje działalności nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

2. Te same przepisy obowiązują także w przypadku dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji uprawniającego do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty, uzyskanych na terytorium byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej, który nie spełnia minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia określonych w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 i 44, jeżeli taki dokument poświadcza ukończenie kształcenia rozpoczętego przed:

- a) 3 października 1990 r. w przypadku lekarzy posiadających podstawowy poziom wykształcenia medycznego, pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, lekarzy dentystów bez specjalizacji, wyspecjalizowanych lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, położnych i farmaceutów, oraz
- b) 3 kwietnia 1992 r. w przypadku lekarzy specjalistów.

Dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w akapicie pierwszym, uprawniają ich posiadacza do prowadzenia działalności zawodowej na terytorium Niemiec na tych samych warunkach, jak wydane przez właściwe organy niemieckie dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, określone w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2.

3. Bez uszczerbku dla przepisów art. 37 ust. 1, każde Państwo Członkowskie uznaje dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniający do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty i architekta, uzyskane przez obywateli Państw Członkowskich i wydane przez byłą Czechosłowację lub uzyskane przez obywateli, których kształcenie rozpoczęło się, w przypadku Republiki Czeskiej i Słowacji, przed 1 stycznia 1993 r., w przypadkach gdy organy jednego z wyżej wymienionych Państw Członkowskich poświadczyły, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na ich terytorium, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane przez te Państwa, a w

▼B

stosunku do architektów jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym Państwom Członkowskim w załączniku VI, pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza weterynarii, położnej lub farmaceuty w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2, oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia należy dołączyć zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat przed wydaniem zaświadczenia.

4. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji uprawniające do podejmowania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty i architekta, posiadane przez obywateli Państw Członkowskich i wydane przez były Związek Radziecki, lub obywateli, których kształcenie rozpoczęło się:

- a) w przypadku Estonii przed 20 sierpnia 1991 r.;
- b) w przypadku Łotwy przed 21 sierpnia 1991 r.;
- c) w przypadku Litwy przed 11 marca 1990 r.;

jeżeli organy jednego z trzech wyżej wymienionych Państw Członkowskich poświadczą, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na ich terytorium, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przez nie wydawane, a w stosunku do architektów jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym Państwom Członkowskim w załączniku VI, pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty, w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2 oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia należy dołączyć zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

W odniesieniu do dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy weterynarii, wydanych przez były Związek Radziecki lub w odniesieniu do kształcenia rozpoczętego w przypadku Estonii przed 20 października 1991 r., do zaświadczenia, o którym mowa w poprzednim akapicie, należy dołączyć zaświadczenie wydane przez organy estońskie, stwierdzające, że osoby te faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność na terytorium Estonii nieprzerwanie przez co najmniej trzy lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

▼ A1

5. Bez uszczerbku dla art. 43(b), każde z państw członkowskich uznaje dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarza, uprawniający do podejmowania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego i lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty i architekta, uzyskany przez obywateli państw członkowskich i wydany przez byłą Jugosławię, lub których kształcenie rozpoczęło się:

a) w przypadku Słowenii – przed dniem 25 czerwca 1991 r. oraz

b) w przypadku Chorwacji – przed dniem 8 października 1991 r.,

w przypadku gdy organy wymienionych państw członkowskich poświadczą, że taki dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji ma taką samą moc prawną na terytorium tych państw, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane przez te organy, a w odniesieniu do architektów, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji przyporządkowane tym państwom członkowskim w załączniku VI pkt 6, w odniesieniu do podejmowania i wykonywania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego, lekarza specjalisty, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, wyspecjalizowanego lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, farmaceuty w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 45 ust. 2, oraz architekta w zakresie rodzajów działalności, o których mowa w art. 48.

Do takiego poświadczenia musi zostać dołączone zaświadczenie wydane przez te same organy, stwierdzające, że dane osoby faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

▼ B

6. Każde Państwo Członkowskie uznaje za wystarczający dowód posiadania kwalifikacji przez obywateli Państw Członkowskich, których dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji: lekarza, pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej i farmaceuty nie odpowiadają tytułom przyporządkowanym danemu Państwu Członkowskiemu w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2, dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydawane w tych Państwach Członkowskich, do których załączone będzie zaświadczenie wydane przez właściwe organy lub instytucje.

Zaświadczenie, o którym mowa w akapicie pierwszym, ►C2 stanowi potwierdzenie, że dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji stanowi odpowiednio dowód pomyślnego ukończenia kształcenia, zgodnie z ◄ art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40 i 44 niniejszej dyrektywy, i jest traktowany przez Państwo Członkowskie, w którym został on wydany, na równi z kwalifikacjami, których tytuły wyszczególniono w załączniku V, pkt 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2.

▼ M1*Artykuł 23a***Okoliczności szczególne**

1. Na zasadzie odstępstwa od niniejszej dyrektywy, Bułgaria może zezwolić posiadaczom kwalifikacji „фелдшер” (felczer) przyznawanej w Bułgarii przed dniem 31 grudnia 1999 r. i wykonującym ten zawód w ramach bułgarskiego systemu zabezpieczeń społecznych w dniu 1 stycznia 2000 r. na dalsze wykonywanie wspomnianego zawodu, nawet jeżeli ich działalność jest częściowo objęta zakresem niniejszej dyrektywy dotyczącej odpowiednio lekarzy i pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną.

▼ M1

2. Posiadaczom bułgarskiej kwalifikacji „фелдшер” (felczer), o której mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do uznania ich kwalifikacji jako lekarzy i pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną w innych państwach członkowskich na podstawie niniejszej dyrektywy.

▼ B**S e k c j a 2****L e k a r z e***Artykuł 24***Kształcenie medyczne na podstawowym poziomie**

1. Warunkiem podjęcia kształcenia medycznego na podstawowym poziomie jest posiadanie dyplomu lub świadectwa, uprawniającego do dostępu do studiów uniwersyteckich na danym kierunku.

▼ M9

2. Kształcenie medyczne na podstawowym poziomie obejmuje co najmniej pięcioletni okres studiów, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS; okres ten obejmuje co najmniej 5 500 godzin kształcenia teoretycznego i praktycznego prowadzonego na uniwersytecie lub pod jego nadzorem.

W przypadku specjalistów, którzy podjęli kształcenie przed dniem 1 stycznia 1972 r., kurs kształcenia, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obejmować sześciomiesięczne kształcenie praktyczne odbywane w pełnym wymiarze godzin na poziomie uniwersyteckim pod nadzorem właściwych organów.

▼ B

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia medycznego na poziomie podstawowym gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

- a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się medycyna i dobre zrozumienie metod naukowych, w tym zasad dokonywania pomiarów funkcji biologicznych, oceny naukowo ustalonych stanów faktycznych i analizy danych;
- b) wystarczającą znajomość anatomii, fizjologii i zachowania osób zdrowych i chorych, a także zależności występujących pomiędzy stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem, w jakim przebywa istota ludzka;
- c) odpowiednią wiedzę w zakresie dyscyplin i praktyki klinicznej, zapewniającą danej osobie kompleksowe postrzeganie chorób fizycznych i psychicznych oraz medycyny w aspekcie profilaktyki, diagnostyki i terapii oraz rozrodczości;
- d) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w szpitalach pod odpowiednim nadzorem.

▼B*Artykuł 25***Specjalistyczne kształcenie medyczne****▼M9**

1. Warunkiem podjęcia specjalistycznego kształcenia medycznego jest potwierdzone ukończenie programu kształcenia medycznego na podstawowym poziomie, o którym mowa w art. 24 ust. 2, w trakcie którego dana osoba uzyskała właściwą wiedzę w zakresie medycyny podstawowej.

▼B

2. Specjalistyczne kształcenie medyczne obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne na uniwersytecie lub w szpitalu uniwersyteckim albo, w stosownych przypadkach, w jednostce ochrony zdrowia, upoważnionej do jego prowadzenia przez właściwe organy lub instytucje.

Państwa Członkowskie zapewniają, że minimalny okres specjalistycznego kształcenia medycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.3, jest nie krótszy od okresu przewidzianego w tym punkcie. Kształcenie odbywa się pod nadzorem właściwych organów lub instytucji. Obejmuje ono osobisty udział lekarza odbywającego specjalistyczne kształcenie w działalności i wypełnianiu obowiązków danej placówki.

3. Kształcenie odbywa się w pełnym wymiarze godzin w placówkach uznanych przez właściwe organy. Obejmuje ono udział w pełnym zakresie działalności medycznej prowadzonej przez placówkę, w której odbywa się kształcenie, w tym w pełnieniu dyżurów, tak aby kształcący się lekarz cały czas przeznaczony na pracę zawodową we wszystkich tygodniach roboczych w roku poświęcał na zajęcia praktyczne i teoretyczne, zgodnie z procedurami ustanowionymi przez właściwe organy. W związku z tym kształcący się lekarze otrzymują odpowiednie wynagrodzenie.

▼M9

3a. Państwa członkowskie mogą określić w swoim ustawodawstwie krajowym częściowe zwolnienia z części kursów prowadzonych w ramach programu specjalistycznego kształcenia medycznego wymienionego w załączniku V pkt 5.1.3, stosując te zwolnienia na zasadzie indywidualnych przypadków, pod warunkiem że ta część kształcenia odbyła się już w trakcie innego programu kształcenia specjalistycznego wymienionego w załączniku V pkt 5.1.3, a dana osoba uzyskała już kwalifikacje zawodowe w tym zakresie w jednym z państw członkowskich. Państwa członkowskie zapewniają, aby przyznane zwolnienie nie przekraczało połowy minimalnego czasu trwania danego programu specjalistycznego kształcenia medycznego.

Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję i inne państwa członkowskie o swoim odpowiednim ustawodawstwie krajowym dotyczącym takich częściowych zwolnień.

▼B

4. Państwa Członkowskie mogą uzależniać wydanie dokumentu potwierdzającego odbycie medycznego kształcenia specjalistycznego od posiadania dokumentu potwierdzającego odbycie kształcenia medycznego na podstawowym poziomie, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.1.

▼M9

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących dostosowania minimalnych okresów kształcenia, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.3, do postępu naukowego i technicznego.

▼ B*Artykuł 26***Rodzaje specjalistycznego kształcenia medycznego**

Dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji lekarza specjalisty jest określony w art. 21 dokument wydawany przez właściwe organy lub instytucje, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.2, odpowiadający tytułowi używanemu w poszczególnych Państwach Członkowskich po ukończeniu danego kształcenia specjalistycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.3.

▼ M9

W celu należytego uwzględnienia zmian w ustawodawstwie krajowym i aktualizacji niniejszej dyrektywy Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących poszerzenia wykazu w załączniku V pkt 5.1.3 o nowe specjalności medyczne występujące w co najmniej dwóch państwach członkowskich.

▼ B*Artykuł 27***Prawa nabyte lekarzy specjalistów**

1. Przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od lekarzy specjalistów, których specjalistyczne kształcenie medyczne było prowadzone w niepełnym wymiarze godzin na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych obowiązujących w dniu 20 czerwca 1975 r., którzy rozpoczęli kształcenie specjalistyczne najpóźniej w dniu 31 grudnia 1983 r., przedstawienia obok dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zaświadczenia stwierdzającego, że przez nieprzerwany okres co najmniej trzech lat w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia, faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały danego rodzaju działalność.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje kwalifikacje lekarzy specjalistów uzyskane w Hiszpanii przez lekarzy, którzy ukończyli kształcenie specjalistyczne przed dniem 1 stycznia 1995 r., nawet jeżeli nie spełnia ono minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 25, o ile obok dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji przedstawione zostanie zaświadczenie, wydane przez właściwe organy hiszpańskie, stwierdzające, że dana osoba zdała egzamin specjalizacyjny w danej dziedzinie specjalizacji, przeprowadzony w ramach szczególnych środków w zakresie uznawania kwalifikacji, ustanowionych w dekrete królewskim 1497/99, w celu potwierdzenia, że dana osoba dysponuje poziomem wiedzy i umiejętności porównywalnym z tym, jaki mają lekarze posiadający kwalifikacje lekarza specjalisty określony w przypadku Hiszpanii w załączniku V pkt 5.1.2 i 5.1.3.

▼ M9

2a. Państwa członkowskie uznają kwalifikacje lekarzy specjalistów nabyte we Włoszech i wymienione w załączniku V pkt 5.1.2 i 5.1.3 w przypadku lekarzy, którzy rozpoczęli kształcenie specjalistyczne po dniu 31 grudnia 1983 r. i przed dniem 1 stycznia 1991 r., mimo że kształcenie to nie spełnia wszystkich wymogów określonych w art. 25, jeżeli do dokumentów dołączone jest zaświadczenie wydane przez właściwy włoski organ stwierdzające, że dany lekarz faktycznie i zgodnie z prawem wykonywał we Włoszech działalność lekarza danej specjalizacji przez co najmniej siedem kolejnych lat w okresie dziesięciu lat poprzedzających wydanie tego zaświadczenia.

▼B

3. Każde Państwo Członkowskie, które uchyliło przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne dotyczące wydawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji lekarzy specjalistów, o których mowa w załączniku V pkt 5.1.2 i 5.1.3, i w związku z tym przyjęło środki dotyczące praw nabytych przysługujących jego obywatelom, przyznaje obywatelom pozostałych Państw Członkowskich prawo do korzystania z tych samych środków, jeżeli dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji został wydany przed datą, w której przyjmujące Państwo Członkowskie zaprzestało wydawania takich dokumentów w zakresie danej specjalności.

Daty uchylenia tych przepisów określone są w załączniku V pkt 5.1.3.

*Artykuł 28***Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej****▼M9**

1. Warunkiem podjęcia kształcenia specjalistycznego w zakresie ogólnej praktyki medycznej jest potwierdzone ukończenie programu kształcenia medycznego na podstawowym poziomie, o którym mowa w art. 24 ust. 2, w trakcie którego dana osoba uzyskała właściwą wiedzę w zakresie medycyny podstawowej.

▼B

2. Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, który zostanie wydany przed 1 stycznia 2006 r., musi trwać co najmniej dwa lata w pełnym wymiarze godzin. W przypadku dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydawanych po tej dacie, kształcenie musi trwać co najmniej trzy lata w pełnym wymiarze godzin.

W przypadku gdy program kształcenia, o którym mowa w art. 24, obejmuje szkolenie praktyczne w zatwierdzonym szpitalu wyposażonym w odpowiedni sprzęt i służby medyczne albo w zatwierdzonym gabinecie medycyny ogólnej lub w zatwierdzonej przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę medyczną, okres kształcenia praktycznego, w wymiarze nie większym niż rok, może zostać zaliczony do okresu przewidzianego w akapicie pierwszym w odniesieniu do świadectw odbycia kształcenia, wydawanych od dnia 1 stycznia 2006 r.

Możliwość przewidziana w akapicie drugim jest dostępna jedynie w Państwach Członkowskich, w których kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej trwało na dzień 1 stycznia 2001 r. dwa lata.

3. Kształcenie specjalistyczne w zakresie ogólnej praktyki medycznej prowadzone jest w pełnym wymiarze godzin, pod nadzorem właściwych organów lub instytucji. Ma ono w większym stopniu charakter praktyczny niż teoretyczny.

Kształcenie praktyczne odbywa się z jednej strony co najmniej przez sześć miesięcy w zatwierdzonym szpitalu posiadającym właściwe wyposażenie i służby medyczne, z drugiej zaś strony co najmniej przez sześć miesięcy w zatwierdzonym gabinecie medycyny ogólnej lub w zatwierdzonej przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę medyczną.

Kształcenie praktyczne odbywa się w połączeniu z innymi jednostkami ochrony zdrowia lub placówkami odpowiedzialnymi za medycynę ogólną. Jednakże, bez uszczerbku dla okresów minimalnych określonych w akapicie drugim, kształcenie praktyczne może być prowadzone przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy w innej zatwierdzonej jednostce lub placówkach zdrowotnych odpowiedzialnych za medycynę ogólną.

▼B

Kształcenie wymaga osobistego udziału kształcącego się lekarza w wykonywaniu działalności zawodowej i wypełnianiu obowiązków osób, z którymi pracuje.

4. Państwa Członkowskie uzależniają wydanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji lekarza ogólnego od posiadania dokumentu potwierdzającego odbycie podstawowego kształcenia medycznego, wymienionego w załączniku V pkt 5.1.1.

5. Państwa Członkowskie mogą wydać dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4 lekarzowi, który wprowadzie nie ukończył kształcenia, o którym mowa w niniejszym artykule, ale ukończył inne uzupełniające kształcenie, potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji wydanym przez właściwe organy Państwa Członkowskiego. Nie mogą one jednakże wydać dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, jeżeli nie potwierdza on posiadania wiedzy na poziomie równoważnym z wiedzą zdobywaną w trakcie kształcenia, o którym mowa w niniejszym artykule.

Państwa Członkowskie określają między innymi zakres, w jakim kształcenie uzupełniające i doświadczenie zawodowe posiadane przez wnioskodawcę mogą zastąpić kształcenie, o którym mowa w niniejszym artykule.

Państwa Członkowskie mogą wydać dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4, jeżeli wnioskodawca zdobył co najmniej sześciomiesięczne doświadczenie w zakresie medycyny ogólnej w gabinecie medycyny ogólnej lub w przychodni, w której lekarze świadczą podstawową opiekę zdrowotną należącego do rodzaju określonego w ust. 3 niniejszego artykułu.

*Artykuł 29***Wykonywanie zawodu lekarza ogólnego**

Każde Państwo Członkowskie, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących ochrony praw nabytych, uzależnia wykonywanie zawodu lekarza ogólnego w ramach własnego systemu ubezpieczeń społecznych od posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4.

Państwa Członkowskie mogą zwolnić z tego warunku osoby, które odbywają obecnie specjalne kształcenie w zakresie ogólnej praktyki medycznej.

*Artykuł 30***Prawa nabyte lekarzy ogólnych**

1. Każde Państwo Członkowskie samodzielnie określa prawa nabyte. Jednakże każde Państwo Członkowskie uznaje prawo do wykonywania działalności lekarza ogólnego w ramach własnego, krajowego systemu zabezpieczeń społecznych, bez posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4, jako prawo nabyte wszystkich lekarzy, którzy w dniu określonym w wymienionym punkcie korzystają z tego prawa na podstawie przepisów dotyczących zawodów medycznych, uprawniających do wykonywania działalności zawodowej lekarza posiadającego podstawowy poziom wykształcenia medycznego, i którzy, korzystając z przepisów art. 21 lub 23, podjęli działalność na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

▼B

Właściwe organy każdego Państwa Członkowskiego wydają na wniosek lekarzy, którym, zgodnie z akapitem pierwszym przysługują prawa nabyte, zaświadczenie potwierdzające, że jego posiadacz ma prawo do wykonywania działalności lekarza ogólnego w ramach systemów ubezpieczeń społecznych tych Państw bez posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.4.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi, wydane obywatelom Państw Członkowskich przez inne Państwa Członkowskie, i przyznają takim świadectwom taką samą moc na swoim terytorium, jak wydawanym przez siebie dokumentom potwierdzającym posiadanie kwalifikacji, które pozwalają na wykonywanie zawodu lekarza ogólnego w ramach krajowego systemu zabezpieczeń społecznych.

S e k c j a 3

Pielęgniarki odpowiedzialne za opiekę ogólną*Artykuł 31***Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną****▼M9**

1. Warunkiem podjęcia kształcenia pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną jest:

- a) ukończenie kształcenia ogólnego trwającego 12 lat, potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwe organy lub instytucje państwa członkowskiego lub świadectwem potwierdzającym zdanie egzaminu na równorzędnym poziomie, dającego dostęp do uniwersytetów lub instytucji szkolnictwa wyższego o statusie uznanym za równorzędny; albo
- b) ukończenie kształcenia ogólnego trwającego co najmniej 10 lat, potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwe organy lub instytucje państwa członkowskiego lub świadectwem potwierdzającym zdanie egzaminu na równorzędnym poziomie, dającego dostęp do zawodowej szkoły pielęgniarskiej lub programu kształcenia zawodowego pielęgniarek.

▼B

2. Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną prowadzone jest w pełnym wymiarze godzin i obejmuje co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.2.1.

▼M9

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących zmian wykazu określonego w załączniku V pkt 5.2.1, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Zmiany, o których mowa w akapicie drugim, nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy wprowadzaniu takich zmian należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE.

▼B

3. ► **M9** Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną obejmuje co najmniej trzy lata studiów, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, na które składa się co najmniej 4 600 godzin kształcenia teoretycznego i klinicznego, przy czym kształcenie teoretyczne obejmuje co najmniej jedną trzecią, a kształcenie kliniczne co najmniej połowę minimalnego okresu kształcenia. Państwa członkowskie mogą przyznać częściowe zwolnienie osobom, które odbyły część kształcenia na kursach o co najmniej równorzędnym poziomie. ◀

Państwa Członkowskie gwarantują, że instytucje prowadzące kształcenie pielęgniarek odpowiadają za skoordynowanie elementów kształcenia teoretycznego i klinicznego w trakcie całego programu studiów.

▼M9

4. Kształcenie teoretyczne stanowi tę część kształcenia pielęgniarek, w trakcie której kandydaci nabywają wiedzę zawodową, umiejętności i kompetencje wymagane na mocy ust. 6 i 7. Kształcenie musi być prowadzone przez wykładowców pielęgniarstwa i inne wykwalifikowane osoby na uniwersytetach, w instytucjach szkolnictwa wyższego o statusie uznanym za równorzędny, w zawodowych szkołach pielęgniarstwach lub w ramach programów kształcenia zawodowego pielęgniarek.

5. Kształcenie kliniczne stanowi tę część kształcenia pielęgniarek, w trakcie której kandydat – jako członek zespołu i w bezpośrednim kontakcie ze zdrowymi lub chorymi osobami lub społecznościami osób zdrowych lub chorych – uczy się, jak w oparciu o nabytą wiedzę, umiejętności i kompetencje organizować wymaganą kompleksową opiekę pielęgniarską, sprawować taką opiekę i dokonywać jej oceny. Kandydat uczy się nie tylko pracy zespołowej, ale także umiejętności kierowania zespołem i organizowania ogólnej opieki pielęgniarskiej, w tym prowadzenia edukacji zdrowotnej na rzecz osób i małych grup w placówkach opieki zdrowotnej lub w danej społeczności.

▼B

Powyższe kształcenie odbywa się w szpitalach lub innych placówkach zdrowotnych oraz w określonej społeczności, pod nadzorem wykładowców pielęgniarstwa oraz przy współpracy i pomocy innych, wykwalifikowanych pielęgniarek. Także inne osoby należące do wykwalifikowanego personelu mogą wziąć udział w procesie nauczania.

Kandydatki na pielęgniarki biorą udział w tych czynnościach wykonywanych na danym oddziale, które są odpowiednie ze względu na cele kształcenia i uczą je podejmowania obowiązków związanych z pielęgniarstwem.

▼M9

6. Kształcenie pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną gwarantuje, iż osoba, która je odbyła uzyskała następującą wiedzę i umiejętności:

- a) kompleksową wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się pielęgniarstwo ogólne, łącznie z wystarczającym zrozumieniem budowy, funkcji fizjologicznych i zachowania osób zdrowych i chorych oraz zależności między stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem człowieka;

▼ **M9**

- b) wiedzę o charakterze i etyce zawodu oraz ogólnych zasadach opieki zdrowotnej i pielęgniarstwa;
- c) odpowiednie doświadczenie kliniczne; doświadczenie to, dobrane ze względu na jego wartości szkoleniowe, powinno zostać nabyte pod nadzorem wykwalifikowanego personelu pielęgniarstwa w miejscu, w którym dzięki odpowiedniej liczbie wykwalifikowanego personelu i wyposażeniu istnieją odpowiednie warunki do świadczenia opieki pielęgniarstwa;
- d) zdolność do uczestnictwa w praktycznym szkoleniu personelu służby zdrowia oraz doświadczenie w pracy z tym personelem;
- e) doświadczenie we współpracy z przedstawicielami innych zawodów związanych ze służbą zdrowia.

7. Kwalifikacje pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną potwierdzają, że dana osoba – niezależnie od tego, czy kształcenie odbywało się na uniwersytetach, w instytucjach szkolnictwa wyższego o statusie uznanym za równorzędny, w zawodowych szkołach pielęgniarstwa, lub w ramach programu kształcenia zawodowego pielęgniarek – posiada co najmniej następujące kompetencje:

- a) samodzielne postawienie diagnozy odnośnie do wymaganej opieki pielęgniarstwa na podstawie aktualnej wiedzy teoretycznej i klinicznej oraz planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki pielęgniarstwa w procesie leczenia pacjentów na podstawie wiedzy i umiejętności nabytych zgodnie z ust. 6 lit. a), b) i c) w celu doskonalenia w wykonywaniu zawodu;
- b) efektywna współpraca z innymi podmiotami z sektora zdrowia, w tym uczestnictwo w szkoleniach praktycznych personelu służby zdrowia na podstawie wiedzy i umiejętności zdobytych zgodnie z ust. 6 lit. d) i e);
- c) wspomaganie osób, rodzin i grup w prowadzeniu zdrowego trybu życia i dbaniu o własne zdrowie na podstawie wiedzy i umiejętności nabytych zgodnie z ust. 6 lit. a) i b);
- d) samodzielne podejmowanie interwencji ratujących życie oraz podejmowanie działań w przypadku kryzysów i katastrof;
- e) niezależne udzielanie porad, instruowanie i wspieranie osób wymagających opieki i ich bliskich;
- f) samodzielne zapewnianie dobrej jakości opieki pielęgniarstwa i jej ocena;
- g) porozumiewanie się w sposób zrozumiały na temat kwestii zawodowych oraz współpraca z przedstawicielami innych zawodów z sektora zdrowia;
- h) dokonywanie analizy jakości opieki z myślą o doskonaleniu się w wykonywaniu zawodu pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną.

▼B*Artykuł 32***Wykonywanie zawodu pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną**

Do celów niniejszej dyrektywy, do działalności zawodowej pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną należą rodzaje działalności wykonywane zawodowo, wyszczególnione w załączniku V pkt 5.2.2.

*Artykuł 33***Prawa nabyte pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną**

1. Aby ogólne zasady w zakresie praw nabytych mogły znaleźć zastosowanie wobec pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną, rodzaje działalności, o których mowa w art. 23, muszą obejmować pełną odpowiedzialność za planowanie, organizowanie i zarządzanie opieką medyczną świadczoną pacjentowi.

▼M9

3. Państwa członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarki, które:

a) zostały wydane w Polsce pielęgniarkom, które przed dniem 1 maja 2004 r. ukończyły kształcenie niespełniające minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 31; oraz

b) są potwierdzone dyplomem licencjackim uzyskanym na podstawie specjalnego programu kształcenia określonego w:

(i) art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 92, poz. 885 i z 2007 r. Nr 176, poz. 1237) i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentkami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 110, poz. 1170 i z 2010 r. Nr 65, poz. 420); albo

(ii) art. 52 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2011 r. Nr 174, poz. 1039) i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2012 r., poz. 770),

▼ M9

w celu potwierdzenia, że dana pielęgniarka posiada wiedzę i umiejętności porównywalne z tymi, jakie mają pielęgniarki posiadające kwalifikacje, które w przypadku Polski określono w załączniku V pkt 5.2.2.

▼ M1

Artykuł 33(a)

▼ M9

W odniesieniu do rumuńskich kwalifikacji pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną zastosowanie mają jedynie następujące przepisy dotyczące praw nabytych:

W przypadku obywateli państw członkowskich, którzy ukończyli kształcenie pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną w Rumunii, a program kształcenia nie spełniał minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 31, państwa członkowskie uznają za wystarczający dowód poniższe dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, pod warunkiem że dokumentowi takiemu towarzyszy zaświadczenie poświadczające, że ci obywatele państwa członkowskiego faktycznie i zgodnie z prawem wykonywali zawód pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną w Rumunii, w tym ponosili pełną odpowiedzialność za planowanie, organizację i sprawowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentami, przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie tego zaświadczenia:

- a) Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist uzyskany w wyniku kształcenia ponadśredniego w școală postliceală, poświadczający kształcenie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2007 r.;
- b) Diplomă de absolvire de asistent medical generalist uzyskany w wyniku krótkiego cyklu studiów wyższych, poświadczający kształcenie rozpoczęte przed dniem 1 października 2003 r.;
- c) Diplomă de licență de asistent medical generalist uzyskany w wyniku długiego cyklu studiów wyższych, poświadczający kształcenie rozpoczęte przed dniem 1 października 2003 r.

▼ B

S e k c j a 4

L e k a r z e d e n t y ś c i

Artykuł 34

Podstawowe kształcenie lekarsko-dentystyczne

1. Warunkiem podjęcia podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego jest posiadanie dyplomu lub świadectwa, uprawniającego do podjęcia przedmiotowych studiów na uniwersytetach lub w szkołach wyższych prowadzących kształcenie na poziomie uznanym w danym Państwie Członkowskim za równoważny.

▼ M9

2. Podstawowe kształcenie lekarsko-dentystyczne obejmuje łącznie co najmniej pięć lat studiów, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, na które składa się co najmniej 5 000 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych prowadzonych w pełnym wymiarze godzin, obejmujących co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.3.1, odbywanych na uniwersytecie lub w instytucji szkolnictwa wyższego prowadzącej kształcenie na poziomie uznanym za równorzędny lub pod nadzorem uniwersytetu.

▼M9

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących zmiany wykazu określonego w załączniku V pkt 5.3.1 w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Zmiany, o których mowa w akapicie drugim, nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy wprowadzaniu takich zmian należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE.

▼B

3. Odbycie przez daną osobę podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

- C2** a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się kształcenie lekarsko-dentystyczne ◀, i dobre zrozumienie metod naukowych, w tym zasad dokonywania pomiarów czynności biologicznych, oceny naukowo ustalonych stanów faktycznych i analizy danych;
- b) odpowiednią wiedzę o organizmie, fizjologii i zachowaniu osób zdrowych i chorych, jak również oddziaływaniu środowiska naturalnego i społecznego na ►**C2** stan ludzkiego zdrowia, w zakresie, w jakim czynniki te dotyczą kształcenia lekarsko-dentystycznego; ◀
- c) odpowiednią wiedzę o strukturze i funkcji zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych, zarówno zdrowych, jak i chorych, jak również o ich związku z ogólnym stanem zdrowia oraz fizycznym i społecznym samopoczuciem pacjenta;
- d) odpowiednią wiedzę w zakresie dyscyplin i metod klinicznych, zapewniającą lekarzowi dentyście kompleksowe postrzeganie nieprawidłowości, uszkodzeń i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych ►**C2** oraz w zakresie profilaktyki, diagnostyki i terapii lekarsko-dentystycznej; ◀
- e) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w szpitalach pod odpowiednim nadzorem.

Powyższe kształcenie zapewnia lekarzowi dentyście umiejętności niezbędne do wykonywania wszelkich czynności w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia nieprawidłowości oraz chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych.

▼B*Artykuł 35***Specjalistyczne kształcenie lekarsko-dentystyczne****▼M9**

1. Warunkiem podjęcia specjalistycznego kształcenia lekarsko-dentystycznego jest potwierdzone ukończenie podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego, o którym mowa w art. 34, lub posiadanie dokumentów, o których mowa w art. 23 i 37.

▼B

2. Specjalistyczne kształcenie lekarsko-dentystyczne obejmuje szkolenia teoretyczne i praktyczne w ośrodku uniwersyteckim, ośrodku leczniczym i badawczym, lub, w stosownych przypadkach, w placówce zdrowotnej upoważnionej do tego przez właściwe organy lub instytucje.

▼M9

Specjalistyczne kursy lekarsko-dentystyczne w pełnym wymiarze godzin trwają co najmniej trzy lata i są prowadzone pod nadzorem właściwych organów lub instytucji. Obejmują one osobisty udział lekarza dentysty odbywającego specjalistyczne kształcenie w działalności i wypełnianiu obowiązków danej placówki zdrowotnej.

▼B

3. Państwa Członkowskie uzależniają wydanie dokumentu potwierdzającego odbycie specjalistycznego od posiadania dokumentu potwierdzającego odbycie podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.2.

▼M9

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących dostosowania minimalnego okresu kształcenia, o którym mowa w ust. 2, do postępu naukowego i technicznego.

5. W celu należytego uwzględnienia zmian w ustawodawstwie krajowym i aktualizacji niniejszej dyrektywy Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących poszerzenia wykazu w załączniku V pkt 5.3.3 o nowe specjalności stomatologiczne istniejące w co najmniej dwóch piątach państw członkowskich.

▼B*Artykuł 36***Wykonywanie zawodu lekarza dentysty**

1. Do celów niniejszej dyrektywy, działalność zawodowa lekarzy dentystów obejmuje rodzaje działalności określone w ust. 3, wykonywane na podstawie posiadania kwalifikacji zawodowych wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.3.2.

2. Zawód lekarza dentysty opiera się na kształceniu lekarsko-dentystycznym, o którym mowa w art. 34, i stanowi osobny zawód, odmienny od innych zawodów medycznych o charakterze ogólnym lub specjalistycznym. Warunkiem wykonywania zawodu lekarza dentysty jest posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.2. Posiadacze takich dokumentów traktowani są w taki sam sposób jak osoby, wobec których zastosowanie znajduje art. 23 lub art. 37.

▼B

3. Państwa członkowskie zapewniają lekarzom dentystom powszechne prawo podejmowania i wykonywania czynności w zakresie profilaktyki, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki, żuchwy i okolic przyległych, przy należyтым uwzględnieniu odpowiednich przepisów i zasad etyki zawodowej obowiązujących w tej dziedzinie w dniach określonych w załączniku V pkt 5.3.2.

*Artykuł 37***Prawa nabyte lekarzy dentystów**

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje, na potrzeby wykonywania działalności zawodowej w charakterze lekarza dentysty na podstawie kwalifikacji wyszczególnionych w załączniku V pkt 5.3.2 ►**C2**, dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy, wydane we Włoszech, Hiszpanii, Austrii ◀ ►**M1** Republice Czeskiej, Słowacji i Rumunii ◀ osobom, które rozpoczęły kształcenie medyczne najpóźniej w dniu określonym w tym załączniku dla danego Państwa Członkowskiego, któremu towarzyszyć będzie zaświadczenie wydane przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego.

Zaświadczenie musi potwierdzać spełnienie dwóch następujących warunków:

- a) dane osoby faktycznie wykonywały w Państwach Członkowskich zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie działalność określoną w art. 36 przez przynajmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;
- b) dane osoby są upoważnione do wykonywania działalności wymienionego rodzaju na takich samych warunkach, jak posiadacze dokumentów wymienionych dla danego Państwa Członkowskiego w załączniku V pkt 5.3.2.

Osoby, które pomyślnie ukończyły co najmniej trzyletnie studia, co do których właściwe organy w danym Państwie Członkowskim potwierdziły, że są one równoważne z kształceniem, o którym mowa w art. 34, są zwolnione z obowiązku posiadania trzyletniego doświadczenia zawodowego, o którym mowa w akapicie drugim lit. a).

W przypadku Republiki Czeskiej i Słowacji, dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji uzyskane w byłej Czechosłowacji są dla potrzeb uznawania traktowane tak samo, jak czeskie i słowackie dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji i podlegają uznaniu na warunkach określonych w akapitach poprzedzających.

2. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy, wydane we Włoszech osobom, które rozpoczęły uniwersyteckie kształcenie medyczne po dniu 28 stycznia 1980 r., ale nie później niż dnia 31 grudnia 1984 r., którym towarzyszy zaświadczenie wydane przez właściwe organy włoskie.

Zaświadczenie musi potwierdzać spełnienie trzech następujących warunków:

- a) dane osoby zdały odpowiedni test umiejętności przeprowadzony przez właściwe organy włoskie w celu wykazania, że osoby te posiadają poziom wiedzy i umiejętności porównywalny z osobami posiadającymi dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione dla Włoch w załączniku V pkt 5.3.2;
- b) dane osoby faktycznie wykonywały we Włoszech zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie działalność określoną w art. 36 przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;

▼B

- c) dane osoby są upoważnione do wykonywania działalności określonej w art. 36 na tych samych warunkach, co posiadacze dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, wyszczególnionych dla Włoch w załączniku V pkt 5.3.2, albo faktycznie wykonują taką działalność zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie.

Osoby, które ukończyły co najmniej trzyletnie studia, co do których właściwe organy w danym Państwie Członkowskim potwierdziły, że są one równoważne z kształceniem, o którym mowa w art. 34, są zwolnione z obowiązku zdania testu umiejętności, o którym mowa w akapicie drugim lit. a).

Osoby, które rozpoczęły uniwersyteckie kształcenie medyczne po dniu 31 grudnia 1984 r., traktowane są w ten sam sposób co osoby, o których mowa powyżej, o ile powyższy trzyletni okres studiów rozpoczął się przed dniem 31 grudnia 1994 r.

▼M9

3. Jeżeli chodzi o dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy dentystów, państwa członkowskie uznają takie dokumenty zgodnie z art. 21, gdy wnioskodawcy rozpoczęli swoje kształcenie najpóźniej w dniu 18 stycznia 2016 r.

4. Każde państwo członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarza wydane w Hiszpanii osobom, które rozpoczęły uniwersyteckie kształcenie medyczne między dniem 1 stycznia 1986 r. i dniem 31 grudnia 1997 r., jeżeli dokumentom tym towarzyszy zaświadczenie wydane przez właściwe organy hiszpańskie.

Zaświadczenie to musi potwierdzać spełnienie następujących warunków:

- a) dana osoba ukończyła co najmniej trzy lata studiów uznawanych przez właściwe organy hiszpańskie za równoważne kształceniu, o którym mowa w art. 34;
- b) dana osoba faktycznie wykonywała w Hiszpanii zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie zadania, o których mowa w art. 36, przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia;
- c) dana osoba jest upoważniona do wykonywania lub faktycznie, zgodnie z prawem i jako swoje główne zajęcie wykonuje zadania, o których mowa w art. 36, na tych samych warunkach co posiadacze dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, wymienionych dla Hiszpanii w załączniku V pkt 5.3.2.

▼B**Sekcja 5****Lekarze weterynarii***Artykuł 38***Kształcenie lekarzy weterynarii****▼M9**

1. Kształcenie lekarzy weterynarii obejmuje co najmniej pięcioletni okres studiów teoretycznych i praktycznych prowadzonych w pełnym wymiarze godzin, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, w trakcie których realizowany jest co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.4.1, odbywanych na uniwersytecie lub w instytucji szkolnictwa wyższego prowadzącej kształcenie na poziomie uznanym za równorzędny lub pod nadzorem uniwersytetu.

▼ M9

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących zmiany wykazu zamieszczonego w załączniku V pkt 5.4.1, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Zmiany, o których mowa w akapicie drugim, nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy wprowadzaniu takich zmian należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE.

▼ B

2. Warunkiem podjęcia kształcenia w zakresie weterynarii jest posiadanie dyplomu lub świadectwa uprawniającego do podjęcia tego rodzaju studiów na uniwersytecie lub w szkołach wyższych, które dane Państwo Członkowskie uznaje za równoważne pod względem poziomu.

▼ M9

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia weterynaryjnego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

- a) odpowiednią wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się działalność lekarza weterynarii, oraz wiedzę na temat prawa Unii dotyczącego tej działalności;
- b) odpowiednią wiedzę na temat budowy, funkcjonowania, zachowania i potrzeb fizjologicznych zwierząt, a także umiejętności i kompetencje potrzebne do ich chowu i hodowli, żywienia, zapewnienia dobrostanu, rozmnażania i higieny ogólnej;
- c) umiejętności i kompetencje kliniczne, epidemiologiczne i analityczne wymagane w celu zapobiegania chorobom zwierząt, ich diagnozowania i leczenia – co obejmuje znieczulenie, aseptyczne operacje chirurgiczne i eutanazję – w odniesieniu do pojedynczych zwierząt jak i do stad, w tym szczegółową wiedzę na temat chorób, które mogą być przenoszone na człowieka;
- d) odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie prewencji weterynaryjnej, w tym kompetencje związane z zapytaniami i certyfikacją;
- e) odpowiednią znajomość higieny i procesów technologicznych stosowanych przy produkcji, wytwarzaniu oraz wprowadzaniu na rynek pasz dla zwierząt lub produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w tym umiejętności i kompetencje niezbędne do zrozumienia i wyjaśniania dobrych praktyk w tym zakresie;
- f) wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane do odpowiedzialnego i rozsądnego wykorzystywania weterynaryjnych produktów leczniczych w celu leczenia zwierząt, a także w celu zagwarantowania bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego i ochrony środowiska.

▼B*Artykuł 39***Prawa nabyte lekarzy weterynarii**

Bez uszczerbku dla art. 23 ust. 4, w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich, których dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji zostały wydane w Estonii przed 1 maja 2004 r., lub których kształcenie rozpoczęło się w Estonii przed 1 maja 2004 r., Państwa Członkowskie uznają wymienione dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy weterynarii w przypadku gdy załączone do nich będzie zaświadczenie potwierdzające, że dane osoby faktycznie i w sposób zgodny z prawem wykonywały w Estonii działalność tego rodzaju przez co najmniej pięć kolejnych lat w okresie siedmiu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

*Sekcja 6***P o ł o ż n e***Artykuł 40***Kształcenie położnych**

1. Kształcenie położnych obejmuje co najmniej:
 - a) kurs położnictwa prowadzony w pełnym wymiarze godzin i obejmujący co najmniej trzy lata nauki teoretycznej i praktycznej (ścieżka I), w trakcie której realizowany jest co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.5.1; lub
 - b) kurs położnictwa trwający 18 miesięcy (ścieżka II) i obejmujący co najmniej program studiów określony w załączniku V pkt 5.5.1, który nie został zrealizowany w ramach równoważnego kształcenia pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną.

Państwa Członkowskie gwarantują, że instytucje prowadzące kształcenie położnych odpowiadają za skoordynowanie teorii i praktyki w ramach programu kształcenia.

▼M9

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących zmiany wykazu zamieszczonego w załączniku V pkt 5.5.1, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego.

Zmiany, o których mowa w akapicie trzecim, nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy wprowadzaniu takich zmian należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE.

2. Podjęcie kształcenia w zakresie położnictwa uzależnione jest od spełnienia jednego z następujących warunków:
 - a) w przypadku ścieżki I – ukończenie co najmniej 12 lat kształcenia ogólnego lub posiadanie świadectwa potwierdzającego zdanie egzaminu na równoważnym poziomie uprawniające do rozpoczęcia nauki w szkole dla położnych;

▼ M9

b) w przypadku ścieżki II – posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2.

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia położniczego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

- a) szczegółową wiedzę w zakresie nauk, na których opiera się działalność położnych, szczególnie położnictwa, opieki położniczej i ginekologii;
- b) odpowiednią znajomość etyki zawodowej i prawa mającego zastosowanie do wykonywania tego zawodu;
- c) odpowiednią ogólną wiedzę medyczną (funkcje biologiczne, anatomia i fizjologia) oraz farmakologiczną w dziedzinie położnictwa i neonatologii, jak również wiedzę o związku zachodzącym pomiędzy stanem zdrowia a fizycznym i społecznym środowiskiem człowieka, a także o jego zachowaniu;
- d) odpowiednie doświadczenie kliniczne zdobyte w zatwierdzonych instytucjach, pozwalające położnej, w sposób niezależny i na własną odpowiedzialność, w niezbędnym zakresie i z wyłączeniem sytuacji patologicznych, zapewnić opiekę przedporodową, poprowadzić poród i podejmować działania w jego następstwie w zatwierdzonych instytucjach, nadzorować poród i narodziny, prowadzić opiekę postnatalną i wykonać reanimację noworodka w oczekiwaniu na lekarza;
- e) odpowiednią znajomość procesu kształcenia personelu służby zdrowia i doświadczenie we współpracy z takim personelem.

▼ B*Artykuł 41***Procedury uznawania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji położnych****▼ M9**

1. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej, o którym mowa w załączniku V pkt 5.5.2, podlega automatycznemu uznaniu zgodnie z art. 21, o ile potwierdza spełnienie jednego z następujących warunków:

- a) ukończenie kształcenia w zakresie położnictwa prowadzonego w pełnym wymiarze godzin przez co najmniej trzy lata, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, obejmującego co najmniej 4 600 godzin kształcenia teoretycznego i praktycznego, z czego przynajmniej jedną trzecią stanowi praktyka kliniczna;
- b) ukończenie kształcenia w zakresie położnictwa prowadzonego w pełnym wymiarze godzin przez co najmniej dwa lata, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, obejmującego co najmniej 3 600 godzin, pod warunkiem posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2;
- c) ukończenie kształcenia w zakresie położnictwa prowadzonego w pełnym wymiarze godzin przez co najmniej 18 miesięcy, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, obejmującego co najmniej 3 000 godzin, pod warunkiem posiadania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2, po którym nastąpiła roczna praktyka zawodowa potwierdzona zaświadczeniem wydanym zgodnie z ust. 2.

▼B

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydawane jest przez właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego. Zaświadczenie potwierdza, że jego posiadacz po zdobyciu dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji położnej z powodzeniem wykonywał w danym okresie pełen zakres czynności położnej w szpitalu lub w upoważnionym zakładzie opieki zdrowotnej.

*Artykuł 42***Wykonywanie zawodu położnej**

1. Bez uszczerbku dla ust. 2, przepisy niniejszej sekcji stosuje się do działalności położnych określonej przez poszczególne Państwa Członkowskie i wykonywanej na podstawie tytułów zawodowych określonych w załączniku V pkt 5.5.2.

2. Państwa Członkowskie gwarantują położnym możliwość podjęcia i wykonywania przynajmniej następujących rodzajów działalności:

- a) udzielanie wiarygodnych informacji i porad na temat planowania rodziny;
- b) rozpoznawanie ciąży i nadzorowanie przebiegu ciąż normalnych; przeprowadzanie badań niezbędnych dla nadzorowania przebiegu ciąż normalnych;
- c) kierowanie na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży zagrożonej;
- d) realizacja programu przygotowywania do rodzicielstwa oraz pełnego przygotowania do urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia;
- e) opieka nad rodzącą i pomoc podczas porodu oraz nadzorowanie stanu płodu w macicy za pomocą właściwych środków klinicznych i technicznych;
- f) przyjmowanie porodów naturalnych, w razie konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych — także porodu z położenia miednicowego;
- g) rozpoznawanie u matki lub dziecka objawów nieprawidłowości wymagających skierowania do lekarza oraz, w miarę potrzeby, pomoc lekarzowi; podejmowanie koniecznych działań nagłych pod nieobecność lekarza, w szczególności ręcznego wydobycia łożyska, a następnie, w razie potrzeby, ręcznego zbadania macicy;
- h) badanie noworodków i opieka nad nimi, podejmowanie w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym, w koniecznych przypadkach, natychmiastowej reanimacji;
- i) opieka i czuwanie nad matką w okresie poporodowym oraz udzielanie matce wszelkich niezbędnych porad na temat opieki nad noworodkiem, aby umożliwić jej stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju noworodka;
- j) prowadzenie leczenia zaleconego przez lekarza;
- k) sporządzanie koniecznych sprawozdań na piśmie.

▼B*Artykuł 43***Prawa nabyte położnych**

1. Każde Państwo Członkowskie, w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich, których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej spełnia ►**C2** minimalne wymogi kształcenia określone w art. 40, który jednakże na mocy art. 41 nie jest uznawany, o ile nie towarzyszy mu zaświadczenie o odbytej praktyce zawodowej, o którym mowa w art. 41 ust. 2, uznaje za wystarczający dowód kwalifikacji dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wydane przez dane Państwo Członkowskie przed datą określoną w załączniku V pkt 5.5.2, do których załączone jest zaświadczenie potwierdzające, że osoby te faktycznie i zgodnie z prawem wykonywały czynności danego rodzaju przez co najmniej dwa kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia. ◀

▼M9

1a. W odniesieniu do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji położnej państwa członkowskie automatycznie uznają te kwalifikacje, jeżeli wnioskodawca rozpoczął kształcenie przed dniem 18 stycznia 2016 r., a wymogi związane z dopuszczeniem do takiego kształcenia obejmowały 10 lat kształcenia ogólnego lub równorzędny poziom w przypadku ścieżki I, lub ukończone kształcenie pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną poświadczane dokumentem potwierdzającym kwalifikacje, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2, przed rozpoczęciem kształcenia w zakresie położnictwa w ramach ścieżki II.

▼B

2. Przepisy ust. 1 stosuje się do obywateli Państw Członkowskich, których dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnej potwierdza odbycie kształcenia na terytorium byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz spełnia minimalne wymogi w zakresie kształcenia określone w art. 40, jednakże zgodnie z art. 41, warunkiem uznania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji jest dołączenie zaświadczenia potwierdzającego posiadanie praktyki zawodowej, o którym mowa w art. 41 ust. 2, jeżeli dokument potwierdza ukończenie kształcenia rozpoczętego przed 3 października 1990 r.

▼M9

4. Państwa członkowskie uznają dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji położnych, które:

- a) zostały wydane w Polsce położnym, które przed dniem 1 maja 2004 r. ukończyły kształcenie niespełniające minimalnych wymogów w zakresie kształcenia określonych w art. 40; oraz
- b) są potwierdzone dyplomem licencjackim uzyskanym na podstawie specjalnego programu kształcenia określonego w:
 - (i) art. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 92, poz. 885 i z 2007 r. Nr 176, poz. 1237 i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentkami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 110, poz. 1170 i z 2010 r. Nr 65, poz. 420); albo

▼ M9

- (ii) art. 53 ust. 3 point 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2011 r. Nr 174, poz. 1039) i w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dziennik Ustaw z 2012 r., poz. 770),

w celu potwierdzenia, że dana położna posiada wiedzę i umiejętności porównywalne z tymi, jakie mają położne posiadające kwalifikacje, które w przypadku Polski określono w załączniku V pkt 5.5.2.

▼ M1*Artykuł 43(a)*

W odniesieniu do rumuńskich kwalifikacji położnych będą stosowane jedynie następujące przepisy dotyczące praw nabytych.

W przypadku obywateli państw członkowskich, których dokumenty potwierdzające kwalifikacje położnej (asistent medical obstetrică-ginecologie/pielęgniarka w zakresie położnictwa i ginekologii) zostały wydane w Rumunii przed dniem przystąpienia i które nie spełniają minimalnych wymogów szkolenia określonych w artykule 40, państwa członkowskie uznają wspomniane dokumenty potwierdzające kwalifikacje za wystarczające do celu wykonywania zawodu położnej, jeśli jest do nich załączone zaświadczenie stwierdzające, że ci obywatele państw członkowskich rzeczywiście i zgodnie z prawem prowadzili działalność położnej w Rumunii przez co najmniej pięć kolejnych lat w ciągu siedmiu lat przed dniem wydania zaświadczenia.

▼ A1*Artykuł 43(b)*

Przepisy dotyczące praw nabytych w dziedzinie położnictwa nie mają zastosowania do następujących rodzajów kwalifikacji uzyskanych w Chorwacji przed 1 lipca 2013 r.: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera (starsza pielęgniarka wyspecjalizowana w zakresie położnictwa i ginekologii), medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera (pielęgniarka wyspecjalizowana w zakresie położnictwa i ginekologii), viša medicinska sestra primaljskog smjera (starsza pielęgniarka uprawniona do wykonywania czynności położnej), medicinska sestra primaljskog smjera (pielęgniarka uprawniona do wykonywania czynności położnej), ginekološko-opstetrička primalja (położna wyspecjalizowana w zakresie położnictwa i ginekologii) i primalja (położna).

▼ B**Sekcja 7****Farmaceutyci***Artykuł 44***Kształcenie farmaceutów**

1. Warunkiem podjęcia kształcenia farmaceutycznego jest posiadanie dyplomu lub świadectwa uprawniającego do podjęcia w Państwie Członkowskim studiów na danym kierunku na uniwersytecie lub w szkołach wyższych o statusie uznanym za równorzędny.

▼M9

2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji farmaceuty potwierdza odbycie kształcenia trwającego co najmniej pięć lat, co można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS, i obejmującego przynajmniej:

- a) cztery lata kształcenia teoretycznego i praktycznego w pełnym wymiarze godzin na uniwersytecie, w instytucji szkolnictwa wyższego o statusie uznanym za równorzędny lub pod nadzorem uniwersytetu;
- b) na koniec lub w trakcie kształcenia teoretycznego i praktycznego, sześciomiesięczną praktykę w ogólnodostępnej aptece lub w szpitalu, pod nadzorem oddziału farmaceutycznego tego szpitala.

Cykl kształcenia, o którym mowa w niniejszym ustępie, obejmuje co najmniej program określony w załączniku V pkt 5.6.1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych dotyczących zmiany wykazu zamieszczonego w załączniku V pkt 5.6.1, w celu dostosowania go do postępu naukowego i technicznego, w tym zmian w praktyce farmakologicznej.

Zmiany, o których mowa w akapicie drugim, nie mogą w żadnym państwie członkowskim wymagać zmiany istniejących podstawowych zasad ustawodawczych dotyczących struktury zawodów w odniesieniu do kształcenia osób fizycznych i warunków ich dostępu do zawodu. Przy wprowadzaniu takich zmian należy uwzględniać odpowiedzialność państw członkowskich za organizację systemów edukacyjnych, zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE.

▼B

3. Odbycie przez daną osobę kształcenia farmaceutycznego gwarantuje, że uzyskała ona następującą wiedzę i umiejętności:

- a) odpowiednią wiedzę o lekach i substancjach używanych do wytwarzania leków;
- b) odpowiednią wiedzę o technologii farmaceutycznej oraz fizycznym, chemicznym, biologicznym i mikrobiologicznym testowaniu produktów leczniczych;
- c) odpowiednią wiedzę o metabolizmie i skutkach działania produktów leczniczych oraz o działaniu substancji toksycznych, a także o używaniu produktów leczniczych;
- d) odpowiednią wiedzę do oceny danych naukowych dotyczących leków, by w oparciu o nią móc udzielać właściwych informacji;
- e) odpowiednią wiedzę o wymogach prawnych i innych wymogach związanych z wykonywaniem zawodu farmaceuty.

▼B*Artykuł 45***Wykonywanie zawodu farmaceuty**

1. Do celów niniejszej dyrektywy, do czynności zawodowych farmaceuty zalicza się te rodzaje działalności, których warunkiem wykonywania w jednym lub więcej Państwach Członkowskich jest posiadanie kwalifikacji zawodowych i do których dostęp jest otwarty dla osób posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji wyszczególnione w załączniku V pkt 5.6.2.

▼M9

2. Państwa członkowskie gwarantują osobom posiadającym dokument potwierdzający posiadanie wykształcenia z zakresu farmacji na poziomie uniwersyteckim lub poziomie uznawanym za równorzędny, spełniający warunki określone w art. 44, możliwość podejmowania i wykonywania – w stosownych przypadkach pod warunkiem posiadania dodatkowego stażu zawodowego – co najmniej następujących czynności:

- a) sporządzanie formy farmaceutycznej produktów leczniczych;
- b) wytwarzanie i testowanie produktów leczniczych;
- c) testowanie produktów leczniczych w laboratorium przeznaczonym do tego celu;
- d) składowanie, przechowywanie i dystrybucja produktów leczniczych w obrocie hurtowym;
- e) dostarczanie, sporządzanie, testowanie, składowanie, dystrybucja i wydawanie bezpiecznych i skutecznych produktów leczniczych o wymaganej jakości w ogólnodostępnych aptekach;
- f) sporządzanie, testowanie, składowanie i wydawanie bezpiecznych i skutecznych produktów leczniczych o wymaganej jakości w szpitalach;
- g) udzielanie informacji i porad na temat produktów leczniczych, w tym na temat ich prawidłowego stosowania;
- h) zgłaszanie właściwym organom niepożądanych reakcji na produkty lecznicze;
- i) zindywidualizowane wsparcie dla pacjentów samodzielnie stosujących leki;
- j) zaangażowanie w lokalne lub krajowe kampanie na rzecz promocji zdrowia.

▼B

3. ►C2 W przypadku gdy w określonym państwie członkowskim dodatkowym warunkiem podejmowania lub wykonywania jednego z rodzajów działalności farmaceuty jest posiadanie doświadczenia zawodowego obok dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.6.2 ◄, Państwo to uznaje za wystarczający dowód w tym zakresie zaświadczenie wydane przez właściwe organy w rodzimym Państwie Członkowskim danej osoby, potwierdzające, że przez podobny okres wykonywała ona tego rodzaju czynności w rodzimym Państwie Członkowskim.

4. Uznanie, o którym mowa w ust. 3, nie dotyczy dwuletniego stażu zawodowego, który w Wielkim Księstwie Luksemburga jest warunkiem przyznania państwowej koncesji na prowadzenie ogólnodostępnej apteki.

▼B

5. Jeżeli w dniu 16 września 1985 r. obowiązywał w określonym Państwie Członkowskim konkurs, przeprowadzany w celu wyłonienia spośród kandydatów posiadających dokumenty, o których mowa w ust. 2, osób, którym przyznane zostanie prawo otwarcia nowych aptek, przewidzianych w krajowym systemie geograficznego rozmieszczenia aptek, Państwo to może, na zasadzie odstępstwa od ust. 1, przeprowadzać powyższe konkursy w dalszym ciągu i wymagać od obywateli Państw Członkowskich posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji określone w załączniku V pkt 5.6.2 lub korzystających z przepisów art. 23 wzięcia w nich udziału.

Sekcja 8**Architekci****▼M9***Artykuł 46***Kształcenie architektów**

1. Kształcenie architekta obejmuje:
 - a) co najmniej pięcioletnie studia w pełnym wymiarze godzin na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji edukacyjnej zakończone zdaniem egzaminu na poziomie uniwersyteckim; lub
 - b) co najmniej czteroletnie studia w pełnym wymiarze godzin na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji edukacyjnej zakończone zdaniem egzaminu na poziomie uniwersyteckim wraz z zaświadczeniem potwierdzającym pomyślne ukończenie dwuletnich praktyk zawodowych zgodnie z ust. 4.
2. Architektura musi być głównym przedmiotem studiów, o których mowa w ust. 1. Studia w równoważnym stopniu obejmują teoretyczne i praktyczne aspekty kształcenia architekta oraz gwarantują przynajmniej uzyskanie następującej wiedzy, umiejętności i kompetencji:
 - a) umiejętności tworzenia projektów architektonicznych spełniających wymogi zarówno estetyczne, jak i techniczne;
 - b) odpowiedniej znajomości historii i teorii architektury oraz sztuk pokrewnych, technologii i nauk humanistycznych;
 - c) wiedzy na temat sztuk pięknych w zakresie, w jakim wpływają one na jakość projektu architektonicznego;
 - d) odpowiedniej znajomości urbanistyki, planowania oraz umiejętności niezbędnych w procesie planowania;
 - e) rozumienia związków zachodzących pomiędzy ludźmi a budynkami oraz pomiędzy budynkami a środowiskiem je otaczającym, oraz rozumienia potrzeby dostosowania budynków oraz przestrzeni między nimi do ludzkich potrzeb i skali;

▼ M9

- f) rozumienia charakteru zawodu architekta oraz jego roli w społeczeństwie, w szczególności w przygotowywaniu koncepcji projektów uwzględniających czynniki społeczne;
- g) rozumienia metod gromadzenia informacji i przygotowywania koncepcji projektu;
- h) rozumienia projektowania konstrukcji oraz problemów budowlanych i inżynierskich związanych z projektowaniem budynków;
- i) odpowiedniej wiedzy w zakresie problemów fizycznych i technologii oraz funkcji budynków, umożliwiającej zapewnienie wygodnych wnętrz oraz zabezpieczenia przed niekorzystnym działaniem czynników atmosferycznych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- j) umiejętności koniecznych do projektowania budynków spełniających wymogi użytkowników w zakresie, w jakim umożliwiają to dostępne środki finansowe i przepisy budowlane;
- k) odpowiedniej znajomości gałęzi przemysłu, organizacji, przepisów i procedur niezbędnych dla realizacji projektów budynków oraz integracji planów z ogólnym projektem planistycznym.

3. Liczbę lat studiów wyższych, o których mowa w ust. 1 i 2, można dodatkowo wyrazić przy pomocy równoważnych punktów ECTS.

4. Praktyki zawodowe, o których mowa w ust. 1 lit. b), można odbyć dopiero po ukończeniu pierwszych trzech lat studiów. Co najmniej rok tych praktyk zawodowych musi opierać się na wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach zdobytych w trakcie studiów, o których mowa w ust. 2. W tym celu praktyki zawodowe muszą odbywać się pod nadzorem osoby lub instytucji upoważnionej przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego. Takie nadzorowane praktyki mogą mieć miejsce w dowolnym państwie. Praktyki zawodowe oceniane są przez właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego.

*Artykuł 47***Odstępstwa od warunków kształcenia architektów**

W drodze odstępstwa od art. 46 za spełniające wymogi określone w art. 21 uznaje się także kształcenie: odbywane w ramach programu rozwoju społecznego lub w formie studiów wyższych w niepełnym wymiarze godzin, spełniające wymogi określone w art. 46 ust. 2 i potwierdzone zdaniem egzaminu z architektury przez osobę, która pracowała w dziedzinie architektury przez co najmniej siedem lat pod nadzorem architekta albo biura architektonicznego. Egzamin musi być zdany na poziomie uniwersyteckim i odpowiadać egzaminowi końcowemu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 lit. b).

▼ B*Artykuł 48***Wykonywanie zawodu architekta**

1. Do celów niniejszej dyrektywy do działalności zawodowej architekta należą rodzaje działalności zazwyczaj wykonywane pod tytułem zawodowym „architekta”.

2. Uznaje się, że obywatele Państwa Członkowskiego, którzy zostali upoważnieni do używania tytułu architekta zgodnie z przepisami przyznającymi właściwemu organowi Państwa Członkowskiego prawo przyznawania tego tytułu obywatelom Państw Członkowskich, wyróżniającym się ze względu na osiągnięcia w dziedzinie architektury, spełniają warunki konieczne do wykonywania działalności architekta pod tytułem zawodowym „architekta”. Dowodem na to, że dane osoby wykonują działalność w dziedzinie architektury, jest świadectwo wydawane przez ich rodzime Państwo Członkowskie.

*Artykuł 49***Prawa nabyte architektów**

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające ► **C2** posiadanie kwalifikacji architektów wymienione w załączniku VI, ◀ wydawane przez pozostałe Państwa Członkowskie i potwierdzające odbycie kształcenia, które rozpoczęło się nie później, niż w roku akademickim określonym w tym załączniku nawet, jeżeli nie spełniają one minimalnych wymogów określonych w art. 46, oraz traktuje takie dokumenty na swoim terytorium w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta, tak samo, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji architekta, które samo wydaje.

Na powyższej podstawie uznawane są zaświadczenia wydane przez właściwe organy Republiki Federalnej Niemiec, potwierdzające, że dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wydany po dniu 8 maja 1945 r. przez właściwe organy Niemieckiej Republiki Demokratycznej jest równoważny z dokumentami wyszczególnionymi w załączniku VI.

▼ M9

1a. ust. 1 stosuje się również do dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji architekta, które wymieniono w załączniku V, jeżeli kształcenie rozpoczęło się przed dniem 18 stycznia 2016 r.

▼ B

2. Bez uszczerbku dla ust. 1, każde Państwo Członkowskie uznaje dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji określone poniżej i traktuje je na swoim terytorium, w zakresie dotyczącym podejmowania i wykonywania działalności zawodowej architekta, tak samo, jak dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, które samo wydaje: świadectwa wydawane obywatelom Państw Członkowskich przez Państwa Członkowskie, w których na dzień określony poniżej obowiązywały przepisy regulujące dostęp do zawodu architekta i jego wykonywanie:

a) 1 stycznia 1995 r. w przypadku Austrii, Finlandii i Szwecji;

b) 1 maja 2004 r. w przypadku Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji;

▼ M8

ba) 1 lipca 2013 r. w przypadku Chorwacji;

▼ B

c) 5 sierpnia 1987 r. w przypadku pozostałych Państw Członkowskich.

► **C2** Zaświadczenia określone w akapicie pierwszym powinny potwierdzać, że dana osoba uzyskała, najpóźniej w dniu określonym odpowiednio powyżej, prawo do używania tytułu zawodowego architekta ◀ oraz w świetle danych przepisów faktycznie wykonywała przedmiotową działalność przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających wydanie zaświadczenia.

▼ M9

3. Każde państwo członkowskie przyznaje wymienionemu poniżej dokumentowi taki sam skutek na swoim terytorium jak dokumentowi potwierdzającemu posiadanie kwalifikacji, który samo wydaje do celów dostępu do zawodu architekta i jego wykonywania: zaświadczenie o ukończeniu programu kształcenia istniejącego od dnia 5 sierpnia 1985 r. i rozpoczętego nie później niż dnia 17 stycznia 2014 r., prowadzonego przez „Fachhochschulen” w Republice Federalnej Niemiec przez okres trzech lat, spełniającego wymogi określone w art. 46 ust. 2 i dającego możliwość wykonywania działalności, o której mowa w art. 48 w tym państwie członkowskim, na podstawie tytułu zawodowego architekta, jeżeli po zakończeniu tego programu kształcenia dana osoba uzyskała cztery lata doświadczenia zawodowego w Republice Federalnej Niemiec, poświadczonych zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ, w którego rejestrze widnieje nazwisko architekta pragnącego skorzystać z przepisów niniejszej dyrektywy.

*ROZDZIAŁ IIIA****Automatyczne uznawanie na podstawie wspólnych zasad kształcenia****Artykuł 49a***Wspólne ramy kształcenia**

1. Na użytek niniejszego artykułu „wspólne ramy kształcenia” oznaczają wspólny minimalny zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania określonego zawodu. Wspólne ramy kształcenia nie zastępują krajowych programów kształcenia, chyba że dane państwo członkowskie postanowi inaczej na mocy prawa krajowego. Do celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania w państwach członkowskich, które regulują ten zawód, państwo członkowskie przyznaje dokumentowi potwierdzającemu posiadanie kwalifikacji nabytych w oparciu o takie ramy taki sam skutek na swoim terytorium jak dokumentowi potwierdzającemu posiadanie kwalifikacji, który samo wydaje, pod warunkiem że takie ramy spełniają warunki określone w ust. 2.

2. Wspólne ramy kształcenia muszą spełniać następujące warunki:

- a) wspólne ramy kształcenia umożliwiają większej liczbie specjalistów przemieszczanie się między państwami członkowskimi;
- b) zawód, do którego mają zastosowanie wspólne ramy kształcenia, jest regulowany lub kształcenie i szkolenie prowadzące do tego zawodu jest regulowane w co najmniej jednej trzeciej państw członkowskich;

▼ **M9**

- c) wspólny zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane w systemach kształcenia i szkolenia mających zastosowanie w co najmniej jednej trzeciej państw członkowskich; nie ma znaczenia, czy ta wiedza, umiejętności i kompetencje zostały nabyte w ramach kształcenia ogólnego na uniwersytecie lub w instytucji szkolnictwa wyższego, czy w ramach kształcenia zawodowego;
 - d) wspólne ramy kształcenia muszą opierać się na poziomach przewidzianych w europejskich ramach kwalifikacji określonych w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽¹⁾;
 - e) dany zawód nie jest objęty innymi wspólnymi ramami kształcenia ani nie podlega automatycznemu uznaniu na podstawie tytułu III rozdział III;
 - f) wspólne ramy kształcenia przygotowano w następstwie przejrzystego, należytego procesu obejmującego współpracę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami pochodzącymi z państw członkowskich, w których dany zawód nie jest regulowany;
 - g) wspólne ramy kształcenia zapewniają obywatelom każdego państwa członkowskiego dostęp do uzyskania kwalifikacji zawodowych na podstawie tych ram bez uprzedniej konieczności członkostwa ani rejestracji w jakiegokolwiek organizacji zawodowej.
3. Reprezentatywne organizacje zawodowe na szczeblu Unii, jak również krajowe organizacje zawodowe lub właściwe organy z co najmniej jednej trzeciej państw członkowskich mogą przedstawić Komisji sugestie dotyczące wspólnych ram kształcenia, które spełniają warunki określone w ust. 2.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych określających wspólne ramy kształcenia dla danego zawodu w oparciu o warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu.
5. Państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku wprowadzenia na swoim terytorium wspólnych ram kształcenia, o których mowa w ust. 4, oraz z obowiązku automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w oparciu o te wspólne ramy kształcenia, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:
- a) na terytorium tego państwa nie ma instytucji edukacyjnych lub ośrodków kształcenia, które oferowałyby tego typu kształcenie w danym zawodzie;
 - b) wprowadzenie wspólnych ram kształcenia wpłynęłoby negatywnie na organizację systemu edukacji i kształcenia zawodowego tego państwa;

⁽¹⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

▼ **M9**

c) istnieją znaczne różnice między wspólnymi ramami kształcenia a kształceniem wymaganym na terytorium tego państwa, co oznacza poważne ryzyko dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa usługobiorców lub ochrony środowiska.

6. W terminie sześciu miesięcy od wejścia w życie aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4, państwa członkowskie informują Komisję i pozostałe państwa członkowskie o:

a) krajowych kwalifikacjach oraz, w stosownych przypadkach, krajowych tytułach zawodowych zgodnych ze wspólnymi ramami kształcenia; lub

b) każdym przypadku skorzystania ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 5, podając uzasadnienie, które z warunków, o których mowa w tym ustępie, zostały spełnione. Komisja może w terminie trzech miesięcy zażądać dodatkowych wyjaśnień, jeżeli uzna, że państwo członkowskie nie przedstawiło dowodów, że jeden z tych warunków został spełniony, lub dowody te są niewystarczające. Państwo członkowskie odpowiada na każde takie żądanie w terminie trzech miesięcy.

Komisja może przyjąć akt wykonawczy zawierający listę krajowych kwalifikacji zawodowych i krajowych tytułów zawodowych podlegających automatycznemu uznawaniu na podstawie wspólnych ram kształcenia przyjętych zgodnie z ust. 4.

7. Niniejszy artykuł ma również zastosowanie do specjalizacji zawodowych, pod warunkiem że takie specjalizacje dotyczą działalności zawodowej, do której dostęp lub której prowadzenie jest regulowane w państwach członkowskich, jeżeli zawód ten już podlega automatycznemu uznawaniu zgodnie z tytułem III rozdział III, a dana specjalizacja nie.

*Artykuł 49b***Wspólne testy kształcenia**

1. Do celów niniejszego artykułu „wspólny test kształcenia” oznacza ustandaryzowany test umiejętności dostępny we wszystkich uczestniczących państwach członkowskich i zarezerwowany dla posiadaczy określonych kwalifikacji zawodowych. Zdanie takiego testu w danym państwie członkowskim uprawnia posiadacza określonych kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu w każdym przyjmującym państwie członkowskim na takich samych warunkach, jakie obowiązują posiadaczy kwalifikacji zawodowych zdobytych w tym państwie członkowskim.

2. Wspólny test kształcenia musi być zgodny z następującymi warunkami:

a) wspólny test kształcenia umożliwia większej liczbie specjalistów przemieszczanie się między państwami członkowskimi;

b) zawód, do którego ma zastosowanie wspólny test kształcenia, lub kształcenie prowadzące do tego zawodu są regulowane w co najmniej jednej trzeciej państw członkowskich;

c) wspólny test kształcenia przygotowano w następstwie przejrzystego, należytego procesu obejmującego współpracę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami pochodzącymi z państw członkowskich, w których dany zawód nie jest regulowany;

▼ M9

d) wspólny test kształcenia umożliwia obywatelom każdego państwa członkowskiego uczestnictwo w tym teście i w praktycznej organizacji takich testów w państwach członkowskich bez uprzedniej konieczności członkostwa ani rejestracji w jakiegokolwiek organizacji zawodowej.

3. Reprezentatywne organizacje zawodowe na szczeblu Unii, jak również krajowe organizacje zawodowe lub właściwe organy z co najmniej jednej trzeciej państw członkowskich mogą przedstawić Komisji sugestie dotyczące wspólnych testów kształcenia, które spełniają warunki określone w ust. 2.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 57c aktów delegowanych określających zakres przedmiotowy wspólnego testu kształcenia oraz warunki wymagane do wzięcia udziału w tym teście i do zdania go.

5. Państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku organizacji na swoim terytorium wspólnego testu kształcenia, o którym mowa w ust. 4, oraz z obowiązku automatycznego uznawania kwalifikacji specjalistów, którzy zdali wspólny test kształcenia, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- a) dany zawód nie jest regulowany na terytorium tego państwa;
- b) zakres przedmiotowy wspólnego testu kształcenia nie ograniczy w wystarczającym stopniu poważnych zagrożeń dla zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa usługobiorców, które występują szczególnie na terytorium tego państwa;
- c) zakres przedmiotowy wspólnego testu kształcenia sprawiłby, że dostęp do danego zawodu stałby się o wiele mniej atrakcyjny w porównaniu z wymogami krajowymi.

6. W terminie sześciu miesięcy od wejścia w życie aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4, państwa członkowskie informują Komisję i pozostałe państwa członkowskie o:

- a) dostępnych możliwościach organizacji takich testów; lub
- b) każdym przypadku skorzystania ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 5, podając uzasadnienie, które z warunków, o których mowa w tym ustępie zostały spełnione. Komisja może w terminie trzech miesięcy zażądać dodatkowych wyjaśnień, jeżeli uzna, że dane państwo członkowskie nie przedstawiło dowodów, że jeden z tych warunków został spełniony, lub dowody te są niewystarczające. Państwo członkowskie odpowiada na każde takie żądanie w terminie trzech miesięcy.

Komisja może przyjąć akt wykonawczy zawierający listę państw członkowskich, w których organizuje się wspólne testy kształcenia, przyjęte zgodnie z ust. 4, i określający częstotliwość organizowania takich testów w ciągu roku kalendarzowego oraz przedstawiający inne ustalenia niezbędne do organizacji wspólnych testów kształcenia w państwach członkowskich.

▼ B

ROZDZIAŁ IV

Przepisy wspólne w sprawie podejmowania działalności

Artykuł 50

Dokumentacja i formalności

1. Właściwe organy Państwa Członkowskiego rozpatrujące wniosek o zezwolenie na wykonywanie określonego zawodu regulowanego na mocy niniejszego tytułu mogą żądać przedstawienia dokumentów i zaświadczeń wymienionych w załączniku VII.

Dokumenty określone w załączniku VII pkt 1 lit. d), e) i f) są przedkładane przed upływem trzech miesięcy od daty ich wydania.

Państwa Członkowskie, instytucje i inne osoby prawne zapewniają poufność przekazywanych im informacji.

2. W przypadku uzasadnionych wątpliwości przyjmujące Państwo Członkowskie może zwrócić się do właściwych organów innego Państwa Członkowskiego o potwierdzenie autentyczności świadectw i dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji, wydanych przez to drugie Państwo Członkowskie oraz, w stosownych przypadkach, potwierdzenie faktu, że dana osoba spełnia minimalne wymogi w zakresie kształcenia określone odpowiednio w art. 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 i 46 dla zawodów, o których mowa w rozdziale III niniejszego tytułu.

3. W przypadku uzasadnionych wątpliwości, jeżeli dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. c), został wydany przez właściwy organ w Państwie Członkowskim i potwierdza odbycie kształcenia w całości lub w części w placówce zarejestrowanej zgodnie z prawem na terytorium innego Państwa Członkowskiego, przyjmujące Państwo Członkowskie może sprawdzić, przy udziale właściwej instytucji Państwa Członkowskiego, w którym wydano dokument:

- a) czy przebieg kształcenia w danej placówce został formalnie zatwierdzony przez instytucję edukacyjną mającą siedzibę w Państwie Członkowskim, w którym wydano dokument;
- b) czy wydany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji jest taki sam jak ten, który zostałby wydany w przypadku gdyby kształcenie odbyło się w całości w Państwie Członkowskim, w którym wydano dokument; oraz
- c) czy dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji przyznaje te same prawa zawodowe na terytorium Państwa Członkowskiego, w którym wydano dokument.

▼ M9

3a. W przypadku uzasadnionych wątpliwości przyjmujące państwo członkowskie może wystąpić do właściwych organów państwa członkowskiego o potwierdzenie faktu, że wnioskodawca nie jest objęty zawieszeniem prawa do wykonywania zawodu lub zakazem wykonywania zawodu w wyniku poważnego wykroczenia zawodowego lub wyroku skazującego za przestępstwa związane z prowadzeniem przez niego działalności zawodowej.

3b. Wymiana informacji między właściwymi organami różnych państw członkowskich zgodnie z niniejszym artykułem odbywa się za pomocą systemu IMI.

▼B

4. W przypadku gdy przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, złożenia ślubowania lub przysięgi, a formuła tego ślubowania lub przysięgi nie może być wykorzystana przez obywateli innych Państw Członkowskich, przyjmujące Państwo Członkowskie umożliwia takim osobom skorzystanie z odpowiedniej, równoważnej formuły.

*Artykuł 51***Procedura wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych**

1. Właściwy organ przyjmującego Państwa Członkowskiego potwierdza otrzymanie wniosku w terminie miesiąca od jego otrzymania oraz zawiadamia wnioskodawcę, w stosownym przypadku, o konieczności dostarczenia brakujących dokumentów.

2. ►C2 Procedura rozpatrywania wniosku o zezwolenie na wykonywanie zawodu regulowanego musi być zakończona możliwie najszybciej i prowadzić do jak najszybszego wydania przez właściwy organ w przyjmującym państwie członkowskim należycie uzasadnionej decyzji ◄, nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty złożenia przez wnioskodawcę kompletu dokumentów. Jednakże powyższy termin może zostać przedłużony o miesiąc w sprawach uregulowanych w rozdziale I i II niniejszego tytułu.

3. Od decyzji lub braku decyzji w przepisany termin przysługuje odwołanie zgodnie z prawem krajowym.

*Artykuł 52***Używanie tytułów zawodowych**

1. Jeżeli w przyjmującym Państwie Członkowskim używanie tytułu zawodowego związanego z daną działalnością zawodową podlega prawnej regulacji, obywatele innych Państw Członkowskich, uprawnieni do wykonywania zawodu regulowanego na podstawie tytułu III, używają w przyjmującym Państwie Członkowskim tytułu zawodowego, który w Państwie tym odpowiada zawodowi danego rodzaju, oraz wszelkich związanych z nim skrótów.

2. W przypadku gdy dany zawód jest w przyjmującym Państwie Członkowskim regulowany przez stowarzyszenie lub organizację, o których mowa w art. 3 ust. 2, obywatele Państw Członkowskich mogą używać tytułu lub skrótu tytułu zawodowego przyznawanego przez daną organizację lub stowarzyszenie wyłącznie za okazaniem dowodu potwierdzającego przynależność do tych stowarzyszeń lub organizacji.

W przypadku gdy warunkiem członkostwa w danym stowarzyszeniu lub organizacji jest posiadanie określonych kwalifikacji, warunek ten obowiązuje obywateli innych Państw Członkowskich posiadających kwalifikacje zawodowe wyłącznie na zasadach określonych w niniejszej dyrektywie.

▼M9

3. Państwo członkowskie nie może zastrzec używania tytułu zawodowego dla posiadaczy kwalifikacji zawodowych, jeżeli nie powiadomiło Komisji i pozostałych państw członkowskich o stowarzyszeniu lub organizacji zgodnie z art. 3 ust. 2.

▼ B

TYTUŁ IV

SZCZEGÓŁOWE ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU

▼ M9*Artykuł 53***Znajomość języków**

1. Specjaliści, których kwalifikacje podlegają uznaniu, muszą posiadać znajomość języków niezbędną do wykonywania danego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim.

2. Państwo członkowskie zapewnia, aby wszelkie sprawdzanie znajomości języka przeprowadzane przez właściwy organ lub pod jego nadzorem, dotyczące zgodności z obowiązkiem określonym w ust. 1, było ograniczone do znajomości jednego języka urzędowego przyjmującego państwa członkowskiego lub jednego języka administracyjnego przyjmującego państwa członkowskiego, pod warunkiem że jest on również językiem urzędowym Unii.

3. Sprawdzenie znajomości języka przeprowadzane zgodnie z ust. 2 może być zastosowane, jeżeli dany zawód ma wpływ na bezpieczeństwo pacjentów. Sprawdzenie znajomości języka może być zastosowane w przypadku innych zawodów wówczas, gdy istnieje poważna i konkretna wątpliwość, czy specjalista posiada wystarczającą znajomość języka, by zgodnie z zamierzeniami mógł wykonywać daną działalność zawodową.

Sprawdzenie znajomości języka można przeprowadzać tylko po wydaniu europejskiej legitymacji zawodowej zgodnie z art. 4d lub po uznaniu kwalifikacji zawodowych, w zależności od przypadku.

4. Każde sprawdzenie znajomości języka musi być proporcjonalne do działalności, która ma być prowadzona. Zainteresowany specjalista może się odwołać od takiego sprawdzenia zgodnie z prawem krajowym.

▼ B*Artykuł 54***Używanie tytułów określających wykształcenie**

Bez uszczerbku dla art. 7 i 52, przyjmujące Państwo Członkowskie zapewnia osobom zainteresowanym prawo do używania tytułów, a także, w miarę możliwości, skróconej formy tytułów określających wykształcenie, uzyskanych w rodzimym Państwie Członkowskim w języku rodzimego Państwa Członkowskiego. Przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać, aby tytuł ten był opatrzony informacją dotyczącą nazwy i siedziby instytucji albo komisji egzaminacyjnej, która go przyznała. Jeżeli tytuł określający wykształcenie używany w rodzimym Państwie Członkowskim może być mylony w przyjmującym Państwie Członkowskim z tytułem, którego uzyskanie w tym drugim Państwie zależy od odbycia dodatkowego kształcenia, a osoba zainteresowana takiego kształcenia nie zdobyła, przyjmujące Państwo Członkowskie może wymagać od tej osoby używania tytułu określającego wykształcenie obowiązującego w rodzimym Państwie Członkowskim w odpowiedniej formie, określanej przez przyjmujące Państwo Członkowskie.

*Artykuł 55***Akceptacja przez fundusz ubezpieczeń zdrowotnych**

Bez uszczerbku dla art. 5 ust. 1 i art. 6 akapit pierwszy lit. b), Państwa Członkowskie wymagające od osób, które zdobyły kwalifikacje zawodowe na ich terytorium odbycia praktyk przygotowawczych lub zdobycia stażu zawodowego celem uzyskania akceptacji funduszu ubezpieczeń zdrowotnych, zwalniają z takiego obowiązku osoby posiadające dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji lekarzy lub lekarzy dentyków uzyskane w innych Państwach Członkowskich.

▼ **M9***Artykuł 55a***Uznawanie praktyk zawodowych**

1. Jeżeli warunkiem dostępu do zawodu regulowanego w rodzimym państwie członkowskim jest odbycie praktyk zawodowych, właściwy organ rodzimego państwa członkowskiego, rozpatrując wniosek o zezwolenie na wykonywanie zawodu regulowanego, uznaje praktyki zawodowe odbyte w innym państwie członkowskim, jeżeli praktyki te są zgodne z opublikowanymi wytycznymi, o których mowa w ust. 2, a także bierze pod uwagę praktyki zawodowe odbyte w państwie trzecim. Państwa członkowskie mogą jednak w swoim prawodawstwie krajowym ustanowić rozsądny pułap w odniesieniu do okresu trwania części praktyk zawodowych, którą można odbyć za granicą.

2. Uznanie praktyk zawodowych nie zastępuje obowiązujących wymogów dotyczących zdania egzaminu w celu uzyskania dostępu do danego zawodu. Właściwe organy publikują wytyczne dotyczące organizacji i uznawania praktyk zawodowych odbytych w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, szczególnie w odniesieniu do roli podmiotu nadzorującego praktyki zawodowe.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYKONANIE WOBEC OBYWATELI▼ **B***Artykuł 56***Właściwe organy**

1. Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego i rodzimego Państwa Członkowskiego ściśle współpracują ze sobą i wzajemnie się wspierają w celu ułatwienia stosowania niniejszej dyrektywy. Zapewniają one poufność wymienianych informacji.

2. ► **M9** Właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego wymieniają między sobą informacje dotyczące postępowań dyscyplinarnych lub nałożonych sankcji karnych lub innych poważnych, szczególnych okoliczności, które mogą mieć wpływ na wykonywanie działalności zgodnie z niniejszą dyrektywą. Przestrzegają one przy tym przepisów dotyczących ochrony danych osobowych przewidzianych w dyrektywach 95/46/WE i 2002/58/WE. ◀

Rodzime Państwo Członkowskie sprawdza wiarygodność stanu faktycznego, a jego organy decydują o charakterze i zakresie dochodzenia, które należy przeprowadzić, a następnie zawiadamiają przyjmujące Państwo Członkowskie o własnych wnioskach wpływających z posiadanych informacji.

▼ **M9**

2a. Do celów ust. 1 i 2 właściwe organy stosują system IMI.

▼B

3. Każde Państwo Członkowskie wyznacza do 20 października 2007 r. organy i instytucje właściwe do wydawania lub przyjmowania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji oraz innych dokumentów i informacji, jak również organy odpowiedzialne za przyjmowanie wniosków i podejmowanie decyzji, o których mowa w niniejszej dyrektywie, oraz niezwłocznie zawiadamiają o nich pozostałe Państwa Członkowskie i Komisję.

▼M9

4. Każde państwo członkowskie wyznacza koordynatora działań właściwych organów, o których mowa w ust. 1, o czym zawiadamia pozostałe państwa członkowskie oraz Komisję.

Do zadań tych koordynatorów należy:

- a) wspieranie jednolitego stosowania niniejszej dyrektywy;
- b) gromadzenie wszystkich informacji istotnych dla stosowania niniejszej dyrektywy, takich jak informacje dotyczące warunków dostępu do zawodów regulowanych w państwach członkowskich;
- c) rozpatrywanie sugestii dotyczących wspólnych ram kształcenia oraz wspólnych testów kształcenia;
- d) wymiana informacji i najlepszych praktyk na potrzeby optymalizacji ustawicznego rozwoju zawodowego w państwach członkowskich;
- e) wymiana informacji i najlepszych praktyk dotyczących stosowania środków wyrównawczych, o których mowa w art. 14.

W celu wywiązania się z zadania określonego w lit. b) niniejszego ustępu koordynatorzy mogą zwracać się o pomoc do ośrodków wsparcia, o których mowa w art. 57b.

*Artykuł 56a***Mechanizm ostrzegania**

1. Właściwe organy państwa członkowskiego informują właściwe organy wszystkich pozostałych państw członkowskich o specjalistycznym, wobec którego organy lub sądy krajowe wydały zakaz lub ograniczenie, nawet tymczasowo, prowadzenia na terytorium tego państwa członkowskiego następujących rodzajów działalności zawodowej w jej pełnym lub częściowym zakresie:

- a) lekarza i lekarza ogólnego posiadającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.1 i 5.1.4;
- b) lekarza specjalisty posiadającego tytuł, o którym mowa w załączniku V pkt 5.1.3;
- c) pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną posiadającej dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.2.2;
- d) lekarza dentysty posiadającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.2;
- e) wyspecjalizowanego lekarza dentysty posiadającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.3.3;

▼ **M9**

- f) lekarza weterynarii posiadającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.4.2;
- g) położnej posiadającej dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o którym mowa w załączniku V pkt 5.5.2;
- h) farmaceuty posiadającego dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, wymieniony w załączniku V pkt 5.6.2;
- i) posiadaczy zaświadczeń wymienionych w załączniku VII pkt 2, poświadczających, że posiadacz dokumentu ukończył kształcenie, które spełnia wymogi minimalne wymienione odpowiednio w art. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 lub 44, ale które rozpoczęło się przed datami odniesienia dla kwalifikacji wymienionymi w załączniku V pkt 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 i 5.6.2;
- j) posiadaczy zaświadczeń o prawach nabytych, o których mowa w art. 23, 27, 29, 33, 33a, 37, 43 i 43a;
- k) innych specjalistów prowadzących działalność, która ma wpływ na bezpieczeństwo pacjentów, w przypadku gdy specjalista wykonuje zawód regulowany w danym państwie członkowskim;
- l) specjalistów prowadzących działalność związaną z edukacją osób małoletnich, w tym z opieką na dziećmi i wczesną edukacją, w przypadku gdy specjalista wykonuje zawód regulowany w danym państwie członkowskim.

2. Właściwe organy przesyłają poprzez ostrzeżenie w systemie IMI informacje, o których mowa w ust. 1, najpóźniej w terminie trzech dni od daty przyjęcia decyzji o zakazie lub ograniczeniu wykonywania działalności zawodowej w jej pełnym lub częściowym zakresie przez danego specjalistę. Informacje te ograniczają się do następujących danych:

- a) tożsamość specjalisty;
- b) zawód;
- c) informacje o organie lub sądzie krajowym wydającym decyzję o ograniczeniu lub zakazie;
- d) zakres ograniczenia lub zakazu; oraz
- e) okres, przez jaki obowiązuje ograniczenie lub zakaz.

3. Właściwe organy państwa członkowskiego informują właściwe organy wszystkich pozostałych państw członkowskich poprzez ostrzeżenie w systemie IMI najpóźniej w terminie trzech dni od daty wydania decyzji sądowej o tożsamości specjalistów, którzy zwrócili się z wnioskiem o uznanie kwalifikacji na mocy niniejszej dyrektywy i którzy, jak później ustalił to sąd, posłużyli się w tym kontekście fałszywymi dokumentami potwierdzającymi posiadanie kwalifikacji.

▼ **M9**

4. Na użytek wymiany informacji, o których mowa w ust. 1 i 3, dane osobowe przetwarza się zgodnie z dyrektywami 95/46/WE i 2002/58/WE. Komisja przetwarza dane osobowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.

5. Właściwe organy wszystkich państw członkowskich są bezzwłocznie informowane o tym, że wygaśł zakaz lub ograniczenie, o których mowa w ust. 1. W tym celu od właściwego organu państwa członkowskiego, który dostarcza informacje zgodnie z ust. 1, wymaga się również informacji o terminie wygaśnięcia ograniczenia lub zakazu oraz o wszelkich późniejszych zmianach tego terminu.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby specjaliści, których dotyczą ostrzeżenia wysłane do innych państw członkowskich, byli informowani na piśmie o decyzjach w sprawie ostrzeżeń w momencie wysłania tych ostrzeżeń, aby mogli odwoływać się na mocy prawa krajowego od decyzji lub wnioskować o jej sprostowanie oraz aby mieli dostęp do środków prawnych w odniesieniu do wszelkich szkód wyrządzonych na skutek fałszywych ostrzeżeń wysłanych do innych państw członkowskich, przy czym w takich przypadkach w decyzji w sprawie ostrzeżenia zastrzega się, że jest ona przedmiotem postępowania wszczętego przez specjalistę.

7. Dane dotyczące ostrzeżeń mogą być przetwarzane w systemie IMI wyłącznie przez okres ich ważności. Ostrzeżenia usuwa się w ciągu trzech dni od dnia wydania decyzji o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia ograniczenia lub zakazu, o których mowa w ust. 1.

8. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu stosowania mechanizmu ostrzegania. Te akty wykonawcze zawierają przepisy dotyczące organów uprawnionych do wysyłania lub przyjmowania ostrzeżeń oraz wycofywania i zamykania ostrzeżeń oraz środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzania danych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 58 ust. 2.

*Artykuł 57***Centralny internetowy dostęp do informacji**

1. Państwa członkowskie zapewniają dostępność w internecie za pośrednictwem pojedynczych punktów kontaktowych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym ⁽¹⁾, i regularną aktualizację:

- a) wykazu zawodów regulowanych w państwie członkowskim, w tym danych kontaktowych właściwych organów ds. poszczególnych zawodów regulowanych i danych kontaktowych ośrodków wsparcia, o których mowa w art. 57b;

⁽¹⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

▼ M9

- b) wykazu zawodów, dla których dostępna jest europejska legitymacja zawodowa, informacji na temat funkcjonowania takiej legitymacji, w tym wszystkich powiązanych opłat należnych od osób wykonujących dany zawód, oraz właściwych organów zajmujących się jej wydawaniem;
- c) wykazu wszystkich zawodów, do których państwo członkowskie stosuje art. 7 ust. 4, w ramach krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych;
- d) wykazu rodzajów kształcenia i szkolenia regulowanego oraz rodzajów kształcenia o specjalnym programie, o których mowa w art. 11 lit. c) ppkt (ii);
- e) informacji o wymogach i procedurach, o których mowa w art. 7, 50, 51 i 53 w odniesieniu do zawodów regulowanych w danym państwie członkowskim, w tym wszystkich powiązanych opłat należnych od obywateli oraz dokumentów, które muszą oni przedłożyć właściwym organom;
- f) informacji na temat sposobu odwoływania się zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi od decyzji właściwych organów przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje, o których mowa w ust. 1, były udzielane w sposób jasny i zrozumiały dla użytkowników, były łatwo dostępne na odległość i drogą elektroniczną oraz aby były aktualizowane.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby na wszelkie wnioski o udzielenie informacji kierowane do pojedynczych punktów kontaktowych odpowiadano jak najszybciej.

4. Państwa członkowskie i Komisja podejmują środki wspierające, aby zachęcić pojedyncze punkty kontaktowe do udostępniania informacji wymienionych w ust. 1 w innych językach urzędowych Unii. Nie ma to wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące stosowania języków na ich terytoriach.

5. Na użytek wdrażania przepisów ust. 1, 2 i 4 państwa członkowskie współpracują ze sobą oraz z Komisją.

*Artykuł 57a***Procedury przeprowadzane drogą elektroniczną**

1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość łatwego spełnienia wszystkich wymogów, przeprowadzenia procedur i dopełnienia formalności związanych z kwestiami objętymi zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, na odległość i drogą elektroniczną, za pośrednictwem odpowiedniego pojedynczego punktu kontaktowego lub odpowiednich właściwych organów. Nie stanowi to przeszkody dla właściwych organów państw członkowskich w zwróceniu się z wnioskiem o poświadczone kopie na późniejszym etapie w razie uzasadnionych wątpliwości i gdy jest to absolutnie niezbędne.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do przeprowadzania stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności.

▼ **M9**

3. Jeżeli uzasadnione jest wymaganie przez państwa członkowskie zaawansowanego podpisu elektronicznego, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych⁽¹⁾, w celu przeprowadzenia procedur, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie akceptują podpisy elektroniczne zgodnie z decyzją Komisji 2009/767/WE z dnia 16 października 2009 r. ustanawiającą środki ułatwiające korzystanie z procedur realizowanych drogą elektroniczną poprzez pojedyncze punkty kontaktowe zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym⁽²⁾ oraz zapewniają środki techniczne do przetwarzania dokumentów z zaawansowanym podpisem elektronicznym w formatach określonych w decyzji Komisji 2011/130/UE z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymagań dotyczących transgranicznego przetwarzania dokumentów podpisanych elektronicznie przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym⁽³⁾.

4. Wszystkie procedury przeprowadza się zgodnie z art. 8 dyrektywy 2006/123/WE dotyczącym pojedynczych punktów kontaktowych. Bieg terminów proceduralnych, określonych w art. 7 ust. 4 i art. 51 niniejszej dyrektywy, rozpoczyna się w momencie złożenia przez obywatela wniosku lub brakującego dokumentu w pojedynczym punkcie kontaktowym lub bezpośrednio odpowiedniemu właściwemu organowi. Wniosku o poświadczone kopie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie uznaje się za wniosek o brakujące dokumenty.

*Artykuł 57b***Ośrodki wsparcia**

1. Każde państwo członkowskie wyznacza nie później niż do dnia 18 stycznia 2016 r. ośrodek wsparcia, którego zadaniem jest udzielanie obywatelom, jak i ośrodkom wsparcia w innych państwach członkowskich, pomocy w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych przewidzianego w niniejszej dyrektywie, w tym informacji na temat przepisów krajowych regulujących zawody oraz ich wykonywanie, na temat ustawodawstwa socjalnego i w stosownych przypadkach zasad etyki zawodowej.

2. Ośrodki wsparcia w przyjmujących państwach członkowskich pomagają obywatelom w korzystaniu z praw przyznanych im na podstawie niniejszej dyrektywy, w stosownych przypadkach we współpracy z ośrodkiem wsparcia w rodzimym państwie członkowskim oraz właściwymi organami i pojedynczymi punktami kontaktowymi w przyjmującym państwie członkowskim.

3. Każdy właściwy organ w rodzimym lub przyjmującym państwie członkowskim jest zobowiązany do pełnej współpracy z ośrodkiem wsparcia w przyjmującym państwie członkowskim i, w stosownych przypadkach, w rodzimym państwie członkowskim oraz do udzielania takim ośrodkom na ich wniosek wszystkich istotnych informacji na temat indywidualnych przypadków, z zastrzeżeniem przepisów o ochronie danych zgodnie z dyrektywami 95/46/WE i 2002/58/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12.

⁽²⁾ Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36.

⁽³⁾ Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66.

▼ **M9**

4. Ośrodki wsparcia udzielają Komisji na jej wniosek informacji na temat rozwiązania spraw, którymi się zajmują, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania takiego wniosku.

*Artykuł 57c***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 2 akapit trzeci, art. 20, art. 21 ust. 6 akapit drugi, art. 21a ust. 4, art. 25 ust. 5, art. 26 akapit drugi, art. 31 ust. 2 akapit drugi, art. 34 ust. 2 akapit drugi, art. 35 ust. 4 i 5, art. 38 ust. 1 akapit drugi, art. 40 ust. 1 akapit trzeci, art. 44 ust. 2 akapit drugi, art. 49a ust. 4 i art. 49b ust. 4, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 17 stycznia 2014 r.. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 2 akapit trzeci, art. 20, art. 21 ust. 6 akapit drugi, art. 21a ust. 4, art. 25 ust. 5, art. 26 akapit drugi, art. 31 ust. 2 akapit drugi, art. 34 ust. 2 akapit drugi, art. 35 ust. 4 i 5, art. 38 ust. 1 akapit drugi, art. 40 ust. 1 akapit trzeci, art. 44 ust. 2 akapit drugi, art. 49a ust. 4 i art. 49b ust. 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 2 akapit trzeci, art. 20, art. 21 ust. 6 akapit drugi, art. 21a ust. 4, art. 25 ust. 5, art. 26 akapit drugi, art. 31 ust. 2 akapit drugi, art. 34 ust. 2 akapit drugi, art. 35 ust. 4 i 5, art. 38 ust. 1 akapit drugi, art. 40 ust. 1 akapit trzeci, art. 44 ust. 2 akapit drugi, art. 49a ust. 4 i art. 49b ust. 4 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły

▼M9

sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

*Artykuł 58***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Uznawania Kwalifikacji Zawodowych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 59***Przejrzystość**

1. Do dnia 18 stycznia 2016 r. państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz występujących na ich terytorium zawodów regulowanych, wyszczególniający rodzaje działalności składające się na dany zawód, oraz wykaz rodzajów kształcenia i szkolenia regulowanego i rodzajów kształcenia o specjalnym programie, o których mowa w art. 11 lit. c) ppkt (ii). Każda zmiana wprowadzona w tych wykazach jest również bez zbędnej zwłoki zgłaszana Komisji. Komisja ustanawia i prowadzi ogólnodostępną bazę danych dotyczących zawodów regulowanych, zawierającą ogólny opis rodzajów działalności składających się na dany zawód.

2. Do dnia 18 stycznia 2016 r. państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz zawodów, w odniesieniu do których przeprowadzenie wstępnego sprawdzenia kwalifikacji jest niezbędne na mocy art. 7 ust. 4. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji szczegółowe uzasadnienie umieszczenia w tym wykazie każdego z tych zawodów.

3. Państwa członkowskie sprawdzają, czy wymogi, zgodnie z którymi w ramach ich systemu prawnego dostęp do zawodu lub jego wykonywanie, w tym korzystanie z tytułów zawodowych oraz działalność zawodowa dozwolona na podstawie takich tytułów, i o których mowa w niniejszym artykule jako o „wymogach”, są możliwe tylko dla osób posiadających określone kwalifikacje zawodowe, są zgodne z następującymi zasadami:

- a) wymogi nie mogą prowadzić do bezpośredniej ani pośredniej dyskryminacji ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania;
- b) wymogi muszą być uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego;
- c) wymogi muszą być odpowiednie dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonego celu i nie mogą wykraczać poza to, co niezbędne do osiągnięcia tego celu.

▼ M9

4. Ust. 1 ma również zastosowanie do zawodów regulowanych w danym państwie członkowskim przez stowarzyszenie lub organizację w rozumieniu art. 3 ust. 2 oraz wszelkich wymogów związanych z członkostwem w tych stowarzyszeniach lub organizacjach.

5. Do dnia 18 stycznia 2016 r. państwa członkowskie przedstawiają Komisji informacje na temat wymogów, które zamierzają utrzymać, oraz powody uznania tych wymogów za zgodne z ust. 3. Państwa członkowskie przedstawiają informacje na temat wymogów, które wprowadziły w późniejszym terminie, i powody uznania tych wymogów za zgodne z ust. 3, w terminie sześciu miesięcy od przyjęcia środka.

6. Do dnia 18 stycznia 2016 r., a następnie co dwa lata, państwa członkowskie przekazują również Komisji sprawozdanie dotyczące wymogów, które zostały zniesione lub złagodzone.

7. Komisja przekazuje sprawozdania, o których mowa w ust. 6, pozostałym państwom członkowskim, które przedstawiają swoje uwagi w terminie sześciu miesięcy. W tym samym okresie sześciu miesięcy Komisja przeprowadza konsultacje z zainteresowanymi stronami, w tym z przedstawicielami zainteresowanych grup zawodowych.

8. Komisja przedkłada sprawozdanie zbiorcze sporządzone na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie grupie koordynatorów ustanowionej na podstawie decyzji Komisji 2007/172/WE z dnia 19 marca 2007 r. ustanawiającej grupę koordynatorów ds. uznawania kwalifikacji zawodowych ⁽¹⁾, która może przedstawić uwagi.

9. W świetle uwag przewidzianych w ust. 7 i 8 Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 stycznia 2016 r. swoje ustalenia końcowe, którym towarzyszą w stosownych przypadkach wnioski dotyczące przyszłych inicjatyw.

▼ B

TYTUŁ VI

INNE PRZEPISY*Artykuł 60***Sprawozdania**

1. Od dnia 20 października 2007 r. Państwa Członkowskie przekazują Komisji co dwa lata sprawozdanie ze stosowania wprowadzonego systemu. Poza ogólnymi uwagami, sprawozdanie to zawiera statystyczne podsumowanie podjętych decyzji oraz opis podstawowych problemów wynikających ze stosowania niniejszej dyrektywy.

▼ M9

Od dnia 18 stycznia 2016 r. statystyczne podsumowanie podjętych decyzji, o którym mowa w akapicie pierwszym, zawiera szczegółowe informacje o liczbie i rodzajach decyzji przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, w tym o rodzajach decyzji o przyznaniu dostępu częściowego przyjętych przez właściwe organy zgodnie z art. 4f, oraz opis podstawowych problemów wynikających ze stosowania niniejszej dyrektywy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 79 z 20.3.2007, s. 38.

▼ M9

2. Komisja opublikuje sprawozdanie w sprawie wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 stycznia 2019 r., a następnie co pięć lat.

W pierwszym z tych sprawozdań szczególna uwaga zostanie zwrócona na nowe elementy wprowadzone w niniejszej dyrektywie, a zwłaszcza zostaną rozważone następujące kwestie:

- a) funkcjonowanie europejskiej legitymacji zawodowej;
- b) aktualizacja wiedzy, umiejętności i kompetencji w przypadku zawodów objętych przepisami tytułu III rozdział III, w tym wykazu kompetencji, o których mowa w art. 31 ust. 7;
- c) funkcjonowanie wspólnych ram kształcenia oraz wspólnych testów kształcenia;
- d) wyniki specjalnego programu podwyższania kwalifikacji na mocy rumuńskich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących osób posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 33a, a także osób posiadających dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji na poziomie pomaturalnym, w celu zbadania konieczności przeglądu obowiązujących przepisów regulujących system praw nabytych mający zastosowanie do rumuńskich dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu pielęgniarstwa odpowiedzialnej za opiekę ogólną.

Państwa członkowskie przekazują wszystkie informacje niezbędne do opracowania sprawozdania.

▼ B*Artykuł 61***Klauzula odstępowstwa**

W przypadku gdy stosowanie jednego z przepisów niniejszej dyrektywy przez Państwo Członkowskie napotyka na poważne trudności w określonej dziedzinie, Komisja wraz z tym państwem dokonują wspólnej analizy tych trudności.

▼ M9

W stosownych przypadkach Komisja przyjmuje akt wykonawczy, aby zezwolić zainteresowanemu państwu członkowskiemu na odstępowstwo od odpowiednich przepisów przez określony czas.

▼ B*Artykuł 62***Uchylenie**

Dyrektywy 77/452/EWG, 77/453/EWG, 78/686/EWG, 78/687/EWG, 78/1026/EWG, 78/1027/EWG, 80/154/EWG, 80/155/EWG, 85/384/EWG, 85/432/EWG, 85/433/EWG, 89/48/EWG, 92/51/EWG, 93/16/EWG i 1999/42/WE uchyla się ze skutkiem od dnia 20 października 2007 r. Odesłania do uchylonych dyrektyw będą rozumie się odesłania do niniejszej dyrektywy, przy czym uchylenie nie wpływa na ważność aktów przyjętych na podstawie tych dyrektyw.

*Artykuł 63***Transpozycja**

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne dla wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 20 października 2007 r. Niezwłocznie informują one o tym Komisję.

Środki przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odesłania określone są przez Państwa Członkowskie.

*Artykuł 64***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 65***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

ZALĄCZNIK I

**Lista stowarzyszeń lub organizacji zawodowych, które spełniają warunki
art. 3 ust. 2**

IRLANDIA ⁽¹⁾

1. The Institute of Chartered Accountants in Ireland ⁽²⁾
2. The Institute of Certified Public Accountants in Ireland ⁽²⁾
3. The Association of Certified Accountants ⁽²⁾
4. Institution of Engineers of Ireland
5. Irish Planning Institute

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

1. Institute of Chartered Accountants in England and Wales
2. Institute of Chartered Accountants of Scotland
3. Institute of Chartered Accountants in Ireland
4. Chartered Association of Certified Accountants
5. Chartered Institute of Loss Adjusters
6. Chartered Institute of Management Accountants
7. Institute of Chartered Secretaries and Administrators
8. Chartered Insurance Institute
9. Institute of Actuaries
10. Faculty of Actuaries
11. Chartered Institute of Bankers
12. Institute of Bankers in Scotland
13. Royal Institution of Chartered Surveyors
14. Royal Town Planning Institute
15. Chartered Society of Physiotherapy
16. Royal Society of Chemistry
17. British Psychological Society
18. Library Association
19. Institute of Chartered Foresters
20. Chartered Institute of Building
21. Engineering Council
22. Institute of Energy
23. Institution of Structural Engineers
24. Institution of Civil Engineers
25. Institution of Mining Engineers
26. Institution of Mining and Metallurgy

⁽¹⁾ Obywatele Irlandii są również członkami następujących stowarzyszeń lub organizacji na terytorium Zjednoczonego Królestwa:

Institute of Chartered Accountants in England and Wales
Institute of Chartered Accountants of Scotland
Institute of Actuaries
Faculty of Actuaries
The Chartered Institute of Management Accountants
Institute of Chartered Secretaries and Administrators
Royal Town Planning Institute
Royal Institution of Chartered Surveyors
Chartered Institute of Building.

⁽²⁾ Dotyczy jedynie działalności biegłych rewidentów.

▼ B

27. Institution of Electrical Engineers
28. Institution of Gas Engineers
29. Institution of Mechanical Engineers
30. Institution of Chemical Engineers
31. Institution of Production Engineers
32. Institution of Marine Engineers
33. Royal Institution of Naval Architects
34. Royal Aeronautical Society
35. Institute of Metals
36. Chartered Institution of Building Services Engineers
37. Institute of Measurement and Control
38. British Computer Society

▼ M9

ZAŁĄCZNIK IV

Rodzaje działalności związane z kategoriami doświadczenia zawodowego,
o których mowa w art. 17, 18 i 19

Wykaz I

Działy objęte dyrektywą 64/427/EWG, zmienione dyrektywą 69/77/EWG
i dyrektywami: 68/366/EWG i 82/489/EWG

I

Dyrektywa 64/427/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 64/429/EWG)

Nomenklatura NICE (odpowiedniki działów 23 — 40 nomenklatury ISIC)

Dział	23	Włókiennictwo
	232	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do wełny
	233	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do bawełny
	234	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do jedwabiu
	235	Przetwarzanie włókien i produkcja tkanin na urządzeniach do lnu i konopi
	236	Inne branże włókiennicze (surowiec — juta, włókna liściowe itp.); produkcja lin
	237	Produkcja dzianin i wyrobów szydełkowych
	238	Wykańczanie tkanin
	239	Pozostałe branże włókiennicze
Dział	24	Produkcja obuwia, odzieży, koców i wyrobów pościelowych
	241	Maszynowa produkcja obuwia (oprócz wykonanego z gumy lub drewna)
	242	Ręczne wytwarzanie obuwia; reperacja obuwia
	243	Produkcja odzieży (oprócz futer)
	244	Produkcja materacy, koców i wyrobów pościelowych
	245	Produkcja skór futerkowych i futer
Dział	25	Produkcja wyrobów z drewna lub korka (oprócz produkcji mebli)
	251	Piłowanie i przemysłowa obróbka drewna
	252	Produkcja półfabrykatów z drewna
	253	Seryjna produkcja drewnianych elementów budowlanych, w tym podłogowych
	254	Produkcja pojemników z drewna
	255	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna (oprócz mebli)
	259	Produkcja wyrobów ze słomy, korka, wikliny (w tym koszykarskich), rattanu; wyrób szczotek i pędzli
Dział	26	260 Produkcja mebli z drewna

▼B

Dział	27	Produkcja papieru i wyrobów z papieru
	271	Produkcja masy celulozowej, papieru i tektury
	272	Produkcja papieru i tektury oraz wyrobów z masy celulozowej
Dział	28	280 Poligrafia, działalność wydawnicza i branże pokrewne
Dział	29	Produkcja skóry i wyrobów ze skóry
	291	Garbowanie i wyprawianie skór
	292	Produkcja wyrobów ze skór wyprawionych
Ex dział	30	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, włókien sztucznych i wyrobów skrobiowych
	301	Przetwórstwo gumy i azbestu
	302	Przetwórstwo tworzyw sztucznych
	303	Produkcja włókien sztucznych
Ex dział	31	Przemysł chemiczny
	311	Produkcja surowców chemicznych i dalsze ich przetwórstwo
	312	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie dla celów przemysłowych i rolniczych (w tym produkcja — na cele przemysłowe — tłuszczów i olejów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, wg grupy ISIC 312)
	313	Wyspecjalizowana produkcja wyrobów chemicznych, głównie na użytek domowy lub biurowy (oprócz produkcji wyrobów medycznych i farmaceutycznych — ISIC ex grupa 319)
Dział	32	320 Przemysł naftowy
Dział	33	Produkcja wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych
	331	Produkcja uformowanych wyrobów z gliny
	332	Produkcja szkła i wyrobów szklanych
	333	Produkcja wyrobów ceramicznych, w tym ogniotrwałych
	334	Produkcja cementu, wapna i gipsu
	335	Produkcja uformowanych elementów z betonu, cementu i gipsu
	339	Obróbka kamienia i produkcja pozostałych wyrobów z niemetalicznych surowców mineralnych

▼B

Dział	34	Produkcja i wstępna obróbka żelaza i metali nieżelaznych
	341	Stal i przemysł stalowy (zgodnie z definicją Traktatu EWWS, w tym koksownie należące do hut stali)
	342	Produkcja rur stalowych
	343	Ciągnienie drutów, ciągnienie na zimno taśm, walcowanie na zimno taśm, formowanie na zimno
	344	Produkcja i wstępna obróbka metali nieżelaznych
	345	Odlewnictwo żelaza i metali nieżelaznych
Dział	35	Produkcja wyrobów metalowych (oprócz maszyn, urządzeń i środków transportu)
	351	Kucie, wylaczanie i prasowanie
	352	Druga faza obróbki i obróbka powierzchniowa
	353	Produkcja konstrukcji metalowych
	354	Produkcja kotłów i przemysłowych profili wklęsłych
	355	Produkcja narzędzi, sprzętu oraz innych wyrobów gotowych z metalu (oprócz sprzętu elektrycznego)
	359	Pomocnicze rodzaje działalności z zakresu mechaniki
Dział	36	Produkcja maszyn i urządzeń innych niż elektryczne
	361	Produkcja ciągników oraz maszyn i urządzeń dla rolnictwa
	362	Produkcja maszyn i urządzeń na cele biurowe
	363	Produkcja obrabiarek, w tym do metali oraz osprzętu i oprzyrządowania wymiennego do nich i do innych przyrządów zasilanych prądem
	364	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dodatkowego dla włókiennictwa oraz maszyn do szycia
	365	Produkcja maszyn, urządzeń i wyposażenia dla przemysłu spożywczego, w tym dla branży napojów, oraz dla przemysłu chemicznego i przemysłów pokrewnych
	366	Produkcja instalacji i wyposażenia dla kopalń, odlewni żelaza i stali (zlokalizowanych przy hutach) i dla budownictwa; produkcja urządzeń do mechanicznego podawania
	367	Produkcja wyposażenia transmisyjnego
	368	Produkcja maszyn i urządzeń do innych, specjalistycznych zastosowań przemysłowych
	369	Produkcja innych nonelektrycznych maszyn, urządzeń i wyposażenia

▼B

Dział	37	Elektrotechnika
	371	Produkcja elektrycznych drutów i kabli
	372	Produkcja silników, generatorów, transformatorów, przełączników i podobnych urządzeń dla dostarczania energii elektrycznej
	373	Produkcja sprzętu elektrycznego do bezpośredniego użytku handlowego
	374	Produkcja sprzętu telekomunikacyjnego, liczników, innych aparatów pomiarowych oraz sprzętu elektro-medycznego
	375	Produkcja sprzętu elektronicznego, odbiorników radiowych i telewizyjnych, sprzętu audio
	376	Produkcja urządzeń elektrycznych domowego użytku
	377	Produkcja lamp i sprzętu oświetleniowego
	378	Produkcja baterii i akumulatorów
	379	Naprawy, montaż i specjalistyczne instalacje sprzętu i wyposażenia elektrycznego
Ex dział	38	Produkcja środków transportu
	383	Produkcja pojazdów mechanicznych oraz części do nich
	384	Naprawy pojazdów mechanicznych, w tym motocykli oraz rowerów
	385	Produkcja motocykli, rowerów i części do nich
	389	Produkcja sprzętu transportowego niesklasyfikowanego gdzie indziej
Dział	39	Różne branże produkcyjne
	391	Produkcja precyzyjnych instrumentów oraz aparatów kontrolnych i pomiarowych
	392	Produkcja aparatów medycznych, w tym chirurgicznych oraz towarów i sprzętu ortopedycznego (oprócz obuwia ortopedycznego)
	393	Produkcja sprzętu fotograficznego i optycznego
	394	Produkcja i naprawy zegarów i zegarków
	395	Produkcja biżuterii i wyrobów z metali szlachetnych
	396	Produkcja i naprawy instrumentów muzycznych
	397	Produkcja gier, zabawek, sprzętu sportowego, w tym lekkoatletycznego
	399	Pozostałe branże produkcyjne

▼B

Dział	40	Budownictwo
	400	Budownictwo niespecjalistyczne; wyburzanie
	401	Wznoszenie budynków (mieszkalnych i innych)
	402	Budowa dróg, mostów, linii kolejowych itp.
	403	Prace instalacyjne
	404	Prace dekoracyjne i wykończeniowe

2

*Dyrektywa 68/366/EWG**(dyrektywa liberalizująca: 68/365/EWG)**Nomenklatura NICE*

Dział	20A	200 Branże wytwarzające tłuszcze i oleje — roślinne i zwierzęce
	20B	Branże produkcji spożywczej (poza produkcją napojów)
	201	Ubój zwierząt, obróbka i konserwacja mięsa
	202	Mleczarstwo
	203	Pakowanie w szczelne pojemniki i konserwowanie owoców i warzyw
	204	Puszkowanie i konserwowanie ryb i innej żywności pochodzenia morskiego
	205	Usługi młynarskie
	206	Produkcja piekarnicza, w tym sucharki i herbatniki
	207	Cukrownictwo
	208	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
	209	Produkcja pozostałych wyrobów spożywczych
Dział	21	Produkcja napojów
	211	Produkcja alkoholu etylowego metodą fermentacyjną; produkcja drożdży i napojów spirytusowych
	212	Produkcja wina i innych niesłodowych napojów alkoholowych
	213	Piwowarstwo i słodownictwo
	214	Produkcja napojów bezalkoholowych i wód gazowanych
	ex 30	Produkcja wyrobów z gumy, tworzyw sztucznych, włókien celulozowych i sztucznych oraz wyrobów skrobiowych
	304	Produkcja wyrobów skrobiowych

▼B

3

*Dyrektywa 82/489/EWG**Nomenklatura ISIC*

Ex 855 Usługi fryzjerskie, oprócz pedicure oraz prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich

Wykaz II**Działy z dyrektyw 75/368/EWG, 75/369/EWG oraz 82/470/EWG**

1

*Dyrektywa 75/368/EWG (rodzaje działalności wymienione w art. 5 ust. 1)**Nomenklatura ISIC*

Ex 04 Rybołówstwo

043 Rybołówstwo śródlądowe

Ex 38 Produkcja środków transportu

381 Budowa i naprawy statków

382 Produkcja taboru kolejowego

386 Produkcja sprzętu latającego (w tym międzyplanetarnego)

Ex 71 Działalności pokrewne z transportowymi oraz działalności inne niż transportowe w ramach następujących grup:

Ex 711 Usługi związane z wagonami sypialnymi i restauracyjnymi; konserwacja taboru kolejowego w lokomotywowniach; sprzątanie wagonów pasażerskich

Ex 712 Konserwacja taboru dla transportu miejskiego, podmiejskiego oraz międzymiastowego

Ex 713 Konserwacja taboru innego niż przeznaczony do pasażerskiej komunikacji lądowej (samochody, autobus, taksówki)

Ex 714 Eksploatacja i usługi konserwacyjne wspomagające transport drogowy (np. drogi, tunele, mosty z opłacanym przejazdem, magazyny towarów, parkingi, zajezdnie autobusowe i tramwajowe)

Ex 716 Działalności pokrewne z transportem śródlądowym (np. prowadzenie i utrzymanie dróg wodnych, portów oraz innych obiektów dla transportu śródlądowego; usługi holowników portowych i pilotowanie w portach, instalowanie boi, załadunek i rozładunek statków i inne podobne działalności, np. ratownictwo okrętowe, holowanie i prowadzenie stanic wodnych)

73 Łączność: Usługi pocztowe i telekomunikacyjne

▼B

Ex 85 Usługi osobiste

854 Prowadzenie pralni i usługi pralnicze, czyszczenie na sucho oraz farbowanie

Ex 856 Studia fotograficzne: fotografia portretowa i komercyjna, oprócz fotografii reporterskiej

Ex 859 Usługi osobiste niesklasyfikowane gdzie indziej (konserwacja i utrzymanie w czystości budynków lub mieszkań)

2

Dyrektywa 75/369/EWG (art. 6: w którym rozróżnia się skalę działalności — przemysłową lub rzemieślniczą)

Nomenklatura ISIC

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe):

a) kupno i sprzedaż towarów:

- przez obnośnych/objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrażców (ex grupa ISIC 612)
- na targach — w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;

b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe, wyraźnie wykluczając je lub nie wymieniając ich w odniesieniu do obnośnego/objazdowego ich wykonywania.

3

Dyrektywa 82/470/EWG (art. 6 ust. 1 i 3)

Grupy 718 i 720 Nomenklatury ISIC

Rodzaje działalności obejmują w szczególności:

- organizowanie, oferowanie do sprzedaży oraz sprzedaż (gotówkowa lub komisowa, indywidualnie lub zbiorowo) usług w dziedzinie: transportu, wyżywienia, zakwaterowania, wycieczek i innych związanych z podróżowaniem (niezależnie od przyczyny podróży) lub pobytem (art. 2 pkt B lit. a)).
- pośrednictwo między kontrahentami w zakresie różnych rodzajów transportu i osobami, które wysyłają lub otrzymują towary, oraz wykonywanie działalności związanych z:
 - aa) zawieraniem umów z kontrahentami transportowymi na zamówienie zleceniodawców;
 - bb) wyborem środka transportu, firmy oraz trasy — z punktu widzenia opłacalności dla zleceniodawcy;
 - cc) przygotowywaniem technicznych aspektów transportu (np. pakowaniem towarów do transportu); podejmowaniem działań w różnych okolicznościach dotyczących transportu (np. zapewnianie dostaw lodu dla wagonów-chłodni),
 - dd) załatwianiem formalności związanych z transportem, np. wystawianiem dokumentów przewozowych, łączeniem lub rozdzielaniem przesyłek;
 - ee) koordynacją różnych etapów transportu, np. zapewnieniem tranzytu, rozładunku, przeładunku i innych operacji w terminalach;
 - ff) przygotowaniem zarówno ładunku, jak przewoźnika i środków transportu dla osób wysyłających towary lub otrzymujących je:
 - szacowanie kosztów transportu oraz sprawdzanie szczegółowych rozliczeń,
 - podejmowanie pewnych przedsięwzięć (okresowych lub stałych) w imieniu i na zlecenie przewoźników lub właścicieli statków (dotyczy urzędów portowych, dostawców okrętowych itp.).

[Rodzaje działalności wymienione w art. 2 pkt A lit. a), b) i d)].

Wykaz III

Dyrektywy 64/222/EWG, 68/364/EWG, 68/368/EWG, 75/368/EWG,
75/369/EWG, 70/523/EWG oraz 82/470/EWG

1

Dyrektywa 64/222/EWG

(dyrektywy liberalizujące: 64/223/EWG i 64/224/EWG)

1. Działalności prowadzone na własny rachunek w handlu hurtowym, z wyłączeniem handlu hurtowego produktami medycznymi i farmaceutycznymi, produktami toksycznymi i patogenami oraz węglem (ex dział 611).
2. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie — z upoważnienia i zgodnie z instrukcjami jednej lub większej liczby osób — w negocjacjach lub zawieraniu transakcji handlowych w imieniu i na zlecenie tych osób.
3. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik, zachowując pewną swobodę działania, kojarzy strony zamierzające zawrzeć ze sobą bezpośredni kontrakt lub przygotowuje ich transakcje handlowe lub pomaga w ich finalizowaniu.
4. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik zawiera transakcje handlowe we własnym imieniu na zlecenie innych osób.
5. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik prowadzi sprzedaż hurtową w formie przetargu, na zlecenie innych osób.
6. Działalności zawodowe polegające na pośrednictwie, w którym pośrednik poszukuje zamówień, chodząc od domu do domu.
7. Działalności zawodowe polegające na świadczeniu usług pośrednictwa, w których pośrednik angażuje jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw o charakterze handlowym, przemysłowym lub rzemieślniczym.

2

Dyrektywa 68/364/EWG

(dyrektywa liberalizująca: 68/363/EWG)

Ex dział 612 ISIC: Handel detaliczny

Działalności wykluczone:

012	Wynajem maszyn i urządzeń rolniczych
640	Nieruchomości, w tym ich wynajem
713	Wynajem samochodów, powozów i koni
718	Wynajem wagonów kolejowych — osobowych i towarowych
839	Wynajem maszyn i urządzeń dla przedsiębiorstw komercyjnych
841	Rezerwacja miejsc w kinach i wypożyczanie filmów wielkoekranowych
842	Rezerwacja miejsc teatralnych i wypożyczanie sprzętu teatralnego
843	Wynajem łodzi, rowerów, automatów wrzutowych do gier zręcznościowych i innych
853	Wynajemumeblowanych pokoi
854	Wypożyczanie obrusów i bielizny pościelowej
859	Wypożyczanie strojów

▼B

3

*Dyrektywa 68/368/EWG**(dyrektywa liberalizująca: 68/367/EWG)**Nomenklatura ISIC*

Ex dział 85 ISIC:

1. Działalności związane z prowadzeniem restauracji, kawiarni, tawern i innych obiektów gastronomicznych (grupa ISIC 852).
2. Działalności związane z prowadzeniem hoteli, pensjonatów, campingów i innych miejsc zakwaterowania (grupa ISIC 853).

4

Dyrektywa 75/368/EWG (art. 7)

Wszystkie rodzaje działalności wymienione w załączniku do dyrektywy 75/368/EWG, oprócz rodzajów określonych w art. 5 ust. 1 niniejszej dyrektywy (wykaz II, punkt 1 niniejszego załącznika)

Nomenklatura ISIC

Ex 62	Bankowość i finanse
Ex 620	Instytucje kupujące patenty i wydające licencje
Ex 71	Transport
Ex 713	Transport drogowy osób, z wyłączeniem transportu wykonywanego pojazdami samochodowymi
Ex 719	Transport rurociągami ciekłych węglowodorów i innych ciekłych produktów chemicznych
Ex 82	Usługi dla lokalnej społeczności
827	Biblioteki, muzea, ogrody botaniczne i zoologiczne
Ex 84	Usługi rekreacyjne
843	Usługi rekreacyjne niesklasyfikowane gdzie indziej: — działalności sportowe (utrzymanie terenów sportowych, organizacja imprez sportowych itp.), oprócz działalności trenerów — działalności związane z wyścigami (stajnie wyścigowe, tereny wyścigowe, organizacja wyścigów konnych itp.) — inne działalności rekreacyjne (cyrki, wesołe miasteczka i inne miejsca rozrywki)
Ex 85	Usługi osobiste
Ex 851	Usługi domowe
Ex 855	Salony fryzjerskie i usługi kosmetyczne (oprócz pedicure i prowadzenia szkół przygotowujących do zawodów kosmetycznych i fryzjerskich)
Ex 859	Usługi osobiste niesklasyfikowane gdzie indziej (oprócz masażu sportowych i leczniczych oraz usług przewodników górskich): — zwalczanie szkodników, — wypożyczanie ubrań i sprzętu do ich przechowywania, — prowadzenie biur matrymonialnych itp., — usługi astrologów, wróżek itp., — usługi sanitarne i związane z nimi, — utrzymanie i konserwacja grobów, — usługi kurierów i pilotów-tłumaczy.

▼B

5

Dyrektywa 75/369/EWG (art. 5)

Działalności wykonywane bez stałej lokalizacji (obnośne, objazdowe):

- a) kupno i sprzedaż towarów:
 - przez obnośnych/objazdowych handlarzy, straganiarzy lub domokrażców (ex grupa ISIC 612),
 - na targach — w prowizorycznych pomieszczeniach lub pod gołym niebem;
- b) działalności, których dotyczą przyjęte wcześniej środki przejściowe, wyraźnie wykluczając je, lub nie wymieniając ich w odniesieniu do obnośnego/objazdowego ich wykonywania.

6

Dyrektywa 70/523/EWG

Działalności osób prowadzących własne firmy hurtowego handlu węglem lub pośrednictwa w handlu węglem (ex grupa 6112 nomenklatury ISIC).

7

Dyrektywa 82/470/EWG (art. 6 ust. 2)

[Rodzaje działalności wymienione w art. 2 pkt A) lit. c) i lit. e), pkt B) lit. b), pkt C) i D)]

Działalności te obejmują w szczególności:

- wynajem wagonów towarowych i osobowych do przewozu ludzi lub towarów,
- pośrednictwo w sprzedaży, zakupie lub wynajmie statków,
- przygotowanie, prowadzenie negocjacji i podpisywanie kontraktów na przewóz emigrantów,
- przyjmowanie w depozyt wszelkich przedmiotów i towarów, na zlecenie depozytora, przy kontroli celnej lub gdzie indziej — w hurtowniach, magazynach ogólnych, magazynach meblowych, chłodniach, silosach itp.,
- wystawianie depozytorowi kwitu składowego na zdeponowane przedmioty lub towary,
- udostępnianie pomieszczeń, paszy i wybiegów dla bydła — podczas jego oczekiwania na sprzedaż lub podczas transportu do albo z miejsca sprzedaży,
- przeprowadzanie kontroli lub oceny technicznej pojazdów mechanicznych,
- mierzenie, ważenie i cechowanie towarów.

▼ **B**

ZAŁĄCZNIK V

Uznawanie na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia

V.1: LEKARZ MEDYCYNY

▼ **M10**

5.1.1. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji w zakresie podstawowego kształcenia medycznego

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/Belgique/ Belgien	Diplôme de „médecin”/ Master in de geneeskunde	— Les universités/De universiteiten — Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap		20.12.1976
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър” по Медицина и професионална квалификация „Магистър-лекар”	Университет		1.1.2007
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu všeobecné lékařství (doktor medicíny, MUDr.)	Lékařská fakulta univerzity v České republice		1.5.2004
Danmark	Bevis for kandidatuddannelsen i medicin (cand.med.)	Universitet	— Autorisation som læge, udstedt af Sundhedsstyrelsen og — Tilladelse til selvstændigt virke som læge (dokumentation for gennemført praktisk uddannelse), udstedt af Sundhedsstyrelsen	20.12.1976
Deutschland	— Zeugnis über die Ärztliche Prüfung — Zeugnis über die Ärztliche Staatsprüfung und Zeugnis über die Vorbereitungszeit als Medizinalassistent, soweit diese nach den deutschen Rechtsvorschriften noch für den Abschluss der ärztlichen Ausbildung vorgesehen war	Zuständige Behörden		20.12.1976

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Eesti	Arstikraad Degree in Medicine (MD) Diplom arstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		1.5.2004
Ελλάδα	Πτυχίο Ιατρικής	— Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου, — Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου		1.1.1981
España	Título de Licenciado en Medicina y Cirugía Título de Graduado/a en Medicina	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una Universidad — El rector de una Universidad		1.1.1986 1.1.1986
France	Diplôme de fin de deuxième cycle des études médicales	Universités		20.12.1976
Hrvatska	Diploma „doktor medicine/ doktorica medicine”	Medicinski fakulteti sveučilišta u Republici Hrvatskoj		1.7.2013
Ireland	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20.12.1976
Italia	Diploma di laurea in medicina e chirurgia	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina e chirurgia	20.12.1976
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Ιατρού	Ιατρικό Συμβούλιο		1.5.2004
Latvija	ārsta diploms	Universitātes tipa augstskola		1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo kvalifikaciją 2. Magistro diplomas (medicinos magistro kvalifikacinis laipsnis ir gydytojo kvalifikacija)	Universitetas	1. Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją 2. Internatūros pažymėjimas (medicinos gydytojo profesinė kvalifikacija)	1.5.2004
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine, chirurgie et accouchements	Jury d'examen d'Etat	Certificat de stage	20.12.1976
Magyarország	Okleveles orvosdoktor oklevél (dr med)	Egyetem		1.5.2004
Malta	Lawrja ta' Tabib tal-Medicina u l-Kirurgija	Universita' ta' Malta	Ċertifikat ta' registrazzjoni mahruġ mill-Kunsill Mediku	1.5.2004
Nederland	Getuigenschrift van met goed gevolg afgelegd artsexamen	Faculteit Geneeskunde		20.12.1976

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Österreich	Urkunde über die Verleihung des akademischen Grades Doktor der gesamten Heilkunde (bzw. Doctor medicinae universae, Drmed.univ.)	Medizinische Fakultät einer Universität, bzw Medizinische Universität		1.1.1994
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lekarskim z tytułem „lekarza”	Szkoły wyższe	Świadectwo złożenia Lekarskiego Egzaminu Państwowego ⁽¹⁾ ⁽³⁾ / Świadectwo złożenia Lekarskiego Egzaminu Końcowego ⁽²⁾ ⁽³⁾	1.5.2004
Portugal	Carta de Curso de licenciatura em medicina	Universidades	Certificado emitido pela Ordem dos Médicos	1.1.1986
România	Diplomă de licență de doctor medic	Universități		1.1.2007
Slovenija	Diploma, s katero se podekuje strokovni naslov „doktor medicine/doktorica medicine”	Univerza	Potrđilo o Opravljenem Strokovnem Izpitu za Poklic Zdravnik/Zdravnica	1.5.2004
Slovensko	DIPLOM všeobecné lékařstvo doktor všeobecného lékařstva („MUDr.”)	Univerzita		1.5.2004
Suomi/Finland	Lääketieteen lisensiaatin tutkinto/Medicine licentiate-examen	Yliopisto		1.1.1994
Sverige	Läkarexamen	Universitet eller högskola	Bevis om legitimation som läkare, utfärdat av Socialstyrelsen	1.1.1994
United Kingdom	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20.12.1976

⁽¹⁾ Do 2012 r.⁽²⁾ Od 2013 r.⁽³⁾ Do dnia 1 października 2017 r., do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji powinno być dołączone zaświadczenie o ukończeniu stażu podyplomowego.

5.1.2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy specjalistów

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
België/Belgique/Belgie	Bijzondere beroepstitel van geneesheer-specialist/Titre professionnel particulier de médecin spécialiste	Minister bevoegd voor Volksgezondheid/Ministre de la Santé publique	20.12.1976
България	Свидетелство за призната специалност	Университет	1.1.2007
Česká republika	Diplom o specializaci	Ministerstvo zdravotnictví	1.5.2004
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som speciallæge	Sundhedsstyrelsen	20.12.1976
Deutschland	Fachärztliche Anerkennung	Landesärztekammer	20.12.1976

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Eesti	Residentuuri lõpetamist tõendav tunnistus Residentuuri lõputunnistus eriarstiabi erialal	Tartu Ülikool	1.5.2004
Ελλάδα	Τίτλος Ιατρικής Ειδικότητας	1. Περιφέρεια 2. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση 3. Νομαρχία	1.1.1981
España	Título de Especialista	Ministerio de Educación y Cultura	1.1.1986
France	1. Certificat d'études spéciales de médecine accompagné du diplôme d'Etat de docteur en médecine 2. Attestation de médecin spécialiste qualifié accompagnée du diplôme d'Etat de docteur en médecine 3. Diplôme d'études spécialisées ou diplôme d'études spécialisées complémentaires qualifiant de médecine accompagné du diplôme d'Etat de docteur en médecine	1. Universités 2. Conseil de l'Ordre des médecins 3. Universités	20.12.1976
Hrvatska	Diploma o specijalističkom usavršavanju	Ministarstvo nadležno za zdravstvo	1.7.2013
Ireland	Certificate of Specialist doctor	Competent authority	20.12.1976
Italia	Diploma di medico specialista	Università	20.12.1976
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Ειδικότητας	Ιατρικό Συμβούλιο	1.5.2004
Latvija	„Sertifikāts” – kompetentu iestāžu izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu specialitātē	Latvijas Ārstu biedrība Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienība	1.5.2004
Lietuva	1. Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo specialisto profesinę kvalifikaciją 2. Rezidentūros pažymėjimas (gydytojo specialisto profesinė kvalifikacija)	Universitetas	1.5.2004
Luxembourg	Certificat de médecin spécialiste	Ministre de la Santé publique	20.12.1976
Magyarország	Szakorvosi bizonyítvány	Nemzeti Vizsgabizottság	1.5.2004
Malta	Ċertifikat ta' Speċjalista Mediku	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Nederland	Bewijs van inschrijving in een Specialistenregister Diploma geneeskundig specialist	— Medische Specialisten Registratie Commissie (MSRC) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst — Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie (SGRC) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst — Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst ⁽¹⁾	20.12.1976
Österreich	Facharzt Diplom	Österreichische Ärztekammer	1.1.1994
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty	Centrum Egzaminów Medycznych	1.5.2004
Portugal	Titulo de especialista	Ordem dos Médicos	1.1.1986
România	Certificat de medic specialist	Ministerul Sănătății	1.1.2007
Slovenija	Potrtilo o opravljenem specialističnem izpitu	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1.5.2004
Slovensko	Diplom o špecializácii	1. Slovenská zdravotnícka univerzita 2. Univerzita Komenského v Bratislave 3. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	1.5.2004
Suomi/Finland	Erikoislääkäarin tutkinto/Specialläkarexamen	Yliopisto	1.1.1994
Sverige	Bevis om specialkompetens som läkare, utfärdat av Socialstyrelsen	Socialstyrelsen	1.1.1994
United Kingdom	Certificate of Completion of training	Postgraduate Medical Education and Training Board General Medical Council	20.12.1976 1.4.2010

⁽¹⁾ Od stycznia 2013 r.

5.1.3. Nazwy szkoleń w zakresie medycyny specjalistycznej

	Anestezjologia	Chirurgia ogólna
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Anesthésie-réanimation/Anesthesie-reanimatie	Chirurgie/Heelkunde
България	Анестезиология и интензивно лечение	Хирургия
Česká republika	Anesteziologie a intenzivní medicína	Chirurgie
Danmark	Anæstesiologi	Kirurgi
Deutschland	Anästhesiologie	(Allgemeine) Chirurgie
Eesti	Anestesioloogia	Üldkirurgia
Ελλάδα	Ανασθησιολογία	Χειρουργική

▼ M10

	Anestezjologia	Chirurgia ogólna
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
España	Anestesiología y Reanimación	Cirugía general y del aparato digestivo
France	Anesthésie-réanimation	Chirurgie générale
Hrvatska	Anesteziologija, reanimatologija i intenzivna medicina	Opća kirurgija
Ireland	Anaesthesia	General surgery
Italia	Anestesia, rianimazione e terapia intensiva	Chirurgia generale
Κύπρος	Αναισθησιολογία	Γενική Χειρουργική
Latvija	Anestezioloģija un reanimatoloģija	Ķirurgija
Lietuva	Anesteziologija reanimatologija	Chirurgija
Luxembourg	Anesthésie-réanimation	Chirurgie générale
Magyarország	Aneszteziológia és intenzív terápia	Sebészeti
Malta	Anesteżija u Kura Intensiva	Kirurgija Ġenerali
Nederland	Anesthesiologie	Heelkunde
Österreich	Anästhesiologie und Intensivmedizin	— Chirurgie — Allgemeinchirurgie und Viszeralchirurgie ⁽¹⁾
Polska	Anestezjologia i intensywna terapia	Chirurgia ogólna
Portugal	Anestesiologia	Cirurgia geral
România	Anestezie și terapie intensivă	Chirurgie generală
Slovenija	Anesteziologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina	Splošna kirurgija
Slovensko	Anestéziológia a intenzívna medicina	Chirurgia
Suomi/Finland	Anestesiologia ja tehohoito/Anestesiologi och intensivvård	Yleiskirurgia/Allmän kirurgi
Sverige	Anestesi och intensivvård	Kirurgi
United Kingdom	Anaesthetics	General surgery

⁽¹⁾ Od czerwca 2015 r.

	Neurochirurgia	Położnictwo i ginekologia
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Neurochirurgie	Gynécologie – obstétrique/Gynaecologie – verloskunde
България	Неврохирургия	Акушерство и гинекология
Česká republika	Neurochirurgie	Gynekologie a porodnictví
Danmark	Neurokirurgi	Gynækologi og obstetrik
Deutschland	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Eesti	Neurokirurgia	Sünnitusabi ja günekoloogia
Ελλάδα	Νευροχειρουργική	Μαιευτική-Γυναικολογία
España	Neurocirugía	Obstetricia y ginecología
France	Neurochirurgie	Gynécologie – obstétrique

▼ **M10**

	Neurochirurgia	Położnictwo i ginekologia
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Hrvatska	Neurokirurgija	Ginekologija i opstetricija
Ireland	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology
Italia	Neurochirurgia	Ginecologia e ostetricia
Κύπρος	Νευροχειρουργική	Μαιευτική – Γυναικολογία
Latvija	Neiroķirurgija	Ginekoloģija un dzemdniecība
Lietuva	Neurochirurgija	Akušerija ginekologija
Luxembourg	Neurochirurgie	Gynécologie – obstétrique
Magyarország	Idegsebészet	Szülészet-nőgyógyászat
Malta	Newrokirurgija	Ostetriċja u Ġinekoloġija
Nederland	Neurochirurgie	Obstetrie en Gynaecologie
Österreich	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Polska	Neurochirurgia	Położnictwo i ginekologia
Portugal	Neurocirurgia	Ginecologia e obstetricia
România	Neurochirurgie	Obstetrică-ginecologie
Slovenija	Nevrokirurgija	Ginekologija in porodništvo
Slovensko	Neurochirurgia	Gynekológia a pôrodníctvo
Suomi/Finland	Neurokirurgia/Neurokirurgi	Naistentaudit ja synnytykset/Kvinnosjukdomar och förlossningar
Sverige	Neurokirurgi	Obstetrik och gynekologi
United Kingdom	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology

	Medycyna ogólna (chorób wewnętrznych)	Okulistyka
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Médecine interne/Inwendige geneeskunde	Ophtalmologie/Oftalmologie
България	Вътрешни болести	Очни болести
Česká republika	Vnitřní lékařství	Oftalmologie
Danmark		Oftalmologi
Deutschland	Innere Medizin	Augenheilkunde
Eesti	Sisehaigused	Oftalmoloogia
Ελλάδα	Παθολογία	Οφθαλμολογία
España	Medicina interna	Oftalmología
France	Médecine interne	Ophtalmologie
Hrvatska	Opća interna medicina	Oftalmologija i optometrija
Ireland	General (Internal) Medicine	Ophthalmic surgery Ophthalmology (¹)
Italia	Medicina interna	Oftalmologia

▼ M10

	Medycyna ogólna (chorób wewnętrznych)	Okulistyka
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Κύπρος	Παθολογία	Οφθαλμολογία
Latvija	Internā medicīna	Oftalmoloģija
Lietuva	Vidaus ligos	Oftalmologija
Luxembourg	Médecine interne	Ophthalmologie
Magyarország	Belgyógyászat	Szemészet
Malta	Medicina Interna	Oftalmoloģija
Nederland	Interne geneeskunde	Oogheelkunde
Österreich	Innere Medizin	Augenheilkunde und Optometrie
Polska	Choroby wewnętrzne	Okulistyka
Portugal	Medicina interna	Oftalmologia
România	Medicină internă	Oftalmologie
Slovenija	Interna medicina	Oftalmologija
Slovensko	Vnútorné lekárstvo	Oftalmológia
Suomi/Finland	Sisätaudit/Inre medicin	Silmätaudit/Ögonsjukdomar
Sverige	Internmedicin	Ögonsjukdomar (oftalmologi)
United Kingdom	General (internal) medicine	Ophthalmology

(1) Od 1991/1992 r.

	Otorinolaryngologia	Pediatrica
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Oto-rhino-laryngologie/Otorhinolaryngologie	Pédiatrie/Pediatric
България	Ушно-носно-гърлени болести	Педиатрия
Česká republika	Otorinolaryngologie	Dětské lékařství
Danmark	Oto-rhino-laryngologi	Pædiatri
Deutschland	Hals-Nasen-Ohrenheilkunde	Kinder- und Jugendmedizin
Eesti	Otorinolarüngoloogia	Pediaatria
Ελλάδα	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
España	Otorrinolaringología	Pediatría y sus áreas específicas
France	Oto-rhino-laryngologie et chirurgie cervico-faciale	Pédiatrie
Hrvatska	Otorinolarinologija	Pedijatrija
Ireland	Otolaryngology	Paediatrics
Italia	Otorinolarinologia	Pediatrica
Κύπρος	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
Latvija	Otolaringoloģija	Pediatrīja
Lietuva	Otorinolarinologija	Vaikų ligos
Luxembourg	Oto-rhino-laryngologie	Pédiatrie

▼ **M10**

	Otornolaryngologia	Pediatrica
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Magyarország	Fül-orr-gégegyógyászat	Csecsemő- és gyermekgyógyászat
Malta	Otorinolaringologija	Pedjatrija
Nederland	Keel-, neus- en oorheelkunde	Kindergeneeskunde
Österreich	— Hals-, Nasen- und Ohrenkrankheiten — Hals-, Nasen- und Ohrenheilkunde ⁽¹⁾	Kinder- und Jugendheilkunde
Polska	Otornolaryngologia	Pediatrica
Portugal	Otorrinolaringologia	Pediatrica
România	Otorinolaringologie	Pediatrie
Slovenija	Otorinolaringologija	Pedjatrija
Slovensko	Otorinolaringologija	Pediatrica
Suomi/Finland	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit/Öron-, näs- och halssjukdomar	Lastentaudit/Barnsjukdomar
Sverige	Öron-, näs- och halssjukdomar (oto-rhinolaryngologi)	Barn- och ungdomsmedicin
United Kingdom	Otolaryngology	Paediatrics

(1) Od czerwca 2015 r.

	Medycyna układu oddechowego	Urologia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Pneumologie	Urologie
България	Пневмология и фтизиатрия	Урология
Česká republika	Pneumologie a ftizeologie	Urologie
Danmark	Intern medicin: lungesygdomme	Urologi
Deutschland	— Pneumologie — Innere Medizin und Pneumologie ⁽¹⁾	Urologie
Eesti	Pulmonoloogia	Uroloogia
Ελλάδα	Φυματιολογία- Πνευμονολογία	Ουρολογία
España	Neumología	Urología
France	Pneumologie	Chirurgie urologique
Hrvatska	Pulmologija	Urologija
Ireland	Respiratory medicine	Urology
Italia	Malattie dell'apparato respiratorio	Urologia
Κύπρος	Πνευμονολογία – Φυματιολογία	Ουρολογία
Latvija	Ftiziopneimonoloģija	Uroloģija
Lietuva	Pulmonologija	Urologija
Luxembourg	Pneumologie	Urologie
Magyarország	Tüdőgyógyászat	Urológia

▼ M10

	Medycyna układu oddechowego	Urologia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Malta	Medicina Respiratorja	Urologija
Nederland	Longziekten en tuberculose	Urologie
Österreich	— Lungenkrankheiten — Innere Medizin und Pneumologie (²)	Urologie
Polska	Choroby płuc	Urologia
Portugal	Pneumologia	Urologia
România	Pneumologie	Urologie
Slovenija	Pnevmologija	Urologija
Slovensko	Pneumológia a ftizeológia	Urológia
Suomi/Finland	Keuhkosairaudet ja allergologia/Lungsjukdomar och allergologi	Urologia/Urologi
Sverige	Lungsjukdomar (pneumologi)	Urologi
United Kingdom	Respiratory medicine	Urology

(¹) Od lipca 2011 r.

(²) Od czerwca 2015 r.

	Ortopedia	Anatomia patologiczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Chirurgie orthopédique/Orthopedische heelkunde	Anatomie pathologique/Pathologische anatomie
България	Ортопедия и травматология	Обща и клинична патология
Česká republika	Ortopedie	Patologie
Danmark	Ortopædisk kirurgi	Patologisk anatomi og cytology
Deutschland	— Orthopädie (und Unfallchirurgie) — Orthopädie und Unfallchirurgie (¹)	Pathologie
Eesti	Ortopeedia	Patoloogia
Ελλάδα	Ορθοπαιδική	Παθολογική Ανατομική
España	Cirugía ortopédica y traumatología	Anatomía patológica
France	Chirurgie orthopédique et traumatologie	Anatomie et cytologie pathologiques
Hrvatska	Ortopedija i traumatologija	Patologija
Ireland	Trauma and orthopaedic surgery	Histopathology
Italia	Ortopedia e traumatologia	Anatomia patologica
Κύπρος	Ορθοπαιδική	Παθολογοανατομία – Ιστολογία
Latvija	Traumatoloģija un ortopēdija	Patoloģija
Lietuva	Ortopedija traumatologija	Patologija
Luxembourg	Orthopédie	Anatomie pathologique
Magyarország	Ortopédia és traumatológia	Patológia

▼ **M10**

	Ortopedia	Anatomia patologiczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Malta	Kirurgija Ortopedika	Istopatologija
Nederland	Orthopedie	Pathologie
Österreich	— Orthopädie und Orthopädische Chirurgie — Orthopädie und Traumatologie ⁽²⁾	— Pathologie — Klinische Pathologie und Molekularpathologie ⁽²⁾ — Klinische Pathologie und Neuropathologie
Polska	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	Patomorfologia
Portugal	Ortopedia	Anatomia patologica
România	Ortopedie și traumatologie	Anatomie patologică
Slovenija	Ortopedska kirurgija; Travmatologija	Patologija
Slovensko	Ortopédia	Patologická anatómia
Suomi/Finland	Ortopedia ja traumatologia/Ortopedi och traumatologi	Patologia/Patologi
Sverige	Ortopedi	Klinisk patologi
United Kingdom	Trauma and orthopaedic surgery	Histopathology

⁽¹⁾ Od maja 2006 r.⁽²⁾ Od czerwca 2015 r.

	Neurologia	Psychiatria
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Neurologie	Psychiatrie, particulièrement de l'adulte/ Psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie
България	Нервни болести	Психиатрия
Česká republika	Neurologie	Psychiatrie
Danmark	Neurologi	Psykiatri
Deutschland	Neurologie	Psychiatrie und Psychotherapie
Eesti	Neuroloogia	Psühhiaatria
Ελλάδα	Νευρολογία	Ψυχιατρική
España	Neurología	Psiquiatría
France	Neurologie	Psychiatrie
Hrvatska	Neurologija	Psihijatrija
Ireland	Neurology	Psychiatry
Italia	Neurologia	Psichiatria
Κύπρος	Νευρολογία	Ψυχιατρική
Latvija	Neiroloģija	Psihiatrija
Lietuva	Neurologija	Psihiatrija
Luxembourg	Neurologie	Psychiatrie
Magyarország	Neurológia	Pszichiátria

▼ **M10**

	Neurologia	Psychiatria
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Malta	Newrologija	Psikjatrija
Nederland	Neurologie	Psychiatrie
Österreich	Neurologie	Psychiatrie und Psychotherapeutische Medizin
Polska	Neurologia	Psychiatria
Portugal	Neurologia	Psiquiatria
România	Neurologie	Psihiatrie
Slovenija	Nevrologija	Psihiatrija
Slovensko	Neurológia	Psychiatria
Suomi/Finland	Neurologia/Neurologi	Psykiatria/Psykiatri
Sverige	Neurologi	Psykiatri
United Kingdom	Neurology	General psychiatry

	Radiologia diagnostyczna	Radioterapia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Radiodiagnostic/Röntgendiagnose	Radiothérapie-oncologie/Radiotherapie-oncologie
България	Образна диагностика	Лъчелечение
Česká republika	Radiologie a zobrazovací metody	Radiační onkologie
Danmark	Radiologi	Klinisk Onkologi
Deutschland	(Diagnostische) Radiologie	Strahlentherapie
Eesti	Radioloogia	Onkoloogia
Ελλάδα	Ακτινοδιαγνωστική	Ακτινοθεραπευτική – Ογκολογία
España	Radiodiagnóstico	Oncología radioterápica
France	Radiodiagnostic et imagerie médicale	Oncologie option oncologie radiothérapique
Hrvatska	Klinička radiologija	Onkologija i radioterapija
Ireland	Radiology	Radiation oncology
Italia	Radiodiagnostica	Radioterapia
Κύπρος	Ακτινολογία	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία
Latvija	Diagnostiskā radioloģija	Terapeitiskā radioloģija
Lietuva	Radiologija	Onkologija radioterapija
Luxembourg	Radiodiagnostic	Radiothérapie
Magyarország	Radiológia	Sugárterápia
Malta	Radjoloġija	Onkoloġija u Radjoterapija
Nederland	Radiologie	Radiotherapie
Österreich	Radiologie	Strahlentherapie-Radioonkologie
Polska	Radiologia i diagnostyka obrazowa	Radioterapia onkologiczna

▼ M10

	Radiologia diagnostyczna	Radioterapia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Portugal	Radiodiagnóstico	Radioterapia
România	Radiologie-imagistică medicală	Radioterapie
Slovenija	Radiologija	Radioterapija in onkologija
Slovensko	Rádiológia	Radiačná onkológia
Suomi/Finland	Radiologia/Radiologi	Syöpätaudit/Cancersjukdomar
Sverige	Medicinsk radiologi	Tumörsjukdomar (allmän onkologi)
United Kingdom	Clinical radiology	Clinical oncology

	Chirurgia plastyczna	Biologia kliniczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique/Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde	Biologie clinique/Klinische biologie
България	Пластично-възстановителна и естетична хирургия	Клинична лаборатория
Česká republika	Plastická chirurgie	
Danmark	Plastikkirurgi	
Deutschland	— Plastische (und Ästhetische) Chirurgie — Plastische und Ästhetische Chirurgie ⁽¹⁾	Laboratoriumsmedizin ⁽²⁾
Eesti	Plastika- ja rekonstruktiivkirurgia	Laborimeditiin
Ελλάδα	Πλαστική Χειρουργική	
España	Cirugía plástica, estética y reparadora	Análisis clínicos
France	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique	Biologie médicale
Hrvatska	Plastična, rekonstrukcijska i estetska kirurgija	
Ireland	Plastic, reconstructive and aesthetic surgery	
Italia	Chirurgia plastica, ricostruttiva ed estetica	Patologia clinica
Κύπρος	Πλαστική Χειρουργική	
Latvija	Plastiskā ķirurģija	
Lietuva	Plastinė ir rekonstrukcinė chirurgija	Laboratorinė medicina
Luxembourg	Chirurgie plastique	Biologie clinique
Magyarország	Plasztikai (égési) sebészet	Orvosi laboratóriumi diagnosztika
Malta	Kirurgija Plastika	
Nederland	Plastische chirurgie	
Österreich	Plastische, Ästhetische und Rekonstruktive Chirurgie Plastische, Rekonstruktive und Ästhetische Chirurgie ⁽³⁾	Medizinische Biologie

▼ M10

	Chirurgia plastyczna	Biologia kliniczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Polska	Chirurgia plastyczna	Diagnostyka laboratoryjna
Portugal	Cirurgia plástica, estética e reconstrutiva	Patologia clínica
România	Chirurgie plastică, estetică și microchirurgie reconstructivă	Medicină de laborator
Slovenija	Plastična, rekonstrukcijska in estetska kirurgija	
Slovensko	Plastická chirurgia	Laboratórna medicína
Suomi/Finland	Plastiikkakirurgia/Plastikkirurgi	
Sverige	Plastikkirurgi	
United Kingdom	Plastic surgery	

⁽¹⁾ Od 2006 r.⁽²⁾ Od 2012 r.⁽³⁾ Od czerwca 2015 r.

	Mikrobiologia – bakteriologia	Chemia biologiczna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Микробиология	Биохимия
Česká republika	Lékařská mikrobiologie	Klinická biochemie
Danmark	Klinisk mikrobiologi	Klinisk biokemi
Deutschland	— Mikrobiologie (Virologie) und Infektionsepidemiologie — Mikrobiologie, Virologie und Infektionsepidemiologie ⁽³⁾	Laboratoriumsmedizin ⁽¹⁾
Eesti		
Ελλάδα	— Ιατρική Βιοπαθολογία — Μικροβιολογία	
España	Microbiología y parasitología	Bioquímica clínica
France		
Hrvatska	Klinička mikrobiologija	
Ireland	Microbiology	Chemical pathology
Italia	Microbiologia e virologia	Biochimica clinica
Κύπρος	Μικροβιολογία	
Latvija	Mikrobioloģija	
Lietuva		
Luxembourg	Microbiologie	Chimie biologique
Magyarország	Orvosi mikrobiológia	
Malta	Mikrobijoloġija	Patoloġija Kimika
Nederland	Medische microbiologie	Klinische chemie ⁽²⁾
Österreich	— Hygiene und Mikrobiologie — Klinische Mikrobiologie und Hygiene ⁽⁴⁾ — Klinische Mikrobiologie und Virologie ⁽⁴⁾	Medizinische und Chemische Labordiagnostik

▼ **M10**

	Mikrobiologia – bakteriologia	Chemia biologiczna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Polska	Mikrobiologia lekarska	
Portugal		
România		
Slovenija	Klinična mikrobiologija	Medicinska biokemija
Slovensko	Klinická mikrobiológia	Klinická biochémia
Suomi/Finland	Kliininen mikrobiologia/Klinisk mikrobiologi	Kliininen kemia/Klinisk kemi
Sverige	Klinisk bakteriologi	Klinisk kemi
United Kingdom	Medical microbiology and virology	Chemical pathology

(1) Do 2012 r.

(2) Termin uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 4 kwietnia 2000 r.

(3) Od maja 2006 r.

(4) Od czerwca 2015 r.

	Immunologia	Chirurgia klatki piersiowej
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Chirurgie thoracique/Heelkunde op de thorax (1)
България	Клинична имунология	Гръдна хирургия Кардиохирургия
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Hrudní chirurgie
Danmark	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi
Deutschland		Thoraxchirurgie
Eesti		Torakaalkirurgia
Ελλάδα		Χειρουργική Θώρακος
España	Inmunología	— Cirugía torácica — Cirugía cardiovascular
France		Chirurgie thoracique et cardiovasculaire
Hrvatska	Alergologija i klinička imunologija	
Ireland	Immunology (clinical and laboratory)	Cardiothoracic surgery
Italia		— Chirurgia toracica — Cardiochirurgia
Κύπρος	Ανοσολογία	Χειρουργική Θώρακος
Latvija	Imunoloģija	Torakālā ķirurģija
Lietuva		Krūtinės chirurgija
Luxembourg	Immunologie	Chirurgie thoracique
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Mellkassebészet
Malta	Immunoloġija	Kirurgija Kardjo-Toraċika
Nederland		Cardio-thoracale chirurgie
Österreich	— Immunologie — Klinische Immunologie (2)	Thoraxchirurgie
Polska	Immunologia kliniczna	Chirurgia klatki piersiowej

▼ M10

	Immunologia	Chirurgia klatki piersiowej
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Portugal		Cirurgia cardiorácica
România		Chirurgie toracică
Slovenija		Torakalna kirurgija
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Hrudníková chirurgia
Suomi/Finland		Sydän-ja rintaelinkirurgia/Hjärt- och thoraxkirurgi
Sverige	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi
United Kingdom	Immunology	Cardo-thoracic surgery

(1) Termin uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 1 stycznia 1983 r.

(2) Od czerwca 2015 r.

	Chirurgia dziecięca	Chirurgia naczyniowa
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien		Chirurgie des vaisseaux/Bloedvatenheelkunde (1)
България	Детска хирургия	Съдова хирургия
Česká republika	Dětská chirurgie	Cévní chirurgie
Danmark		Karkirurgi
Deutschland	Kinderchirurgie	Gefäßchirurgie
Eesti	Lastekirurgia	Kardiovaskulaarkirurgia
Ελλάδα	Χειρουργική Παιδών	Αγγειοχειρουργική
España	Cirugía pediátrica	Angiología y cirugía vascular
France	Chirurgie infantile	Chirurgie vasculaire
Hrvatska	Dječja kirurgija	Vaskularna kirurgija
Ireland	Paediatric surgery	
Italia	Chirurgia pediatrica	Chirurgia vascolare
Κύπρος	Χειρουργική Παιδών	Χειρουργική Αγγείων
Latvija	Bērnu ķirurģija	Asinsvadu ķirurģija
Lietuva	Vaikų chirurgija	Kraujagyslių chirurgija
Luxembourg	Chirurgie pédiatrique	Chirurgie vasculaire
Magyarország	Gyermekebészet	Érsebészet
Malta	Kirurgija Pedjatrika	Kirurgija Vaskolari
Nederland		
Österreich	Kinder- und Jugendchirurgie	Allgemeinchirurgie und Gefäßchirurgie
Polska	Chirurgia dziecięca	Chirurgia naczyniowa
Portugal	Cirurgia pediátrica	Angologia/Cirurgia vascular
România	Chirurgie pediatrică	Chirurgie vasculară
Slovenija		Kardiovaskularna kirurgija

▼ **M10**

	Chirurgia dziecięca	Chirurgia naczyniowa
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Slovensko	Detská chirurgia	Cievna chirurgia
Suomi/Finland	Lastenkirurgia/Barnkirurgi	Verisuonikirurgia/Kärlkirurgi
Sverige	Barn- och ungdomskirurgi	
United Kingdom	Paediatric surgery	Vascular surgery

(¹) Termin uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 1 stycznia 1983 r.

	Kardiologia	Gastroenterologia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Cardiologie	Gastro-entérologie/Gastro-enterologie
България	Кардиология	Гастроентерология (¹)
Česká republika	Kardiologie	Gastroenterologie
Danmark	Intern medicin: kardiologi	Intern medicin: gastroenterology og hepatologi
Deutschland	— Innere Medizin und Schwerpunkt Kardiologie — Innere Medizin und Kardiologie (²)	— Innere Medizin und Schwerpunkt Gastroenterologie — Innere Medizin und Gastroenterologie (²)
Eesti	Kardioloogia	Gastroenteroloogia
Ελλάδα	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
España	Cardiología	Aparato digestivo
France	Cardiologie et maladies vasculaires	Gastro-entérologie et hépatologie
Hrvatska	Kardiologija	Gastroenterologija
Ireland	Cardiology	Gastro-enterology
Italia	Malattie dell'apparato cardiovascolare	Gastroenterologia
Κύπρος	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
Latvija	Kardioloģija	Gastroenteroloģija
Lietuva	Kardiologija	Gastroenterologija
Luxembourg	Cardiologie et angiologie	Gastro-enterologie
Magyarország	Kardiológia	Gasztroenterológia
Malta	Kardjoloġija	Gastroenteroloġija
Nederland	Cardiologie	Maag-darm-leverziekten
Österreich	Innere Medizin und Kardiologie	Innere Medizin und Gastroenterologie und Hepatologie
Polska	Kardiologia	Gastrenerologia
Portugal	Cardiologia	Gastrenerologia
România	Cardiologie	Gastroenterologie
Slovenija	Kardiologija in vaskularna medicina	Gastroenterologija
Slovensko	Kardiológia	Gastroenterológia

▼ M10

	Kardiologia	Gastroenterologia
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland	Kardiologia/Kardiologi	Gastroenterologia/Gastroenterologi
Sverige	Kardiologi	Medicinsk gastroenterologi och hepatologi
United Kingdom	Cardiology	Gastroenterology

(1) Do dnia 14 września 2010 r.

(2) Od października 2009 r.

	Reumatologia	Hematologia ogólna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Rhumathologie/reumatologie	
България	Ревматология	Клинична хематология
Česká republika	Revmatologie	Hematologie a transfúzní lékařství
Danmark	Intern medicin: reumatologi	Intern medicin: hæmatologi
Deutschland	— Innere Medizin und Schwerpunkt Rheumatologie — Innere Medizin und Rheumatologie (1)	— Innere Medizin und Schwerpunkt Hämatologie und Onkologie — Innere Medizin und Hämatologie und Onkologie (1)
Eesti	Reumatoloogia	Hematoloogia
Ελλάδα	Ρευματολογία	Αιματολογία
España	Reumatología	Hematología y hemoterapia
France	Rhumatologie	
Hrvatska	Reumatologija	Hematologija
Ireland	Rheumatology	Haematology (clinical and laboratory)
Italia	Reumatologia	Ematologia
Κύπρος	Ρευματολογία	Αιματολογία
Latvija	Reimatoloģija	Hematoloģija
Lietuva	Reumatologija	Hematologija
Luxembourg	Rhumatologie	Hématologie
Magyarország	Reumatológia	Hematológia
Malta	Rewmatologija	Ematologija
Nederland	Reumatologie	
Österreich	Innere Medizin und Rheumatologie	Innere Medizin und Hämatologie und internistische Onkologie
Polska	Reumatologia	Hematologia
Portugal	Reumatologia	Imuno-hemoterapia
România	Reumatologie	Hematologie
Slovenija	Revmatologija	Hematologija
Slovensko	Reumatológia	Hematológia a transfúziológia

▼ M10

	Reumatologia	Hematologia ogólna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland	Reumatologia/Reumatologi	Kliininen hematologia/Klinisk hematologi
Sverige	Reumatologi	Hematologi
United Kingdom	Rheumatology	Haematology

(1) Od października 2009 r.

	Endokrynologia	Fizjoterapia
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine physique et réadaptation/Fysische geneeskunde en revalidatie
България	Ендокринология и болести на обмяната	Физикална и рехабилитационна медицина
Česká republika	Diabetologie a endokrinologie	Rehabilitační a fyzikální medicína
Danmark	Intern medicin: endokrinologi	
Deutschland	— Innere Medizin und Schwerpunkt Endokrinologie und Diabetologie — Innere Medizin und Endokrinologie und Diabetologie (1)	Physikalische und Rehabilitative Medizin
Eesti	Endokrinoloogia	Taastusravi ja füsiaatria
Ελλάδα	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
España	Endocrinología y nutrición	Medicina física y rehabilitación
France	Endocrinologie – diabète – maladies métaboliques	Médecine physique et de réadaptation
Hrvatska	Endokrinologija i dijabetologija	Fizikalna medicina i rehabilitacija
Ireland	Endocrinology and diabetes mellitus	
Italia	Endocrinologia e malattie del ricambio	Medicina fisica e riabilitazione
Κύπρος	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
Latvija	Endokrinoloģija	Rehabilitoloģija Fiziskā rehabilitācija Fizikālā medicīna
Lietuva	Endokrinologija	Fizinė medicina ir reabilitacija
Luxembourg	Endocrinologie, maladies du métabolisme et de la nutrition	Rééducation et réadaptation fonctionnelles
Magyarország	Endokrinológia	Fizikális medicina és rehabilitációs orvoslás
Malta	Endokrinoloġija u Dijabete	
Nederland		Revalidatiegeneeskunde
Österreich	Innere Medizin und Endokrinologie und Diabetologie	Physikalische Medizin und Allgemeine Rehabilitation
Polska	Endokrynologia	Rehabilitacja medyczna
Portugal	Endocrinologia/Nutrição	Medicina física e de reabilitação
România	Endocrinologie	Reabilitare Medicală
Slovenija		Fizikalna in rehabilitacijska medicina

▼ **M10**

	Endokrynologia	Fizjoterapia
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Slovensko	Endokrinológia	Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
Suomi/Finland	Endokrinologia/Endokrinologi	Fysiatría/Fysiatrí
Sverige	Endokrina sjukdomar	Rehabiliteringsmedicin
United Kingdom	Endocrinology and diabetes mellitus	

(1) Od października 2009 r.

	Neuropsychiatria	Dermatologia i wenerologia
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Neuropsychiatrie (1)	Dermato-vénéréologie/Dermato-venereologie
България		Кожни и венерически болести
Česká republika		Dermatovenerologie
Danmark		Dermato-venerologi
Deutschland	Nervenheilkunde (Neurologie und Psychiatrie)	Haut – und Geschlechtskrankheiten
Eesti		Dermatoveneroloogia
Ελλάδα	Νευρολογία – Ψυχιατρική	Δερματολογία – Αφροδισιολογία
España		Dermatología médico-quirúrgica y venereología
France	Neuropsychiatrie (2)	Dermatologie et vénéréologie
Hrvatska		Dermatologija i venerologija
Ireland		
Italia	Neuropsychiatria (3)	Dermatologia e venerologia
Κύπρος	Νευρολογία – Ψυχιατρική	Δερματολογία – Αφροδισιολογία
Latvija		Dermatoloģija un veneroloģija
Lietuva		Dermatovenerologija
Luxembourg	Neuropsychiatrie (4)	Dermato-vénéréologie
Magyarország		Bőrgyógyászat
Malta		Dermato-venerejologija
Nederland	Zenuw – en zielsziekten (5)	Dermatologie en venerologie
Österreich	Neurologie und Psychiatrie (6)	Haut- und Geschlechtskrankheiten
Polska		Dermatologia i wenerologia
Portugal		Dermatovenereologia
România		Dermatovenerologie
Slovenija		Dermatovenerologija
Slovensko	Neuropsychiatria	Dermatovenerológia

▼ M10

	Neuropsychiatria	Dermatologia i wenerologia
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 3 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland		Ihotaudit ja allergologia/Hudsjukdomar och allergologi
Sverige		Hud- och könssjukdomar
United Kingdom		

Terminy uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3:

(¹) 1 sierpnia 1987 r., z wyjątkiem osób, które rozpoczęły szkolenie przed tym terminem.

(²) 31 grudnia 1971 r.

(³) 31 października 1999 r.

(⁴) W przypadku szkoleń rozpoczętych po dniu 5 marca 1982 r. nie wydaje się dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.

(⁵) 9 lipca 1984 r.

(⁶) 31 marca 2004 r.

	Radiologia	Psychiatria dziecięca
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Psychiatrie, particulièrement en psychiatrie infanto-juvénile/Psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie
България	Радиобиология	Детска психиатрия
Česká republika		Dětská a dorostová psychiatrie
Danmark		Børne- og ungdomspsykiatri
Deutschland	Radiologie	Kinder- und Jugendpsychiatrie und –psychotherapie
Eesti		
Ελλάδα	Ακτινολογία – Ραδιολογία	Παιδοψυχιατρική
España	Electroradiología (¹)	
France	Electro-radiologie (²)	Pédopsychiatrie (⁷)
Hrvatska	Klinička radiologija	Dječja i adolescentna psihijatrija
Ireland		Child and adolescent psychiatry
Italia	Radiologia (³)	Neuropsichiatria infantile
Κύπρος		Παιδοψυχιατρική
Latvija		Bērnu psihiatrija
Lietuva		Vaikų ir paauglių psichiatrija
Luxembourg	Électroradiologie (⁴)	Psychiatrie infantile
Magyarország	Radiológia	Gyermekek- és ifjúsági pszichiátria
Malta		
Nederland	Radiologie (⁵)	
Österreich	Radiologie (⁶)	— Kinder- und Jugendpsychiatrie — Kinder- und Jugendpsychiatrie und Psychotherapeutische Medizin (⁸)

▼ M10

	Radiologia	Psychiatria dziecięca
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Polska		Psychiatria dzieci i młodzieży
Portugal	Radiologia	Psiquiatria da infância e da adolescência
România		Psihiatrie pediatrică
Slovenija	Radiologija	Otroška in mladostniška psihiatrija
Slovensko		Detská psychiatria
Suomi/Finland		Lastenpsykiatria/Barnpsykiatri
Sverige		Barn- och ungdomspsykiatri
United Kingdom		Child and adolescent psychiatry

— Terminy uchyleń w rozumieniu art. 27 ust. 3:

(¹) 1 lutego 1984 r.

(²) 3 grudnia 1971 r.

(³) 31 października 1993 r.

(⁴) W przypadku szkoleń rozpoczętych po dniu 5 marca 1982 r. nie wydaje się dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.

(⁵) 8 lipca 1984 r.

(⁶) 31 marca 2004 r.

(⁷) 1 stycznia 1991 r.

(⁸) Od czerwca 2015 r.

	Geriatría	Choroby nerek
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Gériatrie/Geriatrie	
България	Гериатрична медицина	Нефрология
Česká republika	Geriatric	Nefrologie
Danmark	Intern medicin: geriatri	Intern medicin: nefrologi
Deutschland		— Innere Medizin und Schwerpunkt Nephrologie — Innere Medizin und Nephrologie (¹)
Eesti		Nefroloogia
Ελλάδα		Νεφρολογία
España	Geriatría	Nefrología
France		Néphrologie
Hrvatska		Nefrologija
Ireland	Geriatric medicine	Nephrology
Italia	Geriatric	Nefrologia
Κύπρος	Γηριατρική	Νεφρολογία
Latvija		Nefroloģija
Lietuva	Geriatrija	Nefrologija
Luxembourg	Gériatrie	Néphrologie
Magyarország	Geriatría	Nefrológia
Malta	Ġerjatrija	Nefroloġija

▼ M10

	Geriatría	Choroby nerek
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Nederland	Klinische geriatrie	
Österreich		Innere Medizin und Nephrologie
Polska	Geriatría	Nefrologia
Portugal		Nefrologia
România	Geriatric și gerontologie	Nefrologie
Slovenija		Nefrologija
Slovensko	Geriatría	Nefrológia
Suomi/Finland	Geriatría/Geriatri	Nefrologia/Nefrologi
Sverige	Geriatrík	Medicinska njursjukdomar (nefrologi)
United Kingdom	Geriatric medicine	Renal medicine

(1) Od października 2009 r.

	Choroby zakaźne	Medycyna społeczna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Инфекциозни болести	Социална медицина и здравен мениджмънт комунална хигиена
Česká republika	Infekční lékařství	Hygiena a epidemiologie
Danmark	Intern medicin: infektionsmedicin	Samfundsmedicin
Deutschland		Öffentliches Gesundheitswesen
Eesti	Infektsioonhaigused	
Ελλάδα		Κοινωνική Ιατρική
España		Medicina preventiva y salud pública
France		Santé publique et médecine sociale
Hrvatska	Infektologija	Javnozdravstvena medicina
Ireland	Infectious diseases	Public health medicine
Italia	Malattie infettive	Igiene e medicina preventiva
Κύπρος	Λοιμώδη Νοσήματα	— Υγειονομολογία
		— Κοινοτική Ιατρική
Latvija	Infektoloģija	
Lietuva	Infektologija	
Luxembourg	Maladies contagieuses	Santé publique
Magyarország	Infektológia	Megelőző orvostan és népegészségtan
Malta	Mard Infettiv	Saħħa Pubblika
Nederland		Maatschappij en gezondheid
Österreich	Innere Medizin und Infektiologie	— Sozialmedizin — Public Health (1)
Polska	Choroby zakaźne	Zdrowie publiczne, epidemiologia

▼ M10

	Choroby zakaźne	Medycyna społeczna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Portugal	Doenças infecciosas	Saúde pública
România	Boli infecțioase	Sănătate publică și management
Slovenija	Infektologija	Javno zdravje
Slovensko	Infektológia	Verejné zdravotníctvo
Suomi/Finland	Infektiosairaudet/Infektionssjukdomar	Terveystieteiden tutkimus/Hälsöförhållanden
Sverige	Infektionssjukdomar	Socialmedicin
United Kingdom	Infectious diseases	Public health medicine

(1) Od czerwca 2015 r.

	Farmakologia	Medycyna pracy
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine du travail/Arbeidsgeneeskunde
България	Клинична фармакология и терапия Фармакология	Трудова медицина
Česká republika	Klinická farmakologie	Pracovní lékařství
Danmark	Klinisk farmakologi	Arbejdsmedicin
Deutschland	Pharmakologie und Toxikologie	Arbeitsmedizin
Eesti		
Ελλάδα		Ιατρική της Εργασίας
España	Farmacología clínica	Medicina del trabajo
France		Médecine du travail
Hrvatska	Klinička farmakologija s toksikologijom	Medicina rada i športa
Ireland	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine
Italia	Farmacologia	Medicina del lavoro
Κύπρος		Ιατρική της Εργασίας
Latvija		Arodslimības
Lietuva		Darbo medicina
Luxembourg		Médecine du travail
Magyarország	Klinikai farmakológia	Foglalkozás-örvostan (üzemörvostan)
Malta	Farmakologija Klinika u t-Terapewtika	Medicina Okkupazzjonali
Nederland		— Arbeid en gezondheid, bedrijfsgeneeskunde — Arbeid en gezondheid, verzekeringsgeneeskunde
Österreich	Pharmakologie und Toxikologie	— Arbeitsmedizin — Arbeitsmedizin und angewandte Physiologie (1)
Polska	Farmakologia kliniczna	Medycyna pracy
Portugal		Medicina do trabalho

▼ M10

	Farmakologia	Medycyna pracy
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
România	Farmacologie clinică	Medicina muncii
Slovenija		Medicina dela, prometa in športa
Slovensko	Klinická farmakológia	Pracovné lekárstvo
Suomi/Finland	Kliininen farmakologia ja lääkehoito/Klinisk farmakologi och läkemedelsbehandling	Työterveyshuolto/Företagshälsövård
Sverige	Klinisk farmakologi	Yrkes- och miljömedicin
United Kingdom	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine

(1) Od czerwca 2015 r.

	Alergologia	Medycyna nuklearna
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		Médecine nucléaire/Nucleaire geneeskunde
България	Клинична алергология	Нуклеарна медицина
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Nukleární medicína
Danmark		Klinisk fysiologi og nuklearmedicin
Deutschland		Nuklearmedizin
Eesti		
Ελλάδα	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
España	Alergología	Medicina nuclear
France		Médecine nucléaire
Hrvatska	Alergologija i klinička imunologija	Nuklearna medicina
Ireland		
Italia	Allergologia ed immunologia clinica	Medicina nucleare
Κύπρος	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
Latvija	Alergoloģija	
Lietuva	Alergologija ir klinikinė imunologija	
Luxembourg		Médecine nucléaire
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Nukleáris medicina
Malta		Medicina Nukleari
Nederland	Allergologie (1)	Nucleaire geneeskunde
Österreich		Nuklearmedizin
Polska	Alergologia	Medycyna nuklearna
Portugal	Imuno-alergologia	Medicina nuclear
România	Alergologie și imunologie clinică	Medicină nucleară
Slovenija		Nuklearna medicina
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Nukleárna medicína

▼ M10

	Alergologia	Medycyna nuklearna
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Suomi/Finland		Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede/ Klinisk fysiologi och nukleärmedicin
Sverige	Allergisjukdomar	Nukleärmedicin
United Kingdom		Nuclear medicine

(¹) Termin uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 12 sierpnia 1996 r.

	Chirurgia szczękowo-twarzowa (podstawowe kształcenie medyczne)	Hematologia biologiczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България	Лицево-челюстна хирургия	Трансфузионна хематология
Česká republika	Maxilofaciální chirurgie	
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάδα		
España	Cirugía oral y maxilofacial	
France	Chirurgie maxillo-faciale et stomatologie	Hématologie
Hrvatska	Maksilofacijalna kirurgija	
Ireland		
Italia	Chirurgia maxillo-facciale	
Κύπρος		
Latvija	Mutes, sejas un žokļu ķirurģija	
Lietuva	Veido ir žandikaulių chirurgija	
Luxembourg	Chirurgie maxillo-faciale	Hématologie biologique
Magyarország	Szájsebészet (¹)	
Malta		
Nederland		
Österreich	Mund- Kiefer – und Gesichtschirurgie (²)	
Polska	Chirurgia szczękowo-twarzowa	
Portugal	Cirurgia maxilo-facial	Hematologia clinica
România		
Slovenija	Maxilofacijalna kirurgija	
Slovensko	Maxilofaciálna chirurgia	
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom		

Terminy uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3:

(¹) 30 września 2007 r.

(²) 28 lutego 2013 r.

▼ **M10**

	Stomatologia	Dermatologia
	Minimalna długość szkolenia: 3 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάδα		
España	Estomatología	
France	Stomatologie	
Hrvatska		
Ireland		Dermatology
Italia	Odontostomatologia ⁽¹⁾	
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg	Stomatologie	
Magyarország		
Malta		Dermatologija
Nederland		
Österreich		
Polska		
Portugal	Estomatologia	
România		
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom		Dermatology

⁽¹⁾ Termin uchylenia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 31 grudnia 1994 r.

	Wenerologia	Medycyna tropikalna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien		
България		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάδα		

▼ **M10**

	Wenerologia	Medycyna tropikalna
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
España		
France		
Hrvatska		
Ireland	Genito-urinary medicine	Tropical medicine
Italia		Medicina tropicale
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		
Magyarország		Trópusi betegségek
Malta	Medicina Uro-ġenetali	
Nederland		
Österreich		— Spezifische Prophylaxe und Tropenmedizin — Klinische Immunologie und Spezifische Prophylaxe und Tropenmedizin ⁽¹⁾
Polska		Medycyna transportu
Portugal		Medicina tropical
România		
Slovenija		
Slovensko		Tropická medicína
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom	Genito-urinary medicine	Tropical medicine

⁽¹⁾ Od czerwca 2015 r.

	Chirurgia gastroenterologiczna	Medycyna ratunkowa
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Chirurgie abdominale/Heelkunde op het abdomen ⁽¹⁾	
България	Гастроентерологична хирургия	Спешна медицина
Česká republika		— Traumatologie — Urgentní medicína
Danmark		
Deutschland	Visceralchirurgie	
Eesti		
Ελλάδα		
España		
France	Chirurgie viscérale et digestive	
Hrvatska	Abdominalna kirurgija	Hitna medicina
Ireland		Emergency medicine
Italia	Chirurgia dell'apparato digerente	Medicina d'emergenza-urgenza ⁽²⁾

▼ M10

	Chirurgia gastroenterologiczna	Medycyna ratunkowa
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 5 lat
Kraj	Tytuł	Tytuł
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva	Abdominalinė chirurgija	
Luxembourg	Chirurgie gastro-entérologique	
Magyarország		Oxyológia és sürgősségi orvostan
Malta		Medicina tal-Accidenti u l-Emergenza
Nederland		
Österreich		
Polska		Medycyna ratunkowa
Portugal		
România		Medicină de urgență
Slovenija	Abdominalna kirurgija	Urgentna medicina
Slovensko	Gastroenterologická chirurgia	— Úrazová chirurgia — Urgentná medicína
Suomi/Finland	Gastroenterologinen kirurgia/Gastroenterologisk kirurgi	Akuuttilääketiede/Akutmedicin
Sverige		
United Kingdom		Emergency medicine

(1) Termin uchylecia w rozumieniu art. 27 ust. 3: 1 stycznia 1983 r.

(2) Od dnia 17 lutego 2006 r.

	Neurofizjologia kliniczna	Chirurgia zębowa, jamy ustnej i szczękowo-twarzowa (podstawowe kształcenie medyczne i stomatologiczne) (1)
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/Belgien		Stomatologie et chirurgie orale et maxillo-faciale/Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie
България		Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		— Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie — Mund-Kiefer-Gesichtschirurgie (2)
Eesti		
Ελλάδα		Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική (3)
España	Neurofisiología clínica	
France		
Hrvatska		
Ireland	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery
Italia		
Κύπρος		Στοματο-Γναθο-Προσωποχειρουργική

▼ M10

	Neurofizjologia kliniczna	Chirurgia zębowa, jamy ustnej i szczękowo-twarzowa (podstawowe kształcenie medyczne i stomatologiczne) ⁽¹⁾
	Minimalna długość szkolenia: 4 lata	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		Chirurgie dentaire, orale et maxillo-faciale
Magyarország		Arc-állcsont-szájsebészet
Malta	Newrofizjologija Klinika	Kirurgija tal-ghadam tal-wieċ
Nederland		
Österreich		Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie
Polska		
Portugal		
România	Chirurgie Orală și Maxilo-facială ⁽⁴⁾	
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland	Kliininen neurofysiologia/Klinisk neurofysiologi	Suu- ja leukakirurgia/Oral och maxillofacial kirurgi
Sverige	Klinisk neurofysiologi	
United Kingdom	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery

⁽¹⁾ Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji specjalisty w dziedzinie chirurgii zębowej, szczękowo-twarzowej i jamy ustnej (podstawowe kształcenie medyczne i stomatologiczne) zakładające ukończenie studiów medycznych na podstawowym poziomie (art. 24) oraz, dodatkowo, ukończenie podstawowych studiów stomatologicznych (art. 34).

⁽²⁾ Od 2006 r.

⁽³⁾ Od dnia 10 lipca 2014 r.

⁽⁴⁾ Od 2009 r.

	Onkologia kliniczna	Genetyka kliniczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Belgique/België/ Belgien	Oncologie médicale/Medische oncologie	
България	Медицинска онкология	Медицинска генетика
Česká republika	Klinická onkologie	Lékařská genetika
Danmark		Klinisk genetik
Deutschland		Humangenetik
Eesti		Meditsiinigeneetika
Ελλάδα	Παθολογική Ογκολογία	
España	Oncología Médica	
France	Oncologie	Génétique médicale
Hrvatska		
Ireland	Medical oncology	Clinical genetics
Italia	Oncologia medica	Genetica medica

▼ M10

	Onkologia kliniczna	Genetyka kliniczna
	Minimalna długość szkolenia: 5 lat	Minimalna długość szkolenia: 4 lata
Kraj	Tytuł	Tytuł
Κύπρος	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία	
Latvija	Onkoloģija ķīmijterapija	Medicīnas ģenētika
Lietuva	Chemoterapinė onkologija	Genetika
Luxembourg	Oncologie médicale	Médecine génétique
Magyarország	Klinikai onkológia	Klinikai genetika
Malta		
Nederland		Klinische genetica
Österreich		Medizinische Genetik
Polska	Onkologia kliniczna	Genetyka kliniczna
Portugal	Oncologia médica	Genética médica
România	Oncologie medicală	Genetica medicală
Slovenija	Internistična onkologija	Klinična genetika
Slovensko	Klinická onkológia	Lekárska genetika
Suomi/Finland		Perinnöllisyyslääketiede/Medicinsk genetik
Sverige		
United Kingdom	Medical oncology	Clinical genetics

5.1.4. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy ogólnych

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/Belgique/ Belgien	Bijzondere beroepstitel van huisarts/Titre professionnel particulier de médecin généraliste	Huisarts/Médecin généraliste	31.12.1994
България	Свидетелство за призната специалност по Обща медицина	Лекар-специалист по Обща медицина	1.1.2007
Česká republika	Diplom o specializaci všeobecné praktické lékařství	Všeobecný praktický lékař	1.5.2004
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som speciallæge i almen medicin	Alment praktiserende læge/Speciallæge i almen medicin	31.12.1994
Deutschland	Zeugnis über die spezifische Ausbildung in der Allgemeinmedizin	Facharzt/Fachärztin für Allgemeinmedizin	31.12.1994
Eesti	Residentuuri lõpetamist tõendav tunnistus Diplom peremeditSiini erialal	Perearst	1.5.2004
Ελλάδα	Τίτλος ιατρικής ειδικότητας γενικής ιατρικής	Ιατρός με ειδικότητα γενικής ιατρικής	31.12.1994
España	Título de especialista en medicina familiar y comunitaria	Especialista en medicina familiar y comunitaria	31.12.1994
France	Diplômes d'études spécialisées de médecine générale accompagnés du diplôme d'Etat de docteur en médecine	Médecin qualifié en médecine générale	31.12.1994
Hrvatska	Diploma o specijalističkom usavršavanju	specijalist obiteljske medicine	1.7.2013

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Ireland	Certificate of specific qualifications in general medical practice	General medical practitioner	31.12.1994
Italia	— Attestato di formazione specifica in medicina generale — Diploma di formazione specifica in medicina generale	Medico di medicina generale	31.12.1994
Κύπρος	Τίτλος Ειδικότητας Γενικής Ιατρικής	Ιατρός Γενικής Ιατρικής	1.5.2004
Latvija	Ģimenes ārsta sertifikāts	Ģimenes (vispārējās prakses) ārsts	1.5.2004
Lietuva	1. Šeimos gydytojo rezidentūros pažymėjimas 2. Rezidentūros pažymėjimas (šeimos gydytojo profesinė kvalifikacija)	Šeimos medicinos gydytojas Šeimos gydytojas	1.5.2004
Luxembourg	Diplôme de formation spécifique en médecine générale	Médecin généraliste	31.12.1994
Magyarország	Háziorvostan szakorvosa bizonyítvány	Háziorvostan szakorvosa	1.5.2004
Malta	Tabib tal-familja	Medicina tal-familja	1.5.2004
Nederland	Certificaat van inschrijving in een specialistenregister van huisartsen Diploma geneeskundig specialist	Huisarts, Verpleeghuisarts en arts voor verstandelijk gehandicapte Registratie Commissie (HVRG) Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst ⁽¹⁾	31.12.1994
Österreich	Diplom über die besondere Ausbildung in der Allgemeinmedizin	Arzt für Allgemeinmedizin	31.12.1994
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie medycyny rodzinnej	Specjalista w dziedzinie medycyny rodzinnej	1.5.2004
Portugal	Título de especialista em medicina geral e familiar	Especialista em medicina geral e familiar	31.12.1994
România	Certificat de medic specialist medicină de familie	Medic specialist medicină de familie	1.1.2007
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz družinske medicine	Specialist družinske medicine/ Specialistka družinske medicine	1.5.2004
Slovensko	Diplom o špecializácii v odbore „všeobecné lekárstvo“	Všeobecný lekár	1.5.2004
Suomi/Finland	Todistus yleislääketieteen erityiskoulutuksesta/Bevis om särskild allmänläkarutbildning	Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittanut laillistettu lääkäri/Legitimerad läkare som har fullgjort särskild allmänläkarutbildning	1.1.1994
Sverige	Bevis om specialistkompetens i allmänmedicin	Specialist i allmänmedicin	31.12.1994
United Kingdom	Certificate of completion of training	General practitioner	31.12.1994

⁽¹⁾ Od stycznia 2013 r.

▼ **B**

V.2. PIELĘGNIARKI ODPOWIEDZIALNE ZA OPIEKĘ OGÓLNA

5.2.1. *Program kształcenia pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną*

Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji pielęgniarek/pielęgniarzy odpowiedzialnych za opiekę ogólną składa się z następujących dwóch części.

A. Zajęcia teoretyczne

a. Pielęgniarstwo:	b. Nauki podstawowe:	c. Nauki społeczne:
— wiedza i etyka zawodowa	— anatomia i fizjologia	— socjologia,
— zasady ogólne zdrowia i pielęgniarstwa	— patologia	— psychologia
— zasady pielęgniarstwa w odniesieniu do:	— bakteriologia, wirusologia i parazytologia	— zasady administracji
— medycyny ogólnej i specjalistycznej	— biofizyka, biochemia i radiologia	— zasady pedagogiki
— chirurgii ogólnej i specjalistycznej	— dietetyka	— ustawodawstwo społeczne i zdrowotne
— opieki nad dziećmi i pediatrii	— higiena:	— prawne aspekty pielęgniarstwa
— opieki położniczej	— profilaktyka	
— zdrowia psychicznego i psychiatrii	— edukacja zdrowotna	
— opieki nad osobami starszymi i geriatrii	— farmakologia	

B. Zajęcia kliniczne:

- pielęgniarstwo w odniesieniu do:
 - medycyny ogólnej i specjalistycznej
 - chirurgii ogólnej i specjalistycznej
 - opieki nad dziećmi i pediatrii
 - opieki położniczej
 - zdrowia psychicznego i psychiatrii
 - opieki nad osobami starszymi i geriatrii
- pielęgniarskiej opieki domowej.

Jeden lub kilka z tych przedmiotów może być nauczanych w ramach innych przedmiotów lub w połączeniu z nimi.

Zajęcia teoretyczne muszą być tak ważne i koordynowane z zajęciami klinicznymi, aby wiedza i umiejętności określone w niniejszym załączniku mogły być zdobyte w podobny sposób.

▼ **M10**5.2.2. *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/Belgique/ Belgien	— Diploma gegradueerde verpleger/verpleegster/ Diplôme d'infirmier(ère) gradu(e)/Diplom eines (einer) graduierten Krankenpflegers (-pflegerin)	— De erkende opleidingsinstituten/Les établissements d'enseignement reconnus/Die anerkannten Ausbildungsanstalten	— Hospitalier(ère)/ Verpleegassistent(e)	29.6.1979

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	— Diploma in de ziekenhuisverpleegkunde/ Brevet d'infirmier(ère) hospitalier(ère)/Brevet eines (einer) Krankenpflegers (-pflegerin) — Brevet van verpleegassistent(e)/Brevet d'hospitalier(ère)/Brevet einer Pflegeassistentin	— De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/ Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/ Der zuständige Prüfungsausschuß der Deutschsprachigen Gemeinschaft	— Infirmier(ère) hospitalier(ère)/ Ziekenhuisverpleger(-verpleegster)	
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” с професионална квалификация „Медицинска сестра”	Университет	Медицинска сестра	1.1.2007
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetrovatelství ve studijním oboru všeobecná sestra (bakalář, Bc.) 2. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná všeobecná sestra (diplomovaný specialista, DiS.), accompanied by the following certificate: – Vysvědčení o absolutu-riu	1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 2. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem	— Všeobecná sestra — Všeobecný ošetřovatel	1.5.2004
Danmark	Bevis for uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje	Professionshøjskole	Sygeplejerske	29.6.1979
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung in der Krankenpflege	Staatlicher Prüfungsausschuss	Gesundheits- und Krankenpflegerin/ Gesundheits- und Krankenpfleger	29.6.1979
Eesti	1. Diplom õe erialal 2. Õe põhikoolituse diplom 3. Õe põhiõpe diplom	1. Tallinna Meditsiinikool Tartu Meditsiinikool Kohtla-Järve Meditsiinikool 2. Tallinna Tervishoiu Kõrgkool 3. Tartu Tervishoiu Kõrgkool	õde	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Ελλάδα	1. Πτυχίο Νοσηλευτικής Παν/μίου Αθηνών 2. Πτυχίο Νοσηλευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) 3. Πτυχίο Αξιοματικών Νοσηλευτικής 4. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 5. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 6. Πτυχίο Τμήματος Νοσηλευτικής 7. Πτυχίο Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου	1. Πανεπιστήμιο Αθηνών 2. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 3. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας 4. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 5. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 6. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 7. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	Διπλωματούχος ή πτυχιούχος νοσοκόμος, νοσηλευτής ή νοσηλεύτρια	1.1.1981
España	Título de Diplomado universitario en Enfermería Título de Graduado/a en Enfermería	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una Universidad — El rector de una Universidad	Enfermero/a diplomado/a Graduado/a en Enfermería	1.1.1986 1.1.1986
France	— Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) — Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) délivré en vertu du décret no 99-1147 du 29 décembre 1999	Le ministère de la santé	Infirmier(ère)	29.6.1979
Hrvatska	1. Svjedodžba „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege” 2. Svjedodžba „prvostupnik (baccalaureus) sestrinstva/prvostupnica (baccalaurea) sestrinstva”	1. Srednje strukovne škole koje izvide program za stjecanje kvalifikacije „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege” 2. Medicinski fakulteti sveučilišta u Republici Hrvatskoj Sveučilišta u Republici Hrvatskoj Veleučilišta u Republici Hrvatskoj	1. medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege 2. prvostupnik (baccalaureus) sestrinstva/prvostupnica (baccalaurea) sestrinstva	1.7.2013
Ireland	1. Certificate of Registered General Nurse ⁽¹⁾	1. An Bórd Altranais (The Nursing Board) [up to 1 October 2012];	Registered General Nurse (RGN)	29.6.1979

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	2. B.Sc. in Nursing Studies (General) approved by the NMBI ⁽²⁾ 3. B.Sc. in Children's and General (Integrated) Nursing approved by the NMBI ⁽²⁾	Bórd Altranais agus Cnáimhseachais na hÉireann (The Nursing and Midwifery Board of Ireland) [from 2 October 2012] 2. Third-level Institution delivering the B.Sc. in Nursing Studies approved by the NMBI [as of September 2002] 3. Third-level Institution delivering the B.Sc. in Children's and General (Integrated) Nursing approved by the NMBI [as of September 2006]		
Italia	1. Diploma di infermiere professionale 2. Diploma di laurea in infermieristica	1. Scuole riconosciute dallo Stato 2. Università	1. Infermiere professionale 2. Infermiere	29.6.1979
Κύπρος	Δίπλωμα Γενικής Νοσηλευτικής Πτυχίο Νοσηλευτικής Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου Πτυχίο Νοσηλευτικής Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου Πτυχίο Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Λευκωσίας – BSc in Nursing Πτυχίο Γενικής Νοσηλευτικής	Νοσηλευτική Σχολή Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου Πανεπιστήμιο Λευκωσίας University of Nicosia Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Frederick	Εγγεγραμμένος Νοσηλευτής Νοσηλευτής(τρια) Γενικής Νοσηλευτικής	1.5.2004
Latvija	1. Diploms par māsas kvalifikācijas iegūšanu 2. Māsas diploms	1. Māsu skolas 2. Universitātes tipa augstskola pamatojoties uz Valsts eksāmenu komisijas lēmumu	Māsa	1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją 2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją 3. Bakalauro diplomas (slaugos bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija)	1. Universitetas 2. Kolegija 3. Universitetas	Bendrosios praktikos slaugytojas	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	4. Profesiño bakalauro diplomas (slaugos profesiño bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir bendrosios praktikos slaugytojo profesiñė kvalifikacija)	4. Kolegija		
Luxembourg	— Diplôme d'Etat d'infirmier — Diplôme d'Etat d'infirmier hospitalier gradué	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Infirmier	29.6.1979
Magyarország	1. Ápoló bizonyítvány 2. Ápoló oklevél 3. Okleveles ápoló oklevél	1. Szakképző iskola 2. Felsőoktatási intézmény 3. Felsőoktatási intézmény	Ápoló	1.5.2004
Malta	Lawrja jew diploma fl-istudj tal-infermerija	Universita `ta' Malta	Infermier Registrat tal-Ewwel Livell	1.5.2004
Nederland	1. Diploma's verpleger A, verpleegster A, verpleegkundige A 2. Diploma verpleegkundige MBOV (Middelbare Beroepsopleiding Verpleegkundige) 3. Diploma verpleegkundige HBOV (Hogere Beroepsopleiding Verpleegkundige) 4. Diploma beroepsonderwijs verpleegkundige – Kwalificatieniveau 4 5. Diploma hogere beroepsopleiding verpleegkundige – Kwalificatieniveau 5	1. Door een van overheid-swege benoemde examencommissie 2. Door een van overheid-swege benoemde examencommissie 3. Door een van overheid-swege benoemde examencommissie 4. Door een van overheid-swege aangewezen opleidingsinstelling 5. Door een van overheid-swege aangewezen opleidingsinstelling	Verpleegkundige	29.6.1979
Österreich	1. Diplom über die Ausbildung in der all-gemeinen Gesundheits- und Krankenpflege 2. Diplom als „Diplomierte Krankenschwester, Diplomierter Krankenpfleger“ 3. Diplom über den Abschluss des Fachhochschul-Bachelorstudiengangs „Gesundheits- und Krankenpflege“	1. Schule für allgemeine Gesundheits- und Krankenpflege 2. Allgemeine Krankenpflegeschule 3. Fachhochschulrat/Fachhochschule	— Diplomierte Gesundheits- und Krankenschwester — Diplomierter Gesundheits- und Krankenpfleger	1.1.1994
Polska	— Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku pielęgniarstwo z tytułem „magister pielęgniarstwa”	Instytucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze	Pielęgniarka	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	— Dyplom ukończenia studiów wyższych zawodowych na kierunku/specjalności pielęgniarstwo z tytułem „licencjat pielęgniarstwa”			
Portugal	1. Diploma do curso de enfermagem geral 2. Diploma/carta de curso de bacharelato em enfermagem 3. Diploma/Carta de curso de licenciatura em enfermagem	1. Escolas de Enfermagem 2. Escolas Superiores de Enfermagem 3. Escolas Superiores de Enfermagem; Escolas Superiores de Saúde	Enfermeiro	1.1.1986
România	1. Diplomă de absolvire de asistent medical generalist cu studii superioare de scurtă durată 2. Diplomă de licență de asistent medical generalist cu studii superioare de lungă durată 3. Certificat de competențe profesionale (de asistent medical generalist)	1. Universități 2. Universități 3. Ministerul Educației Naționale	Asistent medical generalist	1.1.2007
Slovenija	Diploma, s katero se podekuje strokovni naslov „diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik”	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	Diplomirana medicinska sestra/Diplomirani zdravstvenik	1.5.2004
Slovensko	1. DIPLOM ošetrovatel'stvo „magister” („Mgr”) 2. DIPLOM ošetrovatel'stvo „bakalár” („Bc.”) 3. DIPLOM diplomovaná všeobecná sestra	1. Vysoká škola/Univerzita 2. Vysoká škola/Univerzita 3. Stredná zdravotnícka škola	Sestra	1.5.2004
Suomi/Finland	1. Sairaanhoidajan tutkinto/Sjukskötarexamen 2. Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, sairaanhoidajan (AMK)/Yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, sjukskötare (YH)	1. Terveystieteiden tutkimuskeskus/Hälsöförsköreläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulut/Yrkeshögskolor	Sairaanhoidaja/Sjukskötare	1.1.1994
Sverige	Sjuksköterskeexamen	Universitet eller högskola	Sjuksköterska	1.1.1994

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
United Kingdom	A qualification approved by the Nursing and Midwifery Council or one of its predecessor bodies as attesting to the completion of training required for general nurses by article 31 and the standard of proficiency as required for registration as a Registered Nurse – Adult in its register ⁽³⁾	Education institutions approved by the Nursing and Midwifery Council or one of its predecessor bodies	Registered Nurse – Adult	29.6.1979

(1) Ten dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawnia jego posiadacza do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji, jeżeli został on wydany obywatelom państw członkowskich, którzy uzyskali kwalifikację w Irlandii.

(2) Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji została podana w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Irlandii byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji w Irlandii, ponieważ rejestracja taka nie jest częścią procesu uzyskiwania kwalifikacji.

(3) Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zastępuje dotychczasowe pozycje dotyczące Zjednoczonego Królestwa w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Zjednoczonym Królestwie byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji, ponieważ rejestracja taka nie jest częścią procesu uzyskiwania kwalifikacji.

▼ **B**

V.3. LEKARZ DENTYSTA

5.3.1. *Program studiów dla lekarzy dentyistów*

Program studiów zakończonych uzyskaniem dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji w dziedzinie stomatologii zawiera co najmniej następujące przedmioty. Jeden lub kilka z tych przedmiotów może być nauczanych w ramach innych przedmiotów lub w połączeniu z nimi.

A. Przedmioty podstawowe:

- chemia
- fizyka
- biologia

B. Przedmioty medyczno-biologiczne i ogólne przedmioty medyczne

- anatomia
- embriologia
- histologia łącznie z cytologią
- fizjologia
- biochemia (lub chemia fizjologiczna)
- anatomia patologiczna
- patologia ogólna
- farmakologia
- mikrobiologia
- higiena
- medycyna zapobiegawcza i epidemiologia
- radiologia
- rehabilitacja
- chirurgia ogólna
- medycyna rodzinna łącznie z pediatrią
- otorynolaryngologia
- dermatologia i wenerologia
- psychologia ogólna — psychiatria — neurologia
- anestezjologia

C. Przedmioty bezpośrednio związane ze stomatologią

- protetyka stomatologiczna
- materiały i sprzęt dentystyczny
- stomatologia zachowawcza
- stomatologia zapobiegawcza
- środki znieczulające i uspokajające
- chirurgia stomatologiczna
- patologia ukierunkowana na stomatologię
- praktyka kliniczna
- stomatologia dziecięca
- ortodoncja
- periodontologia
- radiologia stomatologiczna
- zgryz i funkcje szczęki
- organizacja zawodowa, etyka i prawo
- społeczne aspekty stomatologii

▼ M10

5.3.2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy dentystów

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/Belgique/Belgien	Diploma van tandarts/ Diplôme licencié en science dentaire	— De universiteiten/ Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		Licentiaat in de tandheelkunde/ Licencié en science dentaire	28.1.1980
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Магистър“ по „Дентална медицина“ с професионална квалификация „Магистър-лекар по дентална медицина“	Университет		Лекар по дентална медицина	1.1.2007
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu zubní lékařství (doktor zubního lékařství, MDDr.)	Lékařská fakulta univerzity v České republice		Zubní lékař	1.5.2004
Danmark	Bevis for kandidatuddannelsen i odontologi (cand.odont.)	Universitet	1. Autorisation som tandlæge, udstedt af Sundhedsstyrelsen 2. Tilladelse til selvstændig virke som tandlæge	Tandlæge	28.1.1980
Deutschland	Zeugnis über die Zahnärztliche Prüfung	Zuständige Behörden		Zahnarzt	28.1.1980
Eesti	Hambaarstikraad Degree in Dentistry (DD) Diplom hambaarstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		Hambaarst	1.5.2004
Ελλάδα	Πτυχίο Οδοντιατρικής	Πανεπιστήμιο		Οδοντίατρος ή χειρουργός οδοντίατρος	1.1.1981
España	Título de Licenciado en Odontología Título de Graduado/a en Odontología	El rector de una universidad El rector de una Universidad		Licenciado en Odontología Graduado/a en Odontología	1.1.1986 1.1.1986
France	Diplôme d'Etat de docteur en chirurgie dentaire	Universités		Chirurgien-dentiste	28.1.1980
Hrvatska	Diploma „doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine“	Fakulteti sveučilišta u Republici Hrvatskoj		doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine	1.7.2013

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Ireland	— Bachelor in Dental Science (B.Dent.Sc.) — Bachelor of Dental Surgery (BDS) — Licentiate in Dental Surgery (LDS)	— Universities — Royal College of Surgeons in Ireland		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28.1.1980
Italia	Diploma di laurea in Odontoiatria e Protesi Dentaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della professione di odontoiatra	Odontoiatra	28.1.1980
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Οδοντίατρου	Οδοντιατρικό Συμβούλιο		Οδοντίατρος	1.5.2004
Latvija	Zobārsta diploms	Universitātes augstskola	Sertifikāts – kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu zobārstniecībā	Zobārsts	1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo kvalifikaciją 2. Magistro diplomas (odontologijos magistro kvalifikacinis laipsnis ir gydytojo odontologo kvalifikacija)	Universitetas	1. Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją 2. Internatūros pažymėjimas (gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją)	Gydytojas odontologas	1.5.2004
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine dentaire	Jury d'examen d'Etat		Médecin-dentiste	28.1.1980
Magyarország	Okleveles fogorvos doktor oklevél (doctor medicinae dentariae, dr med. dent)	Egyetem		Fogorvos	1.5.2004
Malta	Lawrja fil- Kirurgija Dentali	Universita' ta Malta		Kirurgu Dentali	1.5.2004
Nederland	Universitair getuigscrift van een met goed gevolg afgelegd tandartsexamen	Faculteit Tandheelkunde		Tandarts	28.1.1980

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Österreich	Bescheid über die Verleihung des akademischen Grades „Doktor der Zahnheilkunde“	— Medizinische Universität — Medizinische Fakultät der Universität		Zahnarzt	1.1.1994
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lekarsko-dentystycznym lekarskim z tytułem „lekarz dentysta”	Szkoły wyższe	Świadectwo złożenia Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Państwowego ⁽¹⁾ ⁽³⁾ /Świadectwo złożenia Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego ⁽²⁾ ⁽³⁾	Lekarz dentysta	1.5.2004
Portugal	— Carta de curso de licenciatura em medicina dentária — Mestrado integrado em medicina dentária	— Faculdades — Institutos Superiores		Médico dentista	1.1.1986 24.3.2006
România	Diplomă de licență de medic dentist	— Universități		Medic dentist	1.10.2003
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine”	— Univerza	Potrđilo o opravljenem strokovnem izpitu za poklic doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine	Doktor dentalne medicine/ Doktorica dentalne medicine	1.5.2004
Slovensko	DIPLOM zubné lekárstvo doktor zubného lekárstva („MDDr.”)	Univerzita		Zubný lekár	1.5.2004
Suomi/Finland	Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto/Odontologie licentiaexamen	— Helsingin yliopisto/ Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Itä-Suomen yliopisto — Turun yliopisto	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston päätös käytännön palvelun hyväksymisestä/Beslut av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om godkännande av praktisk tjänstgöring	Hammaslääkäri/Tandläkare	1.1.1994
Sverige	Tandläkarexamen	Universitet eller högskola	Bevis om legitimation som tandläkare, utfärdat av Socialstyrelsen	Tandläkare	1.1.1994

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
United Kingdom	— Bachelor of Dental Surgery (BDS or B.Ch.D.) — Licentiate in Dental Surgery	— Universities — Royal Colleges		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28.1.1980

⁽¹⁾ Do 2012 r.⁽²⁾ Od 2013 r.⁽³⁾ Do dnia 1 października 2016 r., do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji powinno być dołączone zaświadczenie o ukończeniu stażu podyplomowego.

5.3.3. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji wyspecjalizowanych lekarzy dentystów

Chirurgia stomatologiczna

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien			
България	Свидетелство за призната специалност по „Орална хирургия”	Факултет по дентална медицина към Медицински университет	1.1.2007
Česká republika	Diplom o specializaci (v oboru orální a maxilofaciální chirurgie)	1. Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví 2. Ministerstvo zdravotnictví	19.7.2007
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i tand-, mund- og kæbekirurgi	Sundhedsstyrelsen	28.1.1980
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Oralchirurgie/ Mundchirurgie	Landeszahnärztekammer	28.1.1980
Eesti			
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Γναθοχειρουργικής (do dnia 31 grudnia 2002 r.)	— Περιφέρεια — Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1.1.2003
España			
France			
Hrvatska			
Ireland	Certificate of specialist dentist in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28.1.1980
Italia	Diploma di specialista in Chirurgia Orale	Università	21.5.2005
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντιάτρου στην Στοματική Χειρουργική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1.5.2004

▼ M10

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Latvija			
Lietuva	1. Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą burnos chirurgo profesinę kvalifikaciją 2. Rezidentūros pažymėjimas (burnos chirurgo profesinę kvalifikaciją)	Universitetas	1.5.2004
Luxembourg			
Magyarország	Dento-alveoláris sebészet szakorvosa bizonyítvány	Nemzeti Vizsgabizottság	1.5.2004
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fil-Kirurgija tal-halq	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1.5.2004
Nederland	Bewijs van inschrijving als kaakchirurg in het Specialistenregister	Registratiecommissie Tandheelkundige Specialismen (RTS) van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde	28.1.1980
Österreich			
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie chirurgii stomatologicznej	Centrum Egzaminów Medycznych	1.5.2004
Portugal	Título de Especialista em Cirurgia Oral	Ordem dos Médicos Dentistas (OMD)	4.6.2008
România	Certificatul de specialist în Chirurgie dento-alveolară	Ministerul Sănătății	17.12.2008
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz oralne kirurgije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1.5.2004
Slovensko	Diplom o špecializácii v špecializačnom odbore maxilofaciálna chirurgia	— Slovenská zdravotnícka univerzita — Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	17.12.2008
Suomi/Finland	Erikoishammaslääkärin tutkinto, suu- ja leukakirurgia / Specialtandläkarexamen, oral och maxillofacial kirurgi	Yliopisto	1.1.1994
Sverige	Bevis om specialistkompetens i oral kirurgi	Socialstyrelsen	1.1.1994
United Kingdom	Certificate of completion of specialist training in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose	28.1.1980

Ortodoncja

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Titre professionnel particulier de dentiste spécialiste en orthodontie/ Bijzondere beroepstitel van tandarts specialist in de orthodontie	Ministre de la Santé publique/ Minister bevoegd voor Volksgezondheid	27.1.2005
България	Свидетелство за призната специалност по „Ортодонтия”	Факултет по дентална медицина към Медицински университет	1.1.2007
Česká republika	Diplom o specializaci (v oboru ortodoncie)	1. Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví 2. Ministerstvo zdravotnictví	19.7.2007

▼ M10

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i ortodonti	Sundhedsstyrelsen	28.1.1980
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Kieferorthopädie	Landeszahnärztekammer	28.1.1980
Eesti	Residentuuri lõputunnistus ortodontia erialal Ortodontia residentuuri lõpetamist tõendav tunnistus	Tartu Ülikool	1.5.2004
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Ορθοδοντικής	— Περιφέρεια — Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1.1.1981
España			
France	Titre de spécialiste en orthodontie	Conseil National de l'Ordre des chirurgiens dentistes	28.1.1980
Hrvatska			
Ireland	Certificate of specialist dentist in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28.1.1980
Italia	Diploma di specialista in Ortognatodonzia	Università	21.5.2005
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντιάτρου στην Ορθοδοντική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1.5.2004
Latvija	„Sertifikāts” – kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu ortodontijā	Latvijas Ārstu biedrība	1.5.2004
Lietuva	1. Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo ortodonto profesinę kvalifikaciją 2. Rezidentūros pažymėjimas (gydytojo ortodonto profesinę kvalifikaciją)	Universitetas	1.5.2004
Luxembourg			
Magyarország	Fogszabályozás szakorvosa bizonyítvány	Nemzeti Vizsgabizottság	1.5.2004
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fl-Ortodonzja	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1.5.2004
Nederland	Bewijs van inschrijving als orthodontist in het Specialistenregister	Registratiecommissie Tandheelkundige Specialismen (RTS) van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde	28.1.1980
Österreich			
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie ortodoncji	Centrum Egzaminów Medycznych	1.5.2004
Portugal	Título de Especialista em Ortodontia	Ordem dos Médicos Dentistas (OMD)	4.6.2008

▼ **M10**

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Data odniesienia
Rumunia	Certificatul de specialist în Ortodontie și Ortopedie dento-facială	Ministerul Sănătății	17.12.2008
Slovenia	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz čeljustne in zobne ortopedije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1.5.2004
Slovenia	Diplom o specializaciji v specializacijskem odboru čeljustne ortopedije	Slovenská zdravotnícka univerzita	17.12.2008
Suomi/Finland	Erikoishammaslääkärin tutkinto, hampaiston oikomishoito/ Specialtand-läkarexamen, tandreglering	Yliopisto	1.1.1994
Sverige	Bevis om specialistkompetens i ortodonti	Socialstyrelsen	1.1.1994
United Kingdom	Certificate of Completion of specialist training in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose	28.1.1980

▼ **B**

V.4. LEKARZ WETERYNARII

5.4.1. Program studiów dla lekarzy weterynarii

Program studiów prowadzących do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji lekarza weterynarii powinien obejmować co najmniej poniższe przedmioty.

Nauczanie jednego lub kilku z tych przedmiotów może się odbywać w ramach lub w związku z innymi przedmiotami.

A. Przedmioty podstawowe:

- fizyka
- chemia
- biologia świata zwierząt
- biologia świata roślin
- matematyka stosowana nauk biologicznych

B. Przedmioty szczegółowe:

a. Nauki podstawowe:

- anatomia (włącznie z histologią i embriologią)
- fizjologia
- biochemia
- genetyka
- farmakologia
- farmacja
- toksykologia
- mikrobiologia
- immunologia
- epidemiologia
- etyka zawodowa

b. Nauki kliniczne:

- położnictwo
- patologia (włącznie z anatomią patologiczną)
- parazytologia
- medycyna i chirurgia kliniczna (włącznie z anestezjologią)
- zajęcia kliniczne dotyczące zwierząt domowych, drobiu i innych gatunków zwierząt
- profilaktyka
- radiologia
- reprodukcja i zakłócenia w reprodukcji
- państwowe służby weterynaryjne i zdrowie publiczne
- ustawodawstwo weterynaryjne i medycyna sądowa
- terapia
- propedeutyka

c. Produkcja zwierzęca

- produkcja zwierzęca
- żywienie zwierząt
- agronomia
- ekonomika rolnictwa
- hodowla zwierząt
- higiena weterynaryjna
- etiologia i ochrona zwierząt

d. Higiena żywności:

- inspekcja i kontrola zwierzęcych artykułów spożywczych lub artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego
- higiena i technologia żywności
- prace praktyczne (włącznie z praktykami w miejscach uboju i obróbki środków spożywczych)

▼ **B**

Kształcenie praktyczne może przybrać formę stażu, o ile odbywa się on w pełnym wymiarze czasu i pod bezpośrednią kontrolą właściwego organu i nie przekracza sześciu miesięcy, w ramach pięcioletniego okresu całkowitych studiów.

Rozłożenie nauczania teoretycznego i praktycznego na poszczególne grupy materiału powinno być zrównoważone i skoordynowane w taki sposób, żeby wiadomości i doświadczenie mogły być osiągnięte w sposób, który pozwoli lekarzowi weterynarii na wywiązywanie się ze wszystkich jego zadań.

▼ **M10**

5.4.2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lekarzy weterynarii

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/Belgique/Belgien	Diploma van dierenarts/ Diplôme de docteur en médecine vétérinaire	— De universiteiten/Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		21.12.1980
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен магистър по специалност Ветеринарна медицина с професионална квалификация Ветеринарен лекар	— Лесотехнически университет София Факултет Ветеринарна медицина — Тракийски университет Стара Загора, Ветеринарномедицински факултет		1.1.2007
Česká republika	— Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární lékařství (doktor veterinární medicíny, MVDr.) — Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární hygiena a ekologie (doktor veterinární medicíny, MVDr.)	Veterinární fakulta univerzity v České republice		1.5.2004
Danmark	Bevis for kandidatuddannelsen i veterinærmedicin (cand.med.vet.)	Københavns Universitet		21.12.1980
Deutschland	— Zeugnis über das Ergebnis des Dritten Abschnitts der Tierärztlichen Prüfung und das Gesamtergebnis der Tierärztlichen Prüfung — Zeugnis über das Ergebnis der Tierärztlichen Prüfung und das Gesamtergebnis der Tierärztlichen Prüfung	Der Vorsitzende des Prüfungsausschusses für die Tierärztliche Prüfung einer Universität oder Hochschule		21.12.1980 1.1.2006
Eesti	Diplom: täitnud veterinaarmeditsiini õppekava Loomaärstikraad <i>Degree in Veterinary Medicine (DVM)</i>	Eesti Põllumajandusülikool Eesti Maaülikool		1.5.2004

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Ελλάδα	Πτυχίο Κτηνιατρικής	1. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 2. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας		1.1.1981
España	Título de Licenciado en Veterinaria	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una Universidad		1.1.1986
	Título de Graduado/a en Veterinaria	— El rector de una Universidad		1.1.1986
France	Diplôme d'Etat de docteur vétérinaire	— L'Institut d'enseignement supérieur et de recherche en alimentation, santé animale, sciences agronomiques et de l'environnement (Vet Agro Sup); — L'Ecole nationale vétérinaire, agroalimentaire et de l'alimentation, Nantes-Atlantique (ONIRIS); — L'Ecole nationale vétérinaire d'Alfort; — L'Ecole nationale vétérinaire de Toulouse.		21.12.1980
Hrvatska	Diploma „doktor veterinarske medicine/doktorica veterinarske medicine”	Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu		1.7.2013
Ireland	— Diploma of Bachelor in/of Veterinary Medicine (MVB) — Diploma of Membership of the Royal College of Veterinary Surgeons (MRCVS)			21.12.1980
Italia	Diploma di laurea in medicina veterinaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina veterinaria	1.1.1985
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Κτηνιάτρου	Κτηνιατρικό Συμβούλιο		1.5.2004
Latvija	Veterinārārsta diploms	Latvijas Lauksaimniecības Universitāte		1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas (veterinarijos gydytojo (DVM)) 2. Magistro diplomas (veterinarinės medicinos magistro kvalifikacinis laipsnis ir veterinarijos gydytojo profesinė kvalifikacija)	1. Lietuvos Veterinarijos Akademija 2. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas		1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine vétérinaire	Jury d'examen d'Etat		21.12.1980
Magyarország	Okleveles állatorvos doktor oklevél (dr vet)	Felsőoktatási intézmény		1.5.2004
Malta	Liċenzja ta' Kirurgu Veterinarju	Kunsill tal-Kirurgi Veterinarji		1.5.2004
Nederland	Getuigischrift van met goed gevolg afgelegd diergeneeskundig/veeartsenijkundig examen			21.12.1980
Österreich	— Diplom-Tierarzt — Magister medicinae veterinariae	Universität		1.1.1994
Polska	Dyplom lekarza weterynarii	1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 2. Akademia Rolnicza we Wrocławiu ⁽¹⁾ 3. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu ⁽²⁾ 4. Akademia Rolnicza w Lublinie ⁽³⁾ 5. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie ⁽⁴⁾ 6. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie		1.5.2004
Portugal	— Carta de curso de licenciatura em medicina veterinária — Carta de mestrado integrado em medicina veterinária	Universidade		1.1.1986
România	Diplomă de licență de doctor medic veterinar	Universități		1.1.2007
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor veterinarske medicine/doktorica veterinarske medicine”	Univerza	Spričevalo o opravljenem državnem izpitu s področja veterinarstva	1.5.2004
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor veterinárskeho lekárstva” („MVDr.”)	Univerzita		1.5.2004
Suomi/Finland	Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto/Veterinärmedicine licentiatexamen	Yliopisto		1.1.1994
Sverige	Veterinärexamen	Sveriges Lantbruksuniversitet		1.1.1994
United Kingdom	1. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 2. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 3. Bachelor of Veterinary Medicine (Vet MB) 4. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S)	1. University of Bristol 2. University of Liverpool 3. University of Cambridge 4. University of Edinburgh		21.12.1980

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
	5. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVMS)	5. University of Glasgow		
	6. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMed)	6. University of London		
	7. Bachelor of Veterinary Medicine and Bachelor of Veterinary Surgery (B.V.M., B.V.S.)	7. University of Nottingham		

(1) Ważny do dnia 22 listopada 2006 r.

(2) Od dnia 23 listopada 2006 r.

(3) Ważny do dnia 10 kwietnia 2008 r.

(4) Od dnia 11 kwietnia 2008 r.

▼ **B**

V.5. POŁOŻNE

5.5.1. *Program kształcenia położnych (kształcenie typu I i II)*

Kształcenie prowadzące do uzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji położnej składa się z następujących dwóch części:

A. Szkolenie teoretyczne i techniczne

a. Przedmioty ogólne:

- podstawy anatomii i fizjologii
- podstawy patologii
- podstawy bakteriologii, wirusologii i parazytologii
- podstawy biofizyki, biochemii i radiologii
- pediatria, w szczególności w odniesieniu do noworodków
- higiena, edukacja zdrowotna, profilaktyka, wczesne wykrywanie chorób
- żywienie i dietetyka, w szczególności w odniesieniu do kobiet, noworodków i małych dzieci
- podstawy socjologii i zagadnienia socjomedyczne
- podstawy farmakologii
- psychologia
- pedagogika
- ustawodawstwo zdrowotne i społeczne oraz organizacja służby zdrowia
- etyka zawodowa i prawo zawodowe
- edukacja seksualna i planowanie rodziny
- ochrona prawna matki i dziecka

b. Przedmioty specyficzne dla działalności położnych:

- anatomia i fizjologia
- embriologia i rozwój płodu
- ciąża, poród i połóg
- patologia ginekologiczna i położnicza
- przygotowanie do porodu i rodzielstwa, z aspektami psychologicznymi
- przygotowanie do przyjęcia porodu (obejmujące znajomość i używanie sprzętu technicznego w położnictwie)
- znieczulenie, narkoza i resuscytacja
- fizjologia i patologia noworodka
- kontrola i opieka nad noworodkiem
- czynniki psychologiczne i społeczne

B. Kształcenie praktyczne i kliniczne

Kształcenie przeprowadzane jest pod właściwym nadzorem:

▼ B

- Poradnictwo dla kobiet ciężarnych obejmujące co najmniej 100 badań prenatalnych.
- Kontrola i opieka nad co najmniej 40 ciężarnymi.
- Przyjęcie przez uczennicę co najmniej 40 porodów; jeżeli z powodu braku rodzących nie można osiągnąć tej liczby, można ją zmniejszyć do minimum 30, pod warunkiem że uczennica asystuje przy 20 dalszych porodach.
- Aktywne uczestnictwo w przyjmowaniu porodów z położenia miednicowego. Jeśli nie jest to możliwe z uwagi na brak porodów z położenia miednicowego, praktyka może odbywać się w sytuacjach symulowanych.
- Doświadczenie w nacinaniu krocza i wprowadzenie do szycia chirurgicznego. Wprowadzenie to powinno obejmować zajęcia teoretyczne i praktykę kliniczną. Praktyka szycia chirurgicznego obejmuje szycie rany po nacięciu krocza i nieskomplikowanej rany po pęknięciu krocza. Może odbywać się w sytuacji symulowanej tylko w razie absolutnej konieczności.
- Kontrola i opieka nad co najmniej 40 kobietami w ciąży zagrożonej lub w czasie porodu lub w okresie poporodowym.
- Kontrola i opieka (w tym badanie) nad co najmniej 100 kobietami i zdrowymi noworodkami w okresie poporodowym.
- Obserwacja i opieka nad noworodkami wymagającymi szczególnej opieki, obejmująca noworodki niedonoszone, przenoszone, z niską masą urodzeniową oraz chore.
- Opieka nad kobietami z warunkami patologicznymi w dziedzinie ginekologii i położnictwa.
- Wstęp do opieki w zakresie medycyny i chirurgii. Wprowadzenie to powinno obejmować zajęcia teoretyczne i praktykę kliniczną.

Szkolenie teoretyczne i techniczne (część A programu kształcenia) jest równoważne i skoordynowane ze szkoleniem klinicznym (część B tego samego programu) w taki sposób, aby wiedza i doświadczenie wymienione w niniejszym załączniku mogły zostać nabyte we właściwy sposób.

Zajęcia kliniczne powinny odbywać się w formie nadzorowanego stażu w oddziałach szpitala lub innych placówkach usług zdrowotnych zatwierdzonych przez właściwe organy lub instytucje. W czasie tego szkolenia uczennice kształcące się na położne uczestniczą w pracy oddziałów w zakresie, w jakim uczestnictwo to przyczynia się do ich kształcenia. Zaznaja się je z zakresem obowiązków objętych położnictwem.

▼ M10*5.5.2 Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji położnych*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
België/Belgique/Belgien	Diploma van vroedvrouw/ Diplôme d'accoucheuse	— De erkende opleidingsinstituten/Les établissements d'enseignement — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française	Vroedvrouw/Accoucheuse	23.1.1983

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” с професионална квалификация „Акушерка”	Университет	Акушерка	1.1.2007
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetrovatelství ve studijním oboru porodní asistentka (bakalář, Bc.) 2. Diplom o ukončení studia ve studijním programu porodní asistence ve studijním oboru porodní asistentka (bakalář, Bc.) 3. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná porodní asistentka (diplomovaný specialista, DiS.)	1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 2. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 3. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem	Porodní asistentka/ porodní asistent	1.5.2004
Danmark	Bevis for uddannelsen til professionsbachelor i jordemoderkandskab	Professionshøjskole	Jordemoder	23.1.1983
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung für Hebammen und Entbindungspfleger	Staatlicher Prüfungsausschuss	— Hebamme — Entbindungspfleger	23.1.1983
Eesti	Diplom ämmaemandaerialal Ämmaemanda diplom	— Tallinna Meditsiini- nikool — Tartu Meditsiini- nikool — Tallinna Tervishoiu Kõrgkool — Tartu Tervishoiu Kõrgkool	Ämmaemand	1.5.2004
Ελλάδα	1. Πτυχίο Τμήματος Μαιευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) 2. Πτυχίο του Τμήματος Μαιών της Ανωτέρας Σχολής Στελεχών Υγείας και Κοινων. Πρόνοιας (ΚΑΤΕΕ) 3. Πτυχίο Μαίας Ανωτέρας Σχολής Μαιών	1. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) 2. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 3. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας	Μαία Μαιευτής	23.1.1983
España	— Título de matrona — Título de asistente obstétrico (matrona) — Título de enfermería obstétrica-ginecológica	Ministerio de Educación y Cultura	— Matrona — Asistente obstétrico	1.1.1986

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
France	Diplôme de sage-femme	L'Etat	Sage-femme	23.1.1983
Hrvatska	Svjedodžba „prvostupnik (baccalaureus) primaljstva/sveučilišna prvostupnica (baccalaurea) primaljstva”	— Medicinski fakulteti sveučilišta u Republici Hrvatskoj — Sveučilišta u Republici Hrvatskoj — Veleučilišta i visoke škole u Republici Hrvatskoj	Prvostupnik (baccalaureus) Primaljstva/Prvostupnica (baccalaurea) primaljstva	1.7.2013
Ireland	1. Certificate in Midwifery ⁽¹⁾ 2. B.Sc. in Midwifery approved by the NMBI ⁽²⁾ 3. Higher/Post-graduate Diploma in Midwifery approved by the NMBI ⁽²⁾	1. An Bórd Altranais (The Nursing Board) [up to 1 October 2012]; Bórd Altranais agus Cnáimhseachais na hÉireann (The Nursing and Midwifery Board of Ireland, NMBI) [from 2 October 2012]. 2. A third-level Institution delivering a Midwifery education programmes approved by the NMBI 3. third-level Institution delivering Higher/Post-graduate Diploma in Midwifery approved by the NMBI	Registered Midwife (RM)	23.1.1983
Italia	1. Diploma d'ostetrica 2. Laurea in ostetricia	1. Scuole riconosciute dallo Stato 2. Università'	Ostetrica	23.1.1983
Κύπρος	Δίπλωμα στο μεταβατικό πρόγραμμα Μαιευτικής	Νοσηλευτική Σχολή	Εγγεγραμμένη Μαία	1.5.2004
Latvija	Diploms par vecmātes kvalifikācijas iegūšanu	Māsu skolas	Vecmāte	1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis akušerio profesinę praktiką	1. Universitetas	Akušeris	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
	2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis akušerio profesinę praktiką	2. Kolegija		
	3. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją	3. Kolegija		
	4. Bakalauro diplomas (slaugos bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir bendrosios praktikos augytojo profesinė kvalifikacija)	4. Universitetas		
	Ir Profesinės kvalifikacijos pažymėjimas (akušerio profesinė kvalifikacija)			
	5. Profesinio bakalauro diplomas (slaugos profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija)	5. Kolegija		
	Ir Profesinės kvalifikacijos pažymėjimas (akušerio profesinė kvalifikacija)			
	6. Profesinio bakalauro diplomas (akušerijos profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir akušerio profesinė kvalifikacija)	6. Kolegija		
Luxembourg	Diplôme de sage-femme	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Sage-femme	23.1.1983
Magyarország	1. Szülészni bizonyítvány 2. Szülészni oklevél	1. Iskola/főiskola 2. Felsőoktatási intézmény	Szülészni	1.5.2004
Malta	Lawrja jew diploma fl-Istudji tal-Qwiebel	Universita' ta' Malta	Qabla	1.5.2004

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Nederland	Diploma van verloskundige	Door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkende opleidingsinstellingen	Verloskundige	23.1.1983
Österreich	1. Hebammen-Diplom 2. Diplom über den Abschluss des Fachhochschul-Bachelorstudiengangs „Hebamme“	1. — Hebammenakademie — Bundeshebammenlehranstalt 2. Fachhochschulrat	Hebamme	1.1.1994
Polska	— Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku położnictwo z tytułem „magister położnictwa” — Dyplom ukończenia studiów wyższych zawodowych na kierunku/specjalności położnictwo z tytułem „licencjat położnictwa”	Instytucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze (Higher education institution recognised by the competent authorities)	Położna	1.5.2004
Portugal	1. Diploma de enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica 2. Diploma/carta de curso de estudos superiores especializados em enfermagem de saúde materna e obstétrica 3. Diploma (do curso de pós-licenciatura) de especialização em enfermagem de saúde materna e obstétrica	1. Escolas de Enfermagem 2. Escolas Superiores de Enfermagem 3. — Escolas Superiores de Enfermagem — Escolas Superiores de Saúde	Enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica	1.1.1986
România	Diplomă de licență de moașă	Universități	Moașă	1.1.2007
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „diplomirana babica/diplomirani babičar”	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	diplomirana babica/ diplomirani babičar	1.5.2004
Slovensko	1. DIPLOM pôrodná asistancia „bakalár” („Bc.”) 2. DIPLOM diplomovaná pôrodná asistentka	1. Vysoká škola/ Univerzita 2. Stredná zdravotnícka škola	Pôrodná asistentka	1.5.2004

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Tytuł zawodowy	Data odniesienia
Suomi/ Finland	1. Kätälön tutkinto/ barnmorskeexamen 2. Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, kätälö (AMK)/ yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, barnmorska (YH)	1. Terveystieteiden tutkimuskeskus/ halsvårdsläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulu/Yrkeshögskolor	Kätälö/Barnmorska	1.1.1994
Sverige	Barnmorskeexamen	Universitet eller högskola	Barnmorska	1.1.1994
United Kingdom	A qualification approved by the Nursing and Midwifery Council or its predecessor bodies as attesting to the completion of training as required for midwives by article 40 and the standard of proficiency as required for registration as a Registered Midwife in its register ⁽²⁾	Education institution approved by the Nursing and Midwifery Council or its predecessor bodies	Registered Midwife	23.1.1983

⁽¹⁾ Ten dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawnia jego posiadacza do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji, jeżeli został on wydany obywatelom państw członkowskich, którzy uzyskali kwalifikacje w Irlandii.

⁽²⁾ Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji została podana w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Irlandii byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji w Irlandii, ponieważ rejestracja taka nie jest częścią procesu uzyskiwania kwalifikacji.

⁽³⁾ Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji została podana w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Zjednoczonym Królestwie byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji, ponieważ rejestracja taka nie jest częścią procesu uzyskiwania kwalifikacji.

▼ **B**

V.6. FARMACEUTA

5.6.1. *Kształcenie zawodowe farmaceutów*

- biologia roślin i zwierząt
- fizyka
- chemia ogólna i nieorganiczna
- chemia organiczna
- chemia analityczna
- chemia farmaceutyczna łącznie z analizą produktów leczniczych
- biochemia (medyczna) ogólna i stosowana
- anatomia i fizjologia; terminologia medyczna
- mikrobiologia
- farmakologia i farmakoterapia
- technologia farmaceutyczna
- toksykologia
- farmakognozja
- ustawodawstwo oraz, gdzie stosowne, etyka zawodowa

Podział między kształceniem teoretycznym i praktycznym w odniesieniu do każdego z przedmiotów nadaje teorii znaczenie wystarczające do zachowania uniwersyteckiego charakteru kształcenia.

▼ M10

5.6.2. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji farmaceutów

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	Diploma van apotheker / Diplôme de pharmacien	— De universiteiten/ Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		1.10.1987
България	Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен „Магистър” по „Фармация” с професионална квалификация „Магистър-фармацевт”	Университет		1.1.2007
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu farmacie (magistr, Mgr.)	Farmaceutická fakulta univerzity v České republice		1.5.2004
Danmark	Bevis for kandidatuddannelsen i farmaci (cand.pharm.) Bevis for kandidatuddannelsen i farmaci (cand.pharm.)	Det Farmaceutiske Fakultet, Københavns Universitet Syddansk Universitet		1.10.1987
Deutschland	Zeugnis über die Staatliche Pharmazeutische Prüfung	Zuständige Behörden		1.10.1987
Eesti	Diplom proviisori õppekava läbimisest Farmaatsiamagister <i>Master of Science in Pharmacy (MSc)</i>	Tartu Ülikool		1.5.2004
Ελλάς	Άδεια άσκησης φαρμακευτικού επαγγέλματος	— Περιφέρεια — Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση		1.10.1987
España	Título de Licenciado en Farmacia Título de Graduado/a en Farmacia	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad — El rector de una Universidad		1.10.1987 1.1.1986
France	— Diplôme d'Etat de pharmacien — Diplôme d'Etat de docteur en pharmacie	Universités		1.10.1987

▼ M10

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Hrvatska	Diploma 'magistar farmacije/magistra farmacije'	— Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu — Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu — Kemijsko-tehno-loški fakultet Sveučilišta u Splitu		1.7.2013
Ireland	1. Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist ⁽¹⁾ Certificate of Registration as a Pharmacist ⁽¹⁾ 2. A degree in Pharmacy recognised by the Pharmaceutical Society of Ireland ⁽²⁾	1. Cumann Cógaiseoirí na hÉireann (Pharmaceutical Society of Ireland) 2. Universities delivering degrees in pharmacy recognised by the Pharmaceutical Society of Ireland	2. Notification from the Pharmaceutical Society of Ireland that the person named therein is the holder of a qualification appropriate for practicing as pharmacist	1.10.1987
Italia	Diploma o certificato di abilitazione all'esercizio della professione di farmacista ottenuto in seguito ad un esame di Stato	Università		1.11.1993
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Φαρμακοποιού	Συμβούλιο Φαρμακευτικής		1.5.2004
Latvija	Farmaceita diploms	Universitātes tipa augstskola		1.5.2004
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą vaistininko profesinę kvalifikaciją 2. Magistro diplomas (farmacijos magistro kvalifikacinis laipsnis ir vaistininko profesinė kvalifikacija)	Universitetas		1.5.2004
Luxembourg	Diplôme d'Etat de pharmaciens	Jury d'examen d'Etat + visa du ministre de l'éducation nationale		1.10.1987
Magyarország	Okleveles gyógyszerész oklevél (magister pharmaciae, abbrev: mag. Pharm)	Egyetem		1.5.2004
Malta	Lawrja fil-farmacija	Universita' ta' Malta		1.5.2004
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd apothekersexamen	Faculteit Farmacie		1.10.1987

▼ M10

Państwo	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Data odniesienia
Österreich	Staatliches Apothekerdiplom	Österreichische Apothekerkammer		1.10.1994
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku farmacja z tytułem magistra	1. Akademia Medyczna 2. Uniwersytet Medyczny 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego		1.5.2004
Portugal	— Licenciatura em Farmácia	Instituição de Ensino Superior Universitário		1.10.1987
	— Carta de curso de licenciatura em Ciências Farmacêuticas			1.1.2007
România	Mestrado Integrado em Ciências Farmacêuticas			
România	Diplomă de licență de farmacist	Universități		1.1.2007
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naziv „magister farmacije/magistra farmacije”	Univerza	Potrđilo o opravljnem strokovnem izpitu za poklic magister farmacije/magistra farmacije	1.5.2004
Slovensko	DIPLOM farmácia magister („Mgr.”)	Univerzita		1.5.2004
Suomi/ Finland	Proviisorin tutkinto/Provi-sorexamen	Yliopisto		1.10.1994
Sverige	Apotekarexamen	Universitet och högskolor		1.10.1994
United Kingdom	1. Certificate of Registered Pharmacist ⁽¹⁾ 2. A degree in pharmacy approved by either the General Pharmaceutical Council (formerly Royal Pharmaceutical Society of Great Britain) or the Pharmaceutical Society of Northern Ireland ⁽⁴⁾	Universities delivering pharmacy degrees approved by the General Pharmaceutical Council (formerly Royal Pharmaceutical Society of Great Britain) or the Pharmaceutical Society of Northern Ireland	Notification from the General Pharmaceutical Council or Pharmaceutical Society of Northern Ireland confirming successful completion of the approved pharmacy degree, 12 months practical training and a pass of the registration assessment.	1.10.1987

⁽¹⁾ Ten dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawnia jego posiadacza do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji, jeżeli został on wydany obywatelom państw członkowskich, którzy uzyskali kwalifikacje w Irlandii.

⁽²⁾ Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji została podana w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Irlandii byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji w Irlandii. W takich przypadkach zaświadczenie dołączone do wspomnianego dokumentu potwierdza spełnienie wszystkich wymagań dotyczących kwalifikacji.

⁽³⁾ Ten dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawnia jego posiadacza do korzystania z automatycznego uznawania jego kwalifikacji, jeżeli został on wydany obywatelom państw członkowskich, którzy uzyskali kwalifikacje w Zjednoczonym Królestwie.

⁽⁴⁾ Ta informacja dotycząca dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji została podana w celu zapewnienia, aby absolwenci szkoleń w Zjednoczonym Królestwie byli uprawnieni do korzystania z automatycznego uznawania kwalifikacji bez konieczności rejestracji. W takich przypadkach zaświadczenie dołączone do wspomnianego dokumentu potwierdza spełnienie wszystkich wymagań dotyczących kwalifikacji.

▼ **B**

V.7. ARCHITEKT

▼ **M10**

5.7.1. Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architektów uznawany zgodnie z art. 46

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
België/ Belgique/ Belgien	1. Architect/Architecte	1. Nationale hogescholen voor architectuur/Ecoles nationales supérieures d'architecture		1988/1989
	2. Architect/Architecte	2. Hogere-architectuur-instituten/Instituts supérieurs d'architecture		
	3. Architect/Architecte	3. Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur te Hasselt/Ecole provinciale supérieure d'architecture de Hasselt		
	4. Architect/Architecte	4. Koninklijke Academies voor Schone Kunsten/Académies royales des Beaux-Arts		
	5. Architect/Architecte	5. Sint-Lucasscholen/Ecoles Saint-Luc		
	6. Burgerlijke ingenieur-architect	6. — Faculteiten Toegepaste Wetenschappen van de Universiteiten/Facultés des sciences appliquées des universités — „Faculté Polytechnique” van Mons		
	7. Burgerlijk Ingenieur-Architect (Ir. Arch.)	7. K.U. Leuven, faculteit ingenieurswetenschappen	Certificat de stage délivré par l'Ordre des Architectes/Stagegetuigschrift afgeleverd door de Orde van Architecten	2004/2005
	8. Burgerlijk Ingenieur-Architect (Ir. Arch.)	8. Vrije Universiteit Brussel, faculteit ingenieurswetenschappen	Certificat de stage délivré par l'Ordre des Architectes/Stagegetuigschrift afgeleverd door de Orde van Architecten	2004/2005
България	Магистър-Специалност архитектура	— Университет по архитектура, строителство и геодезия – София, Архитектурен факултет	Свидетелство, издадено от компетентната Камера на архитектите, удостоверяващо изпълнението на предпоставките,	2010/2011
		— Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, Варна, Архитектурен факултет	необходими за регистрация като архитект с пълна проектантска правоспособност в регистъра на архитектите	2007/2008
		— Висше строително училище „Любен Каравелов”, Архитектурен факултет		2009/2010

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Česká republika	Architektura a urbanismus	— Fakulta architektury, České vysoké učení technické (ČVUT) v Praze — Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury	Osvědčení o splnění kvalifikačních požadavků pro samostatný výkon profese architekta vydané Českou komorou architektů	2007/2008
	Inženýr architekt (Ing.Arch.)	— Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury		
	Magistr umění v oboru architektura (MgA.)	— Vysoká škola uměleckopřemyslová v Praze		
	Magistr umění v oboru Architektonická tvorba, MgA	— Akademie výtvarných umění v Praze		2007/2008
Danmark	Bevis for kandidatuddannelsen i arkitektur (cand.arch.)	— Kunstakademiets Arkitekt-skole i København — Arkitektskolen i Århus		1988/1989
Deutschland	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Univ.	— Universitäten (Architektur/Hochbau) — Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) — Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) — Hochschulen für bildende Künste — Hochschulen für Künste	Bescheinigung einer zuständigen Architektenkammer über die Erfüllung der Qualifikationsvoraussetzungen im Hinblick auf eine Eintragung in die Architektenliste	1988/1989
	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH	— Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) bei entsprechenden Fachhochschulstudiengängen		
	Master of Arts – M.A.	— Hochschule Bremen — University of applied Sciences, Fakultät Architektur, Bau und Umwelt — School of Architecture Bremen		2003/2004
		— Fachhochschule Münster (University of Applied Sciences) – Muenster School of Architecture — Georg-Simon-Ohm-Hochschule Nürnberg Fakultät Architektur		2000/2001 2005/2006

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Hochschule Anhalt (University of Applied Sciences) Fachbereich Architektur, Facility Management und Geoinformation		2010/2011
		— Hochschule Regensburg (University of Applied Sciences), Fakultät für Architektur		2007/2008
		— Technische Universität München, Fakultät für Architektur		2009/2010
		— Hochschule Lausitz, Studiengang Architektur, Fakultät für Bauen „seit Juli 2013: Brandenburgische Technische Universität Cottbus-Senftenberg”		2009/2010
		— Fachhochschule Lübeck, University of Applied Sciences, Fachbereich Bauwesen		2004/2005
		— Fachhochschule für Technik und Wirtschaft Dresden, Fakultät Bauingenieurwesen/Architektur		2005/2006
		— Fachhochschule Erfurt/University of Applied Sciences		2006/2007
		— Hochschule Augsburg/Augsburg University of Applied Sciences		2005/2006
		— Hochschule Koblenz, Fachbereich Bauwesen		2004/2005
		— Hochschule München/Fakultät für Architektur		2005/2006
	Master of Arts (in Kombination mit einem Bachelorabschluss in Architektur)	Hochschule Trier Fachbereich Gestaltung – Fachrichtung Architektur		2007/2008
	Master of Engineering (in Kombination mit einem Bachelorabschluss in Engineering)	Technische Hochschule Mittelhessen (University of Applied Sciences) Fachbereich Bauwesen		2010/2011
	Bachelor of Arts – B.A.	— Hochschule Anhalt (University of Applied Sciences) Fachbereich Architektur, Facility Management und Geoinformation		2010/2011
		— Technische Universität München, Fakultät für Architektur		2009/2010
		— Alanus Hochschule für Kunst und Gesellschaft, Bonn		2007/2008

[illegible]

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Universidad de Alicante, escuela politécnica superior de Alicante		1997/1998
		— Universidad Europea de Madrid		1998/1999
		— Universidad Ramón Llull, escuela técnica superior de arquitectura de La Salle		
		— Universidad de Cataluña, escuela técnica superior de arquitectura de Barcelona		1999/2000
		— Universidad Alfonso X El Sabio, centro politécnico superior de Villanueva de la Cañada		
		— Universidad de Alcalá (Escuela de Arquitectura)		
		— Universidad Internacional de Cataluña, Escuela Técnica Superior de Arquitectura		
		— Universidad S.E.K. de Segovia, centro de estudios integrados de arquitectura de Segovia		
		— Universidad Camilo José Cela de Madrid		2000/2001
		— Universidad San Pablo CEU		2001/2002
		— Universidad CEU Cardenal Herrera, Valencia-Escuela Superior de Enseñanzas Técnicas		2002/2003
		— Universidad Rovira i Virgili		2005/2006
		— Universidad Francisco de Vitoria		2006/2007
		— IE Universidad, Escuela Técnica Superior de Estudios Integrados de Arquitectura		2009/2010
	Título de Graduado/a en Arquitectura	— IE Universidad, Escuela Técnica Superior de Estudios Integrados de Arquitectura		2008/2009
		— Universidad Europea de Madrid		2009/2010
		— Universitat Internacional de Catalunya		
		— Universidad San Jorge (Zaragoza)		
		— Universidad de Navarra		

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Universidad San Pablo CEU – Madrid — Universitat Politècnica de València — Universidad de A Coruña. Escuela Técnica Superior de Arquitectura de A Coruña — Universidad Rovira i Virgili — Universidad Cardenal Herrera CEU — Universidad Francisco de Vitoria		2010/2011
	Graduado en fundamentos de la arquitectura + Máster en Arquitectura	— Universidad Politécnica de Madrid. Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid — Universidad Antonio de Nebrija		2010/2011 2011/2012
France	1. Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale. 2. Diplôme d'architecte ESA 3. Diplôme d'architecte ENSAIS 4. Diplôme d'Etat d'architecte (DEA)	1. Le ministre chargé de l'architecture 2. Ecole spéciale d'architecture de Paris 3. Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture 4. Ecole Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Bordeaux (Ministère chargé de l'architecture et Ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'Etat à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	1988/1989 2005/2006 2005/2006 2004/2005 2004/2005
		Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Bretagne (Ministère chargé de l'architecture et Ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Clermont-Ferrand (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Grenoble (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		Ecole nationale supérieure d'architecture et de paysage de Lille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Lyon (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Marne La Vallée (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Marseille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Montpellier (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Nancy (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Nantes (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Normandie (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Paris-Belleville (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Paris-La Villette (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Paris Malaquais (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Paris Val-de-Seine (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Saint-Etienne (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Strasbourg (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2005/2006
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Toulouse (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Versailles (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2004/2005
	Diplôme d'Etat d'architecte (DEA), dans le cadre de la formation professionnelle continue	Ecole nationale supérieure d'architecture de Lyon (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Marseille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Montpellier (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Nantes (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		Ecole nationale supérieure d'architecture de Strasbourg (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)		2006/2007
	5. Diplôme d'études de l'école spéciale d'architecture Grade 2 équivalent au diplôme d'Etat d'architecte	5. Ecole spéciale d'architecture (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Diplôme d'architecte de l'ESA habilitant à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre, équivalent à l'habilitation de l'architecte diplômé d'Etat à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre, reconnu par le Ministère chargé de l'architecture	2006/2007
	6. Diplôme d'architecte INSA de Strasbourg équivalent au diplôme d'architecte conférant le grade de master (parcours architecte)	6. Institut national des sciences appliquées de Strasbourg (INSA) (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte de l'INSA à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre équivalent à l'HMONP, reconnue par le ministère chargé de l'architecture	2005/2006
	Diplôme d'architecte INSA de Strasbourg équivalent au diplôme d'Etat d'architecte conférant le grade de master (parcours d'architecte pour ingénieur)	Institut national des sciences appliquées de Strasbourg (INSA) (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte de l'INSA à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre équivalent à l'HMONP, délivrée par le ministère chargé de l'architecture	2005/2006
Hrvatska				
Ireland	1. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch. NUI)	1. National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin	Certificate of fulfilment of qualifications requirements for professional recognition as an architect in Ireland issued by the Royal Institute of Architects of Ireland (RIAI)	1988/1989
	2. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.) — (Previously, until 2002 – Degree standard diploma in architecture (Dip. Arch))	2. Dublin Institute of Technology, Bolton Street, Dublin (College of Technology, Bolton Street, Dublin)		
	3. Certificate of association (ARIAI)	3. Royal Institute of Architects of Ireland		
	4. Certificate of membership (MRIA)	4. Royal Institute of Architects of Ireland		
	5. Degree of Bachelor of Architecture (Honours) (B.Arch. (Hons) UL)	5. University of Limerick		2005/2006
	6. Degree of Bachelor of Architecture (Honours) (B.Arch. (Hons) WIT)	6. Waterford Institute of Technology		2005/2006

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Italia ⁽¹⁾	Laurea in architettura	— Università di Camerino — Università di Catania – Sede di Siracusa — Università di Chieti — Università di Ferrara — Università di Firenze — Università di Genova — Università di Napoli Federico II — Università di Napoli II — Università di Palermo — Università di Parma — Università di Reggio Calabria — Università di Roma „La Sapienza” — Università di Roma III — Università di Trieste — Politecnico di Bari — Politecnico di Milano — Politecnico di Torino — Istituto universitario di architettura di Venezia	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione (ora Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca) dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	1988/1989
		— Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria		2000/2001
	Laurea in ingegneria edile – architettura	— Università dell'Aquila — Università di Pavia — Università di Roma „La Sapienza”		1998/1999
	Laurea specialistica in ingegneria edile – architettura	— Università dell'Aquila — Università di Pavia — Università di Roma „La Sapienza” — Università di Ancona — Università di Basilicata – Potenza — Università di Pisa — Università di Bologna — Università di Catania — Università di Genova — Università di Palermo — Università di Napoli Federico II — Università di Roma – Tor Vergata — Università di Trento — Politecnico di Bari — Politecnico di Milano		2000/2001

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	Laurea magistrale in ingegneria edile – architettura	— Università degli studi di Brescia		2001/2002
		— Università degli Studi di Cagliari		
		— Università Politecnica delle Marche		2002/2003
		— Università degli studi della Calabria		2003/2004
		— Università degli studi di Salerno		2005/2006
		— Università dell'Aquila		2004/2005
		— Università di Pavia		
		— Università di Roma „La Sapienza”		
		— Università di Pisa		
		— Università di Bologna		
		— Università di Catania		
		— Università di Genova		
		— Università di Palermo		
		— Università di Napoli Federico II		
		— Università di Roma – Tor Vergata		
		— Università di Trento		
		— Politecnico di Bari		
		— Politecnico di Milano		
		— Università degli studi di Salerno		2010/2011
		— Università degli studi della Calabria		2004/2005
	Laurea specialistica quinquennale in Architettura	— Università degli studi di Brescia		2004/2005
		— Università Politecnica delle Marche		2004/2005
		— Università degli Studi di Perugia		2006/2007
		— Università degli Studi di Padova		2008/2009
		— Università degli Studi di Genova		2014/2015
		— Prima Facoltà di Architettura dell'Università di Roma „La Sapienza”		1998/1999
		— Università di Ferrara		1999/2000
		— Università di Genova		
		— Università di Palermo		
		— Politecnico di Milano		
		— Politecnico di Bari		
		— Università di Firenze		2001/2002

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	Laurea magistrale quinquennale in Architettura	— Prima Facoltà di Architettura dell'Università di Roma „La Sapienza” — Università di Ferrara — Università di Genova — Università di Palermo — Politecnico di Bari — Università di Firenze — Politecnico di Milano		2004/2005
	Laurea specialistica in architettura (Progettazione architettonica)	— Università di Roma Tre		2001/2002
		Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2005/2006
	Laurea magistrale in architettura (Progettazione architettonica)	Università di Roma Tre		2004/2005
	Laurea specialistica in Architettura	— Università di Napoli II — Politecnico di Milano II — Facoltà di architettura dell'Università degli Studi G. D'Annunzio di Chieti-Pescara — Facoltà di architettura, Pianificazione e Ambiente del Politecnico di Milano — Facoltà di Architettura dell'Università degli studi di Trieste — Facoltà di Architettura di Siracusa, Università di Catania — Facoltà di architettura, Università degli Studi di Parma — Facoltà di Architettura, Università di Bologna — Università di Firenze		2001/2002
		— Università IUAV di Venezia		2002/2003
		— Facoltà di Architettura Valle Giulia, Università degli Studi di Roma „La Sapienza” — Università degli Studi di Camerino — Università di Napoli Federico II		2004/2005

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	Laurea magistrale in Architettura	— Politecnico di Milano II — Università di Napoli II — Università di Napoli Federico II — Facoltà di architettura dell'Università degli Studi G. D'Annunzio di Chieti-Pescara — Facoltà di architettura, Pianificazione e Ambiente del Politecnico di Milano — Università IUAV di Venezia — Facoltà di Architettura, Università di Bologna — Facoltà di Architettura di Siracusa, Università di Catania — Facoltà di architettura, Università degli Studi di Parma — Facoltà di architettura dell'Università degli Studi di Trieste		2004/2005
		— Università degli Studi di Trieste		2014/2015
		— Università degli Studi di Camerino		2006/2007
		— Università degli Studi di Enna „Kore”		2004/2005
		— Università degli Studi di Firenze		2008/2009
		— Università degli Studi di Cagliari		
		— Università degli Studi di Udine		2009/2010
		— Università degli Studi Mediterranea di Reggio Calabria		
		— Università degli Studi di Sassari		2010/2011
		— Università degli Studi della Basilicata		
		— Università degli Studi di Genova		2014/2015
	Laurea specialistica in architettura -progettazione architettonica e urbana	Facoltà „Ludovico Quaroni” dell'Università degli Studi „La Sapienza” di Roma		2000/2001
	Laurea Magistrale in architettura -progettazione architettonica e urbana	Facoltà „Ludovico Quaroni” dell'Università degli Studi „La Sapienza” di Roma		2004/2005
	Laurea Specialistica in Architettura (Progettazione Urbana)	Università di Roma Tre		2001/2002

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	Laurea Magistrale in Architettura (Progettazione Urbana)	Università di Roma Tre		2004/2005
	Laurea Specialistica in Architettura (Progettazione urbana e territoriale)	Politecnico di Torino		2002/2003
	Laurea Specialistica in architettura (Architettura delle costruzioni)	Politecnico di Milano (Facoltà di Architettura civile)		2001/2002
	Laurea magistrale in architettura (Architettura delle costruzioni)	Politecnico di Milano (Facoltà di Architettura civile)		2004/2005
	Laurea Specialistica in Architettura (Restauro)	— Facoltà di architettura di Valle Giulia dell'Università degli Studi „La Sapienza” di Roma		2004/2005
		— Università degli Studi di Roma Tre – Facoltà di Architettura		2001/2002
		— Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2005/2006
	Laurea Magistrale in Architettura (Restauro)	— Facoltà di architettura di Valle Giulia dell'Università degli Studi „La Sapienza” di Roma		2009/2010
		— Università degli Studi di Roma Tre – Facoltà di Architettura		
		— Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2004/2005
	Laurea Specialista in Architettura (costruzione)	Politecnico di Torino		2002/2003
	Laurea Magistrale in Architettura – Progettazione architettonica	Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2004/2005
		— Politecnico di Torino		2013/2014
	Laurea Magistrale in Architettura e Città, Valutazione e progetto	Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2004/2005
	Laurea Specialistica in Architettura e Città, Valutazione e progetto	Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2007/2008
	Laurea Magistrale in Architettura – Arredamento e Progetto	Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2008/2009
	Laurea Magistrale in Architettura Manutenzione e Gestione	Università degli Studi di Napoli „Federico II”		2008/2009
	Laurea Magistrale in Architettura Costruzione Città	Politecnico di Torino		2010/2011

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Κύπρος	Laurea Magistrale in Architettura per il Progetto Sostenibile	Politecnico di Torino		2010/2011
	Laurea Magistrale in Architettura per il Restauro e la Valorizzazione del Patrimonio	Politecnico di Torino		2010/2011
	Laurea Magistrale in Architettura e Culture del Progetto	Università IUAV di Venezia		2013/2014
	Laurea Magistrale in Architettura e Innovazione	Università IUAV di Venezia		2013/2014
	Laurea Magistrale in Architettura per il Nuovo e l'Antico	Università IUAV di Venezia		2013/2014
	Laurea Magistrale in Architettura – Restauro	Università degli Studi Meditteranea di Reggio Calabria		2013/2014
	Δίπλωμα αρχιτεκτονα – μηχανικου στην αρχιτεκτονικη	— Πανεπιστημιο κυπρου	Βεβαιωση που εκδιδεται απο το επιστημονικο και τεχνικο επιμελητηριο κυπρου (ετεκ) η οποια επιτρεπει την ασκηση δραστηριοτητων στον τομεα της αρχιτεκτονικης	2005/2006
	Professional Diploma in Architecture	— University of Nicosia		2006/2007
	Δίπλωμα Αρχιτεκτονικής (5 έτη)	— Frederick University Σχολή Αρχιτεκτονικής, Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Frederick		2008/2009
	Δίπλωμα Αρχιτέκτονα Μηχανικού (5 ετούς φοίτησης)	— Frederick University Σχολή Αρχιτεκτονικής, Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Frederick		2008/2009
Latvija	Arhitekta diploms	Rīgas Tehniskā universitāte	Latvijas Arhitektu savienības sertificēšanas centra Arhitekta prakses sertifikāts	2007/2008
Lietuva	Bakalauro diplomas (Architektūros bakalauros)	— Kauno technologijos universitetas — Vilniaus Gedimino technikos universitetas — Vilniaus dailės akademija	Architekto kvalifikacijos atestatas, suteikiantis teisę užsiimti veikla architektūros srityje (Atestuotas architektas) išduodamas po architektūros bakalauro studijų baigimo ir trejų metų praktinės veiklos atestuoto architekto priežiūroje.	2008/2009
	Magistro diplomas (Architektūros magistras)	— Kauno technologijos universitetas — Vilniaus Gedimino technikos universitetas — Vilniaus dailės akademija		

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Magyarország	Okleveles építésmérnök MSc	— Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem – Építésmérnöki Kar	A területi illetékes építész-kamara hatósági bizonyítványa a szakmagyakorlási jogosultságról.	2007/2008
	Okleveles építésmérnök	— Széchenyi István Egyetem, Győr – Műszaki Tudományi Kar		2007/2008
	Okleveles építésmérnök	— Pécsi Tudományegyetem – Pollack Mihály Műszaki Kar		2007/2008
Malta	Degree in Bachelor of Engineering and Architecture (Hons)	Universita' ta' Malta	Warrant b'titlu ta' „Perit” mahrug mill-Bord tal-Warrant	2007/2008
Nederland	1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, afstudeerrichting architectuur	1. Technische Universiteit te Delft	Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van artikel 46. As of 2014/2015: Verklaring van Bureau Architectenregister die bevestigt dat aan de eisen voor de beroepskwalificatie van architect is voldaan	1988/1989
	2. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek	2. Technische Universiteit te Eindhoven		
	3. Het getuigschrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk: — de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam — de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam — de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg — de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem			1988/1989

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— de Rijkshogeschool Groningen te Groningen — de Hogeschool Maastricht te Maastricht 4. Master of Science in Architecture, Urbanism & Building Sciences variant Architecture — Master of Science in Architecture, Building and Planning (specialisatie: Architecture) Master of Architecture	4. Technische Universiteit Delft Faculteit Bouwkunde Technische Universiteit Eindhoven ArtEZ hogeschool voor de kunsten/ArtEZ Academie van Bouwkunst Amsterdamse Hogeschool van de Kunsten/Academie van Bouwkunst Amsterdam Hanze Hogeschool Groningen/Academie van Bouwkunst Groningen Hogeschool Rotterdam/Rotterdamse Academie van Bouwkunst Fontys Hogeschool voor de Kunsten/Academie voor Architectuur en Stedenbouw in Tilburg		2003/2004 2002/2003 2003/2004 2003/2004 2003/2004 2003/2004 2003/2004
Österreich	1. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 2. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 3. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. 4. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. 5. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. 6. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. 7. Bachelor of Science in Engineering (BSc) (aufgrund eines Bachelorstudiums), Diplom-Ingenieur/in (Dipl.-Ing. oder DI) für technisch-wissenschaftlich Berufe (aufgrund eines Bachelor- und eines Masterstudiums entspricht MSc)	1. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz) 2. Technische Universität Wien 3. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck) 4. Universität für Angewandte Kunst in Wien 5. Akademie der Bildenden Künste in Wien 6. Universität für künstlerische und industrielle Gestaltung in Linz 7. Fachhochschule Kärnten	Bescheinigung des Bundesministers für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft über die Erfüllung der Voraussetzung für die Eintragung in die Architektenkammer/Bescheinigung einer Bezirksverwaltungsbehörde über die Ausbildung oder Befähigung, die zur Ausübung des Baumeistergewerbes (Berechtigung für Hochbauplanung) berechtigt	1998/1999 2004/2005

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	8. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	8. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck)		2008/2009
	9. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	9. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz)		2008/2009
	10. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	10. Technische Universität Wien		2006/2007
	11. Master of Architecture (MArch) (aufgrund eines Bachelor- und eines Masterstudiums entspricht MSc)	11. Universität für künstlerische und industrielle Gestaltung Linz		2008/2009
		11. Akademie der bildenden Künste Wien		2008/2009
	12. Masterstudium der Architektur	12. Universität für angewandte Kunst Wien		2011/2012
Polska	Magister inżynier architekt (mgr inż. arch.)	— Politechnika Białostocka — Politechnika Gdańska — Politechnika Łódzka — Politechnika Śląska — Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie — Politechnika Warszawska — Politechnika Krakowska — Politechnika Wrocławska — Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	Zaświadczenie o członkostwie w okręgowej izbie architektów/Zaświadczenie Krajowej Rady Izby Architektów RP potwierdzające posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta zgodnych z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej osoby niebędącej członkiem Izby	2007/2008
	Dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra inżyniera architekta	— Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie — Politechnika Lubelska		2003/2004
				2011/2012
	Dyplom studiów wyższych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra inżyniera architekta	Politechnika Świętokrzyska		2008/2009
Portugal	Carta de curso de licenciatura em Arquitectura	— Faculdade de Arquitectura da Universidade técnica de Lisboa — Faculdade de arquitectura da Universidade do Porto — Escola Superior Artística do Porto — Faculdade de Ciências e Tecnologia da Universidade de Coimbra	Certificado de cumprimento dos pré-requisitos de qualificação para inscrição na Ordem dos Arquitectos, emitido pela competente Ordem dos Arquitectos	2012/2013
				1988/1989

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Universidade Lusíada de Lisboa		1986/1987
		— Faculdade de Arquitectura e Artes da Universidade Lusíada de Vila Nova de Famalicão		1993/1994
		— Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologia		1995/1996
		— Instituto Superior Manuel Teixeira Gomes		1997/1998
		— Universidade do Minho		1997/1998
		— Instituto Superior Técnico da Universidade Técnica de Lisboa		1998/1999
		— ISCTE-Instituto Universitário de Lisboa		1998/1999
	Carta de Curso de Licenciatura em Arquitectura e Urbanismo	— Escola Superior Gallaecia		2002/2003
	Para os cursos iniciados a partir do ano académico de 1991/1992	— Faculdade de Arquitectura e Artes da Universidade Lusíada do Porto		1991/1992
	Mestrado integrado em Arquitectura	— Universidade Autónoma de Lisboa		2001/2002
		— Universidade Técnica de Lisboa (Instituto Superior Técnico)		2001/2002
	Carta de curso de Mestrado integrado em Arquitectura	— Universidade do Minho		1997/1998
		— ISCTE-Instituto Universitário de Lisboa		1999/2000
		— Universidade Lusíada de Vila Nova de Famalicão		2006/2007
		— Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologias		1995/1996
		— Faculdade de Arquitectura da Universidade Técnica de Lisboa		2008/2009
		— Universidade de Évora		2007/2008
		— Escola Superior Artística do Porto (ESAP)		1988/1989 (Licenciatura) 2007/2008 (Mestrado)
		— Instituto Superior Manuel Teixeira Gomes		2006/2007
		Universidade Lusíada do Porto		2006/2007
	Carta de curso de Mestrado Integrado em Arquitectura e Urbanismo	— Universidade Fernando Pessoa		2006/2007

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— ESG/Escola Superior Gallaecia		2002/2003
	Diploma de Mestre em Arquitectura	— Universidade Lusíada de Lisboa		1988/1989
	Carta de Curso, Grau de Licenciado	— Universidade de Évora		2001/2002
	Carta de curso de mestre em Arquitectura	— Universidade do Porto		2003/2004
	Certidão de Licenciatura em Arquitectura	Universidade Católica Portuguesa Centro Regional das Beiras		2001/2002
	Diploma de Mestrado Integrado em Arquitectura	Universidade Católica Portuguesa Centro Regional das Beiras		2001/2002
România	Diploma de arhitect	— Universitatea de arhitectură și urbanism „ION MINCU” – la propunerea Facultății de Arhitectură	Certificat de dobândire a dreptului de semnătură și de înscriere în Tabloul Național al Arhitecților	2010/2011
		— Universitatea „Politehnică” din Timișoara	Certificat de dobândire a dreptului de semnătură și de înscriere în Tabloul Național al Arhitecților	2011/2012
		— Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca		2010/2011
		— Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași		2007/2008
Slovenija	Magister inženir arhitekture/Magistrica inženirka arhitekture	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za Arhitekturo	Potrdilo Zbornice za arhitekturo in prostor o usposobljenosti za opravljanje nalog odgovornega projektanta arhitekture	2007/2008
Slovensko	Diplom inženiera Arhitekta (titul Ing. arch.)	— Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry, študijný odbor 5.1.1 Architektúra a urbanizmus	Certifikát vydaný Slovenskou komorou architektov na základe 3-ročnej praxe pod dohľadom a vykonania autorizačnej skúšky	2007/2008
		— Technická univerzita v Košiciach, Fakulta umení, študijný odbor 5.1.1. Architektúra a urbanizmus		2004/2005
	Diplom magistra umení (titul Mgr art.)	— Vysoká školaýtvarných umení v Bratislave, študijný odbor 2.2.7 'Architektonická tvorba'		2007/2008
Suomi/ Finland	Arkkitehdin tutkinto/Arkiteksamén	— Teknillinen korkeakoulu/Tekniska högskolan (Helsinki) — Tampereen teknillinen korkeakoulu/Tammerfors tekniska högskola — Oulun yliopisto/Uleåborgs universitet — Aalto-yliopisto/Aalto-universitetet — Tampereen teknillinen yliopisto/Tammerfors tekniska universitet		1998/1999

▼ M10

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— Oulun yliopisto — Tampereen teknillinen yliopisto — Aalto-yliopisto/Aalto-universitetet		2010/2011 2010/2011 2010/2011
Sverige	Arkitektexamen	— Chalmers Tekniska Högskola AB — Kungliga Tekniska Högskolan — Lunds Universitet — Umeå universitet		1998/1999 2009/2010
United Kingdom	1. Diplomas in architecture 2. Degrees in architecture 3. Final examination — Final Examination (ARB/RIBA Part 2) 4. Examination in architecture 5. Examination Part II 6. Master of Architecture	1. — Universities — Colleges of Art — Schools of Art — Cardiff University — University for the Creative Arts — Birmingham City University — University of Nottingham 2. Universities 3. Architectural Association — Architectural Association 4. Royal College of Art 5. Royal Institute of British Architects 6. — University of Liverpool — Cardiff University — University of Plymouth — Queens University, Belfast — Northumbria University — University of Brighton — Birmingham City University — University of Kent — University of Ulster	Certificate of architectural education, issued by the Architects Registration Board. The diploma and degree courses in architecture of the universities, schools and colleges of art, should have met the requisite threshold standards as laid down in Article 46 of this Directive and in Criteria for validation published by the Validation Panel of the Royal Institute of British Architects and the Architects Registration Board. EU nationals who possess the Royal Institute of British Architects Part I and Part II certificates, which are recognised by ARB as the competent authority, are eligible. Also EU nationals who do not possess the ARB-recognised Part I and Part II certificates will be eligible for the Certificate of Architectural Education if they can satisfy the Board that their standard and length of education has met the requisite threshold standards of Article 46 of this Directive and of the Criteria for validation. An Architects Registration Board Part 3 Certificate of Architectural Education	1988/1989 2006/2007 2008/2009 2008/2009 2008/2009 1988/1989 2011/2012 2006/2007 2006/2007 2007/2008 2009/2010 2009/2010 2010/2011 2010/2011 2006/2007 2008/2009

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
		— University of Edinburgh/Edinburgh School of Architecture and Landscape Architecture		2009/2010
		— Leeds Metropolitan University		2011/2012
		— University of Newcastle upon Tyne		2011/2012
		— University of Lincoln		2011/2012
		— University of Huddersfield		2012/2013
		— University of the West of England		2011/2012
		— University of Westminster		2011/2012
		— University for the Creative Arts		2013/2014
	7. Graduate Diploma in Architecture	7. University College London		2006/2007
	8. Professional Diploma in Architecture	8. University of East London — Northumbria University		2007/2008 2008/2009
	9. Graduate Diploma in Architecture/MArch Architecture	9. University College London		2008/2009
	10. Postgraduate Diploma in Architecture	10. — Leeds Beckett University (until 2014 Leeds Metropolitan University) — University of Edinburgh — Sheffield Hallam University		2007/2008 2008/2009 2009/2010
	11. MArch Architecture (ARB/RIBA Part 2)	11. University College London — University of Nottingham — University of East London		2011/2012 2013/2014 2013/2014
	12. Master of Architecture (MArch)	12. Liverpool John Moores University — De Montfort University — Arts University Bournemouth — Nottingham Trent University — Sheffield Hallam University		2011/2012 2011/2012 2011/2012 2012/2013 2013/2014
	13. Postgraduate Diploma in Architecture and Architectural Conservation	13. University of Edinburgh		2008/2009

▼ **M10**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Organ wydający dokument	Zaświadczenie dołączone do dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	14. Postgraduate Diploma in Architecture and Urban Design	14. University of Edinburgh		2008/2009
	15. MPhil in Environmental Design in Architecture (Option B)	15. University of Cambridge		2009/2010
	— MPhil in Architecture and Urban Design	— University of Cambridge		2013/2014
	16. Professional Diploma in Architecture: Advanced Environmental and Energy Studies	16. University of East London/Centre for Alternative Technology		2008/2009
	17. MArchD in Applied Design in Architecture	17. Oxford Brookes University		2011/2012
	18. M'Arch	18. University of Portsmouth		2011/2012
	19. Master of Architecture (International)	19. University of Huddersfield		2012/2013
	20. Master of Architecture with Honours	20. Cardiff University		2015/2016
	21. MArch (Architecture)	21. Kingston University		2013/2014
	22. MArch in Architecture	22. University of Greenwich		2013/2014
	23. The degree of Master of Architecture in the College of Humanities and Social Science	23. University of Edinburgh/Edinburgh School of Architecture and Landscape Architecture		2012/2013

(¹) Nazwy „Università degli studi di (nazwa miasta)” oraz „Università di (nazwa miasta)” są równoważne i odnoszą się do tego samego uniwersytetu.

▼ **B**

ZAŁĄCZNIK VI

Prawa nabyte właściwe dla zawodów, które podlegają systemowi uznawania na podstawie koordynacji minimalnych wymogów w zakresie kształcenia

► **C2** ————— ◀ *Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji architektów uzyskany na podstawie praw nabytych zgodnie z art. 49 ust. 1*

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
België/Belgique/Belgien	— dyplomy wydawane przez wyższe krajowe szkoły architektury lub wyższe krajowe instytuty architektury („architecte — architect”) — dyplomy wydawane przez wyższą rejonową szkołę architektury w Hasselt („architect”) — dyplomy wydawane przez Królewskie Akademie Sztuk Pięknych („architecte — architect”) — dyplomy wydawane przez szkoły Saint-Luc („écoles Saint-Luc”) („architecte — architect”) — dyplomy uniwersyteckie w zakresie inżynierii budowlanej, wraz ze świadectwem odbycia praktyki, wydawane przez stowarzyszenie architektów i uprawnijające posiadacza dyplomu do używania zawodowego tytułu architekta („architecte — architect”) — dyplomy architekta wydawane przez centralne lub państwowe komisje egzaminacyjne w dziedzinie architektury („architecte — architect”) — dyplomy inżyniera budowlanego/architekta oraz dyplomy architekta/inżyniera wystawiane przez katedry nauk stosowanych w uniwersytetach oraz przez politechnikę w Mons („ingenieur — architecte”, „ingenieur — architect”)	1987/1988
▼ M1 България	Następujące dyplomy przyznane przez akredytowane instytucje szkolnictwa wyższego potwierdzające kwalifikacje „архитект” (architekt), „строителен инженер” (inżynier budownictwa lądowego) lub „инженер” (inżynier): — Университет за архитектура, строителство и геодезия София: специалности „Урбанизъм” и „Архитектура” (Uniwersytet Architektury, Budownictwa Lądowego i Geodezji — Sofia: specjalizacje „Urbanistyka” i „Architektura” oraz wszystkie specjalności inżynierskie w następujących dziedzinach: „конструкции на сгради и съоръжения” (budowa budynków i konstrukcji), „пътища” (drogi), „транспорт” (transport), „хидротехника и водно строителство” (hydrotechnika i budownictwo wodne), „мелиорации и др.” (nawadnianie, itd.); — Dyplomy przyznane przez politechniki i instytucje szkolnictwa wyższego w zakresie budownictwa w następujących dziedzinach: „електро- и топлотехника” (elektrotechnika i termotechnika), „съобщителна и комуникационна техника” (techniki i technologie telekomunikacyjne), „строителни технологии” (technologie budowlane), „приложна геодезия” (geodezja stosowana) and „ландшафт и др.” (architektura krajobrazu itp.) w zakresie budownictwa). W celu prowadzenia działalności w zakresie projektów architektonicznych i budowlanych, do dyplomów należy załączyć następujące dokumenty: „придружени от удостоверение за проектантска правоспособност” (zaświadczenie o uprawnieniach do projektowania), wydane przez „Камарата на архитектите” (Izba Architektów) oraz „Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране” (Izba Inżynierów Projektów Inwestycyjnych), które uprawnia do prowadzenia działalności w zakresie projektów inwestycyjnych.	2009/2010
▼ B Česká republika	— dyplomy wydane przez wydziały „České vysoké učení technické” (Czeski Uniwersytet Techniczny w Pradze): „Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství” (Wydział Architektury i Budownictwa) (do 1951 r.), „Fakulta architektury a pozemního stavitelství” (Wydział Architektury i Budownictwa) (od 1951 do 1960 r.), „Fakulta stavební” (Wydział Inżynierii) (od 1960 r.) w dziedzinie studiów: budownictwo i struktury, budownictwo, budownictwo i architektura, architektura (w tym urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne), budownictwo cywilne i budownictwo przemysłowe oraz dla potrzeb produkcji rolnej, lub w programie studiów inżynierii cywilnej z zakresu budownictwa i architektury,	2006/2007

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	„Fakulta architektury” (Wydział Architektury) (od 1976 r.) w dziedzinie studiów: architektura, urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne lub w programie studiów: architektura i urbanistyka w dziedzinie studiów: architektura, teoria projektowania, urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne, historia architektury i rekonstrukcja zabytków lub architektura i budownictwo, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše”(do 1951 r.) w dziedzinie architektury i budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola stavitelství v Brně” (od 1951 do 1956 r.) w dziedzinie architektury i budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoké učení technické v Brně” przez „Fakulta architektury” (Wydział Architektury) (od 1956 r.) w dziedzinie studiów architektonicznych i urbanistycznych lub „Fakulta stavební” (Wydział Inżynierii) (od 1956 r.) w dziedzinie studiów z zakresu budownictwa, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola báňská — Technická univerzita Ostrava”, „Fakulta stavební” (Wydział Inżynierii) (od 1997 r.) w dziedzinie studiów nad budowlami i architekturą lub w dziedzinie studiów inżynierskich, — dyplomy wydane przez „Technická univerzita v Liberci”, „Fakulta architektury” (Wydział Architektury) (od 1994 r.) w programie studiów architektonicznych i urbanistycznych w dziedzinie studiów architektonicznych, — dyplomy wydane przez „Akademie výtvarných umění v Praze” w programie sztuk pięknych w dziedzinie studiów z zakresu architektury, — dyplomy wydane przez „Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze” w programie sztuk pięknych w dziedzinie studiów z zakresu projektowania, — świadectwo dopuszczające wydane przez „Česká komora architektů” bez wskazania dziedziny lub w dziedzinie budownictwa	
Danmark	— dyplomy wydawane przez Krajowe Szkoły Architektury w Kopenhadze i Aarhus („architekt”) — świadectwo rejestracji wydane przez Radę Architektów, na podstawie ustawy nr 202 z dnia 28 maja 1975 r. („registreret arkitekt”) — dyplomy wydawane przez Wyższe Szkoły Inżynierii Lądowej („bygningsskonstruktør”), wraz ze świadectwem wydanym przez właściwe organy, potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 48 niniejszej dyrektywy.	1987/1988
Deutschland	— dyplomy wydane przez wyższe szkoły sztuk pięknych („Dipl.-Ing., Architekt (HfbK)) — dyplomy wydawane przez wydziały architektury („Architektur/Hochbau”) wyższych szkół technicznych („Technische Hochschulen”), uniwersytetów technicznych lub uniwersytetów oraz, o ile instytucje te wchodziły w skład szkół „Gesamthochschulen”, przez wydziały architektury szkół „Gesamthochschulen” („Dipl.-Ing” i inne tytuły, które mogą być później określone dla posiadaczy tych dyplomów) — dyplomy wydawane przez wydziały architektury („Architektur/Hochbau”) szkół typu „Fachhochschulen”, zawodowych szkół wyższych oraz, o ile instytucje te wchodziły w skład szkół „Gesamthochschulen”, przez wydziały architektury szkół „Gesamthochschulen”, łącznie — jeśli okres studiów jest krótszy niż cztery lata, ale wynosi co najmniej trzy lata — ze świadectwem zaświadcującym o czteroletnim stażu pracy w zawodzie w Republice Federalnej Niemiec, wydanym przez organy zawodowe zgodnie z art. 47 ust. 1 („Ingenieur grad.” lub inne tytuły, które mogą zostać później określone dla posiadaczy tych dyplomów) — dyplomy („Prüfungszeugnisse”) wydane przed dniem 1 stycznia 1973 r. przez wydziały architektury szkół „Ingenieurschulen” i „Werkkunstschulen”, łącznie z zaświadczeniem wystawionym przez właściwe organy potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 48 niniejszej dyrektywy	1987/1988

▼ **B**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Eesti	— diplom arhitektuuri erialal, väljastatud Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna poolt alates 1996. aastast (dyplom studiów architektonicznych wydawany przez Wydział Architektury Estońskiej Akademii Sztuki od 1996 r.), väljastatud Tallinna Kunstiülikooli poolt 1989 — 1995 (wydany przez Talliński Uniwersytet Sztuki 1989 — 1995), väljastatud Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi poolt 1951 — 1988 (wydany przez Państwowy Instytut Sztuki Estońskiej SRR w latach 1951 — 1988)	2006/2007
Ελλάς	— dyplomy inżyniera/architekta wydawane przez „Metsovion Polytechnion” w Atenach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/architekta wydawane przez „Aristotelion Panepistimion” w Salonikach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Metsovion Polytechnion” w Atenach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Aristotelion Panepistimion” w Salonikach, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Panepistimion Thraikis”, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury — dyplomy inżyniera/inżyniera budowlanego wydawane przez „Panepistimion Patron”, wraz ze świadectwem wystawianym przez Izbę Techniczną Grecji uprawniającym do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury	1987/1988
España	urzędowe formalne kwalifikacje podejmowania i wykonywania zawodu architekta (título oficial de arquitecto) wydawane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki lub przez uniwersytety	1987/1988
France	— dyplomy architekta do 1959 r. wydawane przez Ministerstwo Edukacji, a następnie przez Ministerstwo Kultury („architecte DPLG”) — dyplomy wydawane przez „Ecole spéciale d'architecture” („architecte DESA”) — dyplomy wydawane od 1955 r. przez wydział architektury szkoły „Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg” (dawniej „Ecole nationale d'ingénieurs de Strasbourg”) („architecte ENSAIS”)	1987/1988

▼ **M8**

Hrvatska	— dyplom „magistar inženjer arhitekture i urbanizma/magistra inženjerka arhitekture i urbanizma” wydany przez Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu — dyplom „magistar inženjer arhitekture/magistra inženjerka arhitekture” wydany przez Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu — dyplom „magistar inženjer arhitekture/magistra inženjerka arhitekture” wydany przez Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu — dyplom „diplomirani inženjer arhitekture” przyznany przez Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu — dyplom „diplomirani inženjer arhitekture/diplomirana inženjerka arhitekture” wydany przez Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu — dyplom „diplomirani inženjer arhitekture/diplomirana inženjerka arhitekture” wydany przez Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu — dyplom „diplomirani arhitektonski inženjer” wydany przez Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu — dyplom „inženjer” wydany przez Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu — dyplom „inženjer” wydany przez Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu za ukończenie studiów na Arhitektonski odjel Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta — dyplom „inženjer” wydany przez Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu za ukończenie studiów na Arhitektonski odsjek Tehničkog fakulteta	trzeci rok akademicki, licząc od daty przystąpienia
----------	---	---

▼M8

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— dyplom „inżynier” wydany przez Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu za ukończenie studiów na Arhitektonsko-inżynjerski odjel Tehničkog fakulteta — dyplom „inżynier arhitekture” wydany przez Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Do wszystkich dyplomów należy dołączyć świadectwo członkostwa w Chorwackiej Izbie Architektów (Hrvatska komora arhitekata), wydane przez Chorwacką Izbę Architektów w Zagrzebiu.	

▼B

Ireland	— stopień licencjata architektury („Bachelor of Architecture”) przyznawany przez „National University of Ireland” („B. Arch.” (NUI)) absolwentom architektury „University College” w Dublinie — dyplom uniwersytecki architektury wydawany przez „College of Technology”, Bolton Street, Dublin („Dipl. Arch.”) — świadectwo członka stowarzyszonego („Certificate of Associateship”) w Królewskim Instytucie Architektów Irlandii („Royal Institute of Architects of Ireland”) (ARIAI) — świadectwo członkostwa („Certificate of Membership”) w Królewskim Instytucie Architektów Irlandii („Royal Institute of Architects of Ireland”) (MRIA)	1987/1988
Italia	— dyplomy „laurea in architettura” wydawane przez uniwersytety, instytuty politechniczne i wyższe szkoły architektury w Wenecji i Reggio Calabria, wraz z dyplomem, upoważniającym do samodzielnego wykonywania zawodu architekta, wydawanym przez Ministra Edukacji po zdaniu przez kandydata przed właściwą komisją egzaminu państwowego, upoważniającego do samodzielnego wykonywania zawodu architekta („dott. Architetto”) — dyplomy „laurea in ingegneria” w dziedzinie budownictwa wydawane przez uniwersytety, instytuty politechniczne, wraz z dyplomem upoważniającym do samodzielnego wykonywania zawodu architekta, wydawanym przez Ministra Edukacji po zdaniu przez kandydata przed właściwą komisją egzaminu państwowego, upoważniającego do samodzielnego wykonywania zawodu architekta („dott. Ing. Architetto” lub „dott. Ing. in ingegneria civile”)	1987/1988
Κύπρος	— Βεβαίωση Εγγραφής στο Μητρώο Αρχιτεκτόνων που εκδίδεται από το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (świadectwo wpisu do rejestru architektów wydane przez Naukową i Techniczną Izbę Cypru (ETEK))	2006/2007
Latvija	— „Arhitekta diploms” ko izsniegusi Latvijas Valsts Universitātes Inženierceltniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa līdz 1958.gadam, Rīgas Politehniskā Institūta Celtniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa no 1958. gada līdz 1991.gadam, Rīgas Tehniskās Universitātes Arhitektūras fakultāte kopš 1991. gada, un „Arhitekta prakses sertifikāts”, ko izsniedz Latvijas Arhitektu savienība („dyplom architekta” wydawany przez Departament Architektury Wydziału Inżynierii Państwowego Uniwersytetu Łotewskiego do 1958 r., Departament Architektury Wydziału Inżynierii Instytutu Politechnicznego w Rydze w latach 1958 — 1991, Wydział Architektury Technicznego Uniwersytetu w Rydze od 1991 r. i świadectwa rejestracji przez Stowarzyszenie Architektów Łotwy)	2006/2007
Lietuva	— dyplomy inżyniera-architekta/architekta wydawane przez Kauno politechnikos institutas do 1969 r. (inžinierius architektas/architektas) — dyplomy architekta/licencjacki architektury/magisterski architektury wydawane przez Vilnius inžinerinis statybos institutas do 1990, Vilniaus technikos universitetas do 1996 r., Vilnius Gedimino technikos universitetas od 1996 r. (architektas/architektūros bakalauras/architektūros magistras), — dyplomy dla specjalistów, którzy ukończyli szkolenie z architektury/licencjackie z architektury/magisterskie z architektury wydawane przez LTSR Valstybinis dailės institutas do 1990 r.; Vilniaus dailės akademija od 1990 r. (architektūros kursas/architektūros bakalauras/architektūros magistras), — dyplomy licencjackie architektury/magisterskie architektury wydawane przez Kauno technologijos universitetas od 1997 r. (architektūros bakalauras/architektūros magistras), Wszystkie te dyplomy, do których dołączone są certyfikaty wydawane przez Komisję Atestacyjną przyznające prawo podejmowania działalności w zakresie architektury (architeki atestovani/Atestuotas architektas)	2006/2007

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
Magyarország	— dyplom „okleveles építésmérnök” (dyplom architektury, magister nauk w zakresie architektury) wydawany przez uniwersytety, — dyplom „okleveles építész tervező művész” (dyplom architektury, magister nauk w zakresie architektury i inżynierii budowlanej) wydawany przez uniwersytety	2006/2007
Malta	— Perit: Lawrja ta' Perit wydawany przez Università' ta' Malta, który daje prawo zarejestrowania jako Perit	2006/2007
Nederland	— świadectwo stwierdzające zdanie egzaminu z architektury, wydawane przez wydziały architektury wyższych szkół technicznych w Delft lub Eindhoven („bouwkundig ingenieur”) — dyplomy wydawane przez uznane przez państwo akademie architektury („architect”) — dyplomy wydawane do 1971 r. przez dawne wyższe szkoły architektury („Hoger Bouekunstonderricht”) („architect HBO”) — dyplomy wydawane do 1970 r. przez dawne wyższe szkoły architektury („voortgezet Bouwkunstonderricht”) („architect VBO”) — świadectwo stwierdzające zdanie egzaminu organizowanego przez radę architektów z „Bond van Nederlandse Architecten” (Związek Architektów Holenderskich, BNA) („architect”) — dyplom przyznany przez „Stichting Instituut voor Architectuur” (Fundację Instytutu Architektury) (IVA) wydawany na zakończenie kursu zorganizowanego przez tę fundację i trwającego co najmniej cztery lata (architect), łącznie z zaświadczeniem wystawionym przez właściwe organy potwierdzającym zdanie testu kwalifikacyjnego, zawierającym uznanie planów przygotowanych i zrealizowanych przez kandydata w trakcie przynajmniej sześcioletniego faktycznego wykonywania działań określonych w art. 44 niniejszej dyrektywy — świadectwo wydawane przez właściwe organy stwierdzające zdanie egzaminu przed 5 sierpnia 1985 na stopień „kandidaat in de bouwkunde”, organizowanego przez wyższą szkołę techniczną w Delft lub Eindhoven oraz, że w okresie co najmniej pięciu lat bezpośrednio przed tą datą osoba zainteresowana prowadziła działalność w dziedzinie architektury, której charakter i znaczenie gwarantują, w myśl przepisów prawa krajowego Niderlandów, że osoba ta ma uprawnienia do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury („architect”) — świadectwo wystawione przez właściwe organy osobom, które osiągnęły wiek lat 40 przed 5 sierpnia 1985r., stwierdzające, że przez co najmniej pięć lat bezpośrednio przed tą datą dana osoba prowadziła działalność w dziedzinie architektury, której charakter i znaczenie gwarantują, zgodnie z przepisami prawa krajowego Niderlandów, że osoba ta posiada uprawnienia do prowadzenia działalności w dziedzinie architektury („architect”) — świadectwa, o których mowa w tiret siódme i ósme, nie muszą już być uznawane od dnia wejścia w życie przepisów ustawowych i wykonawczych regulujących podejmowanie i prowadzenie działalności w dziedzinie architektury w zakresie zawodowego tytułu architekta w Niderlandach, o ile w ramach tych przepisów świadectwa te nie upoważniają do podejmowania takiej działalności w zakresie zawodowego tytułu architekta	1987/1988
Österreich	— dyplomy wydawane Politechnikę Wiedeńską i Politechnikę Graz oraz przez Uniwersytet w Innsbrucku, Wydział Inżynierii Budowlanej („Bauingenieurwesen”) i Architektury („Architektur”), w dziedzinie studiów architektury, inżynierii budowlanej („Bauingenieurwesen”), budownictwa („Hochbau”) i „Wirtschaftsingenieurwesen - Bauwesen”) — dyplomy wydawane przez Uniwersytet „Bodenkultur” w dziedzinie studiów „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft” — dyplomy wydawane przez Kolegium Uniwersyteckie Sztuk Użytkowych w Wiedniu w dziedzinie studiów architektury — dyplomy wydawane przez Akademię Sztuk Pięknych w Wiedniu w dziedzinie studiów architektury	1997/1998

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— dyplomy inżynierów dyplomowanych (Ing.) wydawane przez wyższe szkoły techniczne lub wyższe szkoły budownictwa, wraz z licencją „Baumeister”, potwierdzającą minimum sześcioletnie doświadczenie zawodowe w Austrii, zatwierdzone egzaminem — dyplomy wydawane przez Kolegium Uniwersyteckie kształcenia artystycznego i przemysłowego w Linz, w dziedzinie studiów architektury — świadectwo stwierdzające kwalifikacje inżyniera budowlanego lub samodzielnego konsultanta technicznego („Hochbau”, „Bauwesen”, „Wirtschaftsingenieurwesen - Bauwesen”, „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft”) zgodnie z ustawą o technikach budownictwa (Ziviltechnikergesetz, BGBl. nr 156/1994)	
Polska	dyplomy wydane przez wydziały architektury: — Politechnika Warszawska, Wydział Architektury w Warszawie; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt, magister nauk technicznych; inżynier architekt; inżyniera magistra architektury; magistra inżyniera architektury; magistra inżyniera architekta; magister inżynier architekt (od 1945 do 1948 r. tytuł: inżynier architekt, magister nauk technicznych; od 1951 do 1956 r. tytuł: inżynier architekt; od 1954 do 1957 r. drugi stopień, tytuł: inżyniera magistra architektury; od 1957 r. do 1959 r., tytuł: inżyniera magistra architektury; od 1959 do 1964 r. tytuł: magistra inżyniera architektury; od 1964 do 1982 r. tytuł: magistra inżyniera architekta; od 1983 do 1990 r. tytuł: magister inżynier architekt; od 1991 r. tytuł: magistra inżyniera architekta), — Politechnika Krakowska, Wydział Architektury w Krakowie; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1945 do 1953 r., Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechniczny Wydział Architektury), — Politechnika Wrocławska, Wydział Architektury we Wrocławiu; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt, magister nauk technicznych; magister inżynier architektury; magister inżynier architekt (od 1949 do 1964 r. tytuł: inżynier architekt, magister nauk technicznych; od 1956 do 1964 r. tytuł: magister inżynier architektury; od 1964 r. tytuł: magister inżynier architekt), — Politechnika Śląska, Wydział Architektury w Gliwicach; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1945 do 1955 r., Wydział Inżynierjno-Budowlany, tytuł: inżynier architekt; od 1961 do 1969 r., Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, tytuł: magister inżynier architekt; od 1969 do 1976 r., Wydział Budownictwa i Architektury, tytuł: magister inżynier architekt; od 1977 r. Wydział Architektury, tytuł: magister inżynier architekt i od 1995 r., tytuł: inżynier architekt), — Politechnika Poznańska, Wydział Architektury w Poznaniu; tytuł zawodowy architekta: inżynier architektury; inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1945 r. do 1955 r. Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury tytuł: inżynier architektury; od 1978 r. tytuł: magister inżynier architekt i od 1999 r., tytuł: inżynier architekt), — Politechnika Gdańska, Wydział Architektury w Gdańsku; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1945 do 1969 r., Wydział Architektury, od 1969 do 1971 r., Wydział Budownictwa i Architektury, od 1971 r. do 1981 r., Instytut Architektury i Urbanistyki, od 1981 r. Wydział Architektury), — Politechnika Białostocka, Wydział Architektury w Białymstoku; tytuł zawodowy architekta: magister inżynier architekt (od 1975 r. do 1989 r. — Instytut Architektury),	2006/2007

▼ **B**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— Politechnika Łódzka, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w Łodzi; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1973 do 1993 r., Wydział Budownictwa i Architektury i od 1992 r., Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska; tytuł: od 1973 do 1978 r. tytuł: inżynier architekt, od 1978 r., tytuł: magister inżynier architekt), — Politechnika Szczecińska, Wydział Budownictwa i Architektury w Szczecinie; tytuł zawodowy architekta: inżynier architekt; magister inżynier architekt (od 1948 do 1954 r., Wyższa Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury, tytuł: inżynier architekt, od 1970 r., tytuł: magister inżynier architekt i od 1998 r., tytuł: inżynier architekt). Do wszystkich wymienionych dyplomów należy dodać świadectwo członkostwa wydane przez właściwą okręgową izbę architektów w Polsce przyznające prawo prowadzenia działalności w dziedzinie architektury w Polsce.	
Portugal	— dyplom „diploma do curso especial de arquitectura”, wydawany przez Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i Porto — dyplom architekta „diploma de arquitecto”, wydawany przez Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i w Porto — dyplom „diploma do curso de arquitectura”, wydawany przez Wyższe Szkoły Sztuk Pięknych w Lizbonie i Porto — dyplom „diploma de licenciatura em arquitectura”, wydawany przez Wyższą Szkołę Sztuk Pięknych w Lizbonie — dyplom „carta de curso de licenciatura em arquitectura”, wydawany przez Uniwersytet Techniczny w Lizbonie i przez Uniwersytet w Porto — dyplomy uniwersyteckie w zakresie inżynierii lądowej wydany przez Wyższy Instytut Techniczny Uniwersytetu Technicznego w Lizbonie (Licenciatura em engenharia civil) — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowej wydany przez Wydział Inżynierii (de Engenharia) Uniwersytetu w Porto (Licenciatura em engenharia civil) — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowej wydany przez Wydział Nauki i Technologii Uniwersytetu w Coimbra (Licenciatura em engenharia civil), — dyplom uniwersytecki w zakresie inżynierii lądowej (produkcja) wydany przez Uniwersytet w Minho (licenciatura em engenharia civil (produção))	1987/1988

▼ **M1**

România	Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București (Uniwersytet Architektury i Urbanistyki „Ion Mincu” Bukareszt): — 1953-1966: 1953-1966 Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt), Arhitect (architekt); — 1967-1974: 1967-1974 Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt), Diplomă de Arhitect, Specialitatea Arhitectură (dyplom architekta, specjalność architektura); — 1975-1977: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură (dyplom architekta, specjalność architektura); — 1978-1991: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Sistemizare (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Systematyzacji), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură și Sistemizare (dyplom architekta, specjalność architektura i systematyzacja); — 1992-1993: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Arhitect, specializarea Arhitectură și Urbanism (dyplom architekta, specjalność architektura i urbanistyka);	2009/2010
---------	---	-----------

▼ M1

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— 1994-1997: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură (Instytut Architektury „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură (Uniwersytet Architektury i Urbanistyki „Ion Mincu” Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (Politechnika Cluj-Napoca): — 1990-1992: Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1993-1994: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1994-1997: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Politechnika Cluj-Napoca, Wydział Architektury i Urbanistyki), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași (Politechnika „Gh. Asachi” Iași): — 1993: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi” Iași, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1994-1999: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi” Iași, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — 2000-2003: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi” Iași, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2004 r.: Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Arhitectură (Politechnika „Gh. Asachi” Iași, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Politehnică din Timișoara (Politechnika Timișoara): — 1993-1995: Universitatea Tehnică din Timișoara, Facultatea de Construcții (Politechnika Timișoara, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură și urbanism, specializarea Arhitectură generală (dyplom architekta, kierunek architektura i urbanistyka, specjalność architektura ogólna);	

▼ **M1**

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— 1995-1998: Universitatea Politehnica din Timișoara, Facultatea de Construcții (Politehnika Timișoara, Wydział Budownictwa Lądowego), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — 1998-1999: Universitatea Politehnica din Timișoara, Facultatea de Construcții și Arhitectură (Politehnika Timișoara, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom Licență, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2000 r.: Universitatea Politehnica din Timișoara, Facultatea de Construcții și Arhitectură (Politehnika Timișoara, Wydział Budownictwa Lądowego i Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea din Oradea (Uniwersytet Oradea): — 2002: Universitatea din Oradea, Facultatea de Protecția Mediului (Uniwersytet Oradea, Wydział Ochrony Środowiska), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura); — Od 2003 r.: Universitatea din Oradea, Facultatea de Arhitectură și Construcții (Wydział Architektury i Budownictwa Lądowego), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura). Universitatea Spiru Haret București (Uniwersytet Spiru Haret Bukareszt): — Od 2002 r.: Universitatea Spiru Haret București, Facultatea de Arhitectură (Uniwersytet Spiru Haret Bukareszt, Wydział Architektury), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (dyplom architekta, kierunek architektura, specjalność architektura).	

▼ **B**

Slovenija	— „univerzitetni diplomirani inženir arhitekture/univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture” (uniwersytecki dyplom architektury) wydawany przez wydział architektury, do którego dołączono zaświadczenie właściwego organu w dziedzinie architektury uznane prawnie, przyznający prawo prowadzenia działalności architektonicznej, — dyplom uniwersytecki wydawany przez wydziały techniczne przyznające tytuły „univerzitetni diplomirani inženir (univ.dipl.inž.)/univerzitetna diplomirana inženirka”, do którego dołączono zaświadczenie właściwego organu w dziedzinie architektury uznane prawnie, przyznające prawo prowadzenia działalności architektonicznej	2006/2007
Slovensko	— dyplom w dziedzinie studiów „architektura i budownictwo” („architektúra a pozemné staviteľstvo”) wydany przez Słowacki Uniwersytet Techniczny (Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1950 — 1952 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Architektury i Budownictwa Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1952 — 1960 (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné staviteľstvo”) wydany przez Wydział Architektury i Budownictwa Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1952 — 1960 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1961 — 1976 (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie w latach 1961 — 1976 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Wydział Architektury Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie od 1977 r. (tytuł: Ing. arch.), — dyplom w dziedzinie studiów „urbanistyka” („urbanizmus”) wydany przez Wydział Architektury Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) w Bratysławie od 1977 r. (tytuł: Ing. arch.),	2006/2007

▼B

Kraj	Dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji	Akademicki rok odniesienia
	— dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie w latach 1977 — 1997 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura i budownictwo” („architektúra a pozemné stavby”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie od 1998 r. (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo-specjalizacja architektura” („pozemné stavby — špecializácia: architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) w Bratysławie w latach 2000 — 2001 (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo i architektura” („pozemné stavby a architektúra”) wydany przez Wydział Inżynierii Słowackiego Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta — Slovenská technická univerzita) w Bratysławie od 2001 r. (tytuł: Ing.), — dyplom w dziedzinie studiów „architektura” („architektúra”) wydany przez Akademię Sztuk Pięknych i Projektowania (Vysoká škola výtvarných umení) w Bratysławie od 1969 r. (tytuł: Akad. arch. do 1990 r.; Mgr. w latach 1990 — 1992; Mgr. arch. w latach 1992 — 1996; Mgr. art. od 1997 r.), — dyplom w dziedzinie studiów „budownictwo” („pozemné staviteľstvo”) wydany przez Wydział Inżynierii Uniwersytetu Technicznego (Stavebná fakulta, Technická univerzita) w Koszycach w latach 1981 — 1991 (tytuł: Ing.), Do wszystkich tych dyplomów należy dodać: — zezwolenie wydane przez Słowacką Izbę Architektów (Slovenská komora architektov) w Bratysławie bez wskazania dziedziny lub w dziedzinie „budownictwo” („pozemné stavby”) lub „planowanie przestrzenne” („územné plánovanie”), — zezwolenie wydane przez Słowacką Izbę Inżynierów Budowlanych (Slovenská komora stavebných inžinierov) w Bratysławie w dziedzinie budownictwa („pozemné stavby”)	
Suomi/ Finland	— dyplomy wydawane przez wydziały architektury uniwersytetów technicznych lub Uniwersytetu w Oulu (arkkitehti/arkitekt) — dyplomy wydawane przez Instytuty Techniczne (rakennusarkkitehti/byggnadsarkitekt)	1997/1998
Sverige	— dyplomy wydawane przez Wydział Architektury przy Królewskim Instytucie Technicznym, Instytut Techniczny Chalmers oraz Instytut Techniczny na Uniwersytecie w Lund (arkitekt, dyplom uniwersytecki architekta) — świadectwo członkostwa „Svenska Arkitekters Riksförbund” (SAR), jeśli dana osoba otrzymała wykształcenie w państwie, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie	1997/1998
United Kingdom	— kwalifikacje przyznawane po zdaniu egzaminów w: — Królewskim Instytucie Architektów Brytyjskich („Royal Institute of British Architects”); — wydziały architektury na uniwersytetach, politechnikach, kolegiach, akademiach, szkołach technicznych i artystycznych, które były lub są, na dzień 10 czerwca 1985 r., uznawane przez radę „Architects Registration Council” Zjednoczonego Królestwa w celu wpisania do rejestru architektów („Architect”); — świadectwo potwierdzające, że posiadacz ma prawa nabyte do posługiwania się tytułem zawodowym architekta zgodnie z przepisami sekcji 6 (1) a, 6 (1) b lub 6 (1) ustawy o rejestrze architektów z 1931 r. (Architect) — świadectwo potwierdzające, że posiadacz ma prawa nabyte do posługiwania się tytułem zawodowym architekta zgodnie z przepisami sekcji 2 ustawy o rejestrze architektów z 1938 r. (Architect)	1987/1988

ZAŁĄCZNIK VII

Dokumenty i świadectwa, które mogą być wymagane zgodnie z art. 50 ust. 11. *Dokumenty*

- a) Dokument potwierdzający obywatelstwo danej osoby.
- b) Kopie poświadczeń kwalifikacji zawodowych lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniających do wykonywania danego zawodu oraz, gdzie to konieczne, zaświadczenie o doświadczeniu zawodowym danej osoby.

Właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego mogą wezwać wnioskodawcę do przedstawienia informacji dotyczących jego kształcenia w koniecznym zakresie, w celu ustalenia potencjalnych istotnych różnic z wymaganym kształceniem krajowym, jak określono w art. 14. W przypadku gdy wnioskodawca nie jest w stanie przedstawić takich informacji, właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego zwracają się do ośrodka informacji, właściwych organów lub innej odpowiedniej instytucji w rodzimym Państwie Członkowskim.

- c) W przypadkach określonych w art. 16 świadectwo dotyczące charakteru i czasu trwania działalności wydane przez właściwy organ lub instytucję w rodzimym Państwie Członkowskim lub Państwie Członkowskim, z którego dana osoba przybywa.
- d) W przypadku gdy właściwe organy przyjmującego Państwa Członkowskiego uzależniają podjęcie zawodu regulowanego od przedłożenia dowodów nieskazitelnego charakteru lub reputacji wnioskodawców lub że nie ogłoszono wobec nich upadłości lub nie zawieszono im prawa do wykonywania działalności bądź zakazano im wykonywania zawodu z powodu poważnego wykroczenia zawodowego lub przestępstwa, państwo to przyjmuje jako wystarczający dowód w stosunku do obywateli Państw Członkowskich, którzy zamierzają wykonywać ten zawód na terytorium tego Państwa Członkowskiego, przedłożenie dokumentów, z których wynika, że wszystkie te wymogi są spełnione, wydanych przez właściwe organy w rodzimym Państwie Członkowskim lub w Państwie Członkowskim, z którego osoba ta przybywa. Organy te muszą przedstawić takie wymagane dokumenty w ciągu dwóch miesięcy.

W przypadku gdy właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego lub Państwa Członkowskiego, z którego dana osoba przybywa, nie wydają dokumentów, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą one być zastąpione przysięgą lub — w państwach gdzie nie istnieje forma przysięgi — ślubowaniem złożonym przez wnioskodawcę przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym lub, gdzie stosowne, przed notariuszem lub upoważnionym organem zawodowym w rodzimym Państwie Członkowskim lub w Państwie Członkowskim, z którego dana osoba przybywa; wyżej wymienione organy lub notariusz powinny wydać zaświadczenie stwierdzające autentyczność przysięgi lub ślubowania.

- e) Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, dokumentu dotyczącego stanu zdrowia fizycznego lub psychicznego, to Państwo Członkowskie uznaje jako wystarczający dowód dokument wymagany w rodzimym Państwie Członkowskim. W przypadku gdy rodzime Państwo Członkowskie nie wydaje takich dokumentów, przyjmujące Państwo Członkowskie uzna świadectwo wydane przez właściwe organy takiego Państwa. W takim przypadku właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego muszą przedstawić wymagany dokument w ciągu dwóch miesięcy.
- f) Jeżeli przyjmujące Państwo Członkowskie wymaga od swoich obywateli, zamierzających podjąć zawód regulowany, dostarczenia:

- dokumentu stwierdzającego sytuację finansową wnioskodawcy,
- dokumentu stwierdzającego, że wnioskodawca jest ubezpieczony od ryzyka finansowego wynikającego z jego obowiązków zawodowych zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi w przyjmującym Państwie Członkowskim dotyczącymi warunków i zakresu ubezpieczenia,

▼B

takie Państwo Członkowskie przyjmuje za wystarczający dowód poświadczenie tego wydane przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe innego Państwa Członkowskiego.

▼M9

- g) Jeżeli państwo członkowskie stosuje taki wymóg wobec swoich obywateli, zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba nie została tymczasowo lub ostatecznie zawieszona w wykonywaniu zawodu lub o niekaralności.

▼B*2. Zaświadczenia*

W celu ułatwienia stosowania przepisów tytułu III rozdział III niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie mogą nakazać, aby oprócz dokumentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji, osoby, które spełniają wymagane warunki co do wykształcenia, musiały przedstawić świadectwo wydane przez właściwe organy rodzimego Państwa Członkowskiego, stwierdzające, że dany dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji jest dokumentem objętym niniejszą dyrektywą.